

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

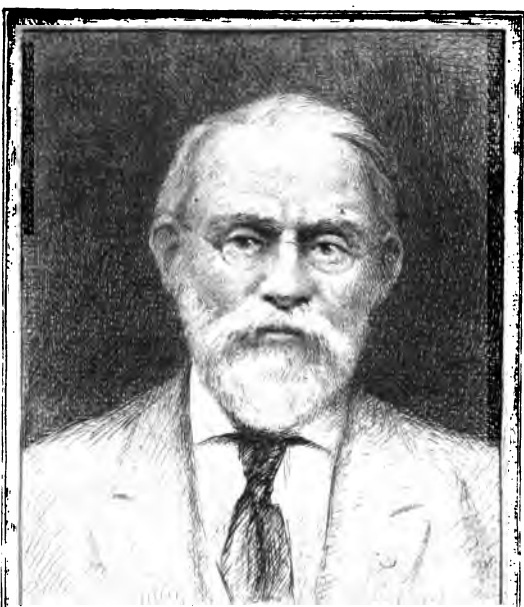
- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på <http://books.google.com>

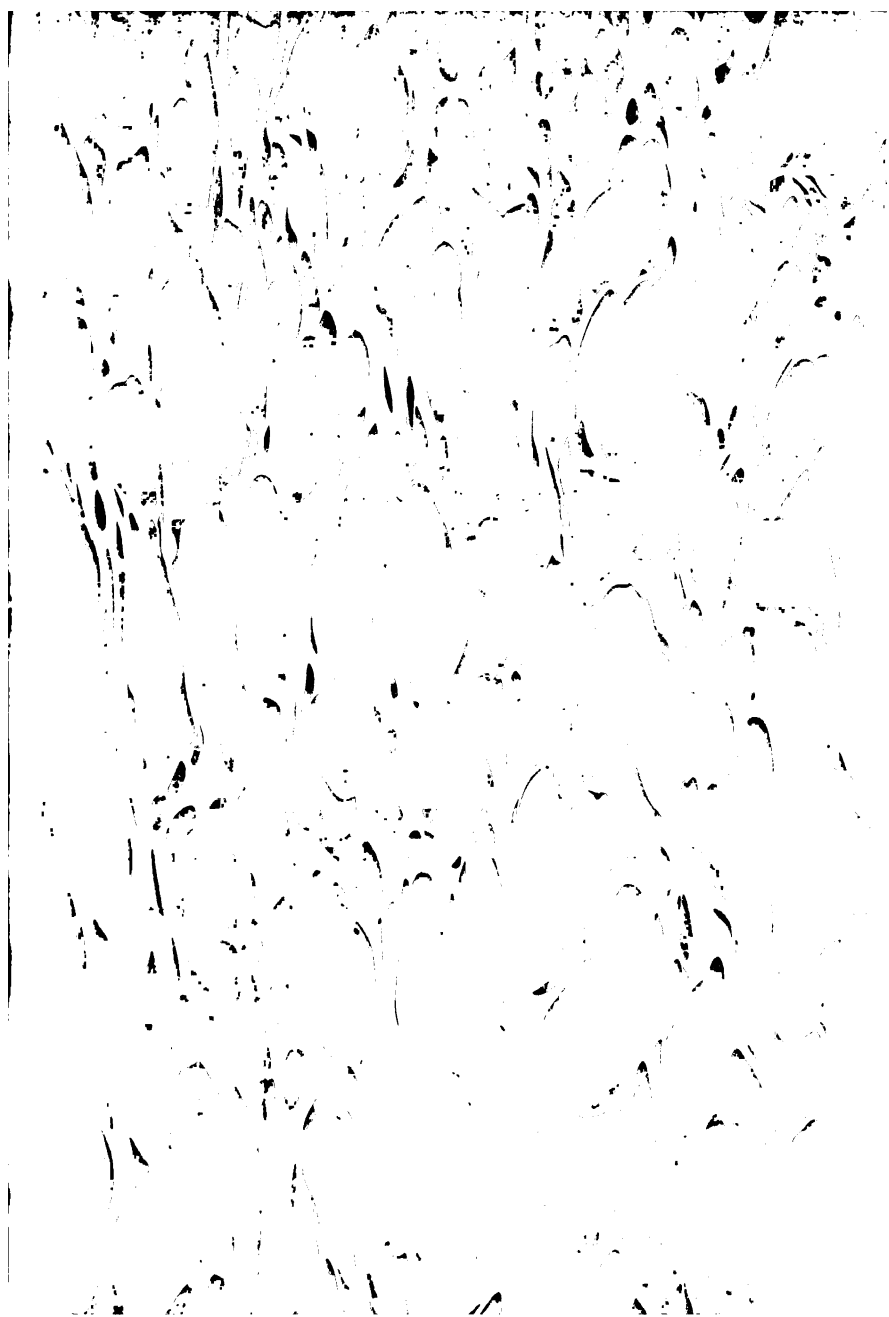
A 930,859

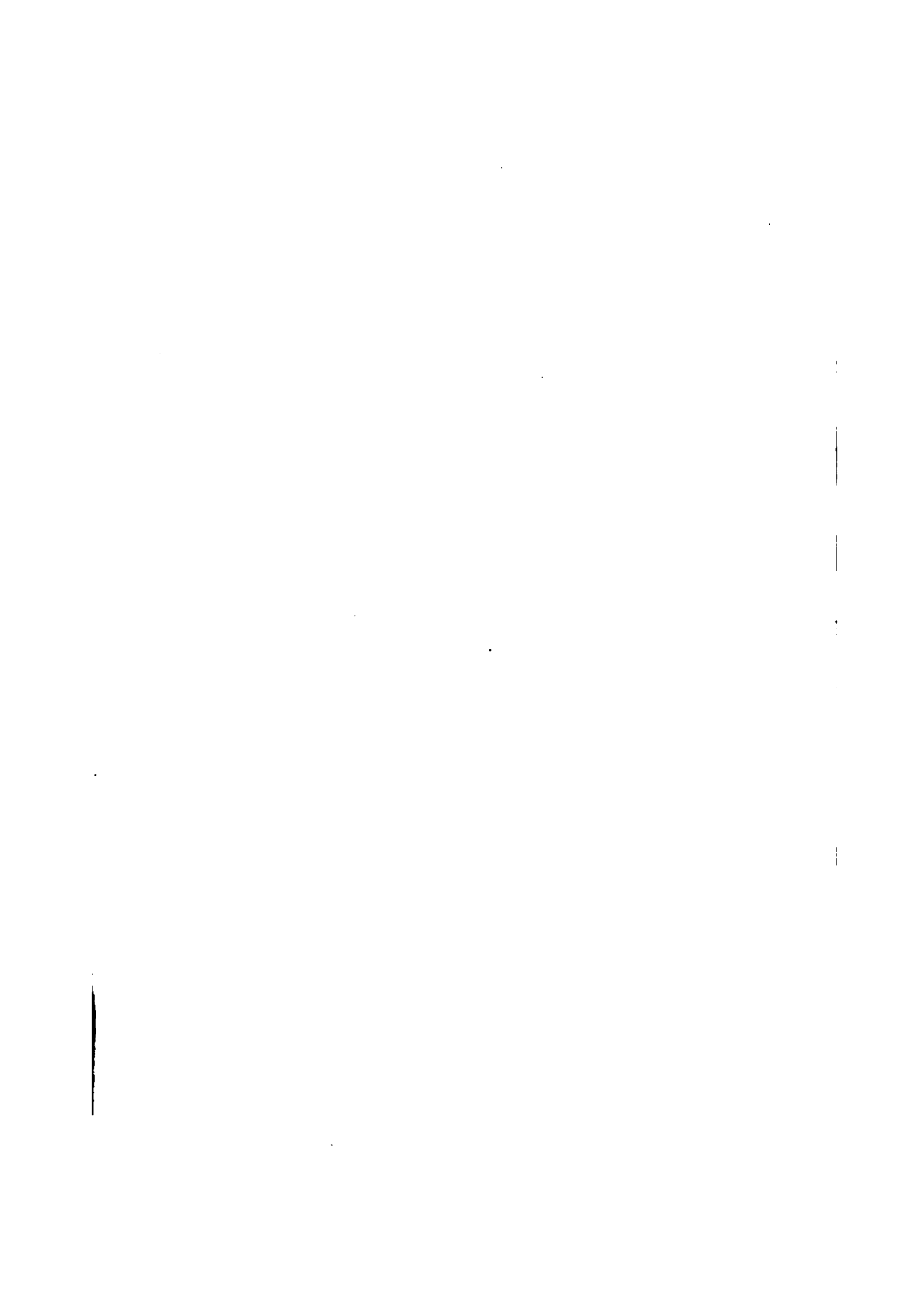
SILAS WRIGHT DUNNING
BEQUEST
UNIVERSITY OF MICHIGAN
GENERAL LIBRARY

MÆ AA DÆ

SMAATING I JYDSK MUNDART

AF

FR. LINDBERG

AARHUS

ALBERT BAYERS FORLAG

— JYDSK FORLAGS-FORRETNING —

1905

839. 88

J98

v. 2

DUNNING
HILL
12-14-39
39883

Fortaal.

I mannæ, dæ haa gon po Vej aa po Sti
i Or aa Daw mi Vindu faabi,
a sænne no hææ en Helsen ponøj
fræ bodæ en nøj aa en gammeldaws Bøj.
Mi Helsen bestæ i en godtkjæws Spejl,
dæ haar kun baare jæn jænneste Fejl;
men de ær en Fejl, som enhvær let ka si
aa mjæstendiels ka fo Folk te aa li.
Dem dæ kikkæ i æ Spejl aa blywæ uun aa tvær,
djæ Spejlkikkeri kan jo baare læ vær.
Mi Spejl, den æ guæ, den fejlæ et ant,
end den haaæ en knastær'r, usleven Kant,
aa hvem dæ no siæ i søn en Kant,
faa ham blywæ en Myg ligstraks en Ellefant;
hvæ Wort aa hvæ Knast, han haaæ i æ Huæ,
den blywæ minst ti ellæ tyw Gaang saa stuæ.
Minst hunnæ Gaang stør, de blywæ hvæ Fæjl,
dæ si'es hæind i mi knastær'r Spejl.
Men de huæpo de mjæst kommæ an,
æ, om de guæ, de blywæ førstørre lisaadan

aa de gjør'æ hææ, som sjel I ka si
aa saa faaræsten mo I grææ ellæ li,
søn som de no gefallæ jæ bæjst.

Hvæ Bellæ a haa tæjnt fræ Øst aa fræ Væjst,
fræ Hyt aa fræ Gor, fræ Skuel aa fræ Kjærk —
ve dem alsammel æ dæ de sam aa bemærk,
di haar kun baaræ jæn jænnæste Fæjl:
Di æ sit igjæmmel en knastær'r Spejl.

Mel.: Jeg har sejlet i Øster og Vester.

Livligt.

De wa Skik i di guæ gammel Tiæ,
te vi fæk wos nøj Mjælk aa nøj Brø;
aa da haa vi nøj Sul po wo Siæ,
aa wo Kind, den wa rond aa wa rø.
Si æ Brø, de wa baagæ aa wo Mue,
aa wo Mjælk, de wa bodæ fiæ aa guæ;
de wa et søn nøj Sentrifugæslat,
som dæ knap nok æ war aa gi en Kat.

Ja den Gaang fæk vi osse nøj Telmaj,
faa da slagtæ vi somti en Gris,
aa æ Sul fæk vi saa te wo Melmaj
lisaa møj, som en hvæ han ku spis;
men no gor-et anneleres til:
Al wo Gris, si dæm mo vi no sæl,
æ Engelskmand, han fo wo guæ Gris,
aa æ Indmad aa en Sild vi sjel mo spis.

Ja den Gaang ku vi po æ Bønnestæje
brug æ Tow aa wo Foer aa wo Lam,
vi ku go i nøj hjæmlawæ Klæje
aa dæ wa engen, som dæ kalt-æ faa en Skam;
men no ska vi, bodæ hjæm aa ud,
go i Klæje, dæ æ lawæ mjest aa Klud;
aa den føst Gaang de trækkes po wo Krop,
saa begønne de saa smaat aa trævles op.

Ja den Gaang, da wa Folk osse stærkæ
end som Telfældet æ no om Daw,
faa no gor jo hvær annen aa kværkæ,
aa haar undt snaar i Huæ, snaar i Maw.
Men den Gaang wa wo Pigæ et saa fin,
te di ku løw ve jænne Medisin;
den jænnest, som di töt, te di ku li,
wa en Kamfædram mæ stöt Pevæ i.

I gammel Daw band wo Pigæ sjel dje Huæsæ,
nær di træn te aa fo dem nøj nøj;
no om Daw æ di Liljer aa Ruæsæ,
ka, som dem, hverken spend helle søj;
men en Diel, di ka spell æ po Klaviæ
aa en Diel, di ka hækkel aa brodiæ:
men en Hjem aa haald i guæ, proper Stand,
aak, desvar, de æ dæ al faa fo dæ kan!

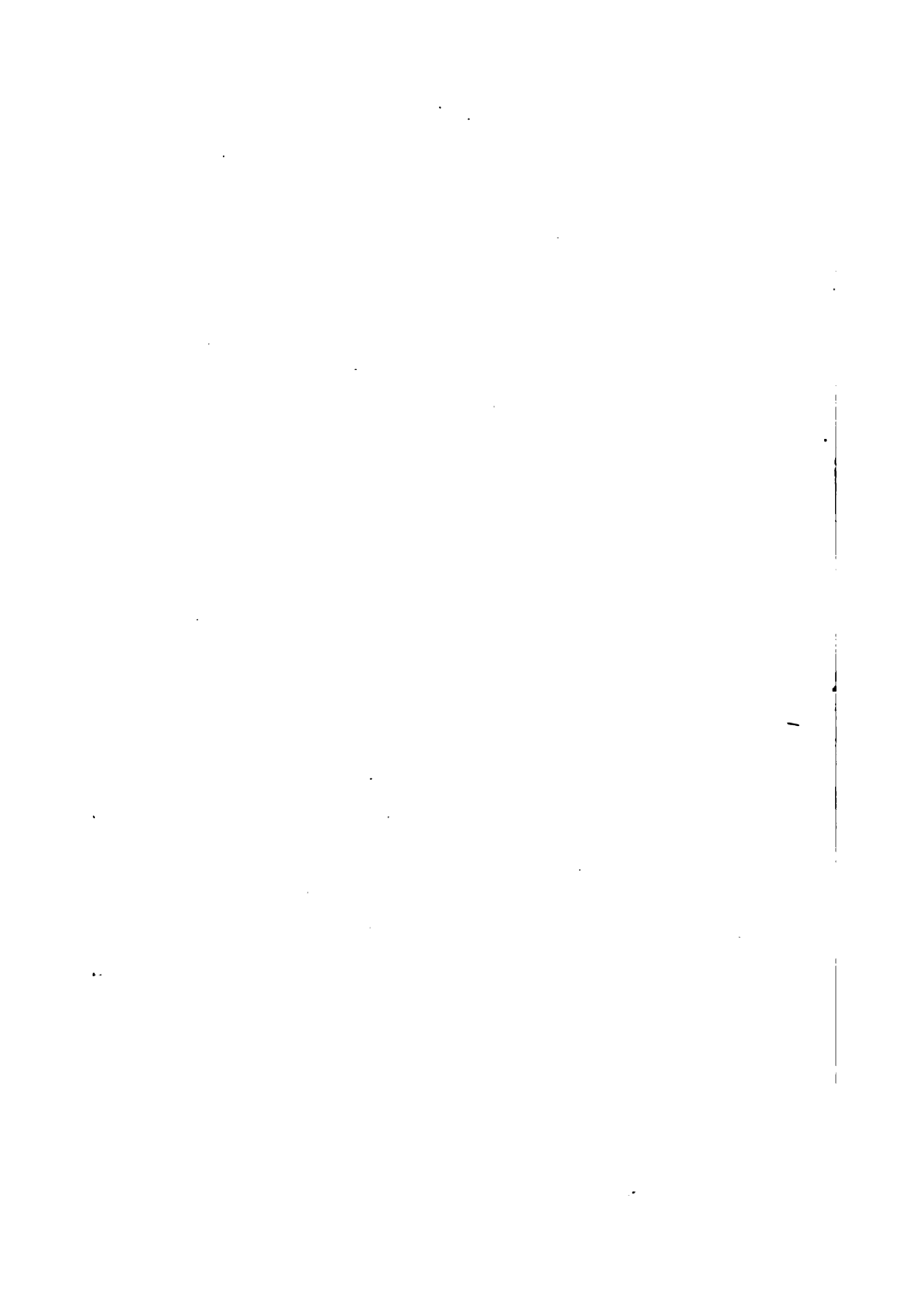
I gammel Dav wa æ Mænd et saa kræsen,
men dæfaa wa di helle et saa tyk;
wa di knap nok saa dannet i dje Væsen,
saa ski-æ osse sjellæn di bløv syk;

---

men di flest aa æ Mænd no om Daw,
haa jo undt snaar i Lænd aa snaar i Maw,
mæ Pons aa Bajerskøl vil di kurie dem sjel,
aa saa dreke di dem somti hal ihjel.

Æ Goermanskwonne ku i gammel Tiæ
gaat ta fat, nær de knev faa æ Mænd,
som dem bejst ku di arbej aa sliæ,
aa dæ va fo, som dæ haalt dem faa pæn.
No om Daw drywe di-et et saa vidt,
no gor di helle te Kaffævisit.
I gammel Dav ku di spind aa væw aa farr,
no om Daw gor-et løs mæ — Kaffeslarr.

En gammeldaws Bøj.

Søen hen ve en hal Mils Vej fræ Skyw
dær lo en bettæ Bøj, som a no vel beskryw.
De wa et just den samm, dæ leggæ dæ no;
næj, no Oer mo tebaag i æ Tii vi go.
Mæn æ Folk wa jo søen omtrænt di samm;
dæ wa gammel aa gro, dæ wa krevel aa lamm,
novn wa blindn, aa annæ wa døv,
novn va grim, aa novn wa knøv;
novn drak Brænvín, nær annæ drak Wand;
novn wa tossæ, aa annæ haa Faastand.
Po de baarestæ Halm saa mannæ mot leg,
aa æ Føæ, dæn fæk di saa ve aa tæg;
mæn saa wa dæ novn aa en naaæn Slaw,
dæ fæk æ Føæ we aa snyæ aa bedraw.
Folk aa dæn jæn som dæn naaæn Slaw
wa dæ jo dæn Gaang lissom i Daw.

Dæn lo paa en Bak, dæ hær bettæ Bøj,
aa haas en Snes Goer, bodæ gammel aa nøj

aa saa en Diel Huus, dæ mæl Goeren loo,
 aa en Skuel aa en Kjærk, te æ Torn wa blæst aa.
 Nær en fattæ tægæ, ja saa fæk han Rap;
 mæn i æ Kjærk, dæ tægæ di Pæng omkap.
 Ja, de, mo I trow, wa en faanywelæ Spel,
 nær en ræt fæk aa si, hvodan de gik tel.
 Skull dæ dæwæs en Baan ællæ ossæ tow,
 saa gik æ jo gjan mæ Grinnen aa Sjow;
 saa skull dæ ofræs te Dejn aa te Præjst
 aa nekkes aa kikkes i Øst aa i Væjst.
 Di gammel Kwonnæ, dæ hælsen so aa sow,
 dæm, kan I trow, dæ wa po djæ »Halow'!«
 Aa nær dæ sku ofres en hywhælle Daw,
 ja, saa gik-æ bodæ i Galop aa i Traw;
 mæn nær saa æ Ofren aa æ Præiken haa senn,
 aa æ Niesæ ijen attæ Hjæmmen vænn,
 ja saa kan I trow, æ Kwonnæ fæk trawlt
 mæ Lotte hinnæ Kyes aa mæ Mæt hinnæ Sjawl,
 mæ »Pier«, dæ ofræ mæ dæn fæjel Haaen,
 aa saa mæ »Mari« — de sællæ Baaen, —
 hinne Kjowl wa søjæ saa ræjn faa gal.
 Huer dæn wa vii, dæ skull-senn wot smal.
 En nøjmuæns Hat haa hun osse faat;
 — dæn sto hin faaræsten regtig gaat; —
 mæn æ Kwonnæ di saaaa: »De passe sæ et
 forr en Tæs, dæ haæ saa usæl let.«
 Aa Hanne te Mases haa faat sæ en Luu,
 omtrent som æ Kaael di plejæ aa bruu;
 mæn po de wa dæ et saa møj aa klaw,

faa hun wa jo nøj aa den stuæ Slaw. —
 Mæn om hwa di end snakkæ, de wa mæ Faastan,
 bevis hwa a sejæ, haa a let ve aa kan.
 Skull dæ gywtes en Par, en Par aa di riig,
 saa wa dæ en Glee aa en Fryd uæn Liig.
 Aa om æ Kaael wa kommen æ Piig faa nær,
 saa hun wa bløwen søn lovlig swær,
 da hiær sæ gjan fræ Kwonnæ aa Præjst:
 »Aa ja saamæn, de ka ski faa den bæjst«.
 Mæn wa dæ en Par, dæ mot tjæn faa djæ Brøi,
 som vil fülle hinaaæn i Lyw aa i Dø,
 saa hiær sæ gjan: »A kallæ-ært en Skam,
 te søn en Tøs hun mo gywt sæ mæ ham,
 han ær jo saa fattæ som en Kjærkeraat,
 aa hun ejær hwerken te Pan ællæ Paat;
 di tenkæ wolsajtæns, æ Sovn dæn haa Staaen
 te aa søer faa æ Bør, di fowæ mæ hinaaæn.
 Di trowe wolsajtæns, en naaæn ska sto
 aa hjælp dæm mæ aalde, di pæger po;
 mæn Lown ska-æ blyw, saa sandt a hi Kjæstæn,
 saa ka di lawæ, som di vel, faaræstæn.«
 Aa hvis de no gik mæ dæm fattæ som di riig,
 te æ Kaael han faatilæ sæ laaaa ve æ Piig,
 aa saa de bløw kjen, fa æ Baaøl haa wot,
 saa fæk hun æ et saa videre gaat.
 Æ Goermunds-Dætre, dæ aallæ haa prøwæ,
 hwa søn sølle fattæ Piig hun dæwæ,
 di sto saa i Døngæ, nær fræ Kjærken hun kam,
 aa hwise aa tiske: »Uh, sikkæn en Skam«.

Aa æ Kwonnæ, di follæ djæ Hinnæ øwæ Mawen,
 aa saa gik-æt løs mæ Krydsæn aa Klawen :
 »Te søøn no Pak ku vær saa slæt
 aa sæt po æ Bøj aa æ Folk søøn Plæt.«
 Kristiane hun tèt, æ Præjst skul saa »Nej«
 te aa vi nøj Skidt, dæ søøn kam astøj;
 mæn godt de haa han da ves løst dæm ind,
 faa æ Toræ, di lo ino po djæ Kind.
 Ja, søøn gik æ Snak i en gammeldaws Bøj.
 Søj mæ, hwodan mon den goæ i dæm nøj?

Si saa vil a no mæ æ Mænd begønd,
 aa beskryw Jæ nown aa dæm tyk aa dem tønd;
 faa dæ wa jo nown aa bæjæ Slawæ.
 Novn haa Huæ aa annæ haa Mawæ.
 Novn ku ed aa drek som en Præjst;
 annæ mot slæw aa slii som en Hæjst.
 Men nær a no ska beskryw Jæ æ Mænd,
 si saa mo æ Præjst volsajtens wæ den,
 a føst ska beskryw? Ja, de æ jo klaar,
 faa ham kalt al di annæ jo »Faar«.
 Han hœ te dem tyk, wa en skikkelæ Mand
 mæ en villelæ Maw aa en guæ Faastand;
 ja sjel te aa hannel mæ Kyær aa Hæjst
 da wa han en skammelig døgtig Præjst.
 Han haaaa en Skik, dæ vestnok wa guæ:
 hans Taalæ wa kjøn, som æ Betalling wa stuæ.
 Døø dæ en fattæ, di vill ha begrawn,
 saa fejt æ no aallæ, te æ Præjst han wa gnawn,

aa aalle jæn Uæd han saaaa, te a trowær,
 urræn dæm dæ hœø te di trej Skowlæ Jower.
 Mer dœø dæ en rig, wæer en Faanywels aa si,
 hvordan æ Præjst han ku snak aa ku li.
 Den dœø fæk en Kist te en trørr Rigsdaaler
 aa jæn aa æ Præjst hans villeste Taaler.
 Te Krands blœw dæ gin aa dem tyk i æ Bøj
 laant mie, end dem fattæ di fæk te Brøj;
 aa æ Præjst han tall saa om Guægjørenhiæ,
 saa æ Torer di trilt po æ Kinnæ niæ.
 Men æ Prisæ faa jæn aa dæn Slaws Taalæ
 wa osse mæl femten aa tyw Rigsdaalæ.
 Ja søøn wa æ Præjst i en gammeldaws Bøj;
 men søøn æ di vesnok et i dæm nøj?

Saa wa dæ en Dejn, en tyk gammel Sjæl,
 dæ aalti saa en »Pot«, nær annæ saa en »Pæl«;
 han sku søng i æ Kjærk aa gjor-et da ossæ,
 somti wa æ ret, aa somti wa æ tossæ.
 Æ Bœer dæm lær han aa staw aa leg-sammel,
 aa skjennes aa slowes imæll mæ dæm gammel.
 Dæn samm gammel Dejn va somti nøj skrap,
 dæm fattæ djæ Knæjt, di fæk jawnlæ en Rap;
 mæn dæm, dæ ku gi ham en Wost ællær tow
 aa nøj Kjør aa nøj Flæsk, di ku gjan væ i Row. —
 Dæ wa en Par Bœer, dæ osse gik i Skuel,
 æ Dreng han hiæ Piæ, aa æ Piæg hun hiæ Buel.
 Da di wa en Par Oer, æ Faarællæ wa dœø,
 aa saa mot æ Sown jo gi dæm æ Fœø.

Æ Føø, te di fæk, wa wol somti nøj knap;
 mæn desfliæ fæk di saa aa æ Dejn hans Rap.
 Hwæ Gaang han haa drukken hans Pot ællæ miæ,
 saa skull dæ tæskes po Buel aa po Piæ.
 Hwa tossæ aa gal dæ bløw gjor i æ Skuel,
 aalti skull-æ ud øver Piæ aa Buel. —
 Den Gaang kjen di hwærken te Venstre ællæ Hyvæ,
 nej, hver bette Flok den haaaa jo si Drywæ,
 aa dæm tyk, si de wa jo fæst Dryweri,
 aa æ Præjst aa æ Dejn wa Officiærr deri.
 Te aa ed wa dæ ingen dæ ku mejstæ æ Præjst;
 men nær dæ sku drekkes, wa æ Dejn nok den bæjst.
 Ja, søøn wa djæ Dejn i en gammeldaws Bøj;
 mæn søøn æ di sajstens et i dem nøj?

Si saa wa dæ jæn, di kalt tyk Pæ Masen,
 — en regtig gammel udspekuliæ Asen —,
 han haaaa en Snæs Tusind aa saa en Goer
 aa Hææjst aa Kyær aa Folk aa Foer.
 Ja æ Folk skull a helsen haa saa tesist,
 faa de tør a sej, dæ er san aa vist,
 te bode hans Hææjst, hans Foer aa Kyær,
 endskjønt de jo et wa ant end Dyr,
 ja sjel om de saa wa en ussel krom Gris,
 saa sto di faa ham nøj hywæ j Pris,
 end søøn nøj faasulten Dawlejærak,
 dæ mot slæv aa slii faa aa blyw ve æ Brak.
 Ja hvis de wa et faa-æ Arbæ aa fo gjor,
 haaaa di aalle faat Low aa kom ind i hans Goer;

men om æ Sommer, saa høø te æ Besætning di mæj;
 men nær de bløw Vinter, bløw di snaa fløt æstej.
 Den hær Pæ Masen, som no a beskrywæ,
 si de va æ Bøj si villeste Drywær;
 hva han tèt om, tèt dæm annæ da ossæ,
 enten de saa wa klog ællæ tossæ.
 Aa hvis de traf, han bløv gal æpo jæn,
 ja, saa va di aalsammen gal æpo dæn.
 Søøn hen po æ Vinter, saa gjoor han hans Gild,
 aa mej hværjænner jo gjan di vild,
 faa dæ bløw et po nowen Ting spaar,
 aa saa haaaa han en Skik, som især da wa raar;
 faa de føst wa dæ ingen, dæ ku vent aa kom mej,
 som et haad miæ end en hal Tøn Stej;
 aa kom mej te hans Gild wa dæ ingen dæ vent,
 som et haaaa mindst en fi Tusind po Rent.
 Nær saa di wa kommen, saa mannæ dæ tuæ,
 aa Pæ Masen haa vist dæm djæ Plads ve æ Bue,
 saa snakke di en Stød om Vejlu aa Vind,
 saa læng te æ Eels aa Drikkels kam ind;
 si saa gik æ løs mæ eden aa drikken,
 mæ grinnen og snakken, mæ hosten aa hikken.
 Nær saa di haa ædt saa møj di ku tol,
 aa drukken en Snes Gaang hværanner djæ Skol,
 aa løsnæ æ Knap i æ Væst aa æ Frak,
 gik di hen te Pæ Masen, ga ham Haaen aa saa »Tak«.

Saa wa dæ en tyk, di kalt stue Kræn Høg,
 han hannelt mæ Kyær aa halgammel Øg.

Snefowæ aa Sownfowæ de wa han bløwen,
 aa som Vêrje for æ Kjærk han ossæ sto skrøwen;
 aa saa wa han osse — just et faa hans Faastand —
 bløwen Fattefaastannæ aa Sownraadsmand;
 han wa omtrent aal de han ku blyw,
 endda han hverken ku løs ællæ skryw;
 men saa wa hans Kuæn, den bettæ Sofi,
 saa møj desto villæ te de Skryweri.
 Æ løsen aa æ skrywen saat hun saa i Law'
 aa dem fattæ, dæ tægæ, holdt Krejsten i Aw.

Saa wa dæ en tyk, di kalt »hellæ Pæ Smed«,
 hvor vit om han waet, a eet kjennæ te.
 Di saaaa, han som ong haa no Konster bedrøwn,
 aa saa lig mæ jæt han hellæ wa bløwn.
 Mæ en naaen si Kuæn di saaaa han lo i,
 aa deswar han ku nok eet sej sæ fri.
 Nøj Nyt aa nøj Sladr han gjan vild veed;
 men hva ska jæn sej; hvem vil et gjan de?
 Te han ossæ vild lyw, æ deswar nok sand;
 men hælsen saa wa han en skikkelæ Mand.
 Ja, søøn wa dem tyk i en gammeldaws Bøj;
 men søøn æ di vesnok eet i dæm nøj.

Si saa vel a beskryw Jær nown aa dæm tønd
 nær baare a vest, huæ a føst ska begønd.
 Dæ wa jo no Mikkell, en spidsnæbbæ Syl,
 dæ gik po no Bien omtrent som en Ryl;
 ham knew æ jo nøj aa fo fat i æ Føø;

en hal Snes Bør han haaaa, aa nown wa døø;
 aa æ Kuæn gik hæn aa døø attær den sist;
 sien wa æ bløwn i æ Hjæmmen nøj trist.
 Han gyvt sæ ijen mæ en halgammel Kvind,
 dæ haaaa saa møj en forbannede Sind;
 hun banked æ Bør, aa den bettæ især,
 aa de to Mikkell sæ søøn nøj nær.
 Di fan ham en Daw, han hæn i æ Laaaa;
 de va æ Kjælling hinne Skyld, wa dæ mannæ dæ saaaa.

Saa wa dæ Kræn Nielsen, en løstig Krabat,
 mæn den willæste Slier i æ hiel Pastorat;
 han fæjst sæ et Huus aa den hellæ Pæ Smed
 aa saa en Plet Jovr, som lo lig dæve.
 Kræn Nielsen han trowr, — faa søn wa æ skrøwn, —
 te de hiele wa hans, saa læng han wa lœwn.
 Han slœvt aa han sled i dæ hær bettæ Haw,
 bodde tilæ aa sillæ, ve Næt aa ve Daw;
 han kuulgrawed de hiele aa planted saa Trær;
 hans Kuen hun hjalp ham de bæjst hun haa lærer.
 Djæ stœst Faanywels, nær di rigtig wa træt,
 wa aa sed we hinaaaan po de hær bettæ Plæt;
 nær di so po dje Sagæ, hvor godt de ku grow,
 saa fœldtes dje Brœst mæ Hob aa mæ Trow.
 Mæn da di saa ræt fæk æ Haw saat i Stand,
 saa kam dæ en Daw en hyvhellæ Mand
 aa saaaa: di skull flœt, aa de skull væ snaar;
 te Vintæ skull gywtæ hans jænneste Baar,
 aa saa vild han sjæl hæ niæ aa bow,

faa hær ku han haæ mæ Fred aa mæ Row.
 Kræn Nielsen han tegge, aa hans Kuën hun græd,
 men væk mot di flæt fræ dje Huus aa dje Trær.
 Si no bløw æ snaws; Kræn Nielsen han drak;
 te sidst flæt di ind i den usleste Brak;
 Kræn Nielsen han drak, aa æ Kuën hun græd;
 men Pæ Smed, han bowæ mæ Fred mæl djæ Trær.

Saa wa dæ jæn, di kalt bettæ Niels Top,
 dæ aalti wa mæj po enhver Spillop.
 Som ong haa han lær æ Skomageri;
 mæn døgtig han aallæ wa bløwen dæi.
 Mæn søng aa snak aa løs aa skryv Væs
 aa tuer aamkreng po Sjow aa Komæs,
 ja, sjel te aa haal dæn skjønneste Taal,
 dæ wa Niels Top en villelæ Kaal.
 Aa hans Visæ æ dæ mannæ dæ ino æ bekjæn,
 haa I Løst te aa høern, ka a søng jæ jæn:

Mel. Vi fik ej under Tidernes Tryk.

»Mi Kuën er iløwlæ den bæjst te a haar,
 hun ær saa mild, saa guæ aa saa raar.
 Hun haar mæ hjaalpen manne en Gaang,
 nær æ Væj bløw mæ trælsom aa laang;
 hun haa tawn mæ i Fawn
 nær de traf, te a bløw træt,
 aa mi Tyngsel, Saarg aa Sawn
 haa hun tit gjo mæ læt.
 Vææ mørk, dæ huæ a wankæ,
 da lyst hinne Trow, hinne Tankæ.

Dæn naaen Vintæ hun ga mæ en Gaw
 saa stue, som a aallæ haa faat i mi Daw;
 de wa saa møj en kjønneste Baar,
 aa no kallæ di mæ bæje taaw faa »Faar«.
 A æ jo en fattæ Mand,
 de æ sikkæ aa vest,
 men iløwlæ æret sann
 aa ska pas te de sist:
 Nær mi Kuen aa Baaen a ejæ,
 en Verden mæ Guld di aapvøjær.

Sikke de er, te a nørr vel fløt,
 enda te wo Hjæm er en Fattemand's Hyt;
 lav aa sempel, gammel aa gro,
 men i Staarm haar-en vist, den ka sto.
 Ud te Sønnæ æ wo Staav,
 dæ æ Sulskjen døinn,
 aa hva vi haa hat behaav,
 haa wo Herr wos aalti gin.
 aa saa læng som hæ vi løywæ,
 fo vi wol hva vi behøywæ.

Men snaws de gik æ Niels Top tesist,
 æ Sown mot betaal faa hans Graw aa hans Kist.

Aam dæm, dæ ve Sygen ællæ søøn nøj kam te
 aa blyv fattæ po en Maaaa, te di et ku gjø ve —,
 dæ aalti bløyw saa aa dæm fiæ aa dem tyk:
 »Vi trowæ et søøn nøj Kram ku blyv syk;

po æ Fattedgoer ska di, aa de mæ de sam,
 saa blyvæ di naak kuriær, di forbannede Kram.«
 Si dæ po æ Fattedgor wa di sammelt sammel,
 dæm tønneest aa dæm tønd, bode ong aa gammel,
 Mænd, dæ vil drek, aa Kvinnæ, dæ vil huæ,
 aa æ Bør da osse, saa læng di bløw stuæ;
 a kjenne da manne, som a ve, te dæ dær
 i hille djæ Baandomsti mot vær.

Søøn traf a en Gaang, po en Fuætur a gjor,
 en fattæ gammel Snæjl, dæ gik ve no Foer,
 han haa wot dæ de mjæst aa hans Baandomsti,
 aa skul dæ no ijæn, men vil hælst væ fri
 Da a traf ham, da gik han aa wa saa faaknøt,
 aa de wa naak mjæst, faade han sku fløt.
 Han sang mæ en Vis, dæ va lawæ aa ham sjel;
 aa hvis I no baare vel Ører leg til,
 skal a søng-en for I annæ ijæn bette Bøøn,
 saa vit som a haawæ dæn ly da søøn:

Mel. Bag grønklædte Bakke.

Mon I kjenne mæ, Folkens, mi Navn er Kræn Skræ;
 a haa ingen Stæjs hjem aa æ ingen Stæjs fræ.
 Mi Faaer haa a aallæ vest nøj aa aa sæj,
 æ Sown haa aapføj mæ aa saat mæ ivøj.

Po æ Fattedgoer er a aapføj aa aapdrawn:
 Aa jæn bløw a poffæ aa en naan bløw a slawn,
 jæn kalt mæ »Bastar« aa en aaen faa »Pæ Taat«;
 mæn ingen a haavæ, dæ gjo mæ nøj gaat.

Som ølle ors Pork fæk a Plads po en Goer,
 for aa pas po djæ Høwdæ, djæ Hæjst aa djæ Foer.
 Æ Føø, den wa knap aa æ Arbæ wa stræng;
 a mot aap mæ dæm føst aa kam sellæ i Sæng.

Aa sin haar a saa mot forsørre mæ sjel,
 i hvad a skue ha, mot a sliæ mææ tel,
 aa fremmed de wa a, i huæ a kam ind,
 de haa blegæ mi Hoer aa haa furæ mi Kind.

Da a wa en Snæs Or wo Kong mot a tjæn,
 aa lær aa gjø Konstæ mæ Aarm aa mæ Bjæn;
 skjelt ud de bløw a fræ Maaren aa te Kwæld,
 men a wa jo waan te-æ, de wa wol mi Hæld.

Fræ Bøj aa te Bøj haa a sin ræjst æstæj
 aa tawn de Arbæ, a fan po mi Væj;
 mæn no ær a gammel aa ka et blyw ve,
 huæ æ no den Brøst, a ka hvil mæ aap te?

Aak, dæ æ jo ingen dæ kjennes ve mæ
 aa ingen dæ ræjne den fattæ Kræn Skræ,
 aa slet ingen æ dæ, dæ ræt haa mæ kjær,
 men huæ a end kommæ, a æ te Beswær.

Ja, no ær a aapslet, mi Hoer de ær gro,
 dæfræ huæ a kam, a ijæn no ka go,
 aa saa haa a løyæ, som manne di haar,
 mæn a tøkkes jo næjsten, de kun haa wot spaar. —

Mon I kjennæ saa, Folkens, den fatte Kræn Skræ,
 dæ haa ingen Stæjs Hjæm aa æ ingen Stæjs fræ,
 hvis Lyw bløw en trælsom aa laang Arbæjsdaw,
 for aa tjæn sæ en Kist aa en Fattæmands Graw?

Saa wa dæ Pæ Masen hans Dawlæjepak,
 dæ mot slæw aa sliæ, for aa blyw ve æ Brak;
 di haaaa jo saamti nøj haat aa nøj stræng,
 især nær æ Vintæ, den waar nøj læng.
 Men Pæ Masen han saaaa: »Ves ingen ka næjt,
 te nær di leggæ aa foæ en søøn Hoppen Knæjt
 aa gywtæ sæ, uræn di tenkæ æpo,
 hvodan di æ Fø aa æ Kle ska fo,
 saa haa di æ Sæng, som di sjel haa-en ræj,
 aa kommæ di te mæ, saa sæjæ a sku 'næj«! —
 Søøn gik-æ dem tønd i en gammeldaws Bøj,
 hvordan mon de goæ dem aamkreng i dem nøj?

Si, en gammeldaws Bøj ær no gawen tel,
 æ Kwonnæ, di drak dæm i Kaffe ihjel;
 dæm flest aa æ Mænd, di bløw saa fiæ,
 te di døø jæn Saammæ, vi haa søøn Hiæ;
 dæm flest aa djæ Goer æ sokken i Grus,
 di wa aannæhuelt aa Raattæ aa Mus.
 Po dem gammel djæ Plads æ dæ no bøggæ nøj,
 de jænnest dæ æ tebaag aa en gammeldaws Bøj
 ær æ Kjærk, æ Huus aa æ Husmandspak
 aa en hiel Hoppen Vrøwl aa gammeldaws Snak.

Nøj gammeldaws, de er æ Faalk wol da ossæ,
 saa aallæ en jænneste æ wol saa tossæ,
 te han prøwæ nøj nyt i hvad de end ær,
 næj, enhvær han blywæ, ve hvad han haa lær:
 Di dørkæ djæ Jowr, som djæ Aalfaar gjor,
 di sultæ djæ Kaal aa tæskæ djæ Hjør.
 Aapdrawen di ær, te aa spaar huæ di kan,
 ja, sjel aam de saa ær po en Ting som Wand,
 di sæjæ: »Hvad nøtter vi waskæ wos tit,
 aam en fjowten Daws Tii, ær vi akkuraat lig beskit«.
 Enno goer æ løs mæ eden aa drikken,
 mæ grennen aa snakken, mæ hosten aa hikken;
 saa a skjønnæ no et, te æ Faaskjæl æ møj
 po en nøj aa saa po en gammeldaws Bøj. —

Fræ en Diel aa dem nøj.

Si no haar a beskrown Jæ en gammeldaws Bøj,
aa vel no beskryw Jæ en Diel aa dæm nøj;
mæn æ Nawn, te a bruwæ, ær baaræ te Føld
aa saa en Diel faa æ Rim si Skøld.

Æ Faalk, a beskrywæ, a throwæ nok, I kan
feen søøn aamtrent øwæ hielæ wo Land.
A beskrywæ dæm bodæ som di goær aa stoær,
i Sind aa i Skind, mæ Hud aa mæ Hoær,
saawal dæm dæ plaawæ, som dæm dæ sprengæ
bag Desk,
som dæm dæ mo dans aannæ annæ djæ Pisk.

Ja saa vel a no ta æ Tap aa mi Tøn,
mæ æ Furboæ throwæ a, te a saa vel begøn.
Si di go jo gjan mæ Syvæjst po æ Huæ,
aa en teltommæs Træsko di haar po æ Fuæ;
aa hæmlawæ Tøj ær æ Baawsæ aa æ Jak —
de ær sjællæn aa si en Furbo i Frak.
I æ Mond en Stomp Piv ællæ Skro di haaaa,

faar en Uær ællæ taaw en Lussing di slaar. —
 Di drekkæ som Swamp aa sliær som Hææjst
 aa bryer dæm hværken aam Deejn ællæ Præjst.
 Æ Føø dæn tjønnæ di bæjst som di kan,
 mæn dæm flest di hintæ-ærn wol ud po æ Wand.
 Di er laangsom i Hannel aa sennæ i Taal,
 mæn no stærk aa no støt aa no bredskaallær Kaal.

En Furbo.

A kjennæ en Furbo, ja a kjennæ jo flia,
 mæn ham, som a minæ, ham kalt di Pæ Hiæ;
 Han hanlt aam æ Sommæ mæ Taask aa mæ Flønnæ,
 aam æ Vintæ saa task han aamkreng ve æ Bønnæ.
 En Daw wa han kommen te Taars mæ hans Fesk,
 aa saavit som a veæ, wa di ves ossæ fresk;
 men en Skywbo posto mæ Bannen aa Toaarn,
 te miæ in di hal aa vans Fesk de wa roaarn;
 Pæ Hiæ sto en Stød aa saa ingen Teng,
 mæn liig mæ jæt saa gjø han aamkreng
 aa grivæ æ Skywbo i æ næjer aa hans Frak
 aa rywærn dæfræ aa aap i hans Nak
 aa stak ham en Skallæ, saa han hwæst aa han
 sprut,
 men Pæ Hiæ han saaaa: »Do ku aa haalt Snut!«
 Nøj attæ kam en Skywbo, dæ wa fiin i æ Klæjr,
 mæ Sigar i æ Mond aa æ Nies i æ Væjr;
 han so po æ Fesk aa saaaa: »Lille Mand,
 va kallæ I vel den Slags Fesk po æ Land?«

Pæ Hiæ han sto mæ en Taask i æ Haaen
 aa saa: »De er swær, som itaaw lignæ hinaaen;
 dæ hær ær en Taask, saa er do-et wol ossæ.«
 Æ Skywbo bløw gal aa kalt Pæ Hiæ en Tossæ.

Salling.

Æ Sallingbo Mænd ær, nær di blywæ vøjæ,
 dæm taangest aa tykæst vi haa nowen Stæjæ;
 di haa djæ Klæjr attæ nøjeste Muæ
 aa en sælbeslaaen Piw mæ Kurlændæ Huæ,
 aa alti di røgæ den finest Tobak —
 mæ Smofaalk haallæ di sjællæn nøj Snak,
 saa de er sjællen aa si te en Sallingbomand
 han søge mæ nowen, dæ ær aannæ hans Stand. —
 Æ Mænd di hanlæ mæ Hææjst aa mæ Stuuæ,
 aa djæ Kwonæ di hanlæ mæ Tøj aa mæ Kluuæ.
 Nær æ Mand han haa saal en Hæjst ællæ Stuæ,
 te æ Klebutikæ æ Pæng sænnæ ud.
 De Tøj, som di kyvæ, te en Snes Krowne æ Al,
 dæaa fo æ Pjaltkræmæ gian de hal,
 aa Resten di bruwæ en Gaang ælle tow,
 aa sælle saa ijæn en Hæjst ælle Kow. —
 Nær æ Bøør ska te Bal, te Gil ælle Skyw,
 da ær dæ en Stads, som a knap ka beskryw:
 Æ Dættærr blywæ pynte fræ urr aa te innæ
 mæ Hanske po æ Hinnæ aa Slør faa ær Kinnæ,
 mæ en Hat po æ Huæ, mæ æ Haal aa en Kok,
 aa djæ Trøj er aa Selke — de ve I wal nok?

Djæ Kjaawlæ ær søjæ attæ nøjeste Smaag
 mæ Rempæ æfor aa mæ Poklæ æbaag, —
 di haa en Tengest, di snæræ dæm mæj
 saalseng, te di knap nok ka vrek dæm astøj;
 djæ Støwl ær saa fiin, saa speds aa saa smo,
 te di sliær en Staan faar aa træk dem æpo,
 dærfaar nær di dansæ ællæ goæ po æ Gaaæ,
 saa hoppæ di æstøj aamtrænt som en Skaaæ.
 Æ Sønnæ haa gjan let Anleg te Maw,
 aam æ Hals haa di alti en nystrøgen Kraw.
 Djæ Væst er aa Fløj, djæ Klokkiæ aa Guld,
 aa Sigaræ haa di gjan en Lom stappæ fuld.
 Æ Ti faaslaar di mæ aa dans aa spel Kwot,
 mæ aa go i æ Bøj aa drek en bettæ swot.
 Ta fat ve nøj Arbæ di gjø et ræt tit,
 djæ Hinnæ aa Klæjr ku jo nem blyw beskit. —
 Skjel ud aa kommandiæ de ka di som fo,
 mæn bæjst øwæ dæm, dæ ær fattæ aa smo.

Saa flot som di bowæ ær-et wanskelæ aa beskryw,
 især da a nørr vil ha Skyld faar aa lyw.
 Mæn let vel a faatsæl Jæ, saa gaat som a kan,
 aa hobæ saa nok, I vel trow, de ær san.
 En ti Alen tyw ær æ Mur aam æ Salls,
 æ Vindusæ æ dovvelt, aa æ Darr go i Fals;
 dæ ær egetræsmaalt i Kykken aa Staaw
 aa faagylt aa tapesiæ dæ, husæ di ska saaw,
 aa Belledæ haa di, i hwa Staaw en-in kommæ,

jæn Slaw aam æ Vintæ aa en naaen aam æ
Saammæ.

Møj kan-æn lær ve aa fo dæm aa si,
øwæ naawn mo-en grææ, øwæ annæ mo-en li.
Dæ ær Flusæ saa stusæ som mandhwolm Tyr
aa mannæ anne Slaws urænlansk Dyr,
dæ ær trebjænnæ Kat aa fæmbjænnæ Huun
aa Kyæ, dæ hværken haa Niæs ællæ Moon,
aa saa æ dæ di skjønneste urænlansk Trær,
husæ de hilæ æ faagylt, æ Blaaaa aa æ Bær,
aa annæ æ dæ maalt en Kristus æpo,
en Staakel dæ hværken ka kryw ællæ go.
Søøn Bellær pyntæ i dæn mjæst fattæ Staaw,
aa dyr ær di et, saa wit a ka haaw,
saa hvis I vel ha Jæ søøn Dyr ællæ Træ,
ka I skryw niæ te Tyskland, dæ kommæ di fræ.

En Sallingbomand.

Si no vel a beskryw Jæ en Mand ind fræ Salling,
dæ haaaa en Goer imæl Jongæ aa Balling;
han skattæ aa en ti ællæ øllæ Tønnæ
aa liæ et gaat aa blyw ræjnt mæl æ Bønnæ.
I dawlædaws Taal blywæ han kalt aa enhvær,
»Kræn Bak«, ællæ ossæ, »den tyk Propritær«;
Sownfaawæ æ han aa Dannebrogsmænd
aa vesnok bekjen øwæ de mjæst aa wo Land.
Han ræjsæ en hiel Diel te Markenæ aamkreg,
æ fiin i æ Klæjr aa vi i æ Sveng.

Hans Piw aa hans Kjæp ær beslawn mæ Søl,
 han er guæ te aa snak aa te aa drek Øl.
 Nær a beskrywæ ham søøn, ær a ves po, enhvær
 di kjennæ Kræn Bak sællæ den tyk Propritær.
 Hans Goer wa fløt ud aa lo po en Bak,
 aa de wa nok gjøe — ja søøn gik æ Snak —,
 faarde te han tèt, de wa raar aa vær fri
 faar dæm fattæ djæ Gaang aa djæ Tægæri.
 Dærud po æ Mark wa æ nemmæ aa si attæ,
 aam dæm, dæ kam dæ hæn, de wa riig sællæ fattæ.
 Han haaaa en Hund saa stusæ som en Kal
 aa slem te aa bej aa uun aa gal;
 dæn Hund dæn wa al dæm fattæ djæ Skræk,
 aa ve Hjælp aa dæn ku Kræn Bak haal dæm væk.
 Nær dæ kam en Daw en fattæ aa vil dæaap,
 bløw æ Hund slawen løs aa æ Purt lokkæ aap.
 Søøn kam dæ en Daw en Fattæmands-Tøs
 dæaap aa vil tæg, da æ Hund bløw slawen løs;
 dæn fløw saa æpo hin aa biær hinnæ Loer,
 saa no ve en Kjæp aa en Krække hun goer.
 Hans Tjænæstfaalk haæ han sjællæn ræt læng,
 dæm flest di tækkes æ Plads ær faa stræng.
 Aam æ Saammæ mot di arbæ bodæ hellæ aa søgn
 aa tiærst en atten Staan i æ Døwn;
 di fæk tit nok Laav te aa arbæ aa swæe,
 mæn sjællen fæk di Staan aa fo de, di ku eæe.
 Mæn Kræn Bak wa faaræsten en guægyræn Mand,
 som a no vel bevis Jæ, saa gaat som a kan:
 I Skyw di haallæ hvær Or en Basaær,

huæ allæ Slaws frivillig Gawæ di taær;
 dæm gjø di i Pæng aa sænnæ æstæj
 øwæ te æ Sulukafæær aa æ Santalæær mæj
 te Hjælp faa dæm, aa saa kan-en siin
 fo aa si i æ Avisæ, hvad hvær haa giin.
 Si dæ wa Kræn Bak aa hans Kuen — som hi Lisæ —
 dæm fæst aa æ Nawn dæ sto i æ Avisæ;
 desurn saa ga han hvær Or te Kanownæ
 søøn hen ve en hunnæ aa haltresinstyw Krownæ.
 Si haaaa vi blot mannæ aa dæn Slavs Mænd,
 saa bløw dæ naak et søøn tægæn aa rænd
 aa dæm fattæ aamkreng i æ Goor aa æ Stæjer,
 aa a tøkkes, de mo vææ en guæ hoppen bæjær
 aa hjælp æ Afrikanæær, de Krom te vi kan,
 istæj faa de Pak hærhjæm i wo Land.
 Aa hvis dæ wa mannæ, dæ vil gi hvær Or
 saamøj te Kanownæ, som Kræn Bak han haa gjor,
 da tenkæ a næjsten, saa mannæ vi fæk,
 te æ Tyskæær di daant hværjænnæ aa Skræk.
 Si dæfaa a tøkkes, te søøn en Mand
 faatjænnæ aa blyw bekien øwæ hilæ wo Land;
 han gjør, hvad han kan, for at vi ka blyw fri
 faa dæm fattæ djæ Rænd aa faa tysk Pralæri,
 aa dæfaa haa a beskrøwn Jæ, saa gaat som a kan,
 den tyk Propritær ællæ en Sallingbomand.

En Fjanbo.

Si æ Mand, som a hær Jæ no vel beskryw,
 ham traf a en Daw, a gik te Markæn i Skyw;
 a gik fræ Hjæmmen, da æ Klok dæn wa ni,
 aa saa kam a te Skyw let faæ dæn wa ti.
 Da a no kam ud aamtrænt te æ Brow,
 saa nowæ a en Mand, dæ trækkæ mæ en Kow; —
 a ku si, de wa ham, dæn gammel Pæ Lind,
 dæ ska vææ saa klog po Væjlu aa Vind.
 Da han no fæk mæ aa si, wa de fæst, te han saaaa:
 »Godaw! bettæ Do, aaha, aa dæn Skaaaa
 te vi slet ingæn Ræjn sku fo i Guæ,
 no awlæ vi saamæn hværkæn Græs ællæ Kuæ —.
 Næj, a saaaa i Ywl, da vi haa søøn Mørk,
 vi foæ te Saammæ en forfærdelig Tørk.
 Faa en Stød siæn haaaa a saa unt i mi Lænd,
 — ja jøsses, bettæ Bør, de ga hvær Rænd —,
 saa a Staakel ku hwærken væ aap ællæ niæ;
 saa sæjæ a te mæ sjel: Ja, hør bettæ Piæ,
 vi foæ ves en swær Hoppen Tar aa Blæst,
 faa saa æ mi Lænpin no altie wæst —
 ja, no ka Do si, aam de et haallæ Stik,
 jow a kjennæ misæl dæn Ting po en Prik.
 I Jas, da mi Kuæn gik i Sæng mæ æ Baan,
 da hœ a, te æ Kok han gaalt ve æ Raan,
 saa sæjæ a te mi Kuæn: Ja jæn Ting ær ves,
 i Saammæ awlæ vi hwærken Kuæ ællæ Græs;
 nær æ Kook di gaalæ saa møj ve æ Raanæ,

saa fose vi ingæn Ræjn dæn fæst tre Maanæ.
 Saa sæjæ mi Kuæn: Ja, hør Pæ Lind,
 saa trowæ a, de æ bæjst, Do i Maarsen trækkæ ind
 te Markæn aa sælle den swothjælmæ Kow
 aa kyvæ en ti ællæ tyw Tønnæ Row;
 hvis Faalk saa ingæn Ting awlæ i Saammæ,
 saa sællæ vi-et ijæn, nær æ Vintæ dæn kommæ.
 Si søøn töt mi Kuæn, aa de töt a mæj,
 aa dæfaa ska dæn swothjælmæ Kow no æstæj.<
 Si hæ saa a »Faawal« te dæn gammel Pæ Lind,
 a sku hen aa ha nøj Hushaalningssagæ kjøwt
 ind —
 aa no wa a aassæ kommen møt ind i Skyw,
 aa dæn vel a no te Slut Jæ beskryw.

Skyw.

Si Skyw dæn legæ po æ Si aa en Bak,
 aa æ Faalk di ærnæræ dæm mjæst ve aa snak;
 di snakkæ hværjænnæ, som di æwnært bæjst
 lig fræ æ Tæggæ aa aap te æ Præjst —
 ja, sjæl æ Prokuraatoræ saa lówæ di aassæ
 aa aa snak mæ æ Bønnæ, dæm tyk aa dæm taassæ,
 ja æ Værtshushaallær, aa aa dæm æ dæ mannæ,
 di bærsæ dæm ad akkuraat lisaadannæ.
 Di hanlæ mæ Sprut, Sikori aa Vand
 aa snakkæ jo faar-et saa gaat, som di kan.
 Æ Kjømmæn rovæ gjæmmel Blaa aa Avisæ:
 »Vi sællæ wo Ting te di laweste Prisæ!«

1

Si hær po æ Markæn a gik no aa drøw
aa ærgreæ mæ øwæ, som Faalk di ka løw.
Di snød hvsærannæ saa vit a ku tøk
aa ønskæ i de sam hinaan teløk.
Po en Krog aa æ Markæn dæ haa dæ en Traap
aa Markæs-Sjaawær faat en Tølt slawen aap;
øwæ æ Dar sto aa løs, te nær en kam dæind
fæk-sen en Hawfru aa si mæ Haal aa mæ Finn.
Dæn jæn aa æ Sjaawærr wa maalt rø i æ Husæ,
aa æ Nies, han haaaa, wa faarfærdelig stusæ.

Lig faæ di sku te aa ta fat aa begøn,
 krawlt han aap tæst urenfaa æ Dar po en Tøn
 aa raawt, de han kun: »Mine Herrer og Damer!«
 — a trowæ nok, han mint: I Bønnæ aa Flawæ!« —
 »Ifald I har Lyst, da kan I faa at se
 en Havfrue fin som den hvideste Sne —
 hun har Øjne som Kul, hendes Haar er af Tang,
 og hun synger den dejligste Havfruesang.
 Kun fem og tyve Ører for Damer og Herrer,
 Børn la'r vi gaa for det halve desværre,
 og de, der hverken har Hoved eller Forstand,
 maa se hende gratis, i Fald om de kan.« —
 Aa de ka naak vær, te Faalk gik dæind,
 ja, sjel aam de saa wa dæn gammel Pæ Lind.
 A low ve mæ sjel aa gik ni i æ Bøj,
 a træn te en to Øl aa saa en bed Brød;
 dæn fæst, te a møt, da a no kam dæniæ,
 wa engen annæ en næstop Pæ Hiæ;
 han vil a sku laan ham en Krown ællæ taaw,
 aa a mot læ ham fæm faa aa væ i Roow.
 Ve en Værshusmand haa han wot aa spel Kwot
 aa faat sæ no Drammæ aa saa en bettæ swot,
 aa dæ haa han tævt hvær Ør, te han sæjæ,
 mæn no vil han prøv aa gjør-æ nøj bæjæ.
 Æ Pæng dæm fæk han, aa a fæk jo »Tak«.
 Te en Kjømmand gik a ind, aa dæ sto Kræn Bak.
 Æ Kjømmand, te hvem a wa no kommen ind,
 wa en ægte Skywbo i Sind aa i Skind;
 han praatæ aa snakkæ saawal som dæn bæjst

aa de mæ en Buun saawal som en Præjst,
mæ æ Sallingbøe snakkæ han aam djæ Højst aa
djæ Stuuæ,
djæ Dættæræ kalt han Frøkenæ, aa djæ Kwonæ
kalt han Fruæ,

aa dæm traktiæ han alti mæ Vin —

aa de enaassæ en magæsløs fin.

Te æ Fjanbyæ saa han, di gjan ku trow,
te di ku awl lig de daawelt Katoflæ aa Row,
nær baaræ di kjøwt djæ Pusgyy ve ham,
aa di bløw traktiæ mæ en Brænvinsdrum.

Faa æ Furæbo haa han nøj Bittæ a haal fal,
mæn fæk di en Dram, wa-æ allæ urn en hal.

Da a no kam dæind, wa ham aa Kræn Bak
saa møj faatrollæ kommen te aa snak;

Kræn Bak han sto mæ en Dram, dæ wa rø,

aa a hør, te han saa: »Ja a sæjæ pinedø,

te søøn nøj faasulten Dawlæjækram

di allæ sku ha en jænnæste Dram;

nær di foæ aamtrænt de Brøø, di ka eed,

saa minæ a et, di trængæ te miæ.

Di sku tvingæs te aa go i en Awhaalsfaaening:—

»Ja, Hr. Bak«, saa æ Kjømmand, »deri var der

Mening. «

Saa saaaa Kræn Bak: »A fo te aa æstøj.

mæn naawn Flaskæ Vin a fo aa ha mæj;

a ka jo ta æ Støk te en fi Krownæ ællæ fæm,

aa saa vel Di naak notiæ mæ faa dem.«

»Saa gjærne,« wa de jænnest, te æ Kjømmand
han svar

— aa i de sam kam Pæ Lind saa ind aa æ Dar,
aa hen i en Krog dæ so a Pæ Hiæ,
han wa kommen dæind telig mæ no flæ.
Pæ Lind haa faat saal den swothjælmæ Kow,
aa no vil han hæind aa kyw sæ nøj Row;
han haa hœæ, di haa saa, te de sto i æ Avisæ,
te hær ku æ foos te di billigste Prisæ.
Æstæj mæ æ Hannel da aassæ di kam,
æ Kjømmand fæk Pæng, aa Pæ Lind fæk en
Dram —

aa saa dæsuræn jo aassæ hans Kuæ, —
mæn han têt rigtignaak, te æ Pris wa faastuæ.
Saa sæjæ han te mæ — næjstæn hal ve aa grææ:
»A ka et faasto, hvodan de ka vææ,
vi ka næjstæn allæ fo Smør aa wo Flææ,
aa fo vi nøj, saa ær-et saa blææ;
aa i Faarord mist vi en ræbrogæ Stuaæ,
mæn a tenkæ wal næjstæn, de ær en Kuæn fræ
Fuur,

dæ i Fywr blæw gywt hææwæ te wo Bøj,
te dæ ka hæks sællæ traal sællæ gjø sæen nøj.
Hinnæ Faar hi Kræn Hiæ, aa om ham haa di saa,
te dæ ud po æ Tyw æ Øwen ku slaa.«
De hør æ Kjømmand, aa han sæjæ: »Hr. Lind,
det er slemt at være Nabo te saadan en Kvind,
men gi'r De mig en fi Kroner eller fem,
et mageløst Raad jeg gier da Dem.«

»Ja,« sæjæ Pæ Lind, »da vil a jo gjan,
 te Kjæn Hiæ hun ku-et faahæks wos wo Kjan.«
 Saa tar æ Kjømmand en Swaalstik aa klywæ
 aa binnæ søøn sammel, te en Kaars de blywæ,
 aa klippæ en Særri ud aa en Støk Papiæ,
 dæ po dæn jæn Si wa rø aa po dæn naan Si
 hvivæ,

aa endskjønt Pæ Lind han bevvær aa Skræk,
 han skrywæ dæ æpo mæ Pæn aa mæ Blæk:
 »Kjæn Hiæ, Kjæn Hiæ aa saa dæn slæm
 ska sed mæl æ Gywæ aa æ Kjan iklæm,
 aa dæ ska di sed ve Næt aa ve Daw,
 saalæng te a siæ, dæ ær Smør aam æ Staw.«
 De ga han Pæ Lind aa saa, han ku gjan
 vær ves æpo, nær de lo aannæ æ Kjan,
 te saa sku Kjæn Hiæ fo Laaw aa læ ham wæær.
 Pæ Lind han betal-æ aa wa lig ve aa grææ.
 Saa fæk han en Dram te aa størk sæ æpo,
 aa saa wa han færdig te aa vil go.
 Saa siæ a te Pæ Hiæ han kylæ hans Skro,
 som han læng haa ston aa tøgæ æpo,
 aa plantæ saa bæjæ hans Nøwæ i æ Disk
 aa spuæ, aam han et ku fo sæ en fresk?
 Mæn æ Kjømmand han haa saa trawlt mæ aa
 snak,

te han et ku fo Staan te aa fin æ Tobak.
 Saa sæjæ Pæ Hiæ: »A faasto po æ Snak,
 te mæ aa mi Liig ska ræjnæs faa Pak;
 I unæ wos knap de Brød, vi ka eed,

enda faar i-annæ vi mo arbæ aa svee.
 I føllæ jæ sjel mæ Øl aa mæ Viin
 aa giæ vi annæ de sam som jæ Svin.
 Kræn Bak han töt, vi skul i Awhaaldsfaaening,
 aa Do töt, bettæ Kjømmand, te dæi wæ dæ Mening,
 mæn saa skul I sjel go æ faar aa vis Væj,
 saa kun æ jo vær, te vi annæ kam mæj.
 I sæjæ, te mi Sæstæ faahæksæ jæ Fløø;
 mæn I sku prøw po aa kjan dæm destaan di
 va søø

aa saa haal æ ræjn i Nøs aa i Kammæ,
 da tenkæ a, te æ Sæm po æ Huæ I rammæ
 nøj bæjæ end ve aa bru søøn Kram,
 som Do, bettæ Kjømmand, haa naræ i ham.
 De ær en Held faa Dæ, te dæ ær Faalk, som æ
 doom,

i en slæm Faalæjænhæ Do hælsæn vil koom.
 A tøkæes, de ær saa møj ussel aa stræng,
 te Faalk ska taksærs liig blaaf faa djæ Pæng.
 Kræn Bak dær ka før sæ saa flaat aa saa fin,
 si han sku traktærs mæ de bæjst aa Di Viin;
 aa Pæ Lind, som dæ haar en hil Massæ Pæng,
 ham mint Do, dæ te en Pa Drammæ ku træng;
 mæn mæ, dæ høræ mæj te æ Dawlæjæpak,
 ka Do et fo Staan te aa gi en Skro-Tobak.
 A minæ, a æ lisæ møj wæ som dæm,
 a faasærræ mi Famili, a haar dæhjæm,
 aa hvad di ska ha, de faatjænnæ a sjel,
 a allæ haa brut aa snyy mæ-æ tel.

Aa mæ aa mi Liig ær wol skawt aa Vohærr
lisaagaat som I annæ stusæ Kaal, I ær.
No trowæ a naak, a ær færdig te aa go,
saa finnæ a wol jæn, dæ vel gi mæ en Skro.
I blywæ wal ki aa aa hør po mi Snak,
aa saa vel a da no ta mi Kaarr po mi Nak
aa sæj jæ hværjænnæ saa mannæ Slaws Tak!

Indtryk fræ nøj aa gammel Bøjæ.

Æ Begennels.

Æ Vintæ haa wot saa hoæ aa stræng
aa waaaa saa møj urimelæ læng.
Æ Kwol aa æ Tørr haa wot saa dyrr,
te Fattæfaalk et ku fo Raa te aa fyrr.
Æ Mawæ bløw taam, aa æ Førr bløw kaald,
aa æ Børr di innen æ Dar mot dæm haald.
Mæn saa ar-en Gaang, to æ Suæl sæ æpo,
aa warm dæm hwærjænnæ, bodæ stuæ aa smo.
Æ Æveltræer sto mæ djæ Blomstæ aa Blaaaa;
aamkreng i æ Hawæ, dæ skræppæ æ Skaaaa;
æ Row sto i Skaad, aa æ Faawl di sang,
aa baarfusæ omkap æ Drængi di sprang.
Si saa kam di ud, hvæm dæ ku aa haa Staaaaan.
»Si no ær-et Faaror!« di raawt te hinaaaan.
Saa saaaa a te mæ sjel: »Vil di hwærjænnæ ud,
fo a dawol ossæ aa ta mæ en Tur.«
Saa snør a mi Ransel aa ga mæ po Vøj
aa liig attæ æ Sonden a saat saa æstøj.
Po æ Mark wa dæ Blomstæ ihuæ a end so,
æ Skow den var grøn, aa æ Himmel va blo.

MI Ræjsbeskrywls.

Ja si I, Folkens, de ær gaat nok, te vi haa faat lær aa anleg Jærnbane aa law æ Hywl rond, søn te di ka rullæ, aa æ Vown saa magelæ, te-en ka kom dæn hal Værden ront, destaan en sowæ si Mæjæsøwn. Mæn hwis de æ sann, di sæjæ dæ hær Vittenskabsmænd, te wo Jowr er rond aa tremlæ æstæj mæ en Faart aa fiæ Mil i hver Sikont, saa tækkes a helsen et, te vi behøwæ aa kyær hwærkæn po Bisyklæ ællæ Jærnbane faa aa kom rask æstæj. Jæn fo nok hællæ ingen Teng hwærkæn aa høør ællæ si, nær en søn blywæ kjær aamkreng, aa næm ku da no ossæ ski Skaaaa ve-et søn aa jaw te. Nøj a lii skam møj bejæ aa gaa po mi Bjæn, saa haa en Staaan te aa si sæ aamkreng aa snak let mæ dæm Faalk, en kommæ te, aa tænk let øwæ de, di sejæ.

Po dæn hær Fuætur, a no faatællæ aam, kam a den fæst Daw niæ øwæ Maas, gjemmel Sæjæsløw, Alste aa Tødsø. — Som a bæjst gik i mi ejæn Tommerom aa tent paa jæt aa ant, sii a, te dæ goæ en Kwinmennesk faar ve mæ, aa da a wan nærr end po hin, ku a hør, te hun gik aa nynnæ po en Sang. A huskæ jæn aa æ Væs; dæn lyy søn:

Tit blev Taaren i vort Øje
 Perlen lig i Solens Glød,
 Tit blev Livets Strid og Møje
 Sjælens bedste Vin og Brød.
 Thi gennem Kamp og Taarer naar
 man Kæmpers Kraft og Kæmpers Kaar.

Da a haar hin aamtrænt nowæ, kam dæ en stusæ Flok Smofaawl flywæn, aa jæn aa dæm flywæ liig imusæ en Telegraftro, den fil niæ liig æfaar ve hin; mæn dæn ku som flagæ en bettæ Krom, aa da hun vild te aa ta fat po-en, saa flagær-en let æstæj aa kam ind onnæ en Stjænkist, dæ wa aannæ æ Vej. Hun prøwæ po aa fo fat i-en, men ku et. I allen gulaw wa a kommæn hæen te hin, aa a saa »Godaw!« — No sang hun eet længæ, men grææ aa saaaa: »De æ bodæ Sønd og Skam, te di spænnæ søøn no Kram hær, hwo æ Smofaawl ska flyw. Dæn søllæ, bettæ jæn, dæ no sedæ dæ ind, fløjt aa sang moskisæ i Daatilæ, saa de wa en Løst aa hœæ, aa no mo en sed jænnæ dæ ind i en mørk Hwol aa dæ. Ja moske Wohærr ka sæen en bettæ Suelstrol ind te-en, helsen æ dæ saamæn ingen, dæ howæ dæn længe, hwo gaat dæn end haa songen faa wos. Søøn gor-et mæ Faawl, aa søøn gor-et mæ Menne-skæ: Æ Bør uwsæ op i æ Hjæmmen, æ glaaaa aa tefres, aa æ Faasællæ djæ Glee. Ja, aa saa kommæ di en Gaang ud aa flyw aa flywæ saa imusæ di Troo, dæ spænnæ faa dæm bodæ aa dæn jæn aa dæn naaaan, aa saa tesist finnnæ vi dæm aamkæng i æ Fattægoer, æ Strafanstaltæ aa æ Sindssyg-anstaltæ i jænnæ mørk Hwollæ, glæmt aa forladt; æ dæ saa jæn søllæ en aaaaan, dæ græær let øwæ dæm, dæn blywæ blot gjo Nar aa.«

»Ja, no dømmæ Do ves aa haat ijæn,« saaaa a. »Nøj a gjø saamæn et, a haa sit saa mannæ

sørgeli Bevisæ faa, hwa a sejæ; a haa endossæ sit jæn no faa fo Timæ sin.« »Saa-aa, hvodan da?« »Ja, de ska a saamæn gjan sej dæ; mæn mæ faalow aa spør, hvæm ær dæ hær Mand?« A faatal hin, hvæm a wa, aa fæk saa aa vee, ti hun hi Stine aa wa gywt mæ en Friskuellsæræ. Hun haa en Pa Sommaerr wot po Galtrup Højskuel, aa dæ wa hun bløwn kjæn mæ ham, dæ no wa hinnæ Mand. Hun faatal ossæ, te hun haa wot hæn aa fællæ en gammel Kuen te hinnæ Graw, aa no wa hun po Væj hjæm.

Dægaang vi no wa bløwn let kjen mæ hinaaaan, sejæ hun te mæ: »So Do et en bettæ gammel Hus, Do kam aam ve en Støk tebaag ar æ Væj, mæ en bettæ pæn Haw ve aa mæ saa mannæ skjøn Blomstæ i æ Vindusæ?« »Ja de wee a et saa nyw,« saaaa a, »a ka gaat haaw, a kam aam ve en gammel Hus mæ saa møj en gremmæ Skaastien aa no Vægge, dæ sto bodæ vinn aa skjæw.« »Jow, de wa nok bettæ Sidsel hinnæ Hus. Søn ær-et gjan mæ vi Menne-skæ, vi ka si al de gremm, de kjøn sii vi et nær saa snaar. Bettæ Sidsel hinnæ Fæjl dæm ku hwær si, mæn de stusæ, dæ wa ve hin, de wa dæ et mannæ, dæ so. No ska a faatsæl dæ hinnæ Histaarri, saa kunnæ jo væ, te Du ku ha saa møj gaat aa-en, te Do ka kom te aa faasto, te dæ gaat ka væ warm Hjatæ æbag Wadmelstrøjæ aa væ stusæ Menneeskæ i law Hus.

Bettæ Sidsel wa en Tæjtbaan; de vel sæj, hun haa allæ kjæn hværken Faaer ællæ Muær. Hinnæ Muær wa po æ Fattægoer aa dæ dæn Daw, Sidsel

bløw føj. Hinnæ Faar wa dæ ingen, dæ vest hwæm wa. Da hun wa 4 Or, bløw hun saat ud. Dæn, dæ vild ha hin faa minst Pæng, den ku fo hin.

Hun haaaa-et nok et susæ gaat, ær dæ bløwn saae, aa de vel a saamæn gaat trow. No, hun bløw da komfomieret, aa saa maatt hun jo sørr faa sæ sjel. Hun lær saa aa kjæn en Kaal en Støj, huse hun tjænt. Di haar et misæ nown a dæm, end hwa di haa tjænt dæm.

Da Sidsel wa 22 Or, aa Niels — søen hi sæ Kaal — waa 24, saa gywt di dem aa byggæ dæn bette Hus, som Do kam aam ve aa tèt dæ so saa sølle ud. De wa i en urollo Ti, di bløw gyvt, aa en hal Or attæ di haar hat Brøllop, kam dæ Baaj attæ Niels, han mot ind aa væ Soldat. Sidsel hør fræ ham en Pa Gaang. — Saa møt Vintæ kam dæ en Bræv te hin, som hun ku si et wa fræ Niels. Æ Bræv wa skrøwn aa en Mand po sæ Lasaræt i Orhus aa faatal, te Niels lo dær aa wa møj reng. Sidsel gik i den 6. Maanæ; kaalt wa-et aa en gue Law Sne po sæ Jowr; mæn hun ga sæ snaar po Vej aa kam te Orhus po 4 Daw udsæn aa kyær jæn Tren. Da Sidsel kam, va Niels bodæ dæ aa be-grawæ; de jænnest hun fæk aa si, wa hans Graw. Sidsel kam hjæm ijæn, men de to ni Daw aa hin; hun bløw allæ rigtig rask siin. — Trej Maanædæ attæ føj hun en bette Dreng, aa han fæk jo hans Faasørs Nawn.

Da Sidsel kam aavæn Sængi, fæk hun trawlt,

hun skul jo sjæl væ bodæ Faaær aa Musær faa den bettæ Niels. Æ Hus, di bowæ i, skølt di et saa let hæn æpo, aa tyw Daalæ skull dæ udbetaales hwær Or, saa læng te de hiele wa udbetal. Tæt vejsten faa Sidsels Hus lo den støst Goer i æ Sown; den tehør Kræn Pejsen, dæ telig wa Sowneraadsformand.

Aa ham bløw Sidsel tit bøjen te, nær hun wa syg, ælle de knev hin paa annæ Maaer, te nær hun vild læ hinnæ Sagæ skryw i æ Fattekas, saa kun hun fo hinnæ bettæ Niels saat ud aa sjel fo nøj Hjælp; men de vild Sidsel et. Nøj, hun kjæn, hwodan de wa aa væ Tæjtbaan, de skul hinnæ Baan et prøw, saa læng hinnæ Huse væn i æ Væjr.

Hun sled ve Markarbæ aam æ Saammæ, aa aam æ Vintæ vaskæ hun aa skuræ faa Faalk. De wa jo stræng nok ve Sidsel; mæn de gjelt jo aam aa fo hinnæ Baan føj aap, aa de fæk hun da ossæ uden annæ djæ Hjælp end Worhærres aa hinnæ ejæn.

Da Niels wa bløvn komfomieret, kam han ud aa tjæn; mæn desvar fæk han Plads po en Herre-goer, aa de æ sjellen di lær nøj gaat søn Stejæ. Skaaaa wa-et wol ossæ faa Niels, te han wa udæn Opsejt saa møj aa æ Tii i hans Baandom.

No, da han wa 22 Or, kam han ind aa bløw Soldat, aa dæ fæk han da lær saa møj Raasenskab aa Ussælhæ, som han et haa lær aa kjæn far. Han bløw Unnækoporal aa lo inn i halannen Or

aa kam saa hjøm som en ølæa Mennesk. Han røjst saa i naawn Or aamkreng te Bananleg aa søøn Sjowarbæ, aa de skull han wol et blyw bejæ aa.

Aam æ Vintæ saa tyæ han gjan hjøm te Sidsel, aa hun mot saa skaf æ Føø te dæm bæjæ taaw. Tesist bestelt han snaar et ant end drak, aa guæ wa han nok hellæ et ve hans Muer, attæ hwa di saaaa æ Faalk hær aamkreng. Men bettæ Sidsel bløw ve aa slii faa ham te de de sist. — En Vintæ Awten wa et saa møj en forfærdelig Væjr; da kam Niels et hjøm; mæn aam æ Maarsen fan di ham po æ Vøj, — han wa frossen ihjel. Fir Maanæ attæ wa Sidsel ossæ dø.

Hun haa faakjøllet ham, saaaa Faalk no ve æ Begrawels. — Nøj hun haaaa saamæn et; mæn hun wa saa fattæ, de wa bodæ hin aa Nielses Skaaaa, som de æ saa mannæ djæs, aa saa ka-et jo gaat væ, te den Opdrawels, han haa faat, haa gjo ham nøj blød aa veg; men haaaa dæ et wot spæn saa mannæ Snore paa den Vej, han sku go, saa ka-et endda væ, te han et haa kommæn te aa laa dæ ud po æ Landvøj aljænnæ i dæn mørk, kaald Vintænæt aa dø lisom den bettæ Faawl, dæ no sedæ inn aannæ æ Stjenkist.◀

◀Nøj, saamæn,◀ saaaa a, ▶dæ ka moske væ nøj aam-et.◀

Hær skull mi Ræjsfællæ no mæ en naaaan Vøj, aa vi saaaa saa Faawal te hinaaaan.

Aam æ Daw attæ kam a ind igjæmmel Salling. A gik ind i en faalæ stuwæ Goer, dæ lo lli ve æ Væj, faa aa vill ha en Tor aa drik. A mot hæen aa ind aa æ Bræggersdar, da æ Gaangdar wa lost. Dæ kam a te jæn aa æ Dættæræ, aa hin spuer a saa, aam a ku fo en Tor aa drek; men hun saaaa hværken Bu ællæ Bæ, men glowæ æpo mæ, saa de wa faalæ. Saa saaaa a-et ijæn aa nok saa hæt; a tent, de ku jo wæ, te hun wa dæw. No wæn hun sæ om aa saaaa i en skrap Town te jæn aa æ Pigæ: »Ta en Skol, Maren, aa fløj ham, te han kan go ud te æ Kjeld aa fo sæ nøj Wand aa drek, mæn fællæ mæ ham ud aa fo æ Skool ijæn.« — Hun wa naturligvis ræj faa, te a sku aa behaalt-en,

Da a kam ud i æ Goer, so a di skyæ en Vovn baglænds hen faa æ Stuwædar aa kam mæ en Pa swær fiæ Hææjst, dæ blæw spæn faa; a tent et nøj æwæ de, men saa »Faaval aa Tak« aa ga mæ saa ijæn paa Væj. A haar et gon ræt laant, fa a hør en Vown bag ve mæ, aa da a væn mæ aam, ku a si, de wa dæn sam Vown aa Hæjst, aa aap i æ Aagstuel so dæ en stue tyk Mand. Da han nowæ mæ, vill a spør ham, aam a et ku kom op aa kyer; mæn i de sam ga han sæ te aa pisk læs po æ Hæjst, saa de hielæ flæw faabi mæ som en Stjanskaad. Ja, ja, de æ da gaat, a haar no guæ stærk Bjæn, tent a, aa blæw ve aa go. Da a kam let længæ hen po æ Væj, fand a en Vownmættring aa let længæ fram ino jæn. Haa haa, saa a te mæ

sjel, de æ gan løs, degaang di skyæ æ Vown baglænds. Saa ku-et jo vær, te a ku fo æ tyk Sallingbomand i Taal en Gaang ino aa moske endossæ kom op aa kyær mæ ham.

Lie faaer ve mæ steg æ Vej nøj, aa de Gaang a wa kommen aap po de hywæst, saa ku a si en Befordring, dæ lo i en sær Relæhiæ hæn po æ Væj. A skønd mæ aa kam dæhæn; aa, jow, de wa relæ naak, de wa æ tyk Proprietær, dæ lo dær; dæn jæn Faarhywl wa gon aa æ Vown, aa saa wa han vælt, den tyk. No, han haa et slaaen sæ, te de wa nøj aa ræjn; mæn han so po hans Ænn lig møt po æ Væj aa bandt øwæ æ Hæjst, æ Vown, æ Kaal aa mannæ fliæ Teng. I aallæn gulaw wa dæ kommen en Hiel Hobben Pigæ aa Kaal te, dæ røw aa stakkæ Hy lii ve æ Sii a æ Væj. A fæk æ Hywl saat po si Plads aa æ Møtringæ skruæ faa, saa dæ wa it nøj i æ Væj faa, te han gjar kun aa kjær ijæn; men han bløw sedæn i dæn samm Stelling aa bandt, saa de wa faalæ. Si Tengen wa dæn: de Gaang, han wa fallæn aa æ Vown, haa den Naturlow, som di kallæ æ Tøngdelow, gjo sæ gjelden te en vis Graad, ide den Paart aa ham, te dæ va den taangæst, fæst wa kommen imuæ æ Jowr. Si nown ka jo no ha æ Tøngsel jæn Støj aa nown en naaaan, nown ka ha-en i æ Huxæ aa annæ i æ Maw; æ Sallingbomand hans so no i æ Baagpaart, dæfaa wa den jo fæst kommen imuæ æ Jowr, aa paa dæn haa æ Hæjst slævt ham en trej

ællæ fii Fawn, de haa æ Skin søn aamtrænt haalt te, men æ Bowsæ haaaa skam et, di wa slet væk baade Rob og Stob paa dæn Ænn, huæ hans Tøngdælow so, aa dæfaa vill han et gjan aap, de staaan al dæ hær ong Menneskæ wa aamkreng ham. Saa møj gaat wa han nok et li aa æ Tjænnæst-folk, fæk a siin aa ve. Hær wa di no saa møj faalæ flink imuæ ham — snaar aa flink aam dæ æ Faaskjel. — Di klawæ dæm øvæ ham aa vil ændæli ha ham aap aa sto faa aa si, aam han haa slaaen sæ. En fi Støkkæ to fat i ham aa vill læwt ham aap; han bandt, aa di læwt, aa aap mot han. Æ Kaal di bœst hans Klæjr, huæ dæ va nøj, æ Pigæ di væn dæm aa skrannelow.

Dæ æ bløwn saa møj en slem tønd Stej hær æbag po di Baawsæ,« va dæ jæn aa æ Kaal, dæ saaaa. — »Hva Faen komme de dæ ve,« snærr den tyk, »Do ka wal et gjø dæn i Stand.« — »Næj, de ka a sku et,« swaar æ Kaal, mæn dæ æ nok jæn aa æ Pigæ, dæ vel laan dæ si Forkle, Do ku bend baag aam dæ, saa læng, te Do kam hjem ijæn.« — Læng waa-et et fa jæn aa æ Kaal haa faat fat i en Forkle, aa hvo møj han end bandt, saa fæk han en bundæm aam sæ. Aap i æ Vown kam han, æ Hææjst bløw væn, aa hjæm ad kjor han saa gal som en Tyskæ. Æ Pigæ di low, aa æ Kaal raavt »Hurra«, saa de skingræ. Di gik saa hen te djæ Arbæ, aa a ga mæ ijæn æpo Væj.

Uud i dæn stue Hiestrækning, som en kommæ

igjommel, nær en gor fræ Skyw aa te Herning, kam a en Awten te en Krowr, huzæ a so mæ nød-saget te aa blyw aam æ Næt. Æ Krowæmand wa, te aa begønd mæj, saa møj faalæ flink. Han vill traktiæ mæ mæ Bittærr, men a lo ham faasto, te søøn no Kram ku maaske væ guæ nok te aa haal æ Sjøel aa æ Legem sammel med i en gammel faakludræ Krowæmandskrop, men ino træn a et te søøn nøj Pøjt faa aa væ gaat tepas. Saa vill han ha mæ te aa spel Kwot mæ sæ sjel aa en Pa vaaksæn Sønnæ, dæ va hjæm; mæn a faatal ham, te a kjen et æ Kwot. Saa bløw a fri faa hans Øwæhæng; men gal so han te mæ siin.

No gik a udænfaa aa vill si mæ lett aamkreng. Hiæ aa Hiæ wa dæ saa laant en ku si, laang aa mørk lo-et dæ faarud, ræt lisom en laang mørk, rawnswot Næt. Mæn sjæl i den mørkæst Næt ka dæ kom en bettæ klaar Himmelstrim mæ en blank Stjan i tesyn, aa aap igjommel æ Hiæ gik dæ ossæ en bettæ Lysstrim, en bettæ grøn Daal, aa laangs aap igjommel dæn snowæ en O sæ æstæj. Saa laant som æ Øwn ku now, ku a ossæ blyw ve aa sii-en. Mørkrø gik æ Suel niæ aa sænd te Awske Tusind attæ Tusind smo Strolæ niæ po æ Hiæ, æ Daal aa æ O. Po æ Hiæ bløw di væk; mæn dæm, dæ traf æ O, bløw te smo gulrø Pærlæ, dæ kam trillen po æ Bølle niæ te mæ; men saa snaar di kam ind i den Skygge, dæ kam fræ æ Krowr, saa wa di væk.

Ud øwæ æ Hiæ kam dæ en Mand mæ en bettæ Piig po ni ællæ ti Or ve æ Haaan; æ Piig trækkæ mæ en Lam.

Di wa snaar nowæ hæn te æ Krowæ. Æ Krowæmand kam ud aa ga sæ i Prat mæ dæm aa bøj tesist æ Mand ind po en Pons. De gik ind, aa a saat mæ ud po æ Trap aa snakkæ mæ æ Piig. Hun faatal mæ, te hun tjænt som Hjør i en bettæ Goer ud po æ Hiæ; dæ sku hun væ i Sommæ, aa de sku hun ha de hæ Lam faa. No sku æ Lamm i Tyrr, aa dæfaa sku hinnes no hjæm. Hinnæ Faaær bowæ i en bettæ Hus ud po æ Hiæ, dæn naaaan Si æ Krowæ; han haa wot ud aa sku hint æ Lam, aa saa haa hun faat Laaw te aa fællæ mæ ham aa hinnæ Lam hjæm, aa saa sku hun te-baag ijæn aam æ Maæræn. A ku nok faasto, de wa stræng ve hin aa tænk po, te hun sku væ fræ hinnæ Lam Resten aa æ Sommæ. Hun vill fællæ mæ-en, saa læng hun ku. Hwo glaa hun wa ve-en, lyst ud aa hvær Miin i hinnæ Ansigt. Jæn aa æ Krowæmands Bør kam mæ Baaj nd te hin, te hun sku kom ind aa fo en Kop Kaffe; mæn de vill hun et. Hun vill et fræ hinnæ Lam.

A gik ind i æ Skjænkstaaw; hinnæ Faaær wa kommen te aa spel Kwot mæ æ Krowæmand aa hans Sønnæ. Fuld haa di faat ham. Han bløw ve aa spel en Pa Timæ, saa vill æ Krowæfaalk et spel mæ ham længæ. Da haa di wunden dæm Øræ, han haaaa, aa saa æ Piig hinnæ Lam. Hun so ino ud

po æ Trap ve-en. Søren som hun grææ, da di to hinnæ Lam fræ hin, haa a sjellæn sit nown Baan grææ.

Æ Suel wa gon niæ, mørkæ aa mørkæ bløw-et. Æ Suelpærlæ, æ O, æ Daal, de hiele wa lisom soken hæen aa bløwn te jænnæ Mørk aa Hiæ. Dær ud gik di ijæn, Faaær aa Baan, æ Lam bløw i æ Krowæ. Han skjelt ud, aa hun grææ. En faa-skræmt Hjæjl fløjt si Længselsmelodi ud øwæ dæm. Æ O ku a hør dæ skwulpæ aa mumlt dær ud. En Vendpust kam hæen øwæ æ Hiæ, de lyy næjsten som en rigtig dyb Sok fræ en faapint Mennesk-brøst. A töt næjsten, de wa som aam al di mannæ Lyy, a ku hør, bløw te jænnæ Skyæ, Toog aa Mørk, dæ laa sæ tættærr aa tættærr niæ øwæ æ Krowæ. A kam te jæns mæ mæ sjel aam, te a vill et blyw dæ aam æ Næt. A gik end aa hent mi Ransel, to dæn po mi Nak aa lo mi Nies vis mæ Væj.

Degaang a haa goen en fi Timæ, kam a igjem-mel nøj bettæ Krom Landsbøj. A fan en Hjøstak aa vill leg mæ te Hvil dær en Pa Timæ; søwnæ wa a, trøet, ærgeli aa snaws tepas; a töt, a ku ha gaat a en Pa Staans Hvil. Mæn te al Uhæld va dæ saa en bettæ Kytæ te Hund, dæ haa aapdawæ mæ, aa dæn ga Hals, saa de wa faalæ. Aa allæ saa snaar haa a faat mæ laa, fa a haaaa minst en hal Snes uapdrawen Landsbykytære aamkreng mæ, aa di haalt en Konsært, saa a wa lig ve aa kom i

Tankæ aam, te a wa dæ aa bløw sejtalt øwæ dæn hær Flod Styks, som æ Græksære sku øwæ, nær di wa kommæn aa mæ æ Lyw. Aa saa töt a jo, de ær wol dæn hær gal Hund Kerberus, dæ stoo øwæ po dæn naaaan Sii aa haallæ søøn Konsært.

Mæn aam a ossæ wa som hal kommen te aa sow, saa bløw a snaar wat. Jæn Hund nappæ mi Tæer, en naaaan mi Fingæ, en treei snøwt te mi Nies, en fjar ploskæ i mi Hoor, saa a næjsten i hal Raseri sprang aap aa ga mæ te aa slaa 'løs imel dæm aa ræn saa ud aa æ Bøj, al de a ku.

Saa aamsiær kam a niæ te nøj, di kalt Nebel, niæ paa den naaaan Sii aa Waaaar. Som a gik dæ hæn a æ Vøj i mi ejen Tommerom, kam a imuæ en ong Mand, dæ gik po en Træbien aa ve taaw Kjæpp. Vi kam i Snak mæ hinaaaan, aa saa fæk a næjsten hiele hans Lywshistaari aa ve. Han wa Kaarræmagæ, wa ugywt aa bowæ et saa faalæ laant dæfræ, huæ han haa lejæ sæ ind. Hvodan han wa bløwn saa reng gaangen, spur a ham aam. »Joow, de ska a saamæn sej dæ,« swaar han aa saat sæ niæ po æ Kant aa æ Vej. »A æ føj en Pa Mil hæ længæ ind i æ Land. Mi Faarællæ wa møj fattæ, syw Bør wa vi, aa mi Faær to sæ somti val stuæ en Dram. Vi Bør mot tilæ ud aa tjæn; a fæk Plads po en stuæ Buungoer hær i æ Nærhiæ, huæ a sku pas æ Høwdæ aa æ Foer. Unt haaaa a-et, de æ ves, hwær si Dræng sku a jo vær, aa søøn Kaaaal haaaa jo ingen Faaswaaræ,

næ de kømmæ te æ Støk. Nøj blød aa mæ haa a alti wot, aa da di mærkæ de, dæm annæ Faalk, saa saaaa di, a wa kjællæ. Traang mellem Væggæ aa law te æ Laawt wa dæ i mi Baandomshjæm; mæn a lænnæs iløwlæ dæ attæ. Jæn Daw kam mi Muæ aa besøjt mæ; de wa a jo swær glaa ve; mæn da hun wa ræjst, saa bløw-et ræjn gal, a grææ bodæ Nættæ aa Daw. Hwa di et haa wot slem attæ mæ far, saa bløw di-et da no. — Baarfusæ ræn a hwær Tagen, a ejæ hwærken Huesæ ællæ Træsko.

Saa jæn Daw kam a te aa trøj en raastæ Sæm aap i mi Fuæ. Æ Fuæ bløw jo gal aa ga sæ te aa baal. Nær a grææ aa klawæ mæ, saa di, de wa et ant en Kjællehiæ. Saa jæn Daw aap i æ Mark bløw mi Fuæ da saa gal, te de bløw hiel swot faa æ Øwn aa mæ, aa a ku et go længæ. A wælt aamkaald, aa æ Høwdæ gik i æ Kuæ. Da a haa laa en Stød, kam æ Awlskaal mæ en Pisk aa vill gjen mæ te aa res mæ; mæn de ku a no et, hwo møj han end slow. Saa gik han hjæm, aa en Stød attæ kam saa æ Andenkaal mæ æ Mogboor, som a saa bløw kjo hjæm i. — Mi Faarællæ fæk jo saa aa ve, hvodan a haaaa-et, aa di vill jo hat mæ hjæm; mæn mi Haasbond mint, te dæ wa søøn en faalæ klog Kuæn dæ i æ Bøj, saa de wa bæjst, a bløw dær, saa ku hun si te mæ en Gaang imel aa snaar fo de kurisær. Han will et gjan aa mæ mæ, han haa et gaat ve aa fo no Hjordreangi. No a

bløw dæ saa aa kam aannæ dæn klog Kuæn hinnæ Behandling. Hwor klog hun wa, ve a et; mæn mi Fuæ bløw gallæ aa gallæ. Saa tesist gik-et aap i æ Bien. Saa kam a hjæm aa kam no te æ Doktæ, aa han skor saa æ Bien aa; si saa wa a en Staakel faa Resten aa mi Daw — ja saamæn wa a saa, de æ relæ.

De waar aamtrent en Or, inden a bløw saa villælæ, te a ku kom owæn Sængi aa homp aamk्रेng po en Træbien. I Nærhiæ aa mi Faarællæs bowæ dæ en Mand, som wa swær fingænæm, aa han ga mæ saa let Aannævisning i aa law Kaarr, aa degaang a saa wa bløwn komfaamiær, wa dæ nown guæ Faalk, dæ hjalp mæ te aa kom po Høj-skuel. Dæ lær a skam mannæ Ting, som siin æ kommen mæ te Nøt. Takket væ de a lær dæ, ka a no faasørr mæ sjel, mæn hellæ et flæ.

De mjest sønlæ, a kam po dæn hær Fuætur, a hæær faatællæ aam, wa øwæ po en bettæ Ø, dæ hi Manø; dæn leggæ en trej Miil fræ Riiv aa en halannæn Mil ud i æ Væjstæhaw. Dæ to a Arbæ en Pa Maanæsti aa begønt saa mi Hjæmræjs. Da kam a igjæmmel Riiv aa wa hæn aa si æ Dom-kjærk. De wa ve Awtenstii, da a krawlt aap i æ Torn faa aa si mæ let aamkreng.

Dægaang a kam dæ aap, dukkæ æ Suel sæ lig niæ i æ Haw dæ laant ud te Væjst; de wa snaar dæn skjønnest Syn, a nown Tii haa sit; a

bløw hiel betawn ve aa si, hwo faalæ skjøn æ
Himmel aa æ Haw wa.

Niæ po æ Gaaær myllærr æ Faalk æstæj imel
hinaaaan, mæn a tèt, di so saa bettæ aa saa mørk
ud, te a bløw snaar træt aa aa si po dæm. I de
sam begønd æ Klokkæ næjæn aannæ mæ aa reng
æ Suel niæ, aa æ Vind bor æ Klang ud øwæ
Markæ aa Engæ, dæ lo dæ aamkreng i Awtenens
Stelhiæ. De wa næjsten, tèt a, lisom al de skjøn,
a so aa hør, bløw te en jænnæste skjøn Mellodi,
dæ hwiskæ aa sang ronden aam mæ, aa faæ a
a sjel vest aa-et, sto a aa nynnæ mæj:

Susende Vind, der over Agrene gaar,
hvor Kornet det bøjet og bølgende staar,
hvad hvisker Du om paa din ilsomme Gang,
hvad gjælder den Vemod, der fylder Din Sang?

Saa tèt a æ Vind sammelt al æ Lyy sammel
aa bor ind imusæ mæ; de bløw te Melodier aa sang:

Jeg kommer fra Syden, hvor Vintræet stod
med Druer saa røde som Ungdommens Blod,
jeg saa de blev plukket og krystet i Krus
og drukket i Rigmands og Fattigmands Hus.

Jeg saa den som Ild, denne perlende Saft,
opbrændende Ungdommens Skønhed og Kraft,
jeg saa, at den skabte i Hytte og Borg
en brændende Smerte og glødende Sorg.

Jeg kom over Tyskland og saa deres Sved,
 som ude paa Markerne slæbte og sled;
 jeg saa deres Vaar, deres Sommer og Høst,
 men hørte ej Sang fra et eneste Bryst.

Jeg saa, der blev gravet en svimlende Grav,
 hvori der blev kastet, hvad Høsten den gav;
 da Dagen var omme og Arbejdet endt,
 paa Graven der knejste et Krigsmonument.

Saa fløj jeg herop til jer lysgrønne Vang
 og tænkte, at her var vel Jubel og Sang.
 Jeg saa eders Høst, den var rig, den var stor,
 men af Sangen og Glæden jeg fandt ikke Spor.

Men hvor jeg end kom, var der Trængsel og Nød,
 og Tusinde fandt jeg, som savnede Brød;
 jeg saa, at I grov paa den selvsamme Grav,
 som Tyskerne Høstens Velsignelse gav.

Jeg saa, at de Gaver, som af Høsten I fik,
 ved Menneskets Kløgt blev en brændende Drik.
 der udbrændte Hjemmets og Menneskets Barm
 og Samfundet fyldte med Nød og med Harm.

— — — — —

Men snart vil jeg ændre min rolige Gang,
 og da faar I høre en Stormenes Sang,
 saa Throner de knuses, og Riger forgaa,
 og Døden sin rigeste Høst vil opnaa.

Da vil det tordne fra Fjæld og fra Dale,
 da vil det mørknes i Hytter og Sale.
 Da vil det bruse fra Sø og fra Hav:
 Jorden er bleven en udhulet Grav;
 did skal i synke, i tusind Miljoner,
 synke og synke, mens Stormklokken toner.
 I, som har levet for Drikke og Mad,
 I, som har aandet for Hævn og for Had —;
 synke I skal, til I finde mod Bund —;
 thi Himlen er hvælvet, og Jorden er rund!

— — — — —

Saa vil der komme en Foraarets Dag,
 da vil jeg atter fare i Mag;
 da skal der saas en bedre Sæd,
 mægtige Skud skyder Fredens Træ,
 skyggende ud over Verdens Vang,
 hvorover jeg leger med Varme og Sang,
 krusende let den blinkende Vove,
 susende ind gennem mægtige Skove,
 smykke med Blomster den visnede Eng,
 fylde med Sundhed hver Pige og Dreng.
 Om Jorden sig slynger en straalende Krans
 af Ungdom og Kraft, af Skjønhed og Glans.
 Er Dagen end fjern, den kommer en Gang. —

Det var, hvad jeg forstod af Høstvindens Sang.

INDHOLDSFORTEGNELSE.

Fortaal.

Di guæ gammel Tiæ.

En gammeldaws Bøj.....	Side	9
Fræ en Diel aa dem nøj.....	—	24
En Furbo	—	25
Salling	—	26
En Sallingbomand.....	—	28
Fjanby	—	31
En Fjanbo.....	—	32
Skyw	—	33
Indtryk fræ nøj aa gammel Bøjæ:		
Æ Begønnels	—	41
Mi Rejsbeskrywels.....	—	42

EN ETTERORS-MANØR

AA ANNER SMAATING I
ØSTJYDSK BUENMOEL

AD
KRÆN JYDE

AARHUS
ALBERT BAYERS FORLAG
— JYDSK FORLAGS-FORRETNING —
1905

AARHUS STIFTSBOGTRYKKERI

En Etterorsmanør.

De va den Gaang, Soldateren sku leg i Kutier i Bakkerup te Etterorsmanør — — de va nue, dæ sat Kvindfolken i Bevægels, di haj elles nue aah snak om, næe di kam sammel te Bajbesøg¹⁾ aah Konebal²⁾ — aah no skuld et netop træf sæ saa uheldigt -- elle heldigt moski — te dæ va saa manne Stejer, Koneren sku te Besøg i Daue-en lieg farend Indkutieringen. De siest Stej, dæ va Konebal, de va i Gammelgoren hos Ais Moensens — di haj lieg haj dje Skaargild, aah saa plejet di aaltins aah ha Koneren Dauen ette — — no var et kisomt nok, mint Sessel, Aises Kuen, men no haj di je laut æ po et, aah saa var et je no aasse saanen, te Sessel hun vil gjen ha Maren i den ovve Gaard dænie for aah hør, hvad hun no vild gie Soldateren den føest Dau, faah saa sku di je sjelv laue nue te dem. — — De va je no sjelle Garden,

¹⁾ »Baj« er et nordjydsk Udtryk, som betyder Hvedekage.

²⁾ »Konebal« betyder Konebesøg.

dæ sku lig dier i Bøjen, aah Maren i den ovve Gaard, hun sku ha den aalne finest ad dem, dæ sku vær i Bakkerup, de va Oberstløjtnanten.

— — —

No sidde de je saa i Bettestouen, de gjø Koneren, aah æ kommen i Laue med Kafferet. Der æ lig bløuen et Ophold i Snakken — den haj no elles gaaen rask om aald den hie Relehied med Soldateren. Saa komme Ais listend ind — de va saae en pæn, still Mand, de va Ais.

»Valkommen, aaldsammel,« seje han, aah saa stille han sæ an op ad Væggen ved Sien ad Daren — han saae ingen Ting, aah Kvindfolken saae heller ingen Ting, di ku it find æ po nue lieg i Øublikket — di sad aah neppet te Kafferet aah brød et bette Hjønn ad Kaffebrøet engaang imel. — Poul Piesens Birret sad aah so sæ om i Stouen, da hun saa lieg va ved aah find æ po nue med Hænglampen — dæ va gaaen nue ad Dingeldangelet o ved den jen Sie — saa seje Ais:

»A tørkke slet it, I snakke om Soldateren!«

»Aah, men Ais da« — saa begyndt di aah fo Luft — »dem haae vi je snakket om, ka Do nok tænk — — Do ka no aasse saae kom med et, Ais — —.«

Aah saa grinn di aah snakket i Munnen ad hinaae, aah saa kam Soldatersnakken i Gaang igen, aah de hiele bløue repetieret fræ den jen Æen aah te den aaen.

Ais stod aah saae ingen Ting, de va heller Nøt te. — Maren i den ovve Gaarrd saae hejer it sue møj — de gjou hun olle.

Saa sad di aah fek en aaen Omgaang ad Messingkannen, aah saa va di da noe saa vidt, te di va bløuen klog æ po hver især, hvem dæ sku ha Kjødsup kogt, aah hvem dæ sku ha Blomsup aah Fesk, — dæ va saa ustyrlig manne Blommer de Etteroer, — Svynen døuet med aah fo dem gnasket i sæ. — Sessel haj no laut æ po Blomsup aah Fesk, men nu hørt hun, te Maren i den ovve Gaarrd vild kog Kjødsup.

»Aah de æ de kisomt, a haa fot Fesken laa i Blød, elles vild a rejtnok haj kogt Kjødsup lissem Dæh, Maren.«

»Aah, ja, Maren hun foe je no saa møj aah faasto med di fien nuer, hun ska ha.«

»Aah, ja, hun gjø saa val.«

— »Men Ais, a kommer i Tanker om,« seje saa Poul Piesens Berret, »te Poul han haar en Helsen te Dæ — de æ fræ Ras Gran i Lyngbjerre, han træffet øvve ham i Rais¹⁾ siest Lourda — hans Sen, han æ nok osse Garde aa ska lig hier i Bøjen.«

»I si, de æ a glaa ved, saa maa vi si aah ha ham te aah lig hier —.« Han so om ette Sessel, hun stod midt æ po Gvult.

---

¹⁾ Randers.

»A tække saamænd, vi haa nok, Ais, i di 53, vi ska ha.«

»Ja, men han komme hejer it te aah vær hier, faah han æ nok Oppasser ved Oberstløjtnanten,« seje saa Berret, hun haj lieg vot ved aah fo sæ en Drik ad Ølkruset, diefaah fik hun it Mon te aah fo mie saa den føest Gaang.

»Ja, saa ska Do je ha ham, Maren, næe han ska væ ved Oberstløjtnanten.«

Aah saa so di aalsammel hen ette Maren. De va lieg godt, lissom hun va mier end nuer ad di ajer. Men Maren sad still, lissom hun plejet, dæ va ingen, dæ ku si æ po hend, om hun va stuer æ po et eller ej.

— — —

Dæ var en Smøg imel Stouhuset aah Kouhuset i Aises Gaarrd, aah saa va der en Dar po Æenen ad Kouhuset, aah dæ va jen Dar lieg øvve for po Stouhuset ind te Opholdsstouen, som dæ no ingen boed i. Da Koneren gik, vild di go dier ijemmel, de va næmer.

»Men uha, no haar a nok aaet,« de va Berret, hun va den forrest. »Men Mikkell da, do æ rejtnok it ki o et, do kommer i dæ jenne Skjoet —.«

Aah saa begyndt di ajer aah kik aah rov aah grin.

»Aae, men Mikkell da —.«

De var en gammel Kaael, dæ hied Mikkell Buus; han haj vot ved aah træk i ren Skjoet øvve

i StaaIdkammeret, men han haj hans Skav øvve i Opholdsstouen, aah no vild han øvve aah i no aje Klejer.

»Ja, hier massiere a øvve saa tit i den Mondiering.« Aah han bløu ved aah go aah lod Koneren grin aah hvill saa møj, di vild.

»Ja, Do haa je da Kleje nok aah kom i, de æh it ad den Grund, Do go nagen,« seje den gammel Met Pieste, hun va bløuen den bagest ad Koneren. »Do maa heje kom øvve aah kyeu menn Gaarrd, Mikkell, Do haae je Skjellingeren, — a vild godt aa med en no.«

»Hvad skuld a brug den te, Met?«

»Aah ved Do hvad, Mikkell, vi ka sajstens kom o med de, vi it sjelv haa Brug faah, Falli — de haar a aaltins kund. Ja, no maa Do ha Faaval, Mikkell, a vild it ophold Dæ, Do stoe je aah taa Kuld i Dæ jenne Skjoet.«

»Mæh, nej Do ska pinte it bryd Dæ om de, a haa staaen ved de faest Batteri i oet Aar, a ska nok klaar mæ, le Mour.«

Ais Moensen va fræ Lyngbjerre, et Par Mil sønden faah Rais, aah Bakkerup va lisse laant nuer faah. Han va en stue Gaardmandssen, som Kren Gammelgaard, saaen hid Sessels Faar, haj faat fisket øvve Fjoren te Dætteren, da hun sku te aah gyutes. De va je no elles gaaen rigtig godt med

dem, faah Ais va saa taalmodig aa ku tie still, næe Sessel brugt Mund, faah hun va je no saaeen rigtig en Rommeraal, som vi kaller et. Hun haj no aaltins i Faarens Tid haj hinne Nies i, næe dæ sku handles baade mæ Hejst aa Kreaturer, aah hun bildt sæ je no ind, te hun haj en svæer Faastand æ po et. Men i de Støk va Ais je no lieggodt henne Øvvemand, aah da hun mærket de, saa stak hun Piven ind.

Aises den bejdst Ven derued i Lyngbjerre, de va Ras Gran, dje Forælles Goe-erd¹⁾ lo lieg ved Sien ad hinaaen; men i den jenn va dæ je no en svær Valstand, aah i den aaen haj dæ aalle vot aaen end Fattedom, de var i Ras Grams Fædhjem, men Ais aah Rasmus va je lieg gue Venner faah de, aah de bløu di aasse ve aah vær i Tien, da di bløu gyut. Di træffet somtins hinaaen i Rais, aah Ais kam aasse en Gaang imell te Lyngbjerre, dierimod kam Rasmus gromme sjallen te Bakkerup; han ku it rigtig brug Sessel, — han vist je godt, te hun rejnt ham it faah nue, faah de han sad smaat i et.

No gik et je aasse saaeen, te Aises fek it mier end jen jenneste Dætte, aah ued ved Rasmeses fik di en hiel stue Flok — en syv, otte Støk — aah de va jenne Drengiknejtt.

---

¹⁾ Gaarde.

De va et grou Oprør, Bøjen var kommen i, de ku it haj vot vaer, den Gong Spanioleren va her. Men den, dæ va glaa ved aald den Faastyrrels, de va Dætteren i Gammelgoren, Maren Mari. Mouren hun haj no fot travilt med aah vild ha hend gyut, aah de vild Maren Mari it. Hun sku je ha Sennen i den ovve Gaarrd, — Maren haj no vot Enkikuen i flie Oer, aah hun vild aasse godt ha no Forandring gjou æ po et, — hun ku no svæer godt lie Maren Mari, faah hun va baade en pæn Pieg aah en flink Pieg, aah Penng va dæ je nok o. Men de væest ad de hiele va no, te Maren Mari brød sæ ikke en Smuel om Jørren, — dæ va no hejer ingen stue Staaes ved ham, men han var en gromme skikkele aah still Kaael. De ku je no lieg godt it gjør et aa faah Maren Mari.

»Hvad haa Do imod ham, a sku trou,« spuer Sessel hend etter en Gaang, aah de kam i en hvas Toen.

»It aaent end a ka it lie ham!«

Oh de kam bestemt, aah saa slau hun Krøll æ po Niesen. De va no for Resten hiel fræ Skuelen o, te Maren Mari it ku lie Jørren, — hend aah di aje Tøse, di saae, te han va saa skinhellig; han stod no saa høut faak Dejnen, faah han ku aaltins still sæ saa skekkele an; men næe saa Dejnen vend Ryggen te, saa va han it faa gue, aah de va aaltins di ajer, dæ fek Skyllen.

Saa fand Tøseren æ po aah kall ham Skekkele-

Jørren, aah da di bløu ki ad de, saa laut di et om te Engel-Jørren, aah de Navn bløu han ved aah go unner lænng ette, han va bløuen komfemieret, næe Piggeren kam sammel aah snakket op om dje gammel Skuelbedrøuter.

No mint Folk lieggodt, de bløu te nue med Maren Mari aa Jørren, faah Sessel haj vot i saaen et Humør i Tien farend aald den Soldaterkommers kam æ po, men de faastyrret je no de hiele. Folk mint no, te Maren aasse godt vild ha et te aah go i Laue, faah de va je no saaen, te Dætteren i den ovve Gaarrd, hun haj je i flie Oer gaaen aah vot gue Venner med Pe Kokkes Sen derinnd ved Sien o, aah di vild je godt sammel; men de va je bejdst, hvis Jørren no ku blyu stilt an føst.

Aah Folk, di hvidsket je no om i Daue-en farend Soldateren kam, te Maren aah Sessel lo i Hajel med Met Pieste om henne Gaarrd. Joren lo no saa bekvem lieg ved Sien ad de te Gammelgoren, aah saa var et je Meningen, te di Unng sku ind i Mettes Gaarrd, aah næe Ais aah Sessel døe, elle bløu faah gammel, saa sku de hiele slaaes sammel.

— --- Ais han vild no it ha nue med den Gaardhajel aah gye. »De kan I sjelv om, Dæ aah Maren,« haj han saa te Sessel, »I holle je møj aa aah hajel begge tou, no kan I moski foh je Lyst styret.«

»Do er en kisem jen, Ais, faah Do vil je no

aaltins drill. — Maren aah mæ ka da rejtnok it saalen go hen aah kyeve en hiel Gaard aaljenle.«

Maren, hun taj et je no mie sinnet, — hun mint, te Ais hjalp dem nok, næe de kam te Stykket. Met Pieste töt je no aasse, de va bejdst aah fo Æen æ po aald de Soldatersjou, saa ku di hajel bag etter.

— — —

Folk di snakket je no osse om, te Sessel jaut saa stærk med et for aah kom te aah gjø Bryllup — dæ haj nølle vot et stuer Gild i Muesbøj, der æ Annegs te Bakkerup, aah de Gild va dæ no saalen en Snak om. Aald Gilddfolken bløu jo no syeg — di mint, de va Suppen, dæ va kommen no Skidteri i. — — Aah saa va dæ saalen en Snak om aald di Selkiskjørter, Bryen haj faat, hun va nok i fem Selkiskjørter foruden den udde Kjoul den fæst Dau; men Sessel haj nok læt sæ faasto med, te hennes ku godt kom i syv Skjørter, næe hun sku ha Gild.

Men Maren Mari brød sæ no ikke en Smuel om aah kom i di syv Selkiskjørter, — hun liegfram hoppet ad Glæed ved aald den hie Faastyrrrels med Manøren.

Den, dæ aasse va svær interessieret i aald di manne Soldater, de va Mikkell Buus, — de va saalen en sær gammel Fyr, de va Mikkell, han haj gaaen i den gammel Gaard i manne Oer aah past Kreatureren, aah de va han svær dygtig te. Han va

fræ Lyngbjerre aah lidt i Familli med Ais. Folk faataalld, te han haj arret saa manne Penng ette en gammel Bejdstemouer, den gammel Maren Poulste i Lyngbjerre — de va i den Tid, Folk gjemt dje Penng i Strømpskau-ut. — — Aah Maren haj Skyld for, te hun haj mier end baade jet aah tou Skaut fyldt med Skjellinger, aah dem sku hun ha gie Mikkell. Saa haj han nok bejlet te den pæneste Pieg i Bøjen, men han haj nok faat Nej; Mikkell va je no it saae videre kjøn, men han va en bette rask Kaael. Han sku haj taj sæ et gromme nær, aah sien den Ti va han saae lidt herlig¹⁾, aah Folk, dæ it kjend ham, di tèt, te han va saae en studs jen i Snakken, men han mint no elles it næ undt med et. Den jennest, han it ku kom te Ræet med, de va Sessel; Ais haj han no aaltins gjou saa møj ud o.

De jennest lyus Punkt i Mikkels Lyuv, de va da han va i Tjensten, aah da han no va kommen øvve aah go ved Aises i Gammelgoeren, va der ingen Ting, han heller vild snak om, end den Gaang, han va Oppasser ved Oberstløjtnanten.

Aah no bløu han je svær optaj o, da han hørt, te dæ sku lig saae en jen der i Bøjen.

Den Dau, Konneren træffet ham i den jenne Skjoet, da ha han haj saa faaskrækkelig travlt

---

¹⁾ »herlig« betyder her nord for Randers det samme som sær eller pudsig.

med aah ta Skæg o de mjest ad Ettemedden — han va it sue sløv te et — aah han røddet op i hans Kammer aah hævlet hans Buer, de va saaen et gammel gro jet, som dæ aalle haj vot Skurvidsk æ po. Aah da saa Maren Mari kam rennen ud i Mørkningen aah fortold ham, te Ras Grans Sen sku lig der i Bøjen, aah han va Oppasser ved Oberstløjtnanten, saa rend Mikkelt hiel rennen om — han töt, de var et hiel Mirakel, te Rasmeses Sen i Lyngbjerre lieg va de sjelle saaem, han sjelv haj vot — han nikket med Houdet, puttet Hænnøren ind unne Skødskindet aah nusset sæ.

»Ja, han er en strunk Kaael, a kenne ham godt — der æh je no aasse Gauer i ham — hellesen bløu han je no it sat æ po den Plads...«

Aah, saa røtet Mikkelt sæ aah sat Kasketen lidt æ po Snor — — han mint je no, te de va it saaen aah rend te faah aald aah enhver aah blyu te saaen et stue Kreatur som Oppasser ved en Oberstløjtnant.

»Han komme je no nok hie nie — — faah a maa je ha snakket med ham...«

Mikkelt mint je no nok, han va nød te aah gi ham nouen Instrukser, saaen han ku bær sæ rigtig ad, aah de va je ingen ajer i Bøjen, dæ faastod sæ æ po den Bestilling.

Maren Mari va no den, Mikkelt snakket mjest med — hend gjou han ud o, aa hun haj aasse aaltins vot glaa ved Mikkelt. Hun rennd tft ued ved

ham i Marken, mens hun va Tøs. Han gik je saa aah snakket faah hend, aah han lout hend Glarskou aah manne anne Herlighieder, som je no aalle bløu te nue — — men han haj no elles aaltins nue med hjem te hend, næe han haj vot i Rais. — Jen Gaang kam han med en Dok te hend — de va no en stue kluntet Soldat, dæ sku forestill en Gardist, han haj baade lojen Lue aah aald Ting, aah Tøsen va svær glaa ved ham. Men Sessel gren o en — — de va aasse en Dok aah kom med, næe han vild gie hend nue.

Da Tøsen saa ha haj en en Ti, saa bløu en hiel henn, aah hun græd henne modige Torer øvver en. Hvad den va bløuen o, va dæ ingen, dæ vidst. — — Mikkell mindt je no, te de va Sessel, dæ haj faastokken en, aah di va it gue. Venner i laang Tid. Men de va di no for Resten aldrig — saaeen rigtig da.

Aar aah Dau ette fand Piggeren Dokken i et gammel Kjelhvul, dæ va ued i Hauen, da di va ved aah vannd Plannt.

Maren Mari hun snakket tit om den Soldaterdok. Mikkell haj je lout hend en aaen jen lissedan, men de va je no aalle bløuen te nue.

— — —

Dæ kam Lyuv aah Lyst te Hues, hue Jens Gran va te Stee, aah Maren Mari töt je no, te hun haj aalle opløuet nue saa faanøuelet. — — De vaaet je no it lænng, innen hun va æ po de reen

med sæ sjelv om, te hun vil aldrig i Evighed gyutes med Engel-Jørren, aah Jens Gran de va den kjønneest aah den gjævest Kaael, dæ va te.

Jens kam je no aasse saa tit han kund nie i Gammelgoren, aah de va lieg de hoppet innen i Maren Mari, næe hun so ham. Aah Mikkell han va je no i den syuend Himmel, faah Jens Gran va saa flink te aah snak med ham, aah de va je no lissom Mikkell têt, te han haj lidt øvve ham aah seje, aah Jens gjou aaltins Honnør faah ham aah kaldt ham »Hr. Ovveroppasser«. Aah Mikkell nussit sæ aah grenn — de var en grou lykkele Ti faah ham.

De va no elles Sjou med Mikkell, faah i di Daue Soldateren va i Bøjen, saa smykket han sæ no hver Auten, aah saa ku Folk si ham kom rokken op ijemmel Gaad-en te den øvve Gaarrd — de va je die, Oberstløjtnanten lo -- aah saa still han sæ an lieg uden faah Pueten lisse styu som en Pind, aah die stod han aalmindst en halv Tiem; næe dæ saa bløu blæst, som dæ va Skik, saa gik Mikkell hjem. Men den bette Træpiv, som han elles aaltid haj i Munnen, den haj han it med po di Ture.

»No trække Mikkell æ po Post«, saae Folk, næe di so, han kam.

— — —

Men de gue faah je no aaltins faah tile Æen, aah faah Maren Mari fek et no saa hiel brat Æen;

da Soldateren haj vot der i di fæst fier Daue — di sku vær der i sejs — saa haj Maren Mari de Uheld aah skolld henne jen Fued, aah hun maat lig sæ te Sengs -- — aah die lo hun saa aah græd ad Længsel ette Jens Gran, næe hun ku kom a Stej mæ et. Sessel gik aah va uen øvver et, faah dæ va je saa møj aah bestill — — —

Soldateren di haj je no aasse møj aah bestill di siest trej Daue, saa Jens Gran fik it Stoen te aah kom ret møj nie i Gammelgoren.

Den siest Dau va han lieg et Svip dænie aah sej Faaval, men Maren Mari fek han it snakket med, faah hun lo je i Sengen, aah Sessel bød ham it ind — han træffet baade hend aah Ais ued i Staallen, di stod aah taues med en Kou, dæ va ved aah kjæll. Aah den Helsen, han sennd hend, sku Sessel nok tie still med.

Hun va no en Karnalli, aah hun haj nok mærket, dæ va Ulli i Muesen.

— — —

Mikkel trasket je no æ po Post den siest Auten, lissom han plejet — — aah lissom han stoe aal-hejdst, saa komme Jens Gran flyuend om ved Gaavlen ad Laaen aah hen te Mikkel — — han haj saa travvilt, han sku lieg ind te Oberstløjtnanten — men om Mikkel no da it vild helsen Maren Mari saa manne Gaanng — han va saa ki o, te han it fik saa Faaval te hend — —

hun haj je no lout ham aah skryw saanen en kjøn Vies o te ham, den fik han je no hejer it.

Men om Mikkell no endelig vild houe aa helsen hend — — aah ja, de va jo no lissom, han vild haj saa no mie, men de bløu je no it te nue. Aah saa sejer han Faaval til Mikkell aah springer ad Støj ijen — han sku je pas hans.

Men Mikkell bløu ved aah stod aah si ette ham saa lænng, han ku øuen ham; aah saa taret han hans Øuen aah laut en hiel Hovvin Grimasser med Ansigtet.

»De æ lieg Mouren op ad Daue,« mumlet han ved sæ sjelv, aah saa venne Mikkell sæ brat om aah go hjem.

— — — Jens Grans Mour va den jennest Pieg, Mikkell haj brydt sæ om; men hun haj je no foretrækket Ras Gran aah hans Fattedom faat Mikkell og »Bejste Maren«s manne Penng.

— — —
Dauen ette fik Maren Mari godt nok Helsenen fræ Jens Gran, aa glaa bløu hun; men de va je no liegodt saa kisemt, te han va rejst — — — men no var et je it frej faah, te Mikkell saae lidt mier, end han haj Lov te, faah han bildt hend ind, te Jens haj faalangt, om hun it ku skryuv te ham aah sennd ham den Vies.

»Næe Do no ka fo en skrøuen, saa foer a aah masier derøver i Mon Auten,« aah saa gjoue Mikkell et Kast med Houdet ette den Kant, Soldateren va

toj ad Stej æ po. — Di sku lig i Kutier i Tindbøj, en Mils Vej fra Bakkerup.

Mikkel foe je saa de hie Brøuv, aa han masieret o, som han plejet aah seje, den næjst Daus Ettemedde lieg ved Autenstid.

— — —

Mikkel kam it te aah lie lænng om Soldateren, faah da han kam te Tindbøj, stod der en hiel Flok uden faah Pueten i den forrest Gaarrd. Di grenn je en Diel, da di saa, te de va Mikkel, dæ kom rokkend — di kjend ham je godt fræ Bakkerup o — aah væer bløu et je no, da han stilt sæ an lieg ad for ved dem aah nok saa bøs spuer dem ette, hue Oberstløjtnanten lo i Kutier — de træffet sæ je no, te de va i den Gaarrd lieg øvve for po den aaen Sied ad Gaad-en — de fik han aasse godt nok aah veed, aah saa gjou Mikkel omkring aah rokket ad Stej øvve ette Pueten, aah saa lod han Soldateren staa aah grien saa lænng, di vild.

Da Mikkel kam midt op i Sovnfouens Gaarrd — de va die, Oberstløjtnanten lo i Kutier — træffet han øvve jen ad Pigeren.

»Huer æh Oppasseren,« seje han saa.

Oppasseren — — — no — jou — — han stod faah lidt sien oppe i Gaangen, Pigen vidst it, om han va gaaen ind te Oberstløjtnanten — — men Mikkel ku da godt go op i Gaangen.

Lieg som han saa va kommen op ad Trappen aah innen faah den stue Dar, gik Daren op te

Staaesstouen, aah Oberstløjtnanten traj ud i Gaangen, aah Mikkel stilt sæ saa op lisse stram, som han kund foran ham med Hoenen til Kasketen.

»Hvad vil han?« seje saa Oberstløjtnanten, aah han so je nue forunneret æ po Mikkel — — men Mikkel rætet sæ endno mie aah so lisse vis æ po Oberstløjtnanten.

»A melle mæ, Hr. Oberstløjtnant!«

No ku Oberstløjtnanten it læ væer aah smil lidt indvendig — —

»Har De været Soldat?« seje han.

»A haa staaen ved de fast Batteri i ott Oer!«

Lieg i de saaem komme Jens Gran ud fræ en Dar længer henn i Gaangen, aah Oberstløjtnanten vinket ad ham.

»Dier æ han, a ska snak med,« — — aah saa slou Mikkel Hæelen sammel aah traj o faah Oberstløjtnanten.

Men Jens Gran bløu je hiel forunneret ved aah si Mikkel — — glaa bløu han je aasse, da Mikkel hev Brøut op o Vestlommen.

— — — Mikkel vidst slet it bag etter, hudden de va gaaen te med aah kom hjem, han va hiel faahtomlet i Houdet øvve de, han haj opløuet — — men no tur han desvæer it snak om et hjemm, faah Sessel maatt je it ved et. Hun fik je no liegodt aah ved, te Mikkel haj vot i Tindbøj. Di haj en Tøs te Tjenstpieg, hun haj vot Kjerreste med jen ad Soldateren, aah saa va hun stokken o en Auten

øvve te ham, mens di lo i Kutier i Tindbøj, aah hun haj faatold Sessel en hiel Relehied om et, aah Sessel va snu, hun ku baade staue aah leg sammel — — men no var et bejdst, Mikkell fik sæ en gu Omgang, mint hun.

Saa var et jen Dau, Sessel stod foran Kykken-skyuen aah va ve aah taer Hakkebrettet, hun sku te aah hak et Støk Oksekjød, saa sie hun te Mikkell komme slaskind ind ad Hauelogen — den va it saa møj lont fræ Kykkendaren — aah hun ud æ po Trapstienen med Hænneren i Sieren aah et gammel fjedte Forklæd faah sæ — aah hun begynner aah løser op faah Mikkell om aald hans Narstreger, aah di ku snaaet it væ ham bekjend længer — aah han gjou snaaet den Tøs taassit — de var Maren Mari — de va sært, hun it va bløuen et faah lænng sien, ette aald de Pjadder, han haj gaaen aah bildt hend ind, aah aald de Skidt og Maag, han haj goen aah kjøut ind te hend — — —

— — — men de va da godt, de snaaet ku fo Æen — — — aah hun himlet op aah va nær ved aah taav baade Vejr aah de hiele. Saa kam Ais listend ind ad Hauelogen.

»Æh Do snaaet færdig,« seje han, lisse sinnet som han plejet.

»Færdig!« — — — Oh saa kan et nok vær, te Ais fik maald aah fik med sæ — — saa rinng en Mand, som han va — — han haj slet ingen

Styring æ po de hiele, de va hend, dæ maat vær
baade her aah der aah aald Stejer — — —

»Næe Do no ku tie still et Øueblik, saa haar a
nue, a vil seje Dæ — — —« seje Ais lisse stilfarre.

»Haae Do nue aah vil seje mæ — de vil a
nok trou — —« Aah saa begyndt et aah ta Fart
ijen, aah no var et om, hudden Ais haj saa møj
aah faasto udden om — Vandværk aah Mejerivæsen
aah saae no Skidt — — de va bejer han past, de
han skuld.

Men no gik Ais lisse still hen aah taer om
henne jen Arm aah seje saa mildt som han kan:
»De æh bejdst, Do faar aah veed, hvad de var a
vild seje Dæ, innen Do go videre — — — Kjø-
mannens den brogit Hund kam rennen tvat øvve
Gaad-en heruden faa Hauen med et stue Støk Kjød
i Munnen, de va val it nue, han haj hevven sæ hier
ind — —«

»Aah, men Ais da, Do æh da aasse en strængeste
jen — — —« aah hun ind ad Kykkendaren — — —

Jou, de va rigtignok, Kjødet va væk — — —

»Aah, Aies — stræv, stræv aah fo fat i Hunden«.

»Do miene val i Kjødet — — men de æh skam
faah stille, le Mour.«

Mikkel va sjokket ind i Hughuset, de va lieg
øvve faah Kykkendaren, aah die ku han sto aah hør
de hiele, aah han nussit sæ aah gjou Grimasser med
Ansigtet — de va godt te Sessel, mint han.

— — —

Saa var et je no saae en Moneds Tid ette Manøren — — — aald Ting va kommen i sæ gammel Tur ijen, aah de va ved aah kom i Gaang med Konebesøgeren — di begyndt oppe ved Pe Kokkes, de va de føest Stej ette Manøren.

Di flest ad Koneren va kommen, dæ manglet it ajer end Sessel aah Maren.

»Set je no heje hen te Skyuen,« seje saa Mariane, Pe Kokkes Kuen, »aah begynd aah ta jer en Melmad, saa komme di val.«

Saa begyndt Pouls Birret aah hvisk om, te di tou haj nok aasse travvilt, no bløu et nok te nue med Met Piestes Gaarrd — — — Met sad je no aasse derind, men hun hørt it sue godt — — —

»Aah, vø saa gu, set je no hen — —« seje saa Mariane ijen, aah da hun saa haj saaet et Par aje Ganng, saa begyndt di aah ryk hen te Skyuen — — — aah lieg som di va kommen te Seed, saa komme Sessel aah Maren føllesen ad ind ad Pueten.

»I komme saa stille,« seje saa Mariane, da de va kommen innen faah Daren.

Ja, de va je no Sessels Skyld, mint Maren — — — men saa toj Sessel æ po — — Nej, de var et rejtinok it, men de va Mikkels Skyld, han haj hent beggi Piggeren, di sku ud i Marken aah faang dje Væjr, aah de vaaet saa lænng, aah Mikkell han haj raavt aah gjo Væsen, saa de va lig ved, di trout, dæ va Illebroen — — — aah baade Maren Mari aah Pigen kam saa faabussit hjem — — di

haj rennd Væjren omkold i et stureste Fald Brændnaller, aah di va je saa faabræen baade paa Ansigt aah Hejer aah de hiele — — — aah saa maat Maren je jenne te aah lau aald di Melmadder te — — —

Aah, ja — han va je no elles en herlig jen, de va Mikkell — — aah saa begyndt di aah snak op om Mikkell aah hans Særhied; aah die va møy aah snak om, faah no va dæ je aald de med den hie Soldaterkommers — — — aah saa va di ved aah spør Sessel etter, om de va sannd, te Mikkell nølle haj vot te Altes ued i Lyngbjerre — — —

Ja, de haj han da vot siest Sønda.

Dæ va je no aasse de ved et med Mikkell, te han gik aaltins te Altes i Lyngbjerre, die va han baade døbt aah komfemieret, aah han vild it go te Altes anne Stejer. I di siest Oeringer haj han rejst derud hvæe Foraar, men no va han kommen i Tanker om, te han vild te aah ad Stej — —

hudden de no ku væer, mint Sessel.

Aah saa begyndt di aah snak op om, da di træffet ham i den jenne Skjoet, aah lieg som de sidder aah skvallere ad de, saa go Stoudaren op, aah Mikkell stoe lieg uden for i Faahstouen.

»Valkommen, Mikkell, kom innen faah,« seje Mariane — — »aah kom hen aah fo Dæ en Bajmelmad.«

»Do ska ha Tak, Mariane, men a ska it. te Bajmanør, a haa aagent aah bestill — — de æh Dæ a goer ette, Met, ka Do no kom aah still te Parade.«

Met haj lieg laut sæ en bette Melmad te med
Rulpøls æ po — — —

»Jauer et saa haat, Mikkell,« seje hun.

»Ja, de gjø pinde saa, no maa Do hejer si
aah fo omønsteret hier med de saaem« — — aah
Met maat jo te aah læet ved sæ, de bejdst hun
kun, aah hend aah Mikkell trisset saa o med hin-
aaen. Men saa kan et nok væer, di ajer fik nuer
aah snak om, men di ku je it begriv, hvad de sku
betyed — — Aah Sessel aah Maren so te hinaaen,
aah di va lisse vant for aah kom ad Støj, aah kom
hen aah hør, hvad dæ va ved et. Men Mariane va
it saaan aah kom fræ, di sku væs gu aah bie, di
kom saa stille, aah di sku med ud aah si Gries-sen
aah den nøj Staaesvoen, aah di sku med ind ijen
aah ha en aaen Slant Kaffe — — —

Endelig bløu di je saa Mariane kvit, aah Maren
aah Sessel fulles saa ad nie te Met Piestes. De haj
je no vot Minnengen hiele Tien, te di vild hen te
Met, næe di kom fræ Pe Kokkes, aah hør, hudden
hun va sinnet med Goren.

Di haj je no faalangt ad Ais om aah ta sæ o
et, men han bløu ved aah hold hen med et — —
aah no mint di, de va bejdst, di sjelv pirret lidt
ved, saaan de ku kom i Gaang.

— — —

. Lieg som di komme te Mettes Puet, Maren
aah Sissel, saa komme dæ fier Mænd ued o en:

De va Ais aah Mikkell, Ras Gran fra Lyngbjerre
aah saa Sørensen, Degnen. Met fulle no aasse med.

»No,« seje saa Ras Gran, de va saaen en rask
Mand — — »Guddau, Sessel, no ka Do gratulier
Mikkell, faah no æ han Gaardmand — vi haa lieg
vot ved aah kyeve Mettes Gaard!«

»Hvad haar I,« aah Sessel bløu lisse blieg
som et Lig.

»Ja, saa komme vi je faah stille,« seje saa
Maren, hun taj et je no aaltins saa sinnet — —
»faah vi komme ette de saaem.«

»Saa skuld I saamænd haj kommen no faer,«
seje saa Met, »I haa haj Tid nok te aah betænk
Jer — — Ais mint je no, te de bløu it te nue med
Jer, aah Mikkell haa bojen mier, end a haa faa-
langt ad Jer.«

Saa sie Sessel lisse hvas om ette Mikkell.

»Hvad ska de betyed, hvad vil Do med den!«

Saa taae Met Oeret aah seje: »A ska seje Dæ,
Sessel, Mikkell aah mæh vi æh no enig om, te der
æh nok nuer, dæ vil ha de, vi it sjelv haa Brug faah.«

— — — Saa sku Ais je no ha et Skraav:

»Do æh no da aasse en sær jen, Ais, Do vidst
je da godt, hvad Minnengen var.«

»De æh godt nok, Sessel,« seje saa Ais, »men
Do ved je aasse godt, te Maren Maris Minning faller
it sammel med Din.«

Aah saa so han om ette Maren for aah mærk,
hvad hun tænt.

»Nej, Ais, de haa Do Ret i — a tænke, de æh bejdst, de gor som de gor — a vild je godt ha undt Jørren Maren Mari, hun er en gjæv Pieg, men —« aah saa var et lissom Maren styut sæ op i Knæeren — »a gjø faah møj ud ad ham te aah ønsk ham jen, der it gjør ud af ham!«

Saa gik Mikkell øvve te den aaen Sie ad Rendstienen, hue Maren stod, aah so hend lieg op i Ansigtet:

»Maren, a vild ønsk, te Maren Mari va Din Dætter i Stejet faa Sessels.«

Aah saa snorret han omkring uden aah seje mie aah sjokket ad Stej ad for ved di ajer.

— — —

De gik je snaaet op faat Folk i Bøjen, hudden de hænd sammel med den Gaardhandel. De va je Jens Gran aah Maren Mari, de sku ha en.

Sessel va je no uen aah begynd æ po, men de vigtigst va je no, te Maren Mari kam te den gue Gaard — at de va Mikkell, dæ fik hans Villi sat igemmel i Stejet faah hend, de va je ærgelig nok, men de fik je no aah vær dæ ved.

De vaaet je no hejer it lænng, innen Sessel fik nok aah tænk æ po med aa lau te æ po de hie stue Gilled, faah Maren Maris Bryllup sku je helst væ de villest, dæ nue Tier haj vot i Bøjen; aah da de no bløu Alvor, saa va dæ ikke de mindste i Vejen med Maren Mari, hun trækket gladelig i

di syv Silkiskjorter aah smill aah lou aah va saa lykkele, saa de va en Lyst.

»I Dau komme Gardisten, Mikkell,« seje hun om Muenen, de føest hun træffet ham ued i Nøset — —
»Do holdt lieggodt de, Do louet.«

Aah Mikkell skuttet sæ, aah hiele Ansigtet bløu jammelharret med Rynker, aah saa nikket han aah seje nok saa faahnøuet: »A tænke nok, Di Mour læ væer aah kyld ham i Kjellen.«

— — —

Ette Mikkels Minning haj Gillet it mier end jen Fejl, han tèt, Oberstløjtnanten sku haj vot bøjen.

Men Faatelingen om, da Mikkell va i Tindbøj aah gjø Honnør faah Oberstløjtnanten bløu gjentaj tit, aah begribeligvis bløu dæ aasse laa nue te — — te sidst var et lieg ved aah blyuv saaen, te de va Oberstløjtnanten, dæ haj vot med te aah lau hiele den Gyutemaalshistorri i Stand.

— — —

Den, dæ faastod de hiele bejdst, va val Ras Grans Kuen — — hun va kjøn endno, de va Nikoline, aah hun va endda jen ad di mjest tarvelig poklædt te Gillet, di haj it Ro te aah gjø stue Væsen med Staaes aah saaen nue, aah hun va klog nok te it aah bryd sæ om et.

»Manne Tak, Mikkell, faa aald Dæ Guehied imod Jens! A vil haav, di Unng no vil skønn æ po et — Do ka væ vis æ po, te Rasmus aah mæ vi vil aldrig glem et.«

Aah saa toj hun om hans jen Hoen med beggi hennes.

Aah saa saae Mikkell — aah de døuet han med —:

»Vi haa je haj saa møj godt sammel i vo Ungdom.«

»Aae, Mikkell,« seje hun saa, »Do hør æ te dem, dæ houer de gue aah glemme de uen — — Tak faah aald Din gue Tanke!«

— — —

Mikkell gik still omkring aah va glaa — — han töt, de va lissem dæ va kommen no mie Minneng i Sageren, end dæ haj vot.

=====

Bilegeren.

Jakeb Vøueren sad aah jaut med et stue Støk
Vejmel te Sessel i Blæsbyover. De va lieg te Paaesk,
aah han vild gjen ha Vøuen tom te Helledaue-en.

— Saa va der en bred Skygi, dæ laae sæ
laangsin hen ad Bagbommen.

›Aae, som Do jaue med det Vejmel, Jakeb!‹

De va An Dorret, en halvgammel Enkikuen,
dæ boed lieg øvve faah Jakeb ved den aae Sie
ad Gaad-en.

Hun stilt sæ gjen an ved Æenen ad Vøuen
med beggi henne bette tyk Arem æ po Bommen
aah bredt sæ dygtig ud te Sideren — aah An
Dorret rækket vidt ette Bredden.

›Do æh saae et skekkele Mennesk, Jakeb,
elles saa faataalt a dæ et je it.‹

De va næe hun haj udkrammet jen ad henne
aalinnest Hemmelighieder.

Hun holdt svær Øue med Jakeb, mens han
vøuet æ po Sessels Vadmel. Hun bessøgt ham en-

gaang mier om Dauen end elles, om endskjøndt han it haj sue gu Ti te aah hør æ po hend.

Den Dau, da Vøuen va tom, aah Jakeb vøuet æ po den siest All, kam An Dorret øvve med et svejen Grin æ po henne bettere runnd Ansigt.

»No kan a rejtnok si, Jakeb, te Do ka blyue færdig — — Do vil val te Vøugild i Ettemedde.«

»Ja, de haar a da tint, a vild.«

»Jakeb, næe Do komme øvve te Blæsbyover, kan a saa it fo Dæ te aah go et bettere Æring faah mæ?«

»Jou, de ka Do godt.«

»A vild da saa gjen ha Dæ te aah go ind te Ras Hæg, Do veed — — han boe ved Sien ad Gaad-dammen — — —«

»Ja, a ved et nok, ham snakker a saa tit med, næe a komme til Blæsbyover — — — Vi haa je tjent sammel en Gaang.«

»Aae ja, han æh saa skekkele et Mennesk, de æh Rasmes — — — hans Kuen dæe je i Etteroret.«

»Ja, hun gjou saa.«

»Do haa val it hørt nue te, om han tænker æ po aah foranner sæ, Jakeb.«

»Nej, a haar it.«

»Aae, ja — a ska seje Dæ, Jakeb, Rasmes haae je no saa gjæveste en Bileger — den haa han haj i manne Oer — mæh aah saa hans Kuen vi bød en op med hinaaen æ po Agtionen øvve i Vejstegoren, a vild saa gjen ha haj en — men hun fik

en je no olt faah dyer — da — — Do ku je da go ind te ham, Jakeb, aah spøer etter, om han it vild seel en — Do ka seje, te a haa aaltins haj saae en Lyst til den Kakkelovn — — di Kanonkakkelovnn, dem æh dæ no slet it nue ved — — saae en Bileger, de æh den aalnægjævest.«

»Jou, de kan a godt.«

»Ja, han haae je et lække Hus, de haae Rasmes — — mon han haa møj Gjald æ po et, Jakeb?«

»Han haae maaske nok nue, de veed a no it saa nøue.«

»De haae han je no nok, da, — han sku je si aah fo jen med et Kon Skjellinge.«

»Ja, de ku je væ godt nok.«

»Ja, de ku saa val — a æh da glaa ved de Kuen, a haar.«

— — —

Ras Høg i Blæsbyover va saae en pæn, skekele Mand, aah gemytle va han aasse. Siest Etteror dæ no Kuenen; men heldigt var et, dæ va ingen Bønd. De tèt An Dorret aasse; hun va it frej for, hun var et bette Kon gyutsyg, aah no haj hun sat sæ i Houdet, te de ku kom te aah pas. Jakeb faastod godt nok, te de va Minningen, han sku slaa ud om et, næe han kom øvve te Rasmes, men de haj han no ingen Lyst te — — Rasmes, de va hans gue Ven — han undt ham no bejer end aah fo An Dorret.

Jakeb forrætet hans Æring, lisse de var.

»Ha, ha, — — den ka hun skam godt fo — —
den staar aah ruster oppe æ po Loutet — — den
haa vi it haj i Brug lænng — — Ann, hun vild
je ha en Kogkakkelovn — — —«

— — —

»Jou, Do ka godt fo en,« seje Jakeb te An
Dorret, da han kam hjem.

»No, saa haj han en da endno — — — Men
snakket han no it om, te de va kissemt aah kom
te aah ta en nie.«

»Nej — han komme ves herøvve i Muen, a
haa lout ham no Hvidkaalshouder.«

»Ja, saa kan a sjelv kom te aah snak med
ham — de va saa møj godt, Jakeb.«

— — —

— — — »Guddau, An Dorret, da er et varmt
i Dau — — Do ved it aa, te Do haa kyerend
Fremmet — — —«

De va Ras Høg, dæ stod i An Dorretes Dar.

»Ih, nej, valkommen, Rasmes, aah kom innen
faah — — uha — ja, a stoe hie i min Særklærem,
a æh ved aah fo en nøj Kjoul søjet.«

Søjpigen stod lieg aah va ved aah pas en blo
Hjemgjokjoul paa An Dorret.

»Ja, de haa Do Ro te, An Dorret — — men
— æ — a komme je no elles med den Bileger
te Dæ.«

»Ih, men gjø Do da, Rasmes, men va Do no
it ki o aah kom te aah ta en nie?«

»Nej, nej, a va skam ej — — nej, no haa den staaen aah rustet lænng nok æ po Loutet — saa den ka Do magelig fo — men — æ — dæ mangle je no rejt nok den jen ad Sideren, den komme Do te aah go nie aah snak med Saaren Smej om — han fik en jen Gaang ad Ann te aah set faah hans Ovnsmunding. Men den ka Do je sagtens faa fat i, næe Do snakke med Saaren.«

»Aah ja, næe blot den no it æh aalt faah dyer, Rasmes!«

»Faah dyer — Do maa fo en faah slet ingen Ting, An Dorret!«

»Ih, nej, Rasmes, saa rinng er a da it, a ka da godt betaael en.«

»Ja, Do ka vis betaael manne Kakkelovnn, An Dorret, hvem dæ haj et, saaen som Do.«

»Aae ja, Rasmes, Gud ske Lov faah de Kon Skjellinge, jen haa faaet skravt sammel — — men de æh je no lieggodt saa kissomt saaen aah væ jenle — — de prøue Do je no aasse, Rasmes.«

»Ja, de æh sandd nok, An Dorret — men — æ — skal a set Kakkelovnen herind i Faastouen — a ska skam stræv —«

»No setter a mæ Kejl øvve, Rasmes, Do ska rejt nok bie aah ha no Kaffe.«

»Nej, Tak, a haar it Ti — a ska stræv aah hen aah snak med Jakeb, innen Birret Daniels komme — han va lieg ved aah stil hans Trentræ

an, han ska nok trenn for Birret i Ettemedde — —
No maa Do ha Faaval, An Dorret!«

»Rasmes,« rove An Dorret ued i Daren, »a
komme øvve te Dæ en Dau med Betaalingen.«

»De jauer it, An Dorret!«

Rasmes va lieg ved Jakobes Dar.

— — —

An Dorret va misfaanøuet — — Rasmes var
smuttet hend ud ad Hænnere lisse en Oel — —
men »Forretningen« va je no et hielt faabi endno —
de ku val nok noes.

— — Hun kun it gyer aaendt end aah tænk
æ po Rosmes — — aah no haj hun je Søjpigene
aah snak med. •

Lise de var en pæn, gemytle Pieg hen imod
de trødde.

— — —

»Ja, han haa je no vis it saa lidt Gjald æ po
hans Hus — han ku godt behøue aah fo jen med
et Kon Skjellinge — —« begyndt An Dorret — — —
»De va lieg en Mand faah Dæ, Lise, Do sku je
aasse snaaet te aah gyutes — — —«

»Ih, hue vil Do hen, An Dorret, de miene Do
hejer it, Do veed da aasse, te a haa ingen Skjel-
linger, som Do snakker om — nej, de ku møj bejer
pas med Dæ, An Dorret.«

»Tækkes Do, Lise?«

No begyndt et aah skier i den rigtig Skuer.

De va godt, te Lise haj en hiel Diel tebaag

aah søj æ po Kjoulén, faah no bløue dæ it snakket om møj aaendt end Ras Høg aah hans Gyutemoel.

Om Nætten lo An Dorret aah spekulieret — hun vild ha Lise te aah go ind aah snak med Ras Høg, hun sku netop til Blæsbyover aah søj, næe hun bløu færdig med An Dorret.

— — —

An Dorret vennt aah vennt — — Lise haj louet aah rend hjem te Katbjerg en Auten, saasnaet hun haj snakket med Rasmus. Men først fjøuten Dau ette træffet hun Lise ued æ po Gaad-en.

Lise stod aah vrøvl't nue omkring æ po et — hun haj it sit nue te Ras Høg — — hun haj da vot ved Daren en Auten, men han va it hjem — — —

Saa bløu An Dorret uen — no vild hun sjelv derøvve.

— — —

»Ve Do ha Boj med te Blæsbyover?« saae An Dorret Dauén ette te Jakeb.

De ku nok væer, mint Jakeb.

Etter at di haj stoen aah snakket frem aah tebaag en Ti, seje Jakeb — stilfarre lisse han plejet:

»Do vil maaski øvver aah gratulier Ras Høg, An Dorret.«

»Hvad vil a — — Ras Høg!«

»Haa Do it hørt de?«

»Ih, nej — — hvad miene Do?«

An Dorretes Øuen stod hielt styue.

»De ska nok te aah væ Rasmes aah saa — — Lise.«

»Hva for en Lise?«

»Ih, Skrædderen.«

»Skræddelise — — ih, de gremmeste Kvind-folk — — men de æ val da it sannd, Jakob?«

»De tænker a, de æh — — a æh no da bøjen derøvve te Jagilld i Muen ott Daue — næe, a ska seje Dæ, som de æh. — — Men de æh sannd, vil Do it go op te Sessel faah mæ, næe Do komme te Blæsbyover — — —«

»A komme it dier øvver i Dau, te a tænke — a ska føst nie te Saaren Smej aah snak med ham om den Plaad te Kakkelovnen.«

Saa sat An Dorret tvat øvve Gaad-en aah hev Daren i ette sæ lieg de klingret i Ruddereren — — — men i Stejet for aah set sæ te aah sørre øvve Ras Høg aah den grimm Lise, saa gah hun sæ te aah heje sæ *) for aah go nie te Saaren Smej i Muesen, de va ham, de haj den jen Plaad te Kakkelovnen.

Saaren va Ungkaael — saalen et Støk hen imel di 60 aah 70. Han gik sjelv aah go rent aah tomlet, som han ku bejdst — aald Ting lo kyld imel hin-aalen i Stouen — — aah Skidt aah Maag va dæ nok o.

Han fik travlt med aah tar Støu o en Stuel, da An Dorret kam — han kam no it længer end

---

*) heje sæ = at pynte sig.

te aah fo no Striber lauget hen i Støuet; men An Dorret va je no hejer it saa nøue — hun plantet henne breed Bagdiel lieg midt i Tegningen aah begyndt med de saaem aah snak op med Saaren om, faa skidt de var faah ham saaen aah væ jenle aah ingen ha hverken te aa gjø rent elle laue et Kuen te Føen.

»Do sku je no ha et lidt »alleret« Kvindfolk, Saaren — Do haa je Skjellinger, Do ka sajtens fo jen, næe Do vild gjø Alvor aa et.«

Aae, ja, dæ ku maaski væ nue om et, mint Saaren, aah saa bløu dæ snakket op aah nie, fram aah tebaag, aah Ænen bløu, te Saaren aah An Dorret bløu enig om aah slaa baade dje Kakkelovnsplaader aa anne Sager sammel.

— — — Bilegeren hjalp lieggodt An Dorret te aah blyu gyut. — —

Dæ va kommen Snak ud om — — —

Dæ va kommen Snak ud om i Blæsbyover, te gammel Kjesten Pieste va dø hiel pludselig unner et Missionsmøed i Blæsbynejer — hun haj en Dætte dier, som hun somtins opholdt sæ ved.

Laus, den gammel Smej i Blæsbyover, haj aasæ hørt Rygtet aah kam hjem te hans Kuen Met aah faataald et.

— — — »Aah, men Laus, da, tænke Do no aasse, de æh sannd — — saæn et gjæveste Kvindfolk, som Kjesten var — hun va rejtnok gue ved Fattefolk; men saæn gor et je aaltins — di gue Folk, di ska føst a Stej — aae ja, a ska Lov faah, sikken et Begrauels dæ blyue, hjaate Bønd! Kjesten Pieste hun vil je no nok ha baade Supp og Kjød te henne Begrauels, de slaar it Fejl — — aah sikken en Haavvin Kraaensi, dæ vil kom — — di ska je nok ha Kokkekuenen fra Bakkerup — hun æh je

saa dygtig, de æh Ingeborg; blot di saa it ska fo Maupien, lisse ævve te Daniels i Dramstrup, da gammel Moten dœ — — di saae je no, te de var a Suppen, te di aald sammel blœu saa rinng — dœ va je kommen no Skidteri i Kejlen, saae di — — aae ja, dœ va je saae Snak om et, ka Do it houe de, Laus — — —

— Do komme da te aah klippes, innen Kjesten ska begraues. Det Hoer æh saa laang — —«

»Ja, men a stor aah tænker æ po, Met — — te die maa vi da gi en pæn Kraaens, elle aasse en Svedsketært — de ved a je no it — — de maa Do je no sjelv om.«

— — — »Ih, nej — rejtnok om vi vil, Laus, a troue, Do æh gal, sku vi gi dem Kraaens opp i den stue Gaarrd — nej, de behœue saae Smaafolk som vos skam it — di gier it vos nue nouen Tier.«

»Ja, men Kjesten hun haa je aaltins vot saa flink aah saa tjenstaite — de ved Do je da, Met — —«

»De er a lieg kier, Laus — de æh je no da aasse manne Oer sien, Kjesten haa haj nue aah roe faah, aah den unng Kuen, hun haa aalle vot faah gjæv.«

»A tækkes je no lieggodt, te Do sku bind en bette Kraaens a no Blomste, vi haa je nok herued i Kalgaand *) — —«

»A troue, Do vil, Laus — saae no Skidt, hvad

---

*) Kaalgaarden d. e. Haven.

troue Do, di rejne saae en Kraaens faah, a æh vis po, de blyue jenne fineste Perlekraaensi, dæ komme die — — —«

»A tækkes, de æh no grim Skidt, di Perlekraaensi — — di grøn, di æh møj kjønner — —«

»Kjønner — — Do haar en gu Faastand æ po saae nu nuer, Laus — — aah nej, den Gaang Maren Pieste bløu begrauet, die va 23 pæneste Perlekraaensi po hinne Kiest — — — ka Di it hou de, Madam Jespesen?«

De va Bagerens Kuen, dæ kam ind ad Daren.

— — »Vi snakker om Kraaensi, Laus aah mæ, tækkes Di it aasse, te Perlekraaensiren æh di aalne-kjønneest, Madam Jespesen?«

»Jeg ska sie Dem, Mette, je synes nu allerbedst om di grønne Kranse af rigtige Blomster — — — de andre er jo ogsaa saa forfærdelig dyre.«

»Ja di æh saa val — — a ka houe, te An Dorret va saa ki o et, den Gaang Jens Buus va døe — hun fik je saa manne Kraaensi — hun vild je no møj hejer haa haj Pengen, saae hun. Saaren Wellings Kuen ha je gie hend et Foerloer i Stejet faah Kraaens, de va hun je no saa glaa ved — — a vil aasse nok sej, te hvis Vohæer sku go hen aah ta Laus, saa vild a je væ mie glaa ved Pengen — — —«

»Di vild jo nu alligevel ikke synes om, Mette, hvis der ikke kom en eneste lille Krans paa Lauses Kiste — — —

Hvad sier Di, Kirsten Pedersdatter, vi taler om Kranse, holder Di mest af Perlekransene eller af de grønne?«

(Kjesten Pieste ha lisse stilfarre lut Stoudaren op aah stukken henne bette milld Ansigt innen faah.)

»A di grøn, Madam Jespesen, a di grøn — — — de gjø je no aald finn Folk — —« Aah saa lou hun saa faanøuelet, de gjou gammel Kjesten — hun va no kommen hielt innen faah Daren — — —

»Di Perlekraaensi dem haar a no aalle ku lid — de æh da no grem Skidt, næe a maa sej, hvad a miene — — — Væ saa gue, Met, a haar en bette Pøls te Dæ, a haa vot nie ved Line, aah hjælp hend aah slagt.«

Kjesten hivver en gu Meddistepøls, dæ va svøvt ind i en Avis, fram unne henne Forklæd.

»Aae, men Kjesten, da, Do haae no aaltins vot saa gue ved vi Smaafolk — — de va lieg de, Laus aah mæh kam te aa snak om — — —

— — Ja, men Kjesten, da — — Laus kam saamænd aah saa, te Do va dø!«

»Saa — aa — nej, de er a je da it, kan I nok si — —«

»A ka da si, te a ka godt fo Stoen te aah bløu klippet, innen a ska te Begrauels med Dæ, Kjesten,« saae Laus lisse sinnet.

»Med Guds Hjælp, Laus, Line ka it godt undvæer mæh endno — — hun haae aald di Bønd — — —«

Om hudden Met bløu gyut.

Met tjent i en Gaarrd laant ud æ po Marken — de var et Stej, hue Pigen aasse helst sku væ Kaael aah aalhelst — væer aald Ting, hvad anner it vild væer. Met hun va no aasse godt skikket te aah væer po den Plads, faah hun haj ingen Gauer te indvendig Bestilling; hun ku it saa møj som stap henne ejn Hues te no Nøt; men gjø rent i Staallen aah skjer Hakkels aah saaen no nue, de kun hun — De va aasse gjen hend, dæ spænnd for aah fræ, næe de kom æ po.

Henne bejdst Bestilling de va no aah rend Æringer nie te Bøjen. De jaut hejer it saa møj stærk med aah kom hjem ijen, næe hun fæst kom dænie — hun sku gjen en bette Venning ind i Hospetaalet te den gammel Bol Krogs, somtins haj hun aasse Æring derind, faah Buel spand faah Mettes Madmouer.

Buel hun haj no elles vot saa gromme dygtig te aah fo Folk gyut — — — aah no var et je

saaen med Met, te hun vild godt gyutes — hun va je ved aah begynnd aah blyu nue hen a Tien — aah Buel haj aasse prøuet henne Konst mier end jen Gaang, men de va ingen Ting bløuen te.

— — — Den siest Gaang var et lieg ved aah blyu te nue; de var en pukkelrygget Sadelmager saaen halvvejs mel 50 aah 60, dæ va æ po Speddert, men innen nouen vidst et Oer om et, jaut han te aah ta hans Naabokuen — Mannen va lieg nølle dø. Folk saae te Poul — saaen hid han — va kommen te aah blyue saa faalibt i en nøj Kogkakkelovn, hun nølle haj faat — men Folk seje je no saa møj, aah ka je aasse somtins find æ po nue, der æh it nuer om — — hudden de no gik te elle ej — Met fik ham je no it.

Buel var ærgelig, aah Met va je aasse ki o et.

»Ja, Poul sie je no lidt galt med Øunen, som Do je nok haa sit,« haj Buel saa te Met, »men han haae je et lække Stej, aah han æ je no aasse saa villele te aah sed aah søj, de tiene han je it saa lidt ved, Met.«

Pukkelen snakket hun je no it om.

De gjou Met hejer it — Folk maa je it væ aalt faah nøurejnen — de trykket je no hejer it Met aah væer de.

Puklen fik hun aah ta med i Kyevet.

Men Met bløu je no snødt faah de hiele.

— — —

Saa' var der en Ettemedde, te Met va kommen

ind i Hospetaalet te Buel aah va bløuen stilt an ved en stue Spølskoel med suot Kaffe — Fløed haj Buel sjællin — saa kam di te aah sed aah snak om jet aah et aaendt — — føst var et Kaffeבוןנער, hvem dæ haj di bejdst — di haj trej Høkere i Bøjen — saa begyndt Buel aah snak om »salig Ais« — de va henne Mand, han va dø faah flie Oer sien — han gjou saa møy ud ad godt Kaffe, aah saa bløu dæ snakket en Diel fram aah tebaag om »salig Aises« Lyder aah Dyder, aah Buel sukket, aah Met sukket — aah saa seje Buel tesidst: »De æh no lieg godt saa sært, Met, saaen aah bløu jenle.« De va Met gromme villig te aah indrømm, aah saa var et hend, dæ sukket føst, aah Buel sukket saa bag ette, aah saa kam di ind æ po, hudden gammel Kvindfolk saa tit maa døue med aa bjærrre sæ — endelig kam Snakken øvve po Met aah henne Gyute-moelsvæsen.

»Aa ska sej Dæ, Met,« seje saa Buel, »Poul han æh je no it saa lidt uen, ette hvad Folk seje — hun ka fo nok i ham, hend han haa fot.«

De mint Met aasse. Oh di so ud begge tou, som om di ikke haj de mindste imod, te Kuenen fik nok i Poul.

Lieg som Met va bløuen færdig med den stue Spølskoel aah haj saa Tak faa Kafferet, komme Kjesten Mari Kokkes, hun haj vot i Bøjen. De var en gammel snaksom jen, dæ it va sue møy hjemm.

Hun sku lieg faabi Bueles Kammer for aah kom ind i henne ejnt.

»Aae, Buel — — Ih, nej, Met da, gud Dau aah valkommen, Met — — aae, Buel, no haa Do lieg gien Met Kaffe, ka Do it drik en aaen Slant, Met — no renner a lieg hen aah sætte mæ Kaffe-kejl øvve.«

Met takket, hun haj lieg drukken tou stue Skaalle-fulld ved Buel.

»Aae, Met,« seje saa Kjesten Mari — Kaffe-kejlen haj hun glemte — — »aah stod lieg aah kom i Tanker om Dæ henn ved Pies, — ved Do, hvem der æh dø?«

Nej, de vidst Met da it.

»De æh saamænd Volles Kuen i Pilvaang — de stod i Avisen, saae di — hun va nok 47 — de va lieg nue faa dæ, Met, hun ska begraues a Lour-dau — han æh je no Skomager lisse Faaren, den gammel Volle — — Ja, ham ka Do hou, Buel, fræ den Gaang han boed herøvver i Dramstrup — men han æh je no nok dø, da — ham aah saa vaae Jens — ja, Jens han va je no nok den ældst — —«

Jens va Kjestens Maris Mand, han va dø i en Aller a 90.

»Hue vil Do hen, Kjesten Mari — ih nej, Volle han va pinde it næe saa gammel som Jens — Volle aah mæ vi haa je da gaaen te Skuel sammel, aah a æ jo it mier end 74.«

— — Met maat je no te aah læ sæ faasto med, te hun kjend it nue te di hie Vollere, di snakket om.

»Ih, nej, Met — de gjø Do val hejer it — di boe je engaang herøvver i Dramstrup — — — han va je no saæn en skikkele Kaael, de va Sennen — han smaagt aalle Brændvin, næe han kam imel di unng te Liegstou — gammel Volle han vild je no godt ha en Dram, men hvad — de æh dæ je no saa manne dæ vil, Met — — aae ja.«

No begyndt dæ lieggodt nue aah flyuv omkring i Mettes Houd — hun vild godt ha no mie snakket om de hie, aah saa seje hun lisse polisk: »Men hudden var et Kjesten Mari, vor et Mannen elle Kuenen, Do snakket om, dæ va dø?«

Saa begyndt Buel:

»De va je Kuenen, vor et it, Kjesten Mari — — Ja, ved Do hvad, die maa saamænd Met hen — de ka lieg pas; Volle ka je it saæn go aah væ jenle — aah saæn — de ka dæ je no it væ Snak om.«

»Ih, nej, de ka dæ rejtnok it, han haa je nok baade Bønd og Tøu,« mint Kjesten Mari.

»Der æh val lont te Pilvaang,« seje saa Met, »a ved slet it, hue de er engaang.«

»Ja, der er missel de mjest o et Par Mil,« mint Buel.

»No skal a seje Dæ nue, Met,« Kjesten Mari hun saa ud, som om hun haj vot med te aah find Nordpolen — »a ka ta hen aah besøg mæ Søste, hun boer i Lillemues, dæ æh it ret laant fræ Pil-

vaang. Vi ka go de hen a Lourda — saaeen no nue ska skam taes i Tie, faa sille de æ bag ette, bette Mouer.«

»Ja, de ær et pinde,« seje Buel.

»Do ka je byd Dæ te som Husholder,« mint Kjesten Mari.

Met sad aah kam i Tanker om, te de va je om Lourdaunen, Kuenen sku begraues, om de saa it va bejer aah vent te en aaen Dau.

Jou, de ku væ sand nok — saa bløu Rejsen bestemt te om Mandauen.

— — —

»Helsen no enle gammel Volle fræ mæ,« seje Buel om Manda Muenen, da hun fælle di aje tou ued æ po Trappen — hvis han da a løuen, aah sej o.«

Jou, de sku di da nok.

»Aae ja, han æh je no nok simpel, de æh gammel Volle, hvis han æh løuen.«

»Do ska saamænd si, Vohæer haa taj ham faah lænng sien, Buel, aah de va aasse de bejdst faah Met, saaeen et gammel Mennesk i Huset, Buel — —«

Kjesten Mari humpet i de saaem øvve Grøuten aah ud æ po Vejen — — »Ja, no vil a ønsk Jer Lyk aah Held ad je Gaang,« seje saa Buel. Saa rokket hun op ad Trappen ijen aah ind te henne Spinndrok.

— — —

— Saa kam Met om Manda Autenen, træet

aah udaset rokkend op ad Hospetaalstrappen —
hun maat je da ind aah faatæel Buel, hudden de
va goen.

Buel sad ved Spinndrokken.

»Go no op i Kammeret, Met, no kommer a med
Kaffekejlén — de haa je vot færdig nue — men
hudden no med Kjesten Mari, hun vild it med
hjem?«

»Nej, hun gik jo te Lillemues, da a gik hjem.«

— »Ja, set Dæ no nie, Met, aah ta Dit Klæed
o — no ska Do ta Dæ en Melmad, saa skænker a
en Tu Kaffe.«

Saa trækket Buel den stue Spølskoel ud ad
Skavet aah skænket en fuld a no godt varm Kaffe
aah sat Fløedpotten te hend — Buel hun haj Fløed
den Auten — aah da hun saa haj fot Met godt
stilt an aah fot henne ejn gammel gro Kaffeskoel
fyldt, se saa sku hun je da te aah hør ud om,
hudden de va goen Met.

»No, hudden saa, Met, kam Do saa te Ræet
med Volle?«

Met haj lieg vot ved aah hæld Kaffe i Unne-
koppet aah sku te aah begynd aah drik — —

»Ja, a gjoue — — men — æ — Do vil je no
nok li, Buel, nærensti Do hœe, hudden de gik.«

»Ih, nej da, Met, men saa er et je no nok
goen godt.«

»Ja,« seje saa Met, mens hun klemte et Støk
Spigipøls fast æ po Melmaden — »a sku je helst

dæ hen te April — no kommer et je an paa, om
Saarens ka fo en Pieg.«

»Ih, men no haar a aalle kjend Maagen! Men
hudden no, Met, æ dæ no Bønd, aah gammel Volle,
han æh val dø, kan a trou.«

»Nej, han æh rejtnok ej.«

»I men æh han it da — a haa saamænd endda
gaaen aah bed te hiele Dauen, te Vohæer han haa
taj ham — de æ je no it saa raart med et gammel
Mennesk i Huset, Met.«

»Nej, sannd nok, —« mint Met, »men —
æ — —«

»Ja, Do tèt val saa godt om den unng Volle,
ja — han haa vis aaltins vot et skikkele Men-
nesk — — va han no nue faaknyt øvve Kuenen,
Do tèt, Met?«

»Ih, men a ska sej Dæ nue, Buel — — de
va slet it den unng Volles Kuen, dæ va dø, men
de va gammel Volles — di unng Folk, di boe hejer
it i Pilvaang, di æh flèt øvve æ po den aaen Sie
ad Rais — — —« Saa kam et lieg æ po med Met,
te hun sku te aah snyed henne Nies — — »Nej —
a ska seje Dæ, Buel, de æh je no den gammel Volle,
a æ kommen te Ræet med, næe a ska sej som de er.«

»Men, Met da — Dæ aah saa gammel Volle!
Ih, Gud spaar vos, no haar a hoer de med.«

Bueles Øuen bløu hiel trinnd ad Forundring.

»Ja,« grive saa Buel sæ sjelv i Forundringen
— — »Vohæer ka je no snaaet gjø Forandring,

Met — han maa je no væ lont henn ad Tien —
de, maa Volle.«

Buel mint vel, te de va it saa galt, som de
so ud te.

— — — »Hu-um — aah ja, Met, som de ka go
unle te — Volle aah mæ, vi haa je no goen te Lieg-
stouv sammel. Hu-um,« seje saa Buel igen aah
kikket nie æ po Bonnen ad henne gro Kaffeskoel
— — »de va den Gaang, aae je — som de ka
go te — —«

— — — Buel haj jen Gaang faah mier end
halvtreds Oer sien vot lieg ved aah sku ha vot
gyut med gammel Volle.

PÆ' SMEDS JAWTKRØNNIKE

PÆ' SMEDS
JAWT-KRØNNIKE

FORTOLD O JYSK BOENMOEL

OPSKRØWEN OW
HUSMAND SVEND P. JENSEN

AARHUS
ALBERT BAYERS FORLAG
— JYDSK FORLAGS-FORRETNING —
1906

AARHUS STIFTSBOGTRYKKERI

For en Par Awtene sien kom a om te Pæ' Smed, aa saa saj han den hiele Aften lig fræ Klokken sejs aa te øwer Minnnæt aa faataal mæ Jawtkrønnike. En Diel, ow hva Pie fortaal mæ, haar a no skrøwen op hie. —

Pæ Smed begyndt føst aa fortæl mæ om Ræven, aa saa seje han, de gjø' Pie:

»Ja, si do, Mækkel Ræv, han er klog, de haar do nok haar snak om; om Sommeren saa æ han aaltid slemt plauet ow Loppe, men no ska do hør hva, Mikkell gjør for aa blyw ow mæ dem, han taar en Tot Mos i hans Mund, aa saa gaar han baglæns ud i Bækken, huer Vandet er nøj dyb, aa naar Mekkel saa er kommen saa laant ud, saalen han haar et andet end Hojet øwer Wandet, saa haar aal Lopperen søgt Teflout i Mosset, aa saa sleppe Mekkel no ve de, aa saa fly baade Mos aa Loppe væk mæ Strømmen, saa er Mekkel Ræv Plaudyren kvit, — jow en skammele klog Kaael æ han, de er Ræven, han wower sæ heller aalle ud aa po Isen ette St. Mattæi Daw, de er den 24. Februari, faa for-

sigtig er han. Men no skal do hør en Spel, hudden de en Gong gik mæ mæ en Ræv, a haaj skaadt øwer i Mollerup Skov. A wa forresten gaan ud for at sky Ænner, men der war ingen Ænner ved Bækken, men da a saa gik op i Skowen, foer a en Ræv aa paa Skaaj, aa Mekkel han maat fall for en Ladning Andhawl. Naa, a stappe ham i Tasken aa gaar hjem, præsentierte ham for mi Kuen aa wo Dætte, gaar saa ud for aa vil gi' Høwjeren djæ Nætte, — Ræven han bløw leggen ind paa wo Stowgulv. Men mens a saa er ud aa røjt Kre'turen, saa komme Mekkel telyw, farre op, men min Hund »Manelle«, dæ lægge unne Kakkelowen faarer aapo Ræven, aa no blywer der en faale Slawsmoel, mi Kuen farete op i Sengen, aa wo Dætte krawlet op aa po Drawkisten, aa di skreg aa skraal beggi tow, de war svært aa hør', faa Hund aa Ræv slowes aa bejes, te de war svært. Naa, a kom ind aa fek fat i en longskawtet Yws, aa mæ den ga'e a Ræven jen i Planeten aa de saa grondi, te a war sekke po, at no war han regti dø. —

Saaen war de aasse en Daw for en Par Oer siden te mæ aa saa mi Swawer, Niels Kræn', vi war kommen po Jawt ud i di Linaa Bakke, saa hætte vi en Rævgraw, aa vi ku si te Ræven war lig goen ud ow en, saa sejer Niels: »Ja, Ræven hetter vi jo nok, de er »Manelle« Hund for, men nær vi no faar ham ledt op, saa smutter

han wal ind i Grawen for wos; ved do hvad a vil gjør, sejer han, de gjør Niels, a vel putt mi Jawttask i Rævhvollet, saa kan han da ikke smut ind i Grauen for wos. Aa saa sat Niels hans Jawttask i Munnigen ow Rævgrawen. Det waaet it længg, inden »Manelle« kom drywen mæ Mikkell, vi kom it te aa sky'e paa ham, hverken Niels eller mæ, Ræven reen ætter aa vild ind i hans Hwol. »Di'e skal han endda blyw fri for at kom ind,« saa mi Swawer.« Jow, pyt! Da vi kom dærhen, var Ræven nok saa pæn kommen ind i hans Graw. De hjalp it, te Niels haaj stappet hans Jawttask i Hwollet, Mekkel haaj, ku vi faasto, faat Bæ'eremmen om Halsen aa slæbt paa den Maaj Tasken mæ Kruj aa Hawel aa anne Rekvesitte, hueriblandt en Pælfalsk fuld ow Brændvin, nie i Bakkens Dyb, aa Niels haar aalle sien sit hverken hans Skytøw eller Brændvin'. —

Ja, Ræven pust' den Gong mi Swawer Niels aa de baade faa hans Jawttask aa hans gue Brændvin', men for nowe Oer siden bløw han endda møj beje pust' aav Mekkel, saa de war sært, at Niels et tow sæ iaht den Dag, han putt Jawttasken i Rævgrawen, for no skal do hør hvor sjow, Niels, ham der er gywt mæ mi Søster, kom afsted en Gong. De var ogsaa ud i di Linaa Bakker, die fand han en Rævhu'el mæ sejs Rævonger i, han fek fat i trej ow dem; men

da Niels no it haaj noj aa put Rævongereren i, saa trækket han ow hans Bowser, aa ve aa bind dem sammel mæ Bowseselleren fik han, tèt han da selv, di hier bette Ræv' saadan foreløbig godt anbragt. Nu gier han sæ saa te aa lied etter di trej anner Rævonger, som han haaj sit, men som imellem god lav haaj faastukken sæ. Men Rævongereren wa no it te aa hæt, aa da Niels saa vel te aa si ætter hans Bowser, som han haaj laa fræ sæ tæt ve Rævgraven, ja, saa er baade Bowser aa Rævonger hiel forsvunden. For de maa jo no haaj waar saa'en, ka jen forstaa, te Rævmueren maa haa won i Nærhejen og hor' Ongereren pib, aa saa er hun stokken ow mæ Bowseren aa djæ hiel Indhold; henne trej bette smo. Niels ku et hæt hans Bowser, han maatt go bowseløs hjem, — aa, hvor hans Kuen hon low da han kom hjem mæ Skjoten flagren om Bienen, endda hun war kyw nok owet for Bowseren, men hon trøst sæ ve te de war et Pa gammel faasledt nowet. Men Bowseren fand djæ Hjordreng nowet Daw etter, di laa et Pa guer Bøsskaaj fræ Rævhulen, men di bløw aalle te Bowser mier, saaen en Forfatning war di i. —

Ja, de war no de om mi Swawer Niels, huden han kom afsted mæ Ræv aa Rævonger, men en Gong a war po Jawt sammen mæ Mads Kristian i Nøjskow, war han snor kommen galere astej. De war ower i di Gjan Bakki, vi war

kommen ætter en Ræv, som vi faafulle, te den
 smut ind i en Rævhu'el. No war wo gue Bøsse
 majtesløss, aa vi maat hen te Jes Jeriksen aa
 laan et Pa Spaarer. »Mekkel han skal faa Dawens
 Lyws, kost saa møj Arbit de vel,« saae Mads
 Kristian nok saa ivrig, aa saa to han fat aa
 graw, te Joren røg om ham. Mi Hund »Manelle«
 laa den Gong hjem aa haaj nøssen faaet Hwalp,
 men Mads Kristians Hund »Pasop« haaj vi mej,
 den saj aa logret mæ Haalen aa so forundret
 paa wos, no haaj a faat ve den aann Spaa'e, aa
 vi slej, te Svejen dræppet nie fræ wos. Ennele
 saa rober Mads Kristian: »Aa, no kan a si
 Rævens Haael!« »Pasop« begyndt aa vis Tænd
 aa knuur', Mads Kristian aa mæ vi begyndt aa
 læg Raad, vi maat jo ha Mekkels Skind saa
 hiel som muligt, men hudden sku vi bær wos ad?
 Sku vi slaa Mekkel ihjel mæ Spaaren, nej de
 wil vær, töt vi beggi, at snigmyrr' sagesløs Person,
 Kampen sku vær ærlig aa aaben. Men hva sker
 no! Lig mæ jæt griber Mads Kristian Ræven i
 Haalen aa trækker ham frem, men Mekkel kvet-
 tiere mæ aa sæt hans Tænd i Mads Kristians
 Haaend, saa møj grim bløw han endda bedt,
 de var lig' te Blowet løb ow Haanen. Han sleppe,
 aa hans Hund taar fat i hans Stej, aa en stry'ende
 Faart hen ower Lyngen begynne. »Sky', Sky'!«
 robe Mads Kristian te mæ. A sejtet aa sejtet,
 men a kund et kom te aa sky'e for Hunden

»Pasop«, aa mæ ham ved Haalen naar Ræven
nie te Oen, saa slap aasse »Pasop«, aa Mekkel
fortsat om ætter Smengi te. —

Den Gong var hverken mæ eller Mads Kristian saa fiffig som vi kund' haaj waaren, men Mads Kristian ka no ellers reijnen godt ud, no ska do høer hvordan, han bar sæ ad en Gong, mæ aa ham aa en trej anne Støk' war kommen po Jawt. De var pæn Veje da vi gik ud, men saa pludselig komme dæ saa møj en faale Skølrænn; de war føst aa po Etteroret, aa de var som en Tordenskøl, vi bløw aalsammel godt gjennemblødt aa de lig te Skinnenet. Men huer var Mads Kristian bløwen ow? Han war po en hemmelighedsfuld Maa j hiel forsvunnen de føst Rænnen begøndt, men ledt etter komme han hen te wos, aa, hva', te wor stuer Forbavsels saa var hans Klejer hiel ta'er, mens aal vi anneres var dryw-waaj, vi vill jo no ha'e aa vej hudden han haaj borren sæ aj for at undgo aa blew gjemmelbødt, aa saa fortoll han, te da Rænnen begøndt, saa gik han hen te en bette Høw, aa dier trak han ow aal hans Klæjer aa sat sæ aapo hiele Bylten indte Rænnen holdt op.

Ja, Mads Kristian de er en faale Kaael, do kan trow, te han kan faatell Jawthistorier, en Awten, vi sad en fir, fem Støkke sammen fortold han wos en bitte jen, som a no skal gjengi:

»Det var en Daw lig tæt te Awten,« fortelle

han, de gjøe Mads Kristian, »te a komme hjem fra en Jawtudflugt, aa saa sir a, at en svære stuer Flok Krager haaj sat sæ i jen ow di stuer Popler, der staar udenfor mi Goer, a haaj skøt mi Bøs ow etter en Flok Hjejle, aa a haaj it faat lajet, men no faar a lajet i en Faart, men no opdawer a, te a haaj gon aa tabt mi Hawelpung, men saa føler a nie i mi jen Kjowellom, den war halv fyldt mæ Halvtomsøm, i en Faart foer a en Haandfuld ow dem put i Bøssen, a sejter, aa a skyr' ætter Krageren aa de mæ den Verkning, te Krageren hver og hver bløw spegret fast te Grenen, men no skuld i bare haaj sit hvor Krageren basket mæ Vengjeren for at kom løs, aa saa lig po jen Gong rækker di Asener Træet løs fræ Roden, aa lig et Ywblek ette forsvinner hiele Kragflokken i Horrisonnten aa taar de hiele Træ, Top aa Roj mæ sæ.«

Den Historri, som Mads Kristian die fortoll, low vi ad aalsammel, men mi Swawer Niels saa rejenud te de wa Løwen, aa de war et da osse, de ku vi nok hør, men Mads Kristian er ellers en faale willele Skytte.

Saaen vaet en Daw han var kommen po Jawt, aa saa kommer han om ve Popritær Petersen, der staa j uden for hans Goer. Mads Kristian helse aa po Petersen aa sejer:

»Hør, mi gue Petersen, a haar et Forslaw aa vel gjør Dem.«

»Hvad er det for et Forslag?« sejer Petersen.

»Aa, sir Di, — a haar gaaen den hiele Daw aa et faaet løsnet et Skaaj, beggi min Løbi di er laj, aa a ku nok lide aa faa noj i Tasken, hva skal a gi Dem faa aa lad mæ brænd beggi Løbbe ow aa po di Ænner aa Høns die goer — hier fræ Plassen ow, huer a er, aa saa, wal aa mærk, te a maa tage olt mæ, hva dæ faller faa Skaajeren.«

»Det ved jeg snart ikke,« sejer Popritæren.

»De er jo en god Skytte, Mads Kristian.«

»De er der Maaj mæj, ja de er.«

»De tager alt med, hvad der falder?« spørger Petersen videre.

»Ja, de wel a ha'e Lov te,« svarer Mads Kristian. —

»Ja, saa vil jeg have tyve Kroner.«

»De er for møj, men a vel gi Dem ti.«

»Nej, jeg vil have femten, husk De skyder to Skud.«

»Aa, læ go da,« sejer Mads Kristian.

Diemej var Hannelen gjor, aa Petersen fæk Pængen. Mads Kristian taar saa Sejt, lo føst de jen Løb go aa saa det andt. Men sikken en Plasken aa Kaglen aa Skrigen dæ bløw, Mads Kristian kom hen te Walplassen, die lo ni Ænner aa ølle Høns, Flokken gik jo tæt, men aall de hier Fierkræ ku Mads Kristian umulig ha'e i hans Jawttask, han maatt lej Kræn Husmand te aa

kyer aall de hier Fierkræ hjem, saa han tent vall it de manne aa paa Hannelen, men Popri-tær Petersen saae': »Det var rigtignok to Mester-skud, De skød, Mads Kristian.« —

En døgti Skøtte er han no osse, de er it saalen mæ Wolle Vejstegaard, han forstor no it aa haantier en Bøs, han haarf aalle skaat uden jen Haar i hans Daw, aa de gik saalen te:

En Daw, han goer aa po Jawt, saa kommer der en Hjordreng rennen aa faatelle Wolle, te et bette Støk derfræ legger der en Haar, dæ sower som en Stien. Naa, Wolle han afstey i Retning ow Haaren, som han snaaet opdawer, den sejer i en stuer Græstot mæ Øren i skro Retning bagud. Imedlertid er Wolle kommen Haaren saa nær, te han næjsten ka blæs aa po en, no goer et æt aa go nære te, tænke Wolle, aa røstende ow jenne Jawtivrighej, fører han Bøssen op te Kiebet, omhygele taar han Sejt, ennele saa knalle Skaajet, aa en Skøj ow Hoer staar fræ Haaren, dæ lægge po Pletten. Hjor-drengen haaj klogele nok stokken ow, aa klog wa Knejten, for vred de bløw Wolle, da han kom hen aa fæk aa si, de war blot et udstoppet Haar-skind, te han haaj spildt hans Skaaj aapo — en skammele Knæjt te dæ ku hit aa po'et — men si'en den Tid haar Wolle aalle vild skaadt etter Haarer i Lejet. —

Men forresten haaj a sjel en Ærgels po en

Haarjawt, de war de føst Jawtdaw i Fjower, a var goen en bette Tur ud mæ Bøssen, for om mulig aa faa fat paa en Haar eller tow selvfølgele, a er ogsaa saa heldig te a foer en Haar aa po Kuenet, aa a skyr en nie paa Stejet, men no lig i sam golaw er der en aann Haar, der opskræmmet af Skaajet komme rænnen lig hen imod mæ, a ofre naturligvis de andt Skaaj aa po den, men Haar Nr. 2 blywer ve aa løb, aa mens a stor aa ærgere mæ øwwer de, saa sprenger Haar Nr. 1 pludsele op aa sætte i strakt Løb etter Bakkeren te, aa a so en it mie. De maa jo blot haaj won besvimet, men hvem der var ærgelig, de var mæ. —

Men Haaren er no it nær saa klog som Ræven, a glemt aa føatell, da a fortoll om Ræven, te hend' gammel Kjæsten, der boer derud ved Tingmues, hend kenner do jo da, hon haaj i Fjower Sommer en Hønn, som i Dølsmoel haaj begøndt aa rugg Kywlinge ud et Sted i Kjæstens Haue, hue den ætte henne Faamening wil blyw et sekke Bytt faa Mekkel Ræv, en halv Snæs Daw wa gaan, saa Hønen war it saa næm aa fløt, men Kjæsten war no, som a sejer urolle faa Kywlinghønens Skjæben. Men saa lar' han hend, de gjør ham Jens Munk, dæ jo aasse æ Skøtte, te hon sku blot ta'e en bette Pues mæ Kruj aa hæng op i Nærhejen ow Hønen. Men Glæen bløw saamænd kort, for da hon næjst

Muen kom ud i Hauen faa aa si te Hønen, saa war den forsvonden, aa en Diel aavrøwen Fier i Nærhejen vidnet godt nok, om huer Hønen var blowen ow, at Mekkel Ræv, trods Puesen mæ Kruj, haaj begaaen Misgjærningen.

Nej, som a sejer, Ræven er møj klogere end Haaren, og om den haar a et nær saa møj aa faatell, men mi Bejstefaar, han hed Pæ' Smed ligesom a, han kund fortell møj om Haarer. Han kjend en Kuen, der hed Ma' Petes, hun ku omskaab sæ te en Haar, der var flier der haaj skaadt paa den Haar, men aaltid uden aa ram, aa Skøtteren lo mærke te, te den aalti to Retning ætter Ma' Petes Hus. Sjel om aa di hedset Hunnen paa en, saa hjalp et it, ti' Haaren vest aaltid aa smut ind a Ma' Petes Hønshushvol, aa di'er maa saa Faaføllesen stands.

Ja, mi Bejstefaar saae, te en Heks bar sæ saaen ad, nær den vil skaab sæ om te en Haar; Føst tow Kjællingen en gammel Huesskaft, sat dier under trej Harretænd som Bien, saa krøb Kjællingen ind i Huesskaftet aa løb no som Haar omkring ve Nættetid aa suged Mælk ow Kørens Ywre. En Mand, mi Bejstefaar kjeen, gik en Gong paa Jawt, skød po en Mjælkhaar i den Trow, at de war en rigtig Haar, Dyret faldt godt nok, faa Hekse kan it toel Kruj, men da Manden kom og vill ta'e Haaren, fand han blot nower Pinde aa saa et blo' Huesskaft ow

den Farre, som gammel Kwonne bruge, aa tæt ve fand han en Pøt Mjælk. Saa begreb Manden hva de var for en Haar, han haaj spildt Kruj aa Hawel po.

Ja, saaen ku nu mi gammel Bejstefaar fortell manne sær Krønnike, men om di passer, de vel a it postaa. Saaen fortoll han osse, te i hans Naaboes Haue' var der en Haar, der var saa slem te aa æjj Mandens Kaal, mi Bejstefaars Naabo, ham kaldt di Kræn Pi'esen, han vild haaj hat mi Bejstefaar te aa sky de hier Haar, men han anet Uro waa vild et ha'e mæ de aa gy'er, men saa send' Kræn Piesen Boj etter en Skøtte i Naabobøjen, saa møj en villeje Jæger, men hans Skaaj vild et bi paa den hier slem Haar, men saa fandt Skøtten po aa laj hans Bøs mæ en Sølvskjelling. Han skjød, aa Haaren ga et høw Hop hen i Kaalen, aa lig i som No staaj dæ en gammel Kjælling; — Sølvskjellingen haaj ramt hend lig midt i Panden. Hun var no it i Stand te mier aa forgjør sæ aa maat som Skjændselsmærke bær Skjellingen i henne Pande aal henne Daw.

Mi Bejstefaar fortoll osse, te en Bøs næm ku blyw forhekset, men der var it noj bejer te aa beskøt en Bøs moj Hekseri end en Howworm. Mærket jen te en Bøs var forhekset, saa skull en bend tow Huesboend sammen og læg dem i en Reng uden om Howwormen, saa kan den jawes ind i Bøspiben, for øwer Rengen kan

Wormen it kom. Næ saaen en Howworm haa won i en Bøspib, saa er Bøssen it mie faahekset.

De er hva mi Bejstefaar haar fortoll, aa ow den Slaw ku han forteel møj, en Mand, han kjæen, trak en Muen i Marken mæ hans Kyer, no sier de hier Mand, mi Bejstefaar fortoll om, te dæ løbber en Haar aapaa Bagbienen for ve Kyeren aa smække mæ Forbienen i Loften. Den hier Mand vest no Beskejen, han gik hjem aa tow hans Bøs aa laa en Sølvknap for, saa fek Haaren et Knald, aa de lig te Towet røg aa en. Saa gik Manden hjem aa sat hans Bøs ijen, aa da han haaj faat hans Daawer, saa gik han te jen af hans Naaboer, der hid Jøren Pete; da han kom derind, saa sad Kuenen aa haaj hiele Hojet endbonden i Klære, hun saae, te hun haaj faat saaen en Tandværk, te de war faale, men den hier Mand war no it saa nem aa nar, no vest han nok, hvem Haaren war. —

Ja, saaen ku mi Bejstefaar sej aa fortell møj, men de er no saa gammel; mi Faar, han gik no ellers et aa po Jawt, men han ku aa faatell nøj.

Han tent i hans Ongdaw derhen Østepaa, die war en stue Herregor, aa po den war der en Skøtte, aa han var saa møj slem etter en Mand, di kald Jens Fuus, faa han var no Krybskøtte aa gik aa skjød Haarer i Herregorens Skow. Skøtten haaj saae' te Jens Fuus, te de

gjorr et noj om han skød en Ræv en Gong imell, men Haarer aa andt Vildt, de sku han læ go, da de no var Herremanden, der ha' Jawt-retten. Men Skøtten blywer no en ves Awten indbaajen ow Jens Fuus, der haaj saae en faale kjøn Dætte, aa dierfor trækket Skøtten i hans pæneste Klæjer, han komme derower aa komme ind, de var svær som de løjt ow Stieg. Mon de sku vær Haarstieg? tænt Skøtten. Naa, Jens Fuus war jo nok saa flenk, han bøjj Skøtten Valkommen, aa kort ætte bløv dæ dækket op ow gue Føevaarer, de war, som Skøtten töt, han haaj ku løjt, aasse Haarstieg.

»Naa, hva tækkes Skøtten saa om de hie Stieg, haar mi Dætte æt lawet en godt te?« spører saa Jens.

»Jo-ow! men de hier Haarstieg de ær no alliwaller forbaajen Frogt.«

»Ja, men a spør blot, om de smaager it godt?« bløv Jens ved.

»Stiegen er gue,« svaaet Skøtten aa tog dygtig te sei aw Retten, »men sæt no, te a igjen melder dæ te Herremanden.«

»Ja, men a maa jo da sky' Ræv?« sejer saa Jens Fuus.

»Ræv, maa do sky'e, — men de hier er da wal et Rævestieg?«

»Jow,« saa bandt Manden aapo, »de hier er lig netop Rævestieg, — aa de er mæ en ren

Fornøwels aa si, hvordan de smaager waa gue Skøtte.«

No maat Skøtten ud aa kaast op, men han kom snor ætte ind ijen, aa saa tow ham aa Jens tow gue Ponser, — — men saa sejer han, de gjør Skøtten:

»Lov mæ endelig Jens, te do aalle vil snak te et jennest Mennesk om, hvad Stieg te a haa' nydt i det Hus, saa skal a te Gjengæld si gjennem Fingeren mæ det Krybskøtteri.«

De lowet Jens Fuus, aa sien den Ti' ku han godt ow aa te sky'e en Haar aapo Herregorens Jawtdistrikt, — Skøtten tur et meld ham te Herremanden, for han var rej for, de war Skøtten, te de sku kom ud imell Folk den Histori om de hier Rævkjøj, han haaj faat i sæ. —

Ja — no haar a i Awten sat aa fortoll dæ en hiel Diel Jawtkrønnike, aa flie ku a fortell dæ, men læ de no væ nok for i Awten, no er a en gammel Mand, nær a fylder igjen, saa er a fem aa treds Oer; no goer a et møj aa paa Jawt, men a haar hat møj Fornøwels ow aa go mæ Bøs aa Hund; og hvæ Etteror' ino, naar Jawten begynne, aa a hører Bøsserens »Pif-plaf! Pif-plaf!« saa kan a mærk, te a haar Jawtbow i mæ ino den Daw i Daw. Men no er der dog et nær saa manne Skøttere, som der war i min Ongdaw, da war'et, saan de føst aa paa Etter-aaret, naar Jawten wa begøndt, som om hvæ

Mandfolk war Skøtte, de war lig' te de wrimlet ud ow Goer aa Hus, aa war den føst Jawtdaw en Sonda, saa war det no saa møj galt, Goermænd som Husmænd, Kaael aa Drengi skull ud. For di flest Vedkommende saa bestaaj hiele Jawt-udrosthningen i en gammel klontet Tengest ow en Bøs, aa den war no som Regel møj mie farlig faa den, der brugt en, end faa Vildtet. A haar aaltid moret mæ øwer aa si den Selvfølels, dæ ka' præg en saanen 16—17 Oes Ongersvend, nær han mæ Piben tænd' aa Hatten po Snur aa Hallstøvleren uden aa po Bowseren, strejfe omkreng aa paa Jawt. Men te aal Held faa Haarer aa Agehøns saa skyer den Slaw Skøttere næjsten aalti forbi — ellers saa et aa gal ud for Vildtet. A haar sit manne ow den Slaw Jægere, der skød væk faa Fojj aa hva ow Vildt, dæ kom dem mindst Tusind Al nær. — Ja, nær om Etteoren Jawten den goer ind, saa røkke hiele Skøttelauet i Marken, aa de baade vi gammel rigti Jægere, Søndawsjægere, Herregoesskøtteren aa Krybskøtteren. — Knald po Knald røste Loften aa de baade Daw aa Næt, for naar aal anne Jægere puste en Smuel, saa hænge Krybskøtterne saa møj mie i, saa Krujrøgen sto di sølle Agehøns aa Haarer i Niesen, huer di saa sien venner en hen. I min Ongdaw var det saanen hier i Ejnen, te om Søndawen saa stoj baade Hus aa Goer tom, hiele Besætningen var paa Jawt, ja

sjel manne Knejt po en 11—12 Oer haaj en Skyder. — Aa fræ Kjøbstejen kom der aa manne herud aa paa Jawt. A kan howsk en Kjøbmand derind fræ Kjøbstejen, han haaj i fem Oer lejet Jawten hos Goermant Niels Nielsen hier i Bøjen, aa hvær Etteroer, den føst Jawtdaw, saa still Kjøbmanden aapo Niels Nielsens Mark mæ Skyder, Task aa Hund aa olt Tebehør. Hans Akord' mæ Goermanten war saæn, te han sku ujlevire den føst Haar, han skød i Jawtsæsonen. Men den gue Kjøbstemand fek i de fem Oer aaller en jennest Haar skaadt, han fællt i di fem Oer kun jet Støk Vildt, aa de var gammel Marens Hankat, den war rød, aa da den kom rennen hen imell nowe stue, long Løng, saa anto Kjøbmanden den for en Ræv. —

Faa mæ haa Jawten aalle won en Myrderi paa aalt hva, dæ løbe aa flywe indenfaa Hawlens Rækkevide, de haar it saa sjællen hændt mæ, nær a haar sat po en Grøwtkant aa djel mi Meldmaj mæ mi Hund, te a haar sit tæt ve mæ en Haar kom lesten eller en Flok Agehøns, der haar smut omkreng i bjærresom Ivrighej — aa saa haar a sejtet, men it skaadt Bøssen ow, men laæn fræ mæ igjen og tygget videre aa po mi Meldmaj mens Haaren i Frej haa løben sin Vej, aa Agehønsen aasse i Frej haæ fortsat dje' bjærson Jawt ette Markens Insekte, mens Frøren haar kvækket djæ Hymne mell Muesens Sywiboske.

1

2

3

4

5

6

7

J. CARL-CHRISTENSEN

KAKKELOVNSSJØV

SMAAHISTORRER
FORTOLD O VESTJYSK BUENDMOEL

AARHUS
ALBERT BAYERS FORLAG
— JYDSK FORLAGS-FORRETNING —
1905

TRYKT I TH. THRUES BOGTRYKKERI, AARHUS

Føst Awten.

Sin a fortold Jer om hvudan de gjæk te ve Kræn Pejsens Fødselsdagsgild, haar vi haad flier saaddan smaa-Gilder; men a haar et haad Ti te o fortæl noved om dem.

Vi haar ejsen faat slet et saa fo Smaahistorrer, som haar van hiel hovres o høer. Vi sejs der vaar mej te æ Fødselsdagsgild, vi er kommen godt i Gaang mej o sed o fortæl Smaakrøniker; o derfor kommer vi javnle sammel ve jen a vos.

O trede Jueldav om Avtenen, vaar vi om ve Mekkel Smes, han vild gyer saaddan en lille Gild, forde te jen a hans gue bekjend fraa djer ongdav av vaar kommen i Besøg te ham. Den hær fremme Mand haad fuen te Sjøs i hans ønger Or, o a tænt o ilav a gjæk øver te æ Smes, te saaddan en Kaael der haad van saa vidt omkreng, o sie saamøj, han kund ves nok fortæl nover gue Historrer.

De vaar en grov raar Vejer den Avten, men der vaar kommen slet et saa ledt Sne, i di føst Jueldav, saa æ fører vaar et saa møj gue.

Da a kom om te æ Smes, vaar di ander Fremme kommen aalsammel; di sod o vaar ve o fo æ Kaffe. De hær fremme Sjømand, Annes hied han, han vaar

li ve o fortæl dem en ledt om hvudan de gjæk te mej;
o bjærre æ Kaffeønner ind; for han haad van o den
Ejn hvar di groj saa han.

A saa Goavten o en glele Juel, men de vaar snaar
knap nok te di lo Mærk te et, for di vaar aalsammel
saa optaaen av o hør o hva ham dehær Annes han
kund fortæl.

Æ Kaffeønner di groj der øver i di varm Land,
fortold han; di hænd o æ Træer i stuer Klunter snaar
lisom æ Kogler di henger o æ Graner her hjem.
Naar di saa vaar mo, saa ordinieret di baar di hær
Negere som di haad av i hunderevis, te di skuld
klaver op o sammel æ Bønner av. For de vaar æ
Negere som gjor alle Arbed o dem Stejer, saa han,
de vaar saa varm te di hvid di kund slet et toel o
bestel novel. For te vi kun gyer vos en Forestelling
om hvor slem æ Varm vaar, fortold han vos te hvis
en gjæk o Javt der øver, saa vaar en nøj te o haa en
ued Pjalt svøvt om æ Bøsløv, for hejsen saa kund et
godt skie te æ Suel kund brind saa stærk te der kund
go Ild i æ Kruj, o æ Skod kund brind av inden en
vest aa et o sej.

Men mon de da ov passer? spuer a.

Om de passer! ja de kan Du, som han kund band
o et, trov de gjør. Folk som et haar van o di Stejer,
di kan slet ingen Forestelling gyer sej om ret hvudan
en Varm de er. A skal li fortæl Jer novel som er
pasieret for mæ sjæl, saa I kan da stuel o te de er
sand.

A vaar mæ en Skiv der gjæk te saa møj en
faale varm Stej øver i Amerika. Ilav vi lo der vaar
a jen Dav gaven i Land en Ærind. A haad jo be-
grivelevis trat i mi Søndasklejer, o a haad den Gaang
saamøj en faale fin Klees Trøj, mæ Mæsseng Knap i.
Da a haad faat mi Ærend besørret, gjæk a en ledt

omkreng i æ Bøj for o sie mæ om. Lisom a allerbedst der goer saa mærker a te der er noved der svier o den jen Bien, o hva trover I saa te de vaar? Ja I vel jo savt et trov et, for saaddan noved de skal en helst opløv inden te en trover et. De vaar æ Mæsseng Knap i mi Trøj der vaar ve o smælt aa æ Varm, o saa dreppet et nier ad mæ.

Den Historre tov vi te o skranne ad aalsammel, o Jens Røjter han saa rejenud te de vaa Løven.

Men Annes saa nej, de skuld nok pas for ham. Han haad van saa vidt omkreng, o sie saamøj i hans Dav, te han behøvet et o lyv naar han vild fortæl noved, han kun fortæl nok der vaar sand.

Vi maa snaar hejer fo en lille egstra Pons oveno den Hislorre, mint æ Sme, o saa kom æ Smekuen o skjænket Kaffe te vos.

Saa begyndt Annes igjen o snak om æ Kaffe, der vaar et noved ve de Kaffe en fæk her i æ Land. Nej i di Ejen hvor de groj, der kund en fo Kaffe der vaar vaer o drek. De vaar et ant end Atterkuen, o som Sind et en Gaang de, te vi fæk hær omkreng.

Saa kan en pennede kom en lille Slat Brændven i et, mint Jens Røjter, saa skal et nok blyv kraftig.

Jov de mint Annes ov, de vaar grov gue, men han haad jen Gaang van ind i en Væshus øver i Amerika o vild ha sej en Kop Kaffe, de fæk han ov, o de vaar baaer en lille bette Kopfuld, men de vaar ligodt saa kraftig te han bløv lifrem hiel kanovnfuld aa et.

Hvormøj ant haad Du saa faat o drek inden Du fæk æ Kaffe, spuer Jens Røjter o blenket te vi ander.

Annes bandet o te han haad et faat en Droev ant end rejen Vand den Dav, men saa stærk vaar æ Kaffe, naar en hejsen fæk aa æ gue Slav.

A tænt ve mæ sjæl te de lod te vi kund fo nover
gue Historrer o hær i Avten.

Imidlergulav haad vi faat de hær Pons drokken,
o saa rest vi vos fraa æ Buer, o fæk vor Pivver stap-
pet o tænd.

Ilav vi støj der, saa kund vi hør te der kom jen
rendend i da saa møj en grov Faart.

Hvem kommer no? sejer æ Sme.

I de sam saa slov en æ Dar op, o kom faarend
ind i æ Stov. De vaar Hans Nielsens Dreng, men
han vaar saa forpust te han kund snaar engen Teng
sej. Endelig fæk han da saa om æ Smekuen vild et
stræv o kom nier te djes, æ Kaael han haad skoen
sej saa møj grov o æ Hakkelsknyv. Hans Nielsen
vaar kjon atter æ Dogter, men di vaar rej for te de
skuld vaar for læng, om hun endele et vild kom mæ
de sam, o sie o fo ham en let forbunden.

Æ Smekuen hun haar i hind Ongdav van o en
Syghus en Ti, o hind Faar vaar jo ov Syghusforvalter,
saa hun er snaar saaddan en hal Dogter; hun er slet
et saa reng te o kurier ve bode jet o ant i en snøver
Vendeng.

Hun fæk i en Hast nover Pjalter o noved ant
Sager sammeld sammel, o saa vaar hun færre te o
rejs av. Men æ Sme han vaar et fornywet mej te
hun gjæk, saa vaar der engen te o gyer Opvartning
for vos saa han.

Aa I kan baaer sæt Jer hen te æ Kakkelovn, mint
æ Kuen, saa kan I sed o hold Snak en Timesti, saa
skal a nok kom hjem, o gi Jer æ Meldmad.

Sea rænd æ Smekuen.

Vi fæk vor Pivver omstappet, o æ Sme stappet
nover Lysklyen i æ Kakkelovn, o saa saat vi vos hen
te æ Varm. De er da saamøj skammele, saa Jens
Røjter, a fæk saaddan en hovres Bog te Juel a mi

Kjøvmænd, haad a endda hovst, o tejen den mej herom, saa kund der jen a vos ha løst hót a den.

Hva er de for en Bog? spuer æ Sme.

De er jæn der hier Tæjeloynssjov; de er saaddan om hvudan nover di sedder o fortæl Historrer for hverander, ilav te di vaager ve æ Tæjeloyn.

Ja men ved I no hva, saa a, no sedder vi jo her runden om ve æ Kakkeloyn, vi haar jo da prøvvet o fortæl Historrer far, kan vi saa et ov gi vos te et i Avten? saa kund vi jo snaar gjan kaald de Kakkeloynssjov.

Ja de vaar pennede et saa hiel tunte, mint Kræn Pejser, a tøves nok te a er i Humør te o høer en lille hovres Historre i Avten; men hvem kan fortæl den. føst?

De lod et te at der var noven der kund sej noved. Men saa ga et li mæ jet da saa møj en faale Rabalder øver i æ Smedes.

Hva vaar de da? spuer vi.

Ja de vest æ Sme et, han mint te de vaar val æ Kat, der gjæk der øver o ljed ætter Møs.

De kan vær te de er Forvarsel for noved, mint Hans Mekkel.

Sludder o Prek, saa æ Sme, saaddan noved de eksistierer slet et.

Jov de kan Du ejser trov te de gjør, saa Hans Mekkel, for de er noved te a sjel haar erfaret o opløvet.

De vaar jen Gaang æ sist Vinter te a haad van kjørrend te Stajs, saa ved a snaar et hvudan de kom sej, men de bløv da en lidt silde inden a kom hjemad. De vaar noved toge den Avten, o slet et saa ledt mørk. Men de gjæk nu ejser aalsammel hiel godt, o a vaar næsten hjem, saa kommer a te o sie mæ tebaag, o da kommer der li obagætter mæ, en hiel

hoven Uen kjørrend ret i æ Trav. De kom mæ noved sær for de hær, for a kund aller høer en bet te de gjoer Spetakel o æ Vej o saaddan, men a fæk mæ da besindet saamøj te a vrier æ Hæest te æ Sie. No vaar et jo noved mørk, o saa tov a mæ et i Avt, a kom for nær te æ Grov, o a vælt mæ Uen o de hiele. Inden a kom mæ a den Forskrækkels som a der fæk, saa vaar de hiele forbi, o a sov et mier te et.

A tænt o te a kund et forsto hva dehær de skuld bety, for a kund nok rejen ud te de vaar et saa hiel naturle; men saa o æ Sommer atter da gjæk vi jen Dav o høst Rov li netop udfor hvur a sov de hær, o saa kommer der en Brollopsskaaer kjørrend forbi. Saa kund a forsto hva de vaar te a haad sie den Avten, de vaar forvarsel for de hær Brollop. Jov I kan hejsen stuel o te der er møj saaddan noved te, men de er snaar knap nok te Folk di vel trov o et, o de er en stuer Fejel a dem.

Aa den Fejel er ves et svaar stuer, mint æ Sme, O hva de angoer te Du sov den Avten, saa haar Du vel savt faat nover Ponser i æ Kjøvstaj, de kan vær te du haar sedt o sovet o Uen o saa dræmt de hiele, o saa er Du bløven vaagen ilav æ Hæest di rend i æ Grov mæ Dej, de er ves de hiele.

Nej Du skal et trov te a vaar fuld, a vaar sku lisaa ædre som a er i Avten, men de er som a sejer: Folk di vel et trov o saaddan noved.

Ja da vi haar faat begynt o et, saa Niels Jensen, saa skal a ov li fortæl en lille Spøgelshistorre.

De vaar den Gaang te a vaar saaddan en sytten, atten Or, da kom a te o tien o en stuer Goer, di saa te de vaar en gammel Herregoer. De ved a no et saali om de passet, men men a høer jo tidt nier i æ Folkstov te dem ander Kaael di snakket om te de somtier vaar saa slem mæ Spøgeri o æ Goer; især

vaar et nok væst mæ et li uddenfor æ Puert, for der saa di for bestemthied te jen som haad bue o æ Goer for manne Oer sin, han gjæk igjen. Han haad nok lavet noved Skaanvonhied, a bløv aaller ret klog o hva de jaar, o nu haad han et Rollehied i hans Grav, men gjæk her o spøgt.

A vaar rej for de hær, o hovet slet et saa møj godt o go jen ind aa æ Puert ve Avtensti. Men de lod a mæ jo aaller mærk mej, for saa haad di ander Folk jo grind ad mæ.

Saa vaar et jen Sommerdav te æ Mand han kom nier i æ Folkstov te vos, ilav vi sad o fæk vor Unnen. Saa sejer han te mæ om a kund besørre en Brøv for ham om Attermeje, hen te en Bøj der lo en par Mil hen.

Jov de vil a jo da gian, o da vi haad spist saa rejst a av. A fæk æ Brøv godt nok avlevieret; men saa kom a i Tanker om te naar a gjor æ Vej en ledt krom, saa kund a besøg en Morbror a haad o den Ejen. Ve den Lejlighied saa bløv et slet et saa kort ud o Avten inden a kom hjem, o ilav a vaar næsten hjem saa kommer a i Tanker om de hær Spøgeri a haad hør saamøj fortæl om.

A hovet et slet et saa møj godt, for som a saa far: a vaar jo et fri for o vær rej for de hær Spøgeri. Naa de kund jo et nøt, a skuld jo ind o æ Goer, o hva der vaar de væst, a skuld ov igjennem æ Puert, der vaar engen ander Vej a kund go. A stavret av, o vaar et svaar laant fraa æ Puert, udden te a haad mærket te nover Teng, saa a vaar ve o trov te a skuld slep ind udden o kom i Kast mæ noved Spøgeri. Men saa li i de sam, saa blyver a noved hvid noved var, der røer sej ve den jen Si o æ Puert. I kan ejsen stuel o te a bløv rej, de vaar allerlisom te der kraveld en hiel hoven Myrer nier ad æ Røk o mæ,

o æ Hor de rest om æ Hue o mæ, lisom Svyrbøster. A vest da et hva a skuld griv te, men a besindet mæ da ligodt te o prøv o o lest ind, a holdt godt ve mi Kjæp, o holdt mæ saa laant te den anden Si som a kund. De hær Spøgels den bløv ve o vær o jen Stej, den baar røer sej en lille kuens te æ Si. Endelig kom a da forbi et, o kom ind i æ Puert, o saa kund a ov sie hva de vaar a vaar bløven saa rej for; de vaar et ant end en hvid Kjoel jen aa æ Kaael haad hænd o en Søm, o saa haad han glemt o faat en sammeld ind om Avtenen. A staak av op i æ Goer, o kom i Sæng, men I kan hejsen stuel o te a snakket et om den Gaang te a haad sie te noved Spøgeri, for saa haad a jo bløven godt øverbegrind a di ander Folk. Men saaddan trover a te de for de mjest er, naar Folk di sier saaddan noved, saa skal di baar sie dem for, saa er de hiele grov naturle.

De trover æ ov nok, saa Kræn Pejsen, o da vi nu er kommen te o snak om saaddan noved, saa skal a ov li fortæl Jer en lille Historre som a haar op-øvet en Gang for manne Or sin.

A haad jen Avten van en lille Tur i æ Bøj, da a saa gjæk hjem, vild a go lite ind øver æ Kjærkgoer, for a haar nu aaller van rej for di døe, di løvend di kan vær vaer o tej sej i avt for. De vaar no et saamøj lyst den Avten, o li som a saa goer hen mæ æ Gaangstej saa render a imued noved, o stegelt lisaa laang som a vaar. De gjæk jo endda an, mæn saa li i de sam, saa res der sej en hiel høven hvid Spøgels runden om mæ. Da vaar et ligodt et fri for ant end a vaar ve o blyv en ledt rej. Men saa begynt jen a di hær Spøgels o bræg, saa bløv a klog o hva de vaar.

De vaar æ Dejens Foer a vaar bløven rej for, han haad for Skek o tyer en ind o æ Kjærkgoer om

Næt, der vaar jo møj godt Græs ind imeld æ Grav, saa vaar a renden imued en Foertyer, de vaar den a faald øver o saa køes a æ Dejens Foer, a tænker te di bløv snaar lisaa rej som a bløv.

Ja a ved et hva en skal sej te saaddan novel snaar, saa Annes, for no haar a jo fuen te Sjøes i manne Oer, o saa sier en jo slet et saa møj ledt a flier Slaver. A kommer li i Tanker om novel te der jen Gaang pasieret ilav a sejeld imeld Hamborre o Sydamerika. De vaar jen Dav te vi sejeld laant ud o æ Hav, der vaar et Land o sie te noven Sier, for der vaar manne hunder Miel te et. De vaar li i æ Mejelav, o de vaar de kjønnest Vejer en kund ønsk sej, saaddan passend Vind. et for møj, o hejer et for ledt. Aa haad Vagt, o gjæk op o æ Dæk, men der vaar et novel o bestel, saa a gjæk baar o sov mæ omkreng. A er ves o te ti Minutter far de pasieret som a nu skal fortæl Jer, vaar der et en Faartøj o sie novenstejer.

Saa kommer a li te o sie mæ tebaag, o da kommer der en Skiv li obogatter vos, de kund a da et forsto, for som a sejer: a haad slet et lo Mærk te en far. Den skød da saamøj en grov Faart, o a kund endda sie te de vaar en grov gammel Kas. A saa et en Uer te noven a di ander Folk, a bløv baar standen o sie o de hær; o de vaar et on en Uvblek saa vaar en op o æ Si o vos, o strøg forbi vos nover fo Favn hen. Et en Minnesk vaar der o sie, o et en Ly o høer, men de her gammel Skøjt den fuer ligodt igjemmel æ Vand i saaddan en Faart te inden ti Minutter saa vaar en aa æ Syen.

Naa tænt a, no haar Du sie den flyvend Hollænder, no vel der nok snaar spøres en Uløk. A snakket et om nover Teng, men de vaar et tov Timer atter saa vaar anden Styrmand gaven tevæjrs, for o

sie novel atter der vaar bløven tefejels, o saa stegler han nier o æ Dæk, o vaar ov dø li o æ Plet. De er novel de haar a sjel opløvet, o sjel sie, saa a ved no liegodt et hva en ska sej te et.

Hør ved I no hva, saa Kræn Pejsten, ska vi no et gi vos te o Snak om novel ant novel, en kan jo pen-nede blyv saa rej ve o hør o al di hær Spøgelshistor-rer o saaddan novel, te en tør et go uddenfor. Hvis I vil hør et saa skal a li fortæl Jer hvudan a vaar ud o kyer i Sle i Javves i de hær grov Knog de vaar.

Jov de vild vi nok hør hvudan de vaar gaven mæ en Sletur i saaddan en Vejer.

O saa fortold Kræn Pejsten:

Jov sier I, Jens Vollesens Hanne o mi Kuen di vaar bløven jens om te di vild følles ad op te Jens Hansens Kuen for o ønsk hind te Løk mæ æ Dreng di haad faat te Jens Hansens li o Juelavten. A trover ov di haad kjøvt novel Postelinstøj i fællesskav te en Basselpot.

De vaar saaddan i æ tiele Mørkning te Hanne kom ind o tej mi Kuen mej o de hær Tuer.

Di hær tov Kvonner di skuld jo da begrivelevis ha Kaffe, inden di kund go vier. Ilav di sod o drak de saa kom a ind; saa vaar Hanne ve mæ om a vild et kyer mæ dem i æ Sle op te Jens Hansens.

Nej gu vel a et, saa a, for I kund jo godt blyv hjem, de er val et ant end Nysgjerrehied I rænder atter, for o sie om der er novel Nyt o fesk.

De vaar jo nu saaddan mi Løjer, men Hanne hun er jo rask i æ Mund, o saa skal en jo sej novel te hind. Naa di bløv færre mæ æ Kaffe, o saa skuld di astej. A fuld mæ dem ud i æ Daer, for o sie te æ Vejer, for a tèt nok te de kom mæ for te de vild gi Knog.

Ja Du hinter vos val henad ve Sengeti? sa mi Kuen, hvis de skuld begynd o Sne.

A lod lisom te de vaar da et saamøj ves. Men Hanne hun mint te a skuld nok kom, for a vild ves nok gjan ud o saaddan en lille rask Sletur. Saa rejst di av mæ djer Postelins Basselpot, a ved slet et hva de vaar, for Hanne hun haad nok standen for o kyeve et, o hun saa, te a haad et godt av o sie hva de vaar; men noved maa der da ha vaaen, for mi Kuen hun fæk halfjaer Kroen te o gi te hind Paart. De er som a sejer: der er lifrem stuer Fordiel ve for Folk o leg dem en stuer Flok Bøen te, for naar di haar faat en fir, fem Støkker saa kan di pennede godt begynd en lille Marskandiserhandel, mæ aal de som di haar faat i Basselpotter.

Naa de kommer jo nu hejsen et de ant ve.

Ilav te a kom ind igjen, saa ga a mæ te aa løes i Avis en ledt, o saa kom imedlergulav æ Kaael o æ Pieg ind, da di vaar bløven færre mæ djer Avtenssyssel. Vel Du mej ud o kyer i Sle i Avten? saa a te æ Kaael.

Jov de vild han da gjan, saaddan ong Knæjt di er jo møj iløst for saaddan noved. Hvor vi skuld saa hen spuer han om.

Ja vi skuld jo op te Jens Hansens atter vor Muer o Hanne, for a tænt jo nok te de vild te o knyg snaar. De passet ov godt nok, for den Gaang te vi kom ud o malk o fuer av, saa knøeg et a aal fier Verdenshjørner, o snej a den femt.

No maa vi nok hejer sie o kom astej, mint a; o saa kom æ Kaael o mæ i hver en stuer Kjøvel, o fæk en stuer Mundkle svejret om æ Hals. Saa fæk vi æ Hæest trat ud te vester, der vaar da en ledt Ly te o sto o spænd for i, o der støj æ Sle ov ud.

Da vi haad faat forspænd saa skuld vi astej, I

kan trov te de vaar slet et saamøj raar o fo æ Nies imud da vi kom om te naer. Men de kund jo et hjælp, o æ Kaael han töt te de vaar saamøj en faale Løjer saaddan o kom ud o kyer i Sle. Ilav vi kjor hen imud æ Plantase saa kom han i Tanker om te vi kund ves kyer ind øver æ Mark, saa kund vi ov kyer en ledt i Ly ve æ Træer.

Ja de kan vi godt, saa a, vælter vi saa blyver vi val ret vent igjen, o saa kjor vi ind øver Avrer. De gjæk hiel godt de mjest aa æ Vej, men da vi skuld kyer øver æ Dieg op ve Jens Hansens Tovt saa ved a et hvudan de gjæk te, men vi vælt da mæ de hiele li nier i æ Dieggrov, o den vaar fuld a Sne.

De hovet æ Kaael et saa møj skrap, men vi fæk vos jo en ledt böst av, o saa skuld vi haa æ Sle ret vent igjen. Vi bøveld slet et saa kort o de hær stuer, taang Sle, men vi fæk en jo da op igjen, o saa kan et hejsen ov nok vær te de gjæk i en Faart, nier ad æ Bank te Jens Hansens Goer.

A bløv sedden o æ Sle, o sænd æ Kaael ind o sej te nu vaar vi der. Men han kom li mæ de sam igjen o saa te Jens Hansen vaar kjon mæ æ Kvonner, for di töt te de vaar saa læng inden a kom, o saa tuer di et bi længer; saa maat Jens ha æ Hæest ud, o astej mæ dem o æ Sle.

Jens Hansens Pieg kom ud i æ Daer, mæ en Forkle om æ Hue, hun saa te de vaar val et ti Minutter sin di vaar kjon. Ja saa maa vi astej obag atter dem, saa a, o saa kjor vi, saa stærk som æ Hæest kund rend, nier ad æ Vej.

Æ Kaael støj op obag ve mæ, saaddan som en Slavs Udkikspost, vi vaar et kommen svaar laant saa sejer han: nu kommer Jens Hansen igjen.

De vaar da grov, töt a, haad han allere den Tuer gjoer. De haad han hejer et, men de vaar ligodt

Jens Hansen, for han vaar kommen gal astej lisom vos, han haad vælt bode sej sjel o æ Kvonner av i en stuer Snedryv, o der lo di o jamret, ilav Jens Hansen vaar ve o fo æ Sle ret vent igjen.

Naa Du er ov ud o kyer en lille Tuer i de hær raaer Vejer, saa a, men de lader te te Du haar haad en lille Uheld, saa nu kan a hejsen gjan tej æ Kvind-folker op o kyer hjem. A snakket et om te vi haad ov vælt, de kund a jo aaltier fortæl en anden Gaang.

De vaar et Vejer te møj Snak i Javves, o da a haad faat æ Kvindfolker sammeld op o æ Sle, saa kjor vi hjemad begge tov; men a fæk da li avtaald mæ Jens Hansen te han skuld kom nier te vos i Formeje, for o fo æ Kaffe for Ulejlighied han haad haad mej o kyer hans fremme hjem.

Han vaar ov der nier en lille Smut i Formejes, men I kan hejsen trov han skrannet, da han hør hvudan vi haad vælt op ve æ Tovtdieg, da vi kjor der op ad.

A skal Lov for te Du vaar ret kommen ud o kyer i Javes, saa æ Sme.

Men de er da saa møj skammele mæ vor Muer, te hun et kommer hjemad, for a tøkkes nok te vi kund ha godt aa en lille Totty hejer saaddan noveld varm noveld, a den Slav.

Da kan de sku vær de sam, for de te æ Kuen et er hjem, mint Annes, for vi kan da savt sjæl varm en Pot Vand, o naar a haar varm Vand, saa skal a nok brøg vos nover gue Tottyter, for de er noveld a haar prøvet far i Avten.

Saa maat æ Sme hen o ha fyret igjen i æ Kakkellovn, o saa fæk han en Blekpot mæ Vand i saat ind te lonk.

Ilav te de hær Vand de bløv varm, saa vaar vi

en Vendeng ud, for o røer æ Bien, o sie te æ Vejer, o saaddan noved.

Da vi kom ind igjen, haad Annes faat fat i en lille Skjæggemand mæ Rom i. I kan stuel o te de hær de er noved Rom der er var o drek, saa han; a haar sjel haad et mej her op, for te Mekkel o mæ vi kund fo vos en ordenlig Totty, naar vi sedder o holder Snak i di hær Avtener. De er et saaddan noved Sprøjt, som de i kyeve her ud o æ Land ve æ Høker, kan I stuel o; de er kommen hjem li direkte fra Vestindien. O saa er der jen Teng mier ve et: de er smuggeld iland, o de skal æ Rom vær, naar de hejse skal blyv en ordenlig Totty.

De kund Jens Røjter da et forsto, hva de kund gyer, enten der vaar betaald Told aa æ Rom hejer et.

Men Annes saa jov, en kund lifrem smaag et o et, men han fæk vos et mier forklaaret om de saa, for li i de sam saa tov æ Vand te o kog, o nu fæk han travl mej o lav di hær grom Totty te vos.

Enten de nu vaar for de te æ Rom de vaar smuggeld iland hejer et, de skal a et kund sej jer, men di smagt nu godt, de er sekker nok. Da vi haad faat jen draakken vaar Annes hen o sie atter om der et vaar saamøj Vand te vi kund fo jen te, for de vaar et godt o go o jen Bien saa han. De kund li slaa te mint han, o saa fæk vi jen te.

Vi bløv jo et o nover Maader fuld aa et, men de vaar jo ligodt et fri for te de lisom lættet æ Humør en ledt, for a trover nok te de hær Rom de haalt æ Graader, o di vaar endda ves stuer.

En kund bedst mærk et o Jens Røjter, for han taal et svaar møj a den Slav.

A tænt te de kund vær vi kund bejer fo nover Historrer nu.

O de vaar hejer et læng inden Jens Røjter han begynt o fortæl op:

Ja I ved jo nok te a haar en Ti i mi Ongdav van Postkusk, begynt han.

Jov de kan a da nok hovsk, saa Kræn Pejsten.

I kan hejsen trov te i saaddan en Føer som de nu er, da vaar de slet et saa raar en Bestelling. Træls vaar et jo, men de gjæk jo endda an mæ de, men de vaar vaer hvis en i saaddan en Ti, fæk nover vegte o stuersnude Folk op o kyer. O de vaar jo noved som tidt kund skie. Naar saa æ Føer vaar snavs saa kund en jo et hold æ Ti, o saa ga di undt a dem, for saaddan Folk di tænt jo et o de sølle Bæster, di baar tænt o te di kund kom astej. De vaar jen Gaang i æ søven Juel te a kjor hjemad, der vaar slet et saa ledt Sne o æ Vej, men en kund savt kyer igjommel et, naar en vild; a haad et on jen Passa-sirer, men de var ov nok, for han vaar saa arrig o gal te de vaar da hiel forskrækkele. De vaar li hver ant ledt saa raavt han, om vi et snaar vaar ve æ Bøj.

A saa et noved vier te ham, ant end vi kom val nok te æ Bøj omsier, o saaddan noved. Men saa bjedt a jo i en Krør undervejs, o der træffer a en gue Bekjend, saa de kan godt vær te de tov skekkele laang Ti de hær bieden. Saa kan et hejsen nok vær te han føst ga aa æ Hals; a skuld blyv mældt for de te a sod i æ Krører o sviret. isteifor o pas æ Ti, o hva han kund braffel a sej.

Saa kom vi jo te kyeren igjen, o a sod o spekelieret o hva a skuld gyer ve de hær Spøgels, for a töt jo da nok te a vild uend ham en ledt for al de Vrøvl han gjor.

Saa kjor a forbi en skekkele stuer Snedryv, o saa kommer a i Tanker om o kyer æ Uen li op i den, o saa ga a hold.

Saa rovt han hva der nu vaar ve et?

Ja vi er kjon fast, saa a.

Hva skal vi saa gyer? spuer han.

Ja der er et ant for, saa a, end te vi tejer hver i Juel, o saa prøver om vi kan fo Uen løs.

Nej Tak! han haad et Løst te o agier Posthest.

Ja saa er der et ant for end a spænder æ Hæest fraa, o rier ind te æ Bøj atter Hjælp, svaar a, o begynt o tej æ Hammelrev av. Saa kom han ligodt i Tanker om æ Knæjt te de kund vær vi maat heller føst prøv om vi et kund fo Uen løs.

Saa kom han steglend ud aa Uen, a sørret for o vis ham an hvur der vaar mjest Sne. O saa begynt vi o slid i hver en Juel, a passet o o hold igjen o æ Hæest, men da vi haad slævt en Stød saa lod a dem tej ve, o saa fæk vi Uen løs, for æ Hæest de kund let sjel tej en, de hær ant de vaar baar noved a lavet for o drel de hær Sløvster en ledt. Saa kom vi te kyeren igjen, o langet udden vier Uheld ind te æ Bøj. Men aallersaasnaar som vi vaar kommen nier te æ Posthus, saa fuer han ind, ham æ Passasierer, o begyndt o forklav mæ.

Æ Postmester kom sjæl ud o æ Trap, o skuld høer hva der vaar i æ Vej.

Saa forklaaret a ham et ov, saaddan o mi Manier, forstor I nok. Ja saa kund han et ha noved mæ den Sag o gyer, saa han, for æ Kaael forstøj bejer end di Rejsend, hvurmøj æ Hæest di ku toel.

Jov saadden haar a endda opløvvet manne Smaasener ilav a kjor Post. De vaar ov tidt gal mæ vos Postkuser, for de te vi haad taan noven op o kyer som et vaar indskrøvven o reglementieret Maaed. Vi vest jo nok te de maat vi et; men hva, kom der jen te vos ud o æ Vej, o bøj vos en Markes Pæeng hejer tov for o kyer mej en Støk Vej, saa tov vi ham gjan op.

Jen Gaang a kjor naaj a en Mand der gjæk o trat mæ en Ronlaam. A haad engen i Uen den Dav, o de kund han jo nok sie, o saa raavt han mæ an, om a vild tien tov Mark ve o kyer ham te en Kror der lo en halvanden Miel, hejer saa, hen.

Jov de kund jo da nok la sej gyer, men hvor vel Du gyer a Di Laam?

Ja de vest han et, om en et kund væer inden i Uen, o saa han kund sed ud ve mæ?

Nej saaddan en Passasierer haar a da aaller haad, saa a, men de er limøj, gier Du en Mark te, saa prøvver vi et.

Saa fæk vi æ Laam pot ind i Uen, o fæk en bonden fast saa en kund et lav noved spraddel, da vi haad faat de lavet, kraveld vi begge tov op o æ Bok o saa kjor vi.

Da vi kom te de hær Kror hvor han vild av æ Mand, saa vild han gi en Pons for Ulejlighied. Æ Uen bløv standen for æ Dar, o vi gjæk ind i æ Skjænkstov. Ilav vi sedder der ind, saa kommer æ Staaldkaael ind o spuer mæ om hva de vaar for en Kaael a haad i Uen, for han troj da nok te han vaar skidt tepas, saaddan som han klavet sej.

Nu vaar et føst te vi kom i Tanker om de hær Ronlaam vi haad i Uen, den haad vi jo et faat av da vi kom te æ Kror.

Aa de er en stakkels Mand der lier saa møj grov a Tændpien, saa a, han vel ud te æ Dogter o ha nover Tænd trat ud; han haar hejsen sedt o sovet en Ti, men saa er æ Tænd savt bløven gal, o saa er han bløven vaagen. Saa maa a nok helst sie o kom astej igjen.

Saa kom a o Uen igjen o kjoer vier, men æ Mand der haad van mej han kom jo obagætter, o da a vaar kommen fraa æ Kroer saa holt a, o vi fæk saa æ

Laam ud. O den Maaed saa tint a der trej Mark o en Pons ekstra.

Ja men kund de et ha bløven opdavet? saa a.

Jov de kund et val, mint Jens, men hva vi povet et jo. Der vaar en Postmester o en lille Poststation ud o æ Land, han vest jo nok te de gjæk et aaltier saa rele te mæ de hær kyeren, o han vild gjan sie vos atter hvis han kund kom astej mæ et.

Saa vaar et jen Maaen tiele, saaddan li i æ Davning, te a kom i Nærhied a de hær Stasion hvor han buc, de hær strigs Postmæster. A haad en Kaael op o kyer som et vaar indskrøven, han skuld jo sættes av uddenfor æ Bøj. Men da saa a vaar en hal Mils Vej fraa æ Bøj, saa sier a te der kommer jen imued mæ. A sov godt den Gaang, o a töt nok te de vaar æ Postmæster; hva for a o gyer? a saat æ Hæest i æ rend, o kjor forbi ham, udden o sie te ham. Da a vaar kommen forbi saa begynt han o rov, men a baar kjor vier, saalæng te han kund et sie mæ, saa holt a, o lod æ Kaael sto ud o saa kjor a vier.

A kom te æ Stasion o fæk mi Sager avlevieret, o saa kjor a øver i æ Krør for o bied. Ilav a haad der van en lille hal Times Ti, saa kom æ Postmæster faarend derøver, o han begynt o gi aa æ Hals.

A lod lisom a kjend slet et te nover Teng, o saa spuer han om a da et haad sie te han kom imued mæ? Jov a haad nok lo Mærk te der vaar kommen jen imued mæ, men a kund et o noven Maader sie te de vaar æ Postmæster.

Men om a da et kund hør te han raavt atter mæ?

Jov a haad jo nok hør te der vaar jen der raavt, men de haad a et rejend novel, for a vest jo te a maat et gyer unødvende Ophold o æ Vej, o laant minder maat a tej noven op o kyer medt o æ Vej.

De kund han jo et sej novel te, o saa maat han

go mæ de, men gal vaar han de kan I stuel o, for han vaar jo ves o te a haad et haad rejen Myel i æ Pues, som en sejer.

Vi töt jo aalsammel te de vaar nover grov hovres Smaahistorrer som Jen Røjter haad fortold vos, fraa den Ti han vaar Postkusk. A vild nok ha hør nover fier a den Slav, men saa kom vi te o snak om Javt o saaddan novel.

De vaar novel te Annes han vaar mej o, han haad gaven o Javt bode atter Løver o Bjørner ja saagal atter Tigere saa han.

Æ Sme han töt te de vaar novel grem Javt o dryv, men Annes han saa te de vaar novel hiel ant, end o go o plaf atter Haarer o Averhøns o saaddan novel Smaatteri. Men Faaer er der jo ve et, saa han, de er saa begrivele; a haar da ov jen Gang van li ve o blyv ædt løvend aa en Tiger, som a vaar o Javt atter. De vaar øver i Indien, a kan et no længer hovsk hva de vaar for en Stej, men de er no ov limøj. Jen Dav ilav vi lo der saa haad æ Kaptejn van i Land, o da han kom igjen saa fortold han te der grasieret en stuer Kongtiger der i Ejen, om vi et skuld prøv o o go o Javt ætter den Kaael en Dav.

Jov de töt a godt nok om, vi haad van o saaddan Javt mæ hverander far.

En par Dav ætter saa bløv vi jens om te nu vild vi o æ Javt ætter de hær Tiger. Vi fæk vor Bøsser i Orden, o saa gjæk vi i Land. Vi fæk en Par a di indføj mej te o vis vos Vej der ud hvor de hær Spøgels haad si tehold. Vi kom godt nok der ud, udden o mærk te novel, men li som vi vaar næsten kommen ud te de hær Skov hvor æ Tiger skuld vær, saa kommer der en lille Hjort faarend li imued vos. A kund et la vær ant end o leg an o en, o a skød en ov te en tremeld mæ de sam. Vi tov æ Skind aa en,

o tov hver en gue Støk Kjød o æ Røk; de kund vær gue o ha o æ Skiv, for de vaar tynd mæ fæsk Kjød o æ Skiver den Gaang.

Saa skuld vi ud atter æ Tiger. Vi gjæk omkreng men vi kund et find en. Saa ved a et hvudan de gjæk te, men a vaar da kommen fraa dem ander, o saa li mæ jet, inden a fæk mæ tænt om, saa kommer æ Tiger faarend ud a noven Bosker, li hen imued mæ. A skød, men a traaf en et saa møj te de gjor en noved, o saa vaar a jo snaar færre. Den spraang li nier o mæ, o vælt mæ o æ Joer, o a kund lisaa tydele hør te en knavet i mæ, a kund hør te æ Bien di knaast. Men saa vaar a ov færre, saa besvimt a, a kom et te mæ sjæl inden te a mærket der vaar noven der skævt av mæ mæ. A kund slet et forsto hva de vaar der haad pasieret sej, a vest lifrem et enten a vaar løvend hejer dø. Men saa kund a hør te æ Kaptejn han sejer: Nu slaar han da Yven op. Saa kund a forsto te dø de vaar a da et, hvudan de saa hejsen støj sej te mæ mæ.

Men saa fæk di noved tyttet i mæ, o saa vaar et et læng inden a kom hiel godt te mæ sjæl igjen. A fejeld et noved vier, ant end a vaar døgne om i æ Krop.

O saa fortold æ Kaptejn te han haad hør a skød, o saa vild han stræv o hen o sie hvudan de vaar gaven. Da han kom der hen lo a o æ Joer, o æ Tiger oveno mæ, o den knavet i sej saa stærk en kund. Han tov Segt o en, o vaar ov saa heldig o skyd en dø o æ Plet, o saa skuld han jo hen o sie te mæ.

A vaar jo, som a saa, besvimet, o saa fæk han fat i di hær tov vi haad mej, o saa vaar et te di slævt av mæ mæ.

A troj jo te de vaar i mæ æ Tiger haad knavet,

men de vaar baar i de hær Støk Kjød a haad bon-
den o æ Røk. Men haad a et haad de saa trover a
et te a haad sedt her i Avten, for saa haad et savt
gaven ud øver mæ.

Nej saaddan noved de vild a da et ha mej o
gyer, mint a, a vel nok saaddan rend en ledt mæ æ
Bøs, men naar der skuld vær Lyvsfaaer ve et, saa
trover a et te a vild ha mæ et o gyer.

Aa saaddan noved de blyver en saa von te, saa
Annes, te en rejn et snaar slet et.

De er mæ de lisom mæ æ Hoghvorm, mint æ
Sme, dem rejn vi slet et her ud o æ Land, o kommer
der noven fraa æ Staj her ud, saa tør di snaar et
sæt en Fued nover Stejer, for de di er rej for te der
skal leg Hoghvorm.

De vaar ov noved o vær rej for en Hoghvorm,
saa Annes. Nej en Sjøslang, de er noved ant, den er
der ves et noven a Jer der haar sie, men de haar a;
I kan stuel o te de er en Kaael der er noved ve,
saaddan en jen, den er saa laang te en kund ves nok
vri sej en hal Snæs Gaang runden om æ Hus her.

De kan a penede da snaar et trov, mint Jens
Røjter.

Da kan a trov et for vos begge tov saa, saa Annes,
o a maa da ved et for som a haar saa Jer, a haar
sie en.

De vaar øver i Nærhied a Kina te a sov en. Vi
haad hint en Laaning fin Sager der øver, o skuld
sejel te England mæ et, saa vaar et jen Dav te a gjæk
op o æ Dæk o sov o di hær Flyvfesk, saa blyver a
var te der li tæt ve æ Skiv kommer saaddan noved
sær noved op i æ Vandskjæl. A kund et forsto hva
de da vaar, de vaar saaddan noved svaat noved, saa-
vidt som a kund sie saa vaar et omtrent saa tyk som
en Minnesk, hvur laang de vaar kund a et sie, for de

lo o skvolpet i æ Vand, snaar lisom en Ol. Saa rover a o æ Kaptejn, te han skuld kom her hen o sie.

De er en stuer Sjøslang! rover han saasnaar han kom der hen.

Vi støj en Tuer o sov o de hær Slubberr; den bløv ve a følle mæ æ Skiv, somsind vaar en ledt ofor ve vos, o somsind ledt obog atter. Men vi kund da sie saamøj te de vaar en slem Tamp aa Alder, som en sejer. Naar en staak æ Hue op aa æ Vand kund vi sie te den vaar lisaa stuer som en stuer Hæesthue, o saa haad en en Gaav snaar lisaa stuer som en lille Laaelog. De gjæk en Ti, vi sov o den o den keg ov op te vos. Men saa li mæ jet saa stiger en op aa æ Vand, o inden vi vest aa et o sej, saa javer en de hær stuer Hue ind øver æ Ræling te vos. I kan hej-sen stuel o te vi kom te æ Sie, o de i en Faart. Men saa vaar æ Kaptejn te al gue Held saa besinde te han springer hen te en lille Kanovn vi haad standen laj, o han brinder en av, li ind i æ Hue o æ Slubberr. Æ Kanovn den vaar laj mæ Sømstomper o gamel Bøskuller o saaddan noved Skrobber, de vaar hej-sen berejend te æ Sjørøvere, for dem er der manne av o den Ejen. Nu fæk æ Sjøslang æ hiel Skod li i æ Syen, men de lod et te o anfægt en saa grov møj, en bløv baar en ledt gal sov et ud te, for en tov en stuer Bid ud aa æ Dæksplanker, lisom en anden jen kund tej en Bid Brø.

Li i de sam vaar der jen aa æ Matroser der drestet sej te o gi en gue Hog mæ en Savel, de hovet en ligodt et, o saa stok en æ Hue uddenfor igjen, o saat li nier i æ Vand. O saa lavet en en Bovv mæ æ Krop saa stuer, som den støst Kyerpuert li i de en staak nier ad. Endelig bløv en hen, o vi sov et mier te en, o I kan ov stuel o te vi haad et Løst te o fo saaddan Besøgels igjen.

Ilav vi kam te England ga æ Kaptejn Forklaaring om de hær Besøg, o vi ander der haad sie et vi maat bevidden te de vaar sand han fortold; saa hvis I vel et trov et saa kan I baar rejs øver te England, saa kan I fo Skrøvter o sie for et.

Hva tænt Du o ilav de hær Dyr den lo o keg o Jer? spuer a om.

De kan a et sej Dej, for i saaddan en Ti da er der et Ti te o tænk, da gjælder et om o handel i en Hast, saa Annes, o tov sej en fresk Skro, snaar lisaa laang som en lille Sjøslang.

Nej saaddan novel de hover a endda et, saa Niels Jensen, saa tøvves a da ligodt te de er bejer o go o Røvjavt, de er der da et saa stuer Faaer ve; o nu skal a li fortæl Jer hvudan a vaar o Røvjavt for en fjorten Dav sin.

De vaar jen Dav te a støj ud i æ Laae o vaar ve o fo novel Svynkuen aa æ Lov. Saa kommer ham Jens Povlsen i ved ind te mæ; vi haar aaltier van gue Venner, o a er somsind mej ham o æ Javt, saaddan mjest for Plasier, for de er jo hejsen novel a brogger et te Stadehied.

La nu de Selen vær, saa Jens, o fülle mej o Røvjavt istejen for, de er møj mier hovres.

Da de hejer et hast saa stærk mæ de hær Kuen, saa bløv vi jens om te a skuld mej.

Mi Faaer han kund sed ind o Avtegt o sie te Jens vaar ud ve mæ, han kan et godt li et naar a gor mej o æ Javt, o saa kom han ud i æ Goer te vos.

Jens vest jo nok te den gamel kund et saa val li ham, men han lod som engen Teng. Haar Du sie mi ny Hund Jens Nielsen? saa han, Du kan stuel o te de er jen der er novel ve.

Den gamel ga baar en Grynt a sej, o sov døgne arrig ud. Men Jens bløv baar ve o snak op mæ ham,

om bode jet o ant. Ilav di støj der, saa haad a faat mi Støvel o, o saa vaar vi færre te o rejs av.

Jenses Hund fuer o fløv omkreng, saa en køs al vor Høns te di fløv te aal Sier.

Ja en er jo en ledt uregierle ino, undskylt Jens da mi Faaer begynt o gi aa æ Mund øver saaddan laangbiene Hund, o doven Kaael der et haad ant o bestel end o rend o kyes Folkes Høns, o tõe ander te dem sjel.

Saa saat vi av, nier øver æ Mark for o sie om der skuld leg en Røv hen i æ Mues.

Vi haad snaar sie e hiel Mues igjummel, o troj snaar te der vaar engen den Dav. Men saa li mæ jet begynt æ Hund o gjaf saa møj grov. Den haad ligodt javet en Røv op, o rænd nu obogætter en opad Avren lisaa stærk som en kund. Æ Røv strat godt ov, men æ Hund vaar ligodt ve o kom slem nær te en, di gjor nover Vendenger op ve en stuer Hyv, o saa bløv di hen.

Da vi kom der op vaar æ Røv væk, men æ Hund støj o søgt ind i en gammel Røvgrav.

Jens vaar hiel stolt a hans Hund, te den kund saaddan jav æ Røv i en Grav. Men nu skuld vi jo te o haa en gravet ud. Saa bløv vi jens om te Jens han skuld hint en Spaae, o ilav skuld a pas o ve æ Hvol.

Der kom nover slem stuer Sneæel den Dav, o ilav a sod der o passet o begynt et o sne; a vendt æ Røk imued æ Vejer, men a frøs ligodt slem. Endele kom Jens mæ æ Spaae, o saa begyndt a o grav, for o fo æ varm; Jens skuld saa pas o hvis æ Røv skuld kom ud.

Da a haad gravet en gue Stød, saa Jens: La vos li fo en lille Drov o stærk vos o, a haar da li en lille Lerk i æ Lom.

Ilav vi støj der o fæk en Mundfuld o drek, saa begyndt æ Hund o gjaf, o da vi skuld te o sie atter hva der vaar ve et, saa haad æ Røv brogt æ Ti ilav vi vaar væk, te o lest sej ud, o sæt av.

Jens klavet sej, o bandet øver te vi saaddan haad lat vos narre aa en Røv.

Æ Hund o æ Røv di tommeld op imeld æ Hieknold, o vi saat av saa stærk vi kund der opad.

Men inden vi kom der hen, saa saat di av hen imued en Hues der lo i æ Hiekant.

Der rend di runden om en Par Gaang, o saa bløv di hen begge tov.

Da vi kom der hen kund vi hører te æ Hund søgt om ve Oven.

Da skuld en val da aller trov te æ Røv er renden ind i Oven, saae Jens.

Jov li akkuraat! Da vi kom der hen støj æ Hund i Ovnsmundeng, o æ Røv sod indenfor o vist Tænd.

No skal Du baaer sie Løjer, saa Jens, o saa snopet han æ Ovensdaer o saat for æ Munding. La dem no prøv hverander av mint han.

I kan stuel o te der vaar Løjer, ind i Oven, æ Røv skreg o æ Hund hyeld, men endele bløv der rollehied.

Saa skuld vi sie der ind; æ Hund kom o staak æ Hue ud, den sov noved forkrasset ud, o den jen Øer haad en stuer røvt, men æ Røv den lo ligodt der ind o vaar dø. Hvis Jens et haad van stuer a hans Hund faer, saa kan I hejsen trov te han bløv et nu, han ruest en o han klappet en, o hint noved Vand i hans Kasket te o vask en av mej.

Da han haad de besørret, saa tov vi æ Skind aa æ Røv o saa gjæk vi hjem te vos igjen.

Mi Faaer støj ud i æ Goer ilav vi kom.

Naa I fæk da nok fat i Mekkel, saa han.

Ja Du kan stuel o et, svaar Jens. Nu vel Du da ves nok testo te de er en gue Hund a haar faat mæ; den tov æ Røv ind i Las's Oven.

Ja de vaar pennede godt gjor, mint den gamel, men følle nu mej ind saa vel a ligodt gi æ Kaffe, saa kan I fortæl hvudan de gjæk te te I fanget en Røv i Las's Oven.

De vaar en hiel hovres lille Røvjavt te I der haar haad, saa Jens Røjter, o a tøkkes da ov te de vaar viller end saaddan Javt som Annes haar fortold om te han haar van mej te.

Men Annes saa nej, de vild han ligodt et gi Jens Røjter Ret i, men derfor vild han ilyvval nok sed o høer o dem Historrer di kund fortæl om æ Javt her o Ejen, saa hvis der vaar noven a vos der kund fortæl en lille Javtkrønike saa skuld vi baar kom mæ en.

Ja da kund a moskie gjan fortæl Jer en lille Historre, saa Kræn Pejsen.

A render jo ov somsind en lille Smut mæ æ Bøs, o hvis a saa skydder noved saa plejer Dogter Skov gjan o fo et.

Saa vaar et jen Dav, nu i Atteroer, te a vaar ind ve æ Dogters mæ en fem sejs Averhøns; saa kommer æ Dogter ud i æ Køkken te mæ o ga sej i Snak mæ mæ.

Hør sej mæ en Gaang, spuer han mæ, er der noven Konst ve o skyd saaddan nover Averhøns?

Nej saamænd er der et, svaar a, naar en hejsen passer o o tejer æ Segt bestemt, o saa et blyver forskrækket ilav di flyver op, saa er de et saa vanskele.

A kund egenli haa en grov Løst te o rejs ud o besøg Dem en Dav, saa kund et vær te a kund sjæl skyd noved Vilt.

Ja væsgue, saa a, kom Di baar, Di maa skyd lisaa møj som Di kan øverkom.

A tænt ve mæ sjæl te de bløv ves et te møj for
æ Dogter mæ de Skøtteri.

Æ Kuen, Fruen mjen a, hun snakket om te en
kund kom gal astej mæ de Bøsser, o han kund ov
blyv ued om æ Fædder, o blyv forkøeld.

Men æ Dogter saa te han forstøj nok hvudan han
skuld hantier en Bøs, o ued Fædder de fæk han et
ant som naar en gjæk i Vand, o der vild han et.

Næst Sønda saa stilt æ Dogter tiele o æ Maaen-
stuend, han kom kjørrend o Sykkel, o haad bode Bøs
o Taask o laang Støvel o, saa han sov hiel knejte ud.

A gjæk ud o fejet i æ Goer ilav han kom, men
saa maat a jo mej ind, saaddan te vi kund fo vos en
ledt o løv av, inden vi skuld astej o æ Javt.

Da vi haad faat en Bid Frokost o saaddan, saa
skuld vi astej; æ Dogter vaar grov biløs for o kom i
æ Faart.

Den Gaang han laj hans Bøs ved a snaar et hvu-
dan de ku vær, men a kom da li te o tænk o ham
de hær Knæjt der rend her i Fjøver, o vild ha Folk
uløkkesforsekret.

Naa vi storket av nier øver æ Mark. Nu kan Di
go hen igjommel den Rumark der hen, saa a te æ
Dogter, for a holt ligodt et ret av o ha ham gavend
li ve mæ.

Han spanket av hen imued æ Ruer, o a gjæk nier
ad æ Mues.

Lisom æ Dogter han kommer hen te æ Ruer, saa
snorrer der en Flok Averbhøns op o fløv nier ad æ
Mues. Æ Dogter skød, a trover nok te han ga dem
begge Skod ad jen Gaang.

Æ Høns di tov ves engen Skaa, men a vaar et
hiel fri for et; a fæk da en Havel igjommel den jen
Øer. Han kund val nok sie te a gjor mæ novet te,
o saa kom han der nier o vild sie hva der vaar ve

et. Han bløv hiel uløkkele da han sov hva der vaar skie, o han fæk travel mej o plaster ve et mæ noved Pjalter o Skidt han haad i æ Taask.

A maat da endele et vær vre o ham for et, saa han. Nej ves et, saa a, nu snakker vi slet et om de, de vaar jo godt te der skie et mier Søllehied, de hær de haar jo et saa møj o bety.

Nu vild han ud i æ Mues, for naar han vaar ofor ve mæ saa vaar der et saa stuer Faaer for te han skuld go hen o lav noved Uløkker, mint han.

De vaar et svaar læng inden han skød igjen, de vaar atter en Haaer, der smut op lisom han vild go øver en smal Brenk imeld en Par Klyngrav. Ilav æ Skod gjæk saa fæk æ Dogter saaddan en Stød te han tavn æ Balans, o stegeld li baglænds ud i æ Klyngrav.

A strævt o kom der hen, o fæk ham slævt op igjen. Men nu vaar han kyv a de hær Javteri, de vild han et ha mier mej o gyer saa han. Saa gjæk vi hjemad, o æ Dogter kom i noved a min Søndavsklejer, o saa maat a kyer bode ham o Sykkel o aalle Skrammel hjem. Men de kund jo ov vær de sam, for de fæk a mi gue Betaling for. Men sin haar æ Dogter et snakket om te han haar Løst te o kom ud o go o æ Javn.

Nej de er et saaddan o gi sej i Lav mæ noved te en et haar noved Forstaand o, saa æ Sme.

Saa sod vi en ledt o sov te hverander, der vaar et nover der haad noved o sej lod et te.

Saa kom a te o spør Annes om han et kund fortæl vos en ledt ud fraa æ Havsi, nu haad han jo slet et fortold vos saa fo Historrer fraa den Gaang han fuer o di laang Rejser.

Jov de kund a val nok, mint Annes, naar a nu li kund kom i Tanker om en passend lille jen.

Haar Du aller opløvet noved interessant ve Stran-

denger hejer saaddan novel? spuer a for o fo ham ledt o Gaang.

Jov de haar a val nok, mint han; o a kommer da ov nu li i Tanker om en lille Tedravels, som paseret for manne Or sin.

A vaar den Gaang val saaddan hen imued en Snes Or, saa vaar a hjem ve di gamel jen Vinter, for a vild nok ha fat i en Hyer o en Skiv der gjæk o en laang Rejs, de haad a et prøvet inu, a haad lo o skvalbet her hjem ve æ Kyst. Saa kund a et li træf saaddan en Hyer som a töt om, o saa vaar et te a lo hjem som a saa.

Saa vaar et jen Maaenstund te a haad van hen i en Ærend en Stej, o saa gjæk a hjem laangs mæ æ Strand. A töt nok te a somsind kund høer novel der skreg hejer saaddan novel, men a kund hejer et ret blyv klog o hva de vaar, o sie novel de kund en et, for de vaar toge den Maaen.

Men saa inden a kom hjem, saa lettet æ toeg, o saa kund a sie te der støj en stuer Skiv ud o den yderst Revl. De kund a et ret forsto, for æ Vejer vaar gue nok, de haad jo nok blest en ledt, men nær di haad passet o saa kund di savt ha klaaret dem fraa æ Land. A kund jo tænke te di vaar savt kommen fejl o et i æ toeg, o saa vaar di kommen for nær te Land.

A kom hjem i en Faart, o fæk gjor Alarm, o vi kom ud o sie o de hær Skiv. Av o te kund vi sie te der vaar Folk der ud, men di baar rend runden om imeld hverander, saa en kund slet et blyv klog o hva di tov dem for. V sov en Stød o de hær, o tænt om di vild et te o haa en Bod saat ud, for de kund di dreste ha gjor; men de lod et te di tænt o de.

Saa kom vi en fir fem Støkker i en Bod, o vild ud o sie te dem. Men I skuld li ha sie sikken Syen

da vi kom der ud! Noven smø, svaat Døvler vaar et æ hiel Besætning, o saa hoppet o spraang di som vild Dyer. Sin fæk vi o ved te di vaar laant synderfraa, nier fra Dullemasien hejer Kroasien hejer hvuer de vaar.

Den Gaang te æ Skiv stødt saa haad æ Kaptejn faat en stuer Anker Rom hint op, o saa haad han gien æ hiel Besætning Lov te o drek lisaa gal som di vild o kund. Nu vaar de hiele sprøjtefuld, o saa hyld o skreg di, o snakket en Sprog som engen Døvel, laant minder en skekkele Minnesk kund forsto.

Jen a dem der vaar i æ Bod mej, de vaar ham Hans-Knud der dø ifjøvver, han gjæk aaltier o gjor sej te av te han kund snak tysk. Saa sejer a te ham: Prøv o sej noved te dem Hans, for de hæer de blyver et te noved. Hans begynt o bræk noved a sej, men de hjalp et. A trover nu hejer et te han saa ant end 'fortværs', o saa pjegt han nier o æ Bod.'

Imedlertid saa begynt et o bles noved mier, o vi kund jo nok forsto te de vaar o æ Ti o fo Æend gjor o de hæer Løjer. Saa gier Hans li mæ en lille Venk, o saa snobber vi hver en Mand, æ Kaptejn o jen te, o her nier i æ Bod mæ dem. Hans o mæ vi vaar jo stærk den Gaang, saa vi kund savt tommel dem, for di vaar jo temej fuld. Saa bløv der jo en faale Haløj o dem, men vi fæk ligodt Held te o fo fat i tov mier, o di gjæk sam Vej. Nu bløv di hiel desperaat o di vild brog Knyv te vos, men vi spraang i æ Boed, o saat av mæ dem fier. Da vi haad faat dem Iland, skuld vi jo ud o sie te di ander, men nu vaar di letter o handtier, for ilav te vi haad van Iland haad di drokken saa tapper aa æ Rom te di vaar hiel døddraakken hver jen a dem. Vi kund tej dem lisom slavtet Foer, o leg dem nier i æ Bund o

æ Bod. O den Maad fæk vi dem aalsammel godt o val i Land.

Hva saa di saa da di bløv ædre? spuer a om.

Ja da var di bejer o fo i Taael, svaær Annes.

Vi haad jo faat Boj te Øvrehied, o saa kom der en Fuldmægte herud, o æ Konsul han vaar ov mæj. Han kund snak mæ dem, o saa fortold han te æ Kap-tejn han ruest vos grov, forde te vi haad redet dem fraa o dø; o han skuld nok sørre for te vi fæk en gue Duksør for et.

Naa de fæk vi da ov. En hal Orsti atter saa kom der slet et saa fo Pæeng, a kan et hovsk nu hvo-manne de vaar, o di skuld uddieles imeld dem der haad van mej te de her Arbed mej o slæv æ Sjøfolk lland.

A haar manne Gaang sin den Ti, van mej te o red Folk, der haar van i møj staer Faaer end di hær di vaar, o aaller faat en rø Øer for et. Der vaar jo et stuer Konst ve i novenledes stel Vejer o sejl ud o smid nover fuld Folk nier i en Bod, o saa sejl dem lland.

De vaar nover faale taknemmele Folk, di hær smo, svaat Knæjt. Den Gaang te di rejst fraa vos vild di absolut køs vos aalsammel, de vaar snaar de gremmest a de hiele; men saaddan maa et jo vær Skek der hvur di hør hjem.

Den Historre den vaar ligodt et saa gal, mint Jens Røjter, den kund snaar gjan vær sand.

Ja en kund vær sand! saa Annes, ja de kund en, o en er et ov, de er mier de; men nu trover a nok te a haar fortold mi Paart for i Avten, nu maa der noven ander noven te et.

Saa sod vi o smaasnakket en ledt, o tesist kom di ander i Tanker om te æ Sme o mæ vi haad sedt æ hiel Avten, o snaar aller saa en Uer, vi maat væs-

gue op mæ en lille Krønike. Æ Sme han mint te han skuld gyer æ Gild, o saa maat han da ves nok vær fri for o fortæl, men a kund gjan gi en lille jen, o saa kund et jo da ov gjan vær te han kund kom i Tanker om en lille Historre.

Saa vaar der et ant for end a maat te o prøv o et, o saa fortold a:

De vaar den anden Atteroer a vaar hen o besøg en Soldaaterkammeraat, der buer nier imeld Vejle o Horsens. De vaar en hiel hovres Tuer som vi begge tov haad møj Fornyvvels av; men de er nu et de te a vel fortæl Jer om nu, de kan vær te I en anden Gaang kan fo noved o høer om de.

Nej de vaar en lille Tedravels der pasieret den Gaang te a kom te Fredereds o æ Hjemrejse.

I Fredereds der holder jo næsten aaltier flier Togger ad jen Gaang. Hvis en et er en ledt kjend mæ et, saa kan et let skie te en kan kom i fejle Tog der.

A vaar standen ud aa æ Tog, for o go ind o æ Stasjon o fo en Gaang o drek. Da a saa kom ud igjen saa kjøvt a mæ en Avis, o saa gjæk a ind o saat mæ i den Tog der goer søndero. Ilav a haad sedt der en ledt, saa kom der en stuer, svaar Kaael ind i æ Kompe, a sov han an for te han' kund vær en stuer Buend op fraa den anden Si o æ Grænds.

Han keg en ledt o mæ, kund a nok sie, men a lod ham kig lisaa gal som han vild.

De er mi Plas Di haar taaen, saa han ende.

Saa er et de, svaar a, a tænt snaar te naar a haad saat mæ o en, saa vaar et mi Plas. Men saa begynt han o bræffel op om te nu haad han sedt her hiel fraa Londerskov o herte, o han vild ov blyv ve o sed her, a vaar en uforskammet Kaael, naar a saad-dan udden vier vild tej hans Plas, o hva han ejsen

kund sej. Nu kund a nok forsto te de vaar en fejel Tog han vaar kommen ind i, naar han kom sønderfraa; for den hær Tog den skuld jo li strags astej den Vej. Man a töt te de vaar snaar aller vaer o sed o fortæl de for ham æ Spøgels, da han gjor sej saa grov te.

Ja de er et for de, saa a, hvis de er Dem saa møj om o gyer, saa kan Di jo ov godt kom te o sed her, o saa sammeld a mi Sager sammeld o flöt mæ över te den anden Si. A tænt o: baar han nu vild blyv seddend te vi er kommen te kyeren, saa kan et vær te han kan blyv bejer o fo i Taael, naar han opdaver te de er en fejel Tog han er kommen i.

Li som vi vaar bløven færre mæ de hær omfløten, saa kom der en Par ander Mænd ind te vos, o vi kom saa te o sed o hold Snak om bode jet o ant, for a vel nok sed o hold Snak naar a saaddan er ud o kyer mæ æ Tog. De er aaltier mier hovres end o sed o glo hverander li ind i æ Hue, naar en hejsen kan træf novendlund ordenlig Folk.

De vaar en Par grov flenk Mænd, di hær tov. Di haad van över o Fyen te Mærkend; o di snakket op om te di hær Fynboere de vaar nover faale flenk o gemytle Folk.

Jov saamænd, saa a, atter de som a kinder te dem, saa trover a nok te æ Folk er gue nok; a trover nok te di er bejer end dem ud sønden for vos, for dem hover a li godt et.

Nej, sejer han den jen aa æ Mænd, di flejst aa æ Bønder derud ad de er noven faale vegte o stuer-snude Kaael.

De hær Sløvster som bylt sej ind te a haad taaen hans Plads, han keg noved arrig te vos, men han saa et noved. Li i de sam saa lot di æ Daer, o en Yvblek atter saa kjor vi.

Naa, tænt a, nu skal vi nok snaaer fo Løjer o sie. Nu vild han ha fat i hans Koffert, han tænt jo te den lo op o æ Hyld øver ham. Men der vaar jo engen Koffert; han keg sej grov omkreng, o han sov øver te den anden Si, men der vaar jo hejer engen Teng o sie.

Mangler Di noved? spuer a, saaddan hiel uskyldde.
M . . . ja, brommeld han.

Hva er de da der er bløven hen for Dem?

Ja de vaar da hans Koffert o hans Udperkjoovel, o noved ant Smaatteri.

Er Di nu ov hiel ves o te de vaar hæer te Di lo Djer Sager? spuer a igjen.

Ja de vaar da hiel bestemt, mint han.

Ja a ved et hvur de er bløven av, saa a, a haar da et staallen et, de ved a da.

Nej de haar Di val et, svaar han, o gloj te mæ, lisom han mint te a kund hejsen godt sie ud te o ha taaen hans Skramleri.

I de sam kom æ Kondektør o vild sie vor Biletter. Saa begynt han o gi aa æ Hals te ham, te hans Sager de vaar bløven staallen fraa ham, ilav han vaar ind i Fredereds o fo sej en Bajer.

Ja men Di er jo hiel vild o et, saa æ Kondektør, ilav han sov hans Bilet. Di skal jo te Orhus, o de hæer Tog de goer te Kolding.

I kan hejsen stuel o te æ Spøgels han bløv noved laang i æ Hue, da han hør de.

De vaar endda raar te Di fæk den Plads Di sjæl vild ha, saa a, o grind hen te ham.

Hva mjen Di mæ de? spuer æ Kondektør.

Saa fortold a om hvudan vi haad skyvt et i Fredereds; o saa tov bode æ Kondektør o dem ander tov Mænd der sod, te o grin aal hva di kund.

Ham der vaar kommen i fejl Staaend, han saa

aaller en bedt te et, men I kan hejsen stuel o te han vaar gal, o de vaar hejer er saamøj ledt. Hvis han haad tuer saa tænker a ret te han haad fuen hen o slaven mæ li ind i æ Hue.

Æ Kondektør han saa te ham, te naar vi kom te Kolding saa maat han snak mæ æ Stasjonsforvalter der om et, o spør ham om han kund blyv fri for o betaal en Bilet, da han vaar kommen i fejel Tog. O saa kund han telegrafier te Orhus, te di skuld gjem hans Sager naar di fundt et, te han kund sjel kom o tej sej aa et.

Saasnaar te vi kom te Kolding saa fuer han ud ad, han saa hverken Forval hejer noven Teng.

Forval o Tak for Selskav! raavt a atter ham, men de lod han lisom han hører slet et, han baar saat av aa æ Vej.

A töt te de vaar da saamøj en faale Løjer, saaddan som han vaar kommen astej; a ved jo nok te a kund ha gien ham Oplysning om te han vaar kommen i en fejel Tog, men a töt snaar et te de kund betaal sej, da han gjor sej saa brøsig o vegte te, saa vaar et te a lod ham fo et lisom han vild sjel haa et.

De haad han ov ret godt av, saa Kræn Pejsten, saaddan nover vegte o stuersnude Knejt di haar godt av o blyv deppet i djer ejen Fjedt en Gaang imeld. O saaddan novel Kram di er ov møj vaer end Folk der ret er novel, for di plejer sjælden o vær saa slem o kom astej mej, nej saaddan noven halhægends nover di er aaltier møj di væst.

De ga a Kræn Pejsten Ret i. Men nu haar a fortold en Historre, nu maa Du op mæ en lille jen, saa a te æ Sme.

A kan pennede et fortæl novel inden a haar faat novel o spis, for a er saa urimele svoltet, a kan da hejer et forsto hva vor Muer hun blyver der sedden

atter, hun maa da vær færre mæ de forbinden, hejer hva de er, for læng sin; men di sedder savt o drekker Kaffe o glemmer aal ander Teng. A trover te de er en skidt Bestelling hun haar mæ de hær dogterieren.

Aa de ved a da snaar et, mint Jens Røjter, æ Bestelling er ves hejsen gue nok; men a trover te hun tejer for ledt for hind Arbed, o saa kan et ov vær te hun et bær sej ad o den ret Maaed mæ et.

Hvudan skuld hun da bær sig ad? spuer æ Sme.

Aa hun skuld brog saaddan nover smaa Simpelfikonster, o løs o moel øver di sølle; de haar Folk lifrem møj bejer Tetrov te end te ant Dogterieren.

De kan a da snaar et Trov, mint æ Sme.

Jov de skuld nok sæed, saa Jens Røjter. O hvis I vel høer et saa skal a li fortæl Jer en lille Historre om de, saa kan et vær te æ Smekuen hun kan kom hjem imedlergulav, a fo æ Mand tefueret en ledt.

Ja kom baar mæ den Historre, saa æ Sme, saa goer æ Ti da mæ de ilav.

Saa begynt Jens Røjter o fortæl:

Der bue jen Gaang, for manne Or sin, en Skræjer i en Bøj, hvor æ Bøj den lo de ved a et saa nyv, men de kan ov vær de sam, for æ Historre som a vel fortæl den er akkuraat li gue for de.

De hær Skræjer han haad et et mier end noverledes, som Folk sejer. Men de slævt jo da ad, saa bode ham sjæl o Kuen o Bøen di fæk æ Fø ud aa et. Men saa bløv æ Skræjer syk o døer, o saa vaar et da hiel gal for æ Kuen, hun vest slet et hvudan hun skuld fo æ Fø te sej o æ Bøen.

Saa kom hun i Tanker om o go op te æ Præst, o snak mæ ham om et; for æ Skræjer han had saaddan av o te vent en Frak o sy en Par davle Bovser te æ Præst, saa han kjænd æ Famille hiel godt.

Æ Præst de vaar en Kaael der vaar møj for Løjer, som saamanne Præst di vaar i gammel Dav. Saa sejer han te æ Skræjerkuen: Ja de er skam slet et saa næm for Dem Else, de kan a jo grov godt forsto, o a ved da snaar ef hva a skal raa Dem te.

Ja Else hun klavet sej, o hun græd, o de vaar da de baare Søllehied mæ hind, hun vest slet et hva de skuld blyv te.

Hør ved Di hva! sejer han saa æ Præst, kund Di et gi Dem te o dogterier en ledt saaddan bode ve Folk o Høveder, o vær saaddan lisom en ledt klog Kuen. De vest Else snaar et, hun haad jo engen Videnskav om den slavs Teng, o de skuld en val ha, naar en vild dogterier, mint hun.

Nej de behøves i Grunden slet et, saa æ Præst, naar Folk baar haar en gue Trov te æ Raa, saa gjør de saa grov møj, o de kan tidt hiel slaa te.

Ja hvis de kund gyer et, saa kund et jo nok vær te hun kund kom atter et, mint Else; men saa plejet saaddan klog Kvonner jo aaltier o løs noved øver æ Søllehied, o de vest hun jo et hva de vaar.

Men derfor vest æ Præst ov gue Raa, han saa te hvis hun bløv hint te enten jet hejer ant, saa skuld hun baar, hvis hun skuld te o løs øveret, sej hiel sinde ve sej sjæl: Du er et Fæ, Du er et Fæ!

Er de da ov de hiele? spuer Else.

Ja de kan godt slaa te, saa æ Præst. Men Di maa et snak om et te noven Minnesker hva de er for Uer. Nej de skuld Else jo da nok pas o. Hun saa Forval o manne Tak te æ Præst, o saa gjæk hun hjem mæ den Beskejen.

Nu vaar hun jo saa klog Kuen, o de vaar jo hiel gue naar hun baar kund fo noved o bestel mæ et.

Saa træffer et sej en Par Dav atter, te en Goermand der i æ Bøj han haad en Ku der bløv sølle,

den støj en Davs Ti o vild hverken ed eller drek. De hør Else, o saa drestet hun sej te o go der om, o saa te de kund moskie vær te hun kund kurier æ Ku.

Ja da vaar de hejsen et saa gal, saa æ Mand, o saa skuld di ud i æ Kjørres o sie te den hær sølle Ku. Else gjæk op te en, hun strøg en Par Gaang hen ad æ Røk o en, o saa mommeld hun de hær som æ Præst han haad lær hind.

Trover Du nu te en blyver rask? saa æ Mand.

Ja Else vest et jo et, men hun mint jo da nok te de skuld hjælp.

Hva enten te de vaar Elses Strygen o Løsen der haad hjolpen, hejer æ Ku et haad fejeld ret novel, de ved a et, men den bløv ligodt rask en Par Dav atter.

Æ Mand bløv glaa, o gjæk om te Else mæ en stuer Støk Flæsk o en Kaaeg, som hun skuld ha for hind Ulejlighied. De vaar jo hiel gue, men de best de vaar ligodt te de bløv snaar bekjænd laant omkreng te Else hun vaar saa grov døgne te de hær Dogterieren. De vaar et saa grov læng inden hun haad fuld op o bestel mæ et.

De vaar val et saali hver Gaang te de gjæk saa heldig for hind, som den føst Gaang; men hun haad ligodt møj o bestel, for de vaar kommen ud imeld Folk te hun haad faat fat i Syperiaanus. Naar hun haad den Bog, saa vaar al Folk ves o te hun kund kurier bode Folk o Høveder, o de møj bejer som den klogest Dogter hejer Dyrleger, naar hun hejsen vild gyer sej ledt Ulejlighied. Derfor vild al Folk gjan væer gue Venner mæ hind, saa hun fæk tidt novel tegiens, bode Pæeng o Føevaarer, saa hun bløv lifrem hiel valstoend.

Da Else haad dogterieret en Ti saa bløv æ Præst syk. Han haad faat en Bolleng i æ Hals, o di fæk

æ Dogter hint te ham. Æ Dogter han sov o æ sølle Stej, o saa lo han noved Plaster hejer Omslav o som skuld træk æ Bollenskav te. Men de hjalp et, o æ Præst han bløv jo længer jo renger; han kund engen Teng spies, o tesist kund han snaar et fo æ Vejer.

Æ Køkkenpieg snakket om te di skuld ves ha send Boj atter Else, men de vild æ Præstkuen et hør noved om, hun haad engen Trov te Elses Løsen o Dekkedarer, saa hun.

De vaar et læng inden æ Præst han bløv saa reng, te de sov ligest ud atter te han kund go hen o dø aa et. Saa kom æ Præstkuen ligodt i Tanker om te di maat helst prøv o fo Bøj atter Else, for o sie om hun kund gyer noved ve de hær.

Else hun kom, o da hun kom ind te æ Præst, saa begynt hun o stryg ham o æ Hals, o hvesk de her som æ Præst sjel haa lær hind.

Da han hør de hær, som Else hun støj o mom-meld, töt han te de vaar da saaddan en Løjer mæ de hær dogterieren, o han kund et la vær ant end o tej te o skranne aa et, men derve gjæk der Hvol o æ Bolleng, o saa vaar et jo et saa grov læng inden te æ Præst han vaar hiel rask igjen.

Nu kund Folk da ret forsto te Else hun vaar døgne, naar hun saaddan kund kurier æ Præst, som æ Dogter et kund gyer noved ve.

Sin den Ti vaar Else møj mier kjænd for hind dogterieren end hun haad van far. Hun tint saa møj te hun haad hind gue Udkom, o fæk aal hind Bøen godt opdrejen.

Den Historre skrannet vi aalsammel ad, o Annes saa te de vaar en øvermaade gue Historre, men han vaar ligodt ves o te de vaar Løvn.

Jens Røjter mint te de kund godt vær, men han

haad da et lavet en, han haad jen Gaang hør en fortæ-
tæl, o nu kom han li i Tanker om en igjen.

Æ Sme sov te æ Klok, den vaar snaar halølle, o
saa begynt han igjen o gi aa æ Mund, øver te æ
Kuen hun et kom hjemad. Hun vest jo da nok te
her vaar Fremme, o di fæk engen Meldmad inden
hun kom hjem, o hva han kund sej.

Tej et nu baar hiel mæ Ro, saa Jens Røjter, o
fortæl vos den Historre Du lovet vos, saa er a ves o
te hun skal nok kom.

Ja hvis Du trover te de kan hjælp saa skal a ov
nok fortæl Jer en lille jen, svaar æ Sme, men a er
baar rej for te de gjør for ledt.

Ja Du kan jo da prøv o et, en kund aaller ved
hva de kund gyer, mint vi ander.

Ja da la mæ saa prøv o et, saa æ Sme, o saa
fortold han:

De vaar jen Gaang i mi Ongdav i den Ti a rejst
o æ Profesjon, som Folk sejer, te a kom te o arbed
en Ti ve en Sme ud li nueren for æ Kongo. Folk
der ud ad di haar i ælder Tier et tejen et saa nyv
mej o smuggeld noved Sager øver æ Grænds, bode a
jen Slav o en anden. O somsind trover a nok te de
vaar stuer Posjoner der kom øver udden te æ Toldere
di sov et. A hør flier Gaang snak om et i æ Smeddes
te bode jen o en anden haad tint manne Pæng ve
de hær Smugleri. De lod te te di lifrem töt de vaar
en Stuerhied, hvem der kund bedst snyd æ Toldbe-
tjenter. A hør flier Gaang snak om en Mand di
kaalt stuer Mads te han vaar saa møj en faale drete
Kaael te de hær Smuglen.

Saa træffer et sej te vi jen Dav fæk de hær stuer
Mads te o slaa mæ æ Forhammer. Saa støj vi jo
somsind o holt Snok om bode jet o ant, o Mads han
opdavet jo snaar te e haad møj te Hues mæ de hær

Smuglen. Hva a vaar jo ong den Gaang, o haad Løst te Løjer som saa manne ong Folk haar.

A prøvet o o fo ham te o fortæl noved om de hær Smugleri, men de vaar der et ve, han fæk aaltier noved ant i Snak. Men om Avtenen inden han gjæk hjem, saa sejer han te mæ: Vel Du mej i æ Bøj en Avtenstund o haa en Spel Kort?

Jov de vild a jo da nok, o saa bløv et bestemt te han skuld send Boj atter mæ en Avtenstund.

Saa vaar et jen Sonda Attermeje, noven Ti atter, te a støj ud i æ Smeddes ve noved nøsleri, saa kommer der en Dreng ind te mæ o skuld sej om a kund et kom øver te Mads o fo en Spel Kort i Avten?

A saa jov, a skuld nok kom.

Da a kom der øver om Avtener, saa spuer Mads om a haad Løst te o mej o en lille Tuer, øver o den anden Si o O. Jov de vaar a straks mej o, for a kund nok rejen ud hva vi skuld der atter.

Men a vel sej Dej jen Teng, saa Mads. A vel engen Snak ha; de er mæ der før Uer, hvis der skal noved sejes, o enten jen Maaed hejer en anden. Du haar baaer o lyster, som om Du vaar en menig Soldaat, o a vaar en gammel Officier. Jov a skuld nok hold mi Mund, lovet a; o saa gjæk vi nier te O. Der haad Mads en lille Bod lejend, den fæk vi løst o saa roj vi øver te den anden Si. Da vi haad faat æ Bod tyeret gjæk vi op te en lille Hues. Mads gjæk ofor av o vi kom indenfor, der sod en trej, fir Kaal o spellet Kort. Di keg noved te mæ, men Mads hvesket en Par Uer te dem, o saa saa di et noved te mæ. Vi sod der o spellet Kort te øver Minnat, saa begynt Mads o snak om te vi skuld nok hjemad. Saa kom di mæ en hiel hoven gammel Klejer, o stappet i en Par stuer Sække, o Mads ordinieret mæ te a skuld tej den jen a dem, han tov sjel den anden.

A kund et ret forsto hva vi skuld mæ de Pjalteri, men a spuer et om noved for a haad jo lovet o hold mi Mund. Vi saa Gonat te di ander, o saa slævt vi av mæ vor Sække nier te æ Bod; Mads lo dem nier i æ Bond o saa sejeld vi hjemad. Lisom vi vaar ve o go i Land ve vor ejen Si saa myldrer et op mæ Folk runden om vos, o di snop i vos o passet grov nyv o vos endda. A hovet et de hær ret godt, men de lod et te te Mads rejend et ret møj. Saa kom di op mæ Løjtere, o da di sov te de vaar Mads der vaar der, saa bløv di da saa møj glaa. Nu skuld han et fo Lov te o narre dem li for de føst, saa di, di skuld nok sørre for te vi fæk fri Ophold en gue Ti, o saaddan noved. Æ Sække vi haad mej slævt di op aa æ Bod, o ordinieret te vi skuld tej em o æ Røk, o saa følle mæ dem.

Saa rejst vi av op ad æ Bøj, o di gjæk o passet o vos lisom nover ander Skaaensminnesker. Di trat av mæ vos op te æ Sovenfoved, o han maat op o haa æ Lys tænd.

Naa nu er Du nok snoppet ve et, saa han te Mads, la vos saa sie hva de er Du haar i Di Sække.

Mads løst hiel rolle op for æ Sække, o rest di hær Pjalter ud o æ Gvol.

Hva skal de bety? raavt æ Sovenfoved.

A tøvves snaar te a kund bejer spør om hva de skal bety, saa Mads. A haar kjøvt de hær gammel Klæjer aa en Mand øver o den anden Si o O, o da a kom mæ et saa bløv bode mæ o den hær Kaael øverfaalden, som om vi vaar Røvere hejer saaddan noved, hva skal de mon bety?

Aa Din Kjæltring, nu haar Du ligodt narret vos! raavt jen a di hær Toldbetjenter. Stræv o kom, de kan vær vi kan no et inu, saa han te di ander, o saa

fuer di ud aa æ Dar. Ja saa kan vi val gjan go hjem, saa Mads.

Ja væsgue, stek I baar av, saa æ Sovenfoved, saaddan te a kan kom i Seng igjen.

Saa tov vi vor Sager o gjæk hjem te Mads's mej.

Ja de klaaret vi hiel godt, saa Mads, ilav a saa Gonat. Nu kan vi sie om vi en anden Gaang skal ud o en lille Tuer mæ hverander, o saa ga han mæ en Prøjser for Ulejlighied; tov Mark haad a vonden i æ Kort, saa a støj mæ godt. O æ Dav atter hør a te der vaar nok smuggeld saa møj en grov hoven Sager øver om Nat. I kan jo nok forsto te de haad di ander gjor den Gaang Mads han haad faat æ Betjenter narret aa æ Vej. Di troj jo te de vaar toldplegte Sager der vaar i æ Sække, o de vaar jo ov de di skuld. Men a kom et tier mej te di her Løjer, for a rejst knap atter derfraa, o sin haar a aaller van mej te o smuggeld.

Li som æ Sme vaar færre mæ hans Historre saa kom æ Kuen ind aa æ Daer.

Der kan Du sie, saa Jens Røjter, de vaar godt Du fortold vos den Historre, nu kom hun ligodt som a snakket om.

Saa maat æ Smekuen hen i en Hast, o ha noved Meldmad lavet te vos, o da vi haad faat de saa ga vi vos te o spel Kort. Mekkel Sme, Niels Jensen, Hans Mekkel o Kræn Pejsten ga dem te o spel Skjevindsel. Jens Røjter, Annes o mæ vi fæk vos en lille segso-treds mæ Piver o Trommer, o vi holt et op o spel inden de vaar snaar Dav. Saa kom vi ligodt i Tanker om te vi skuld hjemad.

Ved I hva? saa Jens Røjter, da vi skuld te o go. De er nu hiel hovres mæ di hær Smaagilder, men a trover ligodt te de vaar mier Løjer ve et hvis vi tov æ Kvonner mej. Skal vi et prøv de?

Jov de tèt di aalsammel udmærket om, saa nær som mæ, for som a saa, a haar jo engen Kuen, saa de vel a et ha mej o gyer.

Saa kan Du pennede sie atter o fo Dej jen, saa Jens Røjter, men nu maa I ha Gonat aalsammel, for nu vil a hjemad. Saa kan vi endda en anden Gaang snak om vi skal tej æ Kvonner mej næst Gaang.

A tænker jo snaar te de blyver te noved mej o fo æ Kvonner mej, o saa kan I stuel o saa blyver der Løjer ve et. Nu skal vi sie hvudan de vel spind av, o de skal a saa fortæl Jer en ledt om næst Gaang.

J. CARL CHRISTENSEN

KAKKELOVNSSJØV

SMAAHISTORRER
FORTOLD O VESTJYSK BUENDMOEL

ANDEN AVTEN

AARHUS
ALBERT BAYERS FORLAG

— JYDSK FORLAGS-FORRETNING —

1906

AARHUS STIFTSBOGTRYKKERI

Anden Avten.

Den Gaang a fortold for Jer, hvudan de giæk te, da vi vaar te Gild ve Mekkel Sme, lovet a jo o fotæl en ledt om et, hvis vi kom te fier saaddan Smaagilder.

Saa den anden Avten vaar vi øver ve Jens Røjter te en lille Pølgild. O hvis I haar Løst te o her o et, saa skal a no fortæl Jer ledt om de hær Gild.

Jens Røjter haad for en Ti sin kjøvt en styv Svyn a Kræn Pejse. De vaar saaddan en sølle krombiene jen; o Kræsten vaar kyv av o ha en gavend, for han troj et, te en kund blyv te noved noversind. Saa vaar et, te Jens Røjter kom der øver jen Dav, o fæk de hær Gris o sie, o saa kom han te o handel mæ Kræsten om en. Di kund et saa val jennes om æ Pris, for Jens vild et gi mier end tov Kroner o saa en dovvelt Pons for en; o Kræsten vild ha fem Kroner. Di støj saa der o stimmest en Ti om de her, o kund et

blyv jens om et; men saa sejer Kræsten: Ja, de ov de sam, Du maa fo æ Gris for tov Kroner, men hvis Du kan fo en kurrieret o fo en te o vej øver tov hunder Pund, saa skal Du gyer en Pølschild, naar Du slavter en.

Ja la go, saa Jens Røjter; men skal a gyer en Pølschild, hvis æ Svyn blyver rask o kommer te o hold en gue Væt, saa skal Du pennede ov gi tov dovvelt Ponser i Lejkyev.

De gjæk Kræn Pejsten ind o, o saa gjæk Jens Røjter o ham ind o fæk de hær tov dovvelt Ponser. Kræn Pejsten drok ham æ Svyn te bode fresk o sund o fri for usjønle Fejler, o ønsket ham gue Held mæ en.

Da di haad faat æ Lejkyev drokken, fæk Jens Røjter æ Gris i en Pues, o saa slævt han av mæ en, ja de vel sej, han slævt ves et saa grov o en, for de vaar en sølle maver jen, o Kræn Pejsten vaar ves o, te den løvet aaller svaar læng, for hejsen vild han jo et ha sold en for den Pris, han haad sjel gien ti Kroner for en som trej-ugers Gris.

Men Skam kom atter et; hvudan Jens Røjter boer sej ad mæ et, de ved a et, men æ Svyn bløv ligodt ve o løv, o de vaar et svaar læng, inden æ Styvhied gjæk hiel øver. Jens Røjter vaar grov glaa ve hans Svyn, o han snakket flier Gaang om, te han skuld nok gyer en grom Pølschild, naar æ Svyn bløv slavtet.

Saa vaar et for en Uges Ti sin, te Jens töt, nu vaar en passend stuer o fled, o saa skuld en slavtes. Han skuld jo ha en vejte inden, o saa drøv han nier te Kræn Pejzens mæ en for o fo en vejte o hans Desimalvæt. Den vejte ligodt sytten Pund øver di tov hunder. Ja saa maa a jo te o gyre de hær Gild, mint Jens Røjter.

Ja, de er da en vis Vej, saa Kræn Pejzen, o Du hovsker val, te æ Kvonner di skal mej?

De er pennede ves et atter Akort, mint Jens.

Jov, de er li de de er da, Du ka da nok hovsk, te de bløv bestemt den Avten nier ve æ Sme, te naar vi skuld sammel te en Gild igjen, saa skuld æ Kvonner mej; jov ves skal di mej, o de kan Du ov nok kom ud av. Ja nu skal vi sie, saa Jens Røjter; o saa drøv han hjemad mæ æ Svin igjen.

De vaar nu da saa møj en grom Svin, fortold æ Slavter, o der vaar ov snaar ti Lispund Flæsk o en.

Saa den anden Avten vaar vi jo te de hær Pølsbild.

De bløv slet et saa lille en Forsamling; for bode Kræn Pejzen, Niels Jensen, Hans Mekkel o Mekkel Sme, di haad æ Kvonner mej. Da vi vaar kommen te Sæed om ve æ Buer, o skuld te o ha æ Kaffe, gjæk Jens Røjter om o æ Gvol o smaa-snakket. Hva er de Du goer o sejer? spuer Kræn Pejzen.

A er pennede ve o rejen ud o, hvormøj aa æ Svyn vi kan fortær i Avten, svaar Jens Røjter.

De tov vi te o skranne av alsammel, for vi vest nok, te Jens vaar et saa gjerre som han lod; han vel, som han ov sjel sejer, gjan i æ By, men han vel ov nok sjel gyer en lille Gild en Gaang imeld.

De tov slet et saa kort Ti mæ de hær Kaffe-drekken, for æ Smekuen o Kræn Pejsens Kuen di kund i æ fæst slet et ha noved vier, men da di saa fæk ret begynt ve et, o kom te o præs hverander, saaddan som æ Kvonner di kan, saa tov et hiel Øverhaand mæ æ Drekken Kaffe. A trovver, te æ Smekuen hun drok en femer sejs Kopfulder.

Naa, endele fæk di da Ænd o et, o æ Kaaelfolk fæk djer Pivver stappet o tænd, o æ Kvonner fæk fat i djer Bindhues.

Nu vel vi hen o sed ve æ Kakkelovn, saa Jens Røjter, for der er et saa raar varm; o saa mæ æ Kvonner te o fortæl vos nover Historrer, for di plejer gjan o vær gue te o brog æ Mund.

Vi fæk vos saa stellet an runden omkreng ve æ Kakkelovn, men de lod et te o æ Kvonner te di vild fortæld noved; di arbeidet o djer Bindtøj som om di haad Akort o et.

A kommer ves te o begynd i Avten, saa Niels Jensen, saa kan et vær, te Kjesten hun kan hjælp mæ ve et, naar a blyver kyv aa et.

Kjēsten, de vaar Niels Jensens Kuen, o a kån
snaar lisaa godt mæ de sam sej Jer, hva di andēr
trej Kvonner hier. Kræn Pejzens Kuen hier An,
Hans Mekkel's Maren, o æ Sinekuen hun hier
Lise. Ja de er sand! Jens Røjters Kuen hun vaar
der jo da ov, hun hier Sine.

Saa begynt Niels Jensen o fortæl:

Nu haar Kjēsten o mæ et jo godt, men de
haar vi et haad et altier. Ilav vi vaar ønger, da
haad vi et som Folk sejer, aa æ Haand o i æ
Mond. O nu haar a tænt o, te a vild fortæl Jer
en ledt om vor Ongdav, o fraa den Gaang te vi
føst fæk Fued under vor ejen Buer.

A tint hiel ud i æ Vesterejen; de vaar ud li
ve æ Hav. Æ Mand som a tint ve de vaar saaddan
en grov hovres gammel Knejt, o hvis a ejen kan
kom i Tanker om dem, saa kund a nok fortæl
manne hovres Historrer om ham. I kån godt fo
en lille jen, li i en Hast.

De vaar jen Gaang, te Mads, som han hied
mi Hosbond, han vaar te Stajs, saa kommer han
ind te en Kjøvmand, o vild ha nover Sager. Ilav
æ Kjøvmand han gjæk o vejte di hær Sager av,
saa snakket han jo op mæ Mads.

Naa hvodan haar I et saa ejen, der ud ve æ
Havsi? spur han. Aa Tak, mint Mads, vi haar et
jo saaddan lisom vi for et, de gor saaddan op o
nier lisom æ Hundhandel. De er val en gue Goer,
Di haar, mint æ Kjøvmand, o Di sedder jo ves

grov godt ve en. Hvor stuer er Djer Goer val saaddan?

Jah, hvor stuer er en, svaar Mads, hva a haar jo saaddan en Snæs Fag Stovhus, o saa haar a jo en Staald o en Laae, o en lille Østerhus te Uenpuert o saaddan noved. Ja æ Kjøvmand mint ejsen hvor stuer en Besætning, te han kund hold o en.

Aa, a kan saa pennede hold de hiele, naar a for dem kovveld sammel, saanær som en Tyr, de er da saamøj en mønde Kaael, de er et fri for, te a er en ledt rej for den.

Saa vild æ Kjøvmand et snak længer mæ Mads, for han svaær jo saaddan ledt haltunte o de hiele.

Men I kan ejsen trov, te han vaar klog nok, de mangeld han endda et noved for, o de vaar av en Mand, der teli mej al hans Konstighed vaar møj guesinde a sej, de fæk Kjæsten o mæ o mærk sin hen.

Naa som a fortold Jer, a tint ve Mads, o haad et grov godt, a fæk mi gue Fæe o gue Rollehied, o saa kan en jo et saaval forlang mier; bestel noved for si Løn o Fø, de skal en jo da, naar en tjen.

Saa vaar et jen Søndæ Avten, der vaar Liegstov i æ Bøj; a vaar jo kommen mej; for saaddan noved de forsømt a et i mi ong Dav. Der vaar jo ov kommen nover Feskere mej, o de vaar et fri for ant end di vild hold æ Bønderkaael ledt

for Nar. Naa, de giek jo da novenledes rolle i æ føst, men imeld som di danset di hær Feskere, saa drok di, o ud o æ Nat vaar der en Par Stækker a dem, der vaar bløven slem fuld.

Saa kund di et la æ Pigger go i Fre, især vaar den jen a dem slem nærgoend imued en lille kjøn Pieg, som a egenlig ov haad en ledt te Hues mej.

Du behøver slet et a fortæl et saa omstændele, mint Kjæsten, for Du haad ves en ledt te Hues mæ saamanne Pigger den Gaang.

Ja de vaar val et saa hiel fri, testøj Niels Jensen, men la Du nu baaer mæ fortæl; o hind som a snakket om, hind haad a da nu en hiel Diel mier te Hues mej, som di flejst andre Pigger.

Ilav de hær fuld Fesker bløv for mønde, saa gjæk a li hen te ham o tov ham hiel stel i æ Krav, o saa te ham, te han skuld vær let ordenlig, for ejsen kund der let faald novel nier o ham.

Han sov slem gal te mæ, men han tuer ligodt et tej igjen mæ mæ, for han vest nok, te a vaar et saaddan o per te Si.

Saa tov a æ Pieg mej nier i den anden Stov o ga hind en Kop Kaffe; o saa saa a te hind, te nu maat a nok heller følle hind hjem, for o forsvaar hind imued æ Fesker.

Nej hør nu, Niels, saa Kjæsten, de passer et ret for Dej, for a saa, te a kund godt sjel go

hjem, men Du vild absolut følle mæ hjem, a kund et blyv fri for Dej.

De kan a pennede snaar et trov, men de kan ov godt vær, te de vaar saaddan, de gjæk te, saa Niels Jensen. Men jen Teng kan a da hovsk, hvudan saa sin vi jennest om et, saa fulle a da de hær Pieg hjem fraa Liegstov den Avten. Vi traaf jo hverander sin, saadan av o te. O kort o fortæl: Vi bløv forlovet.

Mads, mi Hosbond, han haad jo naturlevis en hiel Hoven o sej te et, da han fæk de hær o ved.

A kan pennede da et forsto, hvudan Du drestet Dej te saadan o go hen o forlov Dej, saa han te mæ jen Dav vi gjæk o arbeidet.

Jov a töt jo endda nok, te de vaar et saa faarlig, o a snakket mæ ham om te han haad jo da ov forlovet sej en Gaang.

Ja tak skal Du ha, svaar han, a bløv forlovet mæ vor Muer, men de er en anden Teng mæ Dej, der har faat en hiel vild Fremme.

De skrannet a jo baar ad, for a kjend jo nok Mads's Snak, a vest nok, te han ment et aaltier saaddan som han snakket. Naa, Kjæsten o mæ vi gjæk en Par Orsti omtrent o sov o hverander, men saa kom vi da i Tanker om, te de vild vi et blyv ve mej. Vi saa vor Tjenester op, o saa holt vi Brollop.

Sie en Brollop, de kan en jo val kom øver,

men der kommer pennede noved obagatter som kan vær sleim nok. Goermandsbøen der kan fo en gue Goer a djer Forælder, di kan savt. Men fatte Folk, som engen Teng kan fo hjemfraa, di skal pas dem sjel, de er noved ant.

Ilav Kjæsten o mæ haad æ Brollop øverstanden, saa haad vi mæ hverander godt en Par hunder Daaler. De vaar et manne Pæeng, men vi fæk et saa stuer en Løn den Gaang, som Tjenestfolk di for nu om Dav.

A haad kjøvt en Støk Hie, de ga a et svaar møj for, for der vaar et manne, der rejend æ Hie for svaar møj den Gaang. Men løv o æ baaer Hie, de kund vi jo da et, en lille Hus skuld vi jo gian ha stavveld op.

Men saa kan I ejseen trov, te a maat lov for mi gammel Hosbond. Han haad møj Træværk lejend, o de ga han mæ Lov te o tej av, al de a vild, o a ga ham et en Øer for et. Han ga ov æ Sneker æ Kost i den Ti han lavet nover Vindere o Daer o saaddan noved. Ud o æ Hie der vaar Kampstien nok, dem sammeld a sammel, o saa gravet a Lier op nier o en Banksie. Saa laant a en Fuerværk a Mads i en Par Dav, o fæk de hiele kjon sammel. O kort o fotæl, a fæk jo da en lille Hus stavveld op der ud o æ Hie. O saa fløt Kjæsten o mæ der ud.

Mads laant mæ æ Hæest te o bræk Hie mej,

o sold mæ ov en gammel Ku grov billig. Jov, a maat lov for mi gammel Hosbond, den Gaang.

Saa arbeidet Kjæsten om mæ jo o de hær, o I kan stuel o, te vi hænd i, o de bode tiele o silde. Men de gjæk vos jo ov godt, vi haad Held mæ vos, o da der vaar gaven en hal Snæs Or godt o val, saa vaar vi hiel valstoende Folk. Vi fæk vos jo atterhaand noved bejer Husneng bægget o saaddan noved, o vi haad et i de hiele godt, møj bejer som vi sjel haad tænt vi skuld fo et.

I æ fæst te vi kom ud o æ Hie maat a jo sie o tien en Skjelleng te Hjælp te æ Fø. A vild helst ha noved Akortarbed, for de kund a tien mier ve som ve o arbed for Davløn. Men saa vaar et ligodt jen Dav, hen o æ Vinter, te a haad lovet o kom op te æ Sovenfoved o tæsk. Da a kom der op, de vaar jo tiele o æ Maaenstund, vaar der saaddan en Ferrene, te de vaar da grov. A spuer om, hva der vaar ve et, o saa fortold æ Kvindfolk, te di haad fanget en Kaael som di kaalt Hans Nifenger, for de te han en Gaang haad mestet æ lille Fenger o æ venstre Haand. Den hær Hans de vaar saa møj en faale Braand te o red ve æ Hav; o æ Sovenfoved o æ Strandfoved di vest godt, te han slævt møj hjem a al Slaver, hva der drøv i Land. Men di kund aller snop ham ve et, o saa vaar der et noved o stel op mæ Hans; han skuld nok sørre for o fo æ Sager aa æ Vej, saa di kund et find nover Teng.

Men nu æ sist Nat, fortold æ Sovenfoveds Kuen, da haad di ligodt snoppet Hans, lisom han gjæk o bagset mæ en stuer Anker Vin, der vaar drøvven i Land. O saa maat han gueville øvergi sej o la sej transpetier op te æ Sovenfoveds, o der maat di saa sed o pas o ham te de bløv Dav, o di kund fo en Uen astej mæ ham ud te æ Kjøvstaj o fo ham saat i Arest.

Nu traaf et sej saaddan, te æ Sovenfoved den Formeje skuld en anden Stej hen, o saa vaar han i en faale Vildere mej, hvodan hun skuld fo æ Nifenger send ud te Arest.

Hør, Niels, saa han te mæ, kan Du et tej Dej o o transpetier æ Spøgels der ud? Du kan kyer mæ mi rø Føløg, de er da mier hovres som o sto i æ Laa o tæsk, o Du kan fo trej Mark for et. De vild a nok go ind o, for som æ Sovenfoved saa: de vaar raarer o kyer te Stajs som o sto o tæsk; o æ Tæskarbed de fæk a et mier end en Mark for, de hæer Tuer kund a fo trej Mark for, de vaar tov Mark mier, o de vaar manne Pæeng for mæ den Gaang.

Saa fæk vi æ Sovenfoveds Føløg spændt for æ Uen, o saa skuld a astej mæ de hæer Arrestant.

Inden vi tov av, haad æ Nifenger faat Lov te o send Bøj atter hans Søndasklejer, for han vild da nok sie en fedt ordenlig ud, saa han, naar han skuld ud te saaddan stuer Folk som æ Herredsfoved. A rejend et saa nyv o, te a vaar i mi

gammel Klejer, a fæk baar en stuer Kavaj aa æ Sovenfoveds, o saa kjor vi. Li i de vi skuld te Kyeren, kom æ Sovenfoved renden ud mæ en Brøv, som a skuld aflevier te æ Herredsfoved, for te han kund sie, hvem de vaar a kom mej, o hva han skuld pottes ind for. De hær Brøv den staak a li i en Hast i en Udderlom o æ Kavaj, o saa kjor vi.

Vi kom godt nok te æ Bøj, o a kjor op te æ Arest. Hans han vaar hiel flenk æ hiel Ti, o gjor slet et noved Vrøvl, eller prøvvet o o stek av. Naa, de vild nu hejer et ha hjolpen ham svaar møj, for a kund nok ha holt ham mæ den jen Haand, o ha kjon mæ den anden.

Vi kom aa Uen, o a trat i de hær Ringkomedie der hænd. Saa kom Arestforvaarer ud o spuer hva vi skuld.

A vild saa te o forklaar ham et; men inden a fæk begynt, saa begynt æ Nifinger o braffel op om, te han vaar lejet te o kyer mæ her ud, for a haad staallen o æ Strand æ sist Nat.

A begynt jo o protestier, men a vaar meskie et saa godt mandskoen som den anden, o a bløv jo ov noved befebbet, da han saaddan vild snyd sej fraa et; o telimej skal I hovsk o, te æ Nifenger sov godt ud i Klæjer, o a støj i mi davle Klæjer.

Arestforvaaren han sov jo noved te vos, o vest et ret, hva han skuld gyer ve vos.

Ja, a haar sku da Skrøvter o vis for mæ, saa a, o vild tej de hær Brøv aa æ Lom. A ragt atter en, men a kund et fo fat i en.

Der kan vi sie, saa æ Nifenger, nu vild han snyd vos igjen; nej her haar a æ Papirer. O saa træt han æ Brøv aa æ Lom o vist Arestforvaarer.

Han haad jo sie Lejlighied te o snop en aa æ Lom o mæ undervejs; men a bløv saa befebbet te a glemt hiel o sej noved, o inden a ret vest aa et, saa slævt Arestforvaaren av mæ mæ, o pot mæ ind i Arest.

A tænt ve mæ sjæl, te de hær de tejen et saamøj godt. A kund jo nok tænk, te a skuld snaar slep fri igjen, men saa kom et jo an o, hvor æ Nifinger vaar bløven av, o hva han gjor ve æ Sovenfoveds Fuerværk.

A vild li te o rov Gevalt; men saa kom Arestforvaarer i de sam sprengend. Han haad van ve o sie i de hær Skryvels, o der støj noved om, te ham, der skuld pottes ind, haad et mier som ni Fenger, for o vær ves o, tē de vaar den ret, han haad faat i Forvaareng, vild han ind o tæl mi Fenger.

Han bløv jo snaar klog o, te a haad lisaa-manne Fenger som de flejst ander Folk, o saa kund han nok forsto, te han var bløven snødt.

Hva skal vi nu gyer? saa han tē mæ.

Ja de ved a pennede et, svaar a, Di skuld ha sie Dem en ledt bejer for ilav te de vaar i æ Ti.

Nu er æ nifenger moskie laant væk, o de kan vær, te vi sier ham aller mier.

Arestforvaaren vaar jo grov kyv a dehær, o de vaar a jo kantrov ov; saa bløv vi jens om, te vi vild følles ad hen te en Væshusholder, hvor a vest, te æ Nifenger møj holt sej op, naar han kom te Stajs. A vaar snaar hiel ves o, te vaar han der et ino, saa haad han da van der, for a tænt nok, te han vild ha sej noved o drek, saa-snaar han kund fo et.

Ilav te vi kom hen i Nærhied av, hvor de hær Væshosholder bue, kund vi hør, te der vaar saaddan en Spetakkell der ind. Li som vi kom te æ Dar, bløv den slaven op, o en trejer, fir Kaael smed jen ud o æ Gaaed.

De vaar æ Nifenger, som di saaddan o sej snaar smed li i Aarm o vos.

A hør saa sin, te han haad kjon op i æ Væshusholders Goer, o der vaar han kommen i Handel mæ en Par Kaael om æ Fuerværk. Hvis han haad faat Held av o faat de hiele sold, saa kund vi nok ha skødt en hvid Pind atter ham. Men te ald gue Held vaar der en Mand derind, som kjend ham, o da han begynt o snak om, te han vaar ves et kommen hiel rele te de hær Kyertøj, saa bløv æ Nifenger gal o begynt o brog Mund, o saa vaar et, te di gjor kort Proses mæ ham o smed ham ud.

Arestforvaaren o mæ fæk ham sammeld op

o slævt nier te Arest; o saa gjæk a op te æ Herredsfoved o avlevieret mi Skryvels.

Da a haad faat de besørret, skuld a jo op o sie te æ Sovenfoveds Føløg, men den støj jo hiel godt op i æ Væshusholders Staald. Ilav a saa haad bjedt en ledt, kjor a hjemad igjen. A fortold et novel om al de hær Komes a haad haad, men saa baaer te æ Nifenger vaar bløven godt avlevieret; o saa fæk a mi trej Mark. Men de vaar jo et svaar læng, inden te Folk di fæk æ hiel Historre o ved, o saa vaar et val et fri for, te di grind en ledt a mæ. De tov a mæ nu hiel let, men a lovet da for, te a vild et ha mæ saaddan novel o gyer en anden Gaang, a vild et resekier o blyv pot i Arest tier.

Ja, de vaar den Historre, saa Niels Jensen. De er jo et for de, te den kommer de ant ve, som a haar fortold, men a sod li o kom i Tanker om en, da a kom te o fortæl om den Ti, o saa töt a, te a vil fortæl Jer en.

Nej sie kuns saa: Kjæsten o mæ vi bløv jo ve o barks ve mæ et o fæk de hiele opdrøven; de vaar jo da heller et saa fri ant, end te vi sammeld en lille kuens Skjellinger. Saa vaar et, te Per Massen, der haad mi Goer far mæ, han kund et saaval blyv ve en, o saa byt a jo mæ ham o kom hær te æ Bøj. Nu haar Kjæsten o mæ et jo grov godt, men som I vesnok kan forsto, de haa et van saaddan altier.

Nej de er ves nok, saa Kræn Pejsten, men de gjør jo endda et saa møj, om en skal arbed ledt stræng i si ong Dav, naar en saa kan fo et godt, naar en blyver gammel.

Nej de er ves nok, saa Niels Jensen. A klaver heller et, o a haar aaltier gaven te mi Arbed mæ en fri Mued, de letter saa grov møj.

Men nu trover a hejsen nok, te a haar fortold mi Paart for i Avten, nu maa der nok jen a Jer begynd.

Jov, de gav vi ham ov Ret i alsammel. Men saa mint Jens Røjter, te da æ Kvonner di vaar kommen mej, saa skuld di ov sej novel te et, han töt, te der skuld jen a dem gi en lille Historre.

Æ Kvonner di sod o hvesket sammel o smaa-grind, men endele begyndt Kræn Pejsens An:

Ja, de kan jo vær, te a kund nok fortæl Jer en lille jen, for a sod nu li o kom i Tanker om en lille hovres Historre fraa mi Ongdav av.

A tint jen Sommer o en stuer Goer, o saad-dan Stejer er der jo manne Folk, o der blyver tidt drøven novel Løjer.

Der vaar en Forvalter o æ Goer, de vaar en hiel kjøn Kaael, men vi Pigger hovet ham ligodt et, der vaar engen a vos der kund li ham. Æ Stovpieg hun vaar forlovet mæ en Kaael, der tint i Nærhied; men ligodt kund æ Forvalter et la hind go i Fre. Han sværmet om hind bode tiele o silde, o øverhænd hind te enhver Ti. Æ Stovpieg

hun holdt et saa grov møj a de hær, men de hjalp et, te hun tydele nok lod æ Forvalter forsto, te hun vil et ha mæ ham o gyer. Saa snakket vi Pigger sammel om, hva vi skuld gyer for o fo ham kurieret. Vi fæk fat i æ Stovpieg hind Kjærest jen Avten, o saa fæk vi en Plaan lavet om, hvudan vi skuld gi ham en gue Taer.

Vi bløv jens om, te æ Stovpieg hun skuld lisom sie en ledt mild te æ Forvalter o lye en ledt atter hans Snak. De gjæk hiel godt, æ Forvalter rænd atter hind te enhver Ti o vild grov gjan ha hind mej ud o spasier om Avtenen. De vild hun et i æ fæst, men endele jen Løverda Avten lovet hun te o æ Sønda Avten vil hun mæed ham i en lille Løsthus i en Udkant i æ Hav. Men for de te der et noven skuld opdav, hvem han vaar, töt hun, te han skuld træk i noved gammel pjalte Klejer.

De gjæk ov alsammel hiel godt. O æ Sønda Avten sov vi ander nok, te æ Forvalter lestet av nier i æ Hav i den Trov, te han skuld træf æ Stovpieg nier i æ Løsthus. Han skuld baaer li ha vest, te vi støj op i æ Piggerkammer o kund snaar et la vær o skranne ad et.

Da æ Forvalter kom ind i æ Løsthus, begynt han o hvesk: Er Du kommen, Maren?

Jov, her er a, vaar der jen, der saa. Æ Forvalter töt nok, te de vaar et den ret Røst; men inden han fæk sej sie for, vaar der en trejer, fier

Kaael, der snop i ham o begynt o gjemmel-tæsk ham.

Ilav de støj o, vaar vi Pigger renden en anden Vej nier te den Goer, hvor æ Stovpieg hind Kjerrest tint. Der vaar bløven sammeld en hiel hoven ongfolk, o da vi haad van der en ledt, kom der noven slævend mæ æ Forvalter. Han strittet grov imued, men de hjolp ham et, for di vaar ham for stærk. I kan stuel o, te vi grind ad ham, de hær sølle Forvalter. O æ Kaael saa noved stuer Snak te ham om, hvornaar han skuld te Støven-møed mæ Maren igjen, o en anden vild ha o ved, om de vaar for Maren hind Skyld, te han haad saaddan pyntet sej. For han vaar jo kommen i de allerrengest Klejer han haad; de haad Maren jo bilt ham ind, te han skuld, saa vaar han et saa næm o kind, hvis der vaar noven, der sov ham. Æ Forvalter kund jo nok forsto, te Maren hun haad lavet al de hær istand for o fo ham kurieret for de hær Kjæresteri. De vaar jo hind Kjærrest o saa en Par ander Kaael, som haad tejen imued ham i æ Løsthus o saa obagatter slævt ham ind i æ hiel Forsamling. Æ Forvalter bandet o Brust slem, men de hjalp ham et noved, for vi baar skrannet ad ham. Saa rænd han udad, saasnaar han kund slep løs. Men den Omgaang han haad faat, den hjolp da ligodt saamøj, te sin den Ti, da kund æ Stovpieg go i Fre for for ham.

Ja, en skal pennede ta sej i Avt for o blyv

uklaar mæ æ Kvindfolk, saa Jens Røjter, for di er noven udspekulieret noven, naar de kommer an o o høven sej. De kan en da ov nok forsto o den Historre, som An nu fortold vos. Men de er nu et for de: æ Historre den vaar gue nok, o er der noven a I ander, der kan levier jen lisaa gue, saa kom baar mæ en.

De kan jo gjan vær, te a kan fortæl en lille Krønik fra den Gaang som a ov tint, saa Maren o lo hind Bindhues fraa sej.

A tint ve noven Folk, som vaar slet et saa ledt gjerre; o de gjæk jo o en Maaed ud øver æ Tjenestfolk, for æ Kost, vi fæk, den vaar slem davle. De vaar li te o hold æ Lyv ve, saa æ Avlskaael, men et te o arbed ætter, o de kund han val gjan ha Ret i.

For o spaaer o æ Brindsel, saa fæk vi altier, æ hiel Or rundt, kold Mjælkobrø te vor Dover. De holt æ Kaael et ret av o æ Vinterdav. Saa vaar et jen Maaen, da di haad van ind o fo djer Mjælkobrø, te æ Mand han bløv var, te di støj ud te Øster o gavn lisaa hæt som di kund. Han gjæk ud te dem o spuer, hva de skuld bety, te di støj der o gavn?

Aa, vi stoer o vinter atter, te æ Suel skal sto op, svaar æ Avlskaael, for vi er da saa urimele kold indvendig a de hær kold Mjælkobrø; men naar nu æ Suel den begynder o skjen, saa kan

et vær, te de kan varm en ledt nier i æ Hals
o vos.

Æ Mand han bløv jo gal, da han fæk de hær
Forklaareng, men sin den Ti fæk vi ligodt varm
Mjælk te vor Dover. Naar vi vaar i æ Mark, saa
fæk vi næsten altier røven Vost o vor Meldmad,
de vaar jo ov noved sølle noved, o saa jen Dav
te æ Mand han kom ud te vos li ve Melmedavsti,
saa tov vi te al sammel o rend omkreng o griv
op i æ Vejer allerlisom vi vild fang noved.

Æ Mand han keg te vos, o saa rovt han:
hva skal de hær Sprengen omkreng bety? han
troj val savt, te vi vaar li mæ jet bløven tunte i
æ Hue alsammel.

Vi kan et hold Styr o vor Vost, de vil flyv
fraa vos, saa æ Avlskaael. Saa vænt æ Mand sej
fraa vos o gjæk hjemad udden o sej en Uer; men
vi fæk ligodt et mier røven Vost o vor Meldmader.

De vaar snaar lisaa gue som a haar hør fortæl
en Gaang, saa Kjesten, om en Stej hvor di ov
fæk saaddan en reng Kost. Der haad di saaddan
en Støk udspekulieret Gavtyv a en Dreng te o
pas æ Kyer. Saa vaar et jen Formeje, te æ Dreng
han vaar ind o fo hans Meldmad; han sod ind i
æ Folkstov o spist. Saa kommer æ Kuen igjemmael
æ Stov, o da sedder æ Dreng o grædder da saa møj
jammerle. Hva sedder Du o brøl for? spuer hun.

Aa a trover bestemt te mi Yven er bløven

møj sælle, svaar æ Dreng, o han græd saa stærk han kund.

Hvordan kommer Du nu li i Tanker om de?

Jov, saa han de hær Knæjt, for i Guer, da kund a lisaa tydele sie øver vor hiel Mark igjæmmel æ Vost o mi Meldmad, o i Dav er mi Syen tejen saa møj av, te a kan et engang sie enten der er Smør o mi Meldmad hejer et.

Da æ Kuen hun hær de hær Forklaareng, vild hun ha gien æ Dreng en gue Luseng, men han strævt o pot sej under æ Buer o rænd udad.

Den sist Historre töt vi alsammel vaar da grov morsom; o Jens Røjter snakket om, te de vaar endda godt, te vi haad faat æ Kvonner mej, for di kund jo hejsen nok fortæl nover hiel gue Smaakrøniker, naar di fäst fæk begynt o et. Han snakket mæ æ Smekuen om, te hun maat ov gi en lille jen om enten jet hejer ant.

Ja, da Du præsser mæ saa grov o et, saa Lise, saa skal a sie, om a kan fortæl en lille Historre, de er et for de, te der er møj ve en, men a kan et nu li kom i Tanker om ander.

O saa fortold Lise: Den Gaang a vaar hjem ve mi Forælder, der laant op i de tysk, da haad a saaddan en grov gue Venind. De vaar vor Naboes Dætter, o vi vaar omtrent o jen Aalder, vi haad gaven i Skuel sammel o spøgt sammel; o da vi saa bløv vogsen, bløv vi ve o vær grov gue Venner, saa vi vest hveranderes Lejlighied altier.

Saa træffer et sej, te Marta, som hun hied den anden Pieg, hun kom sammel mæ en Snekersvend, der arbeidet der i æ Bøj. O saa bløv di tov gue Venner; Marta kund jo nok forsto, te hvis hind Forælder di fæk de hær o ved, saa bløv de et saa møj godt te Maaed, for hind Faaer vaar en rig Kjøvmand, o han vild nok et sie ret val te o fo en fatte Snekersvend te Svigersøn.

De vaar jo et læng, inden a mærket de hær Kjæresteri mæ Martha o hind Sneker, men a skuld jo nok hold mi Mund; naa et for de, æ Sneker vaar ov en grov døgne Svend o en ordenlig Minnesk, men han vaar jo en fatte Kaael, de vaar de, der vaar gal.

En ledt længer hen i æ Gaaed bued der en anden stuer Kjøvmand. De vaar bestemt imeld Martas Faaer o ham, te hans Søn skuld ha Marta, o saa skuld begge Forretnenger slaaes sammel te jen stuer. De hær Knæjt, Henrik hied han, han rænd te enhver Ti o vild gyer hans Hueser grøn, som en sejer, ve Marta, men hun vild jo et ret ha mæ ham o gyer. De vaar nu et saa sær, for de vaar en lille tykhue jen, o møj Kondevitter haad han et i de hiele.

Men saamøj kund han da rejen ud, te Marta rejend ham et svaar møj, o saa haad han ligodt gaven o fesket saa læng omkreng, te han haad faat Nys om, te den hær Sneker gjæk ham i æ Vej.

Men han vaar da et kloger end jen Dav a

vaar ind i hans Faaers Butik, saa ga han sej i Snak mæ mæ, om a troj, te de passet de hær mæ Marta o æ Sneker.

Ja, a vest et jo da et, saa a.

Saa snakket han op om de her, o vild tesist ha mæ te o hjælp sej mej o hold Udkik atter, om de her Sneker han gjæk o lestet omkreng i æ Nabolav.

A lovet ham saa hal, te a skuld nok sie en ledt atter dem. Men a kund næsten et la vær o grin ad ham, de hær tykhue Nar, te han vaar et kloger end han trov, te a vild for Aller hjælp ham ve de hær.

Saasnaar som a kund fo fat i Marta, saa fortold a hind de hiele.

Føst saa skrannet hun ov ad et, men saa kom hun i Tanker om, om vi kund et kom astej mej o spel ham saaddan en Puds, te han kund blyv te Løjer ve et. De vaar snaar lisom An fortold om æ Forvalter, men hær vaar den Forskjel, te Henrik han haad di gammel o hans Parti, o de er jo slet et saa reng en Røgstød o ha.

Naa, jen Avten te a vaar jen hjem, vaar Marta om ve mæ, saa vaar et jo et saa grov læng, inden te æ Sneker han ov kom. Saa skuld vi jo te o spekelier o, hvudan vi skuld bær vos ad mej o spel de hær Knæjt en gue Puds.

Saa bløv vi jens om, te a skuld fo fat i ham, o byld ham ind, te han skuld klaver op i en stuer

Pæertræ, der støj ud i æ Kjøvmands Hav, en Avtenstund, naar a mint, te Marta o æ Sneker di vild mødes der ud. Saa kund han der sed o lur dem av, skuld a byld ham ind, o saa skuld Marta nok sørre for Resten.

O æ Dav atter gjor a mæ en Ærend øver te Henrik, o saa snakket a jo mæ ham om, te a trov nok, te der vaar noved ve et mæ Marta o æ Sneker. O a forklaaret ham de hær, om hvudan han da saa udmærket kund sed op i de hær Pæertræ o lur atter dem, naar di kom ud i æ Hav.

De vaar han li mej o. O saa om Avtenen i æ silde Mørkning kom han lestend ind igjemmel vor Goer, o derfraa ind i æ Kjøvmands Hav. A er ves o, te de haad kneven slem for ham o kom op i de hær Træ, for han vaar et a dem, der vaar saa møj let i et. De hær Pæertræ støj hen i en Krog, o li nejenfor haad æ Kjøvmand en stuer Kas standen, som di haad o kom Aesk o ant Opfejning i te o brog om Foroer, naar di gravet i æ Hav. Saa om Avtener, da de vaar bløven ret mørk, fæk Marta æ Butiksdreng te o hjælp sej o bæer en Spandfuld ud i de hær Kas. Saasnaar som ham, æ Spøgels, der sod op i æ Træ han opdavet, te der kom en Par Folk, saa trov han jo, te de vaar Marta o æ Sneker. O da di saa bløv standen li nejenfor, hvor han soed, saa vild han bøv sej saa laant nier som han kund, for o hær hva di snakket om; men derve fæk

han Øverbalands o dompet li nier i de hær Aesk-kas. Æ Dreng bløv rej o vild ha renden, men Marta fæk ham te o blyv, for te di kund fo o sie, hvem de vaar, der vaar kommen dompend. Saa drestet han sej da ov te o kom derhen igjen o ryv en Svavelstek av o hold hen øver æ Kas. Han bløv jo grov forundret, da han sov hvem de vaar, der lo der o vradt, o Marta lod te et o blyv minder.

Men hva vil Du da hær i vor Træer o i vor Aeskkas atter? spuer hun Henrik.

Men han kund et svaar o et, for han haad faalden saa uheldig, te han haad faat æ Mund hiel fuld a Aesk eller Fejsmol; o han haad nok o gyver mej o fo de sammeld ud igjen.

Endele kom han da noved te sej sjel, o saa begynt han o skjæld ud i en grov Ti øver saaddan som han vaar kommen astej.

Men Marta mint, te han kund ha bløven aa æ Pæertræ, der haad han jo slet et noved o gyver. Om han et troj, te de kund blyv en grov Løjer, naar Folk i æ Bøj fæk o ved, hvudan han vaar kommen astej o saaddan noved.

Saa bløv han bejer o kom i Taael, for han vild jo da grov nøde ha, te de hær de skuld kom ud imeld Folk.

Ja, mint Marta, naar Du gier æ Dreng hær en gue Drekkeskjelleng, saa tænker a nok, te han holder hans Mund. Saa maat han jo av mæ noved

te æ Dreng, o saa lovet han, te han skuld et sej
 noved, o saa staak han av fraa dem. Nu er et
 mæ Du haar mej o gyer baar, saa Marta, o a er
 heller et saa unæm o blyv jens mej, for naar te
 Du vil lov aller mier o rend her atter mæ, saa
 skal a et snak om, hvudan Du kom astej. De
 krempet han sej noved ve, o han vaar saagal nær
 ve o fri te hind, lisom han støj der i de hær
 Aeskhabit. Men Marta saa ham Beskejen, te der
 bløv et noved aa et, o hvis han prøvet o et tier,
 saa skuld hun nok sørre for, te Folk fæk o ved,
 hvudan han haad boen sej ad mej o luer, o hvu-
 dan han kom fraa et.

Han vild jo da et udsæt sej for o blyv mier
 te Løjer i æ Bøj, som han allere vaar, o saa lovet
 han, te han skuld la vær o rend der mier. Saa
 maa Du ves helst sie o kom hjemad, o fo de hær
 Aesk vasket av, mint Marta, for nu skal a ind
 igjen.

Saa gjæk di hver te djer Sie. Men I kan
 hejsen trov, te Marta o mæ vi skrannet ordenlig
 ad de hær, næst Gaang vi kom sammel.

Ja, de er som a sejer, saa Jens Røjter, de er
 møj vaer o kom te o føer Kri mæ æ Kvindfolk
 som mæ æh—e, som mæ æ Japanere, vel a sej.
 For di kan jo ves vær slem nok, men Kvindfolk
 di skal nok fo et rejen ud o enten jen eller anden
 Fasovn, te di goer av mæ æ Sejer.

Hvudan gjæk et saa sin mæ Marta o æ Sneker? spuer a.

Ja, de gjæk hiel godt, saa Lise; for den Gaang te di gammel di mærket, te Henrik vild et ha mæ et o gyer, saa fund di dem jo i, te Marta o æ Sneker bløv forlovet, o saa vaar de jo alsammel i si gue Orden.

Hør, ved I nu hva, saa Kræn Pejser, nu vel vi pennede et ha fier a di hær Kjærresthistorrer; a tøvves, te de kommer mæ for, te Du haar lovet en Gaang, Hans Mekkel, o fortæl en ledt om de hær Slavekri i otoførre, la vos fo en ledt om de, for de haar a aller hær ret novel om.

Ja, saa Hans Mekkel, a kan gian fortæl Jer en ledt fraa den Ti av, for a kan jo lisaa tydele hovsk et inu, som om de vaar i Guer, te de pasieret. Men de er nu et for de, for de er et fri for ant, end der er ov en ledt Kjærresteri mej i de som a kan hovsk fraa den Ti.

Ja, hva saa tejer vi de mej, mint Jens Røjter. Baar fortæl Du vos novel om et.

Ja, hvudan di egenlig kom hær te Ejen, dem Historrer om, te æ Slaver di vaar undervejs, de ved a snaar et ret, begynt Hans Mekkel. Men kommen her vaar di da; for de vaar jen Dav der fæst i Mars Moned den Oer, te min Faaer o mæ vi vaar kjørrend te Stajs, o da fæk vi et o ved. Al Folk vaar hiel vild, den jen fortold møj galler som den anden. Jen Stej fortold di, te Riev vaar

svejen hiel av, o en anden Stej, te Koldeng vaar plønderet. Noven saa, te di kund kom hær om en Par Dav, æ Slaver, o ander mint, te inden Avten, saa haad vi dem.

Al Stejer haad Folk travelt mej o fo Søltøj o re Pæeng i Sekkerhied; o æ Mænd i æ Bøj di drov ud te Eggersids. Di skuld jo ha dem øvet en ledt, saaddan te di kund tej godt imued æ Slaver, naar di kom.

Mi Faaer vaar ind o æ Herredskontor en Ærend, o saa saa æ Herredsfoved te ham, te han skuld endele stræv o blyv færre o kom hjem, for te han kund fortæl, te æ Slaver vild kom, o saa sie om der vaar et jen i æ Bøj som kund ta sej av o før æ Komando øver æ Mænd, saaddan te di kund ov blyv indøvet en ledt o kom ud o tej imued æ Slaver. Han ga ov mi Faaer en lille Puesfuld Kruj mej, som vi kund brog, hvis der vaar noven der haad Bøsser. Kuller haad di et flier av o undvæer, men æ Herredsfoved mint, te vi kund nok fo fat i noved Sømstomper o saaddan noved o brog isteifor Kuller.

Vi strævt o kom astej hjemad, men inden vi kom hjem, haad di allere faat et o ved, te æ Slaver vaar i Optræk. Der vaar bløven fortold, te di vaar allere kommen te Waaer o plønderet o brænd der saa stærk di kund. Mi Muer hun gjæk o græd ilav vi kom hjem, for hun tænt et, te hun haad faat vos o si i løvend Lyv mier.

Nu kund vi da fortæl, te saa nær vaar di da hejer et, men di skuld jo nok ov kom hær, de vaar sekker nok. Der bløv en faale traveld alstejer, for hva Søltøj o saaddan Sager Folk haad, de skuld gjemmes o enten jen eller anden Fasovn. Di flejst gravet ej jo nier, men jen Mand vaarder, som kom i Tanker om, te han vild smid al hans Søltøj i æ Kield. Han fæk et i en Pues o saa plompet han den i æ Kield; men den Gaang saa te æ Slavekri vaar øver, o der bløv Rollehied igjen, saa skuld han jo ha fat i hans Sager. Saa vild han træk æ Pues op mæ æ Braandhaag, men derve kom han te o ryv æ Pues istækker, saa alle Sølsager spildtes i æ Vand, o han fek et ant end æ toem Pues op igjen. Saa maat han te o øes æ Kield, o endelig fæk han en da ov tømmt, o fæk de mjest a hans Sager op i gue Behold. Han fund et nok saanær som tov Sølteskier, men saa fæk han isteifor snaar en hal Snes Tusser sammeld aa æ Kield, de vaar jo ves en gue Gaven. Men saaddan gjæk et saamanne i den Ti, Folk di vaar hiel underle; o a kan slet et forsto, hvudan te di Historrer kund kom i Omlæv, men de vaar jo de, te der vaar et saaddan Telegraf o Telefon som der er nu om Dav, o saa fæk en et ant o ved, end hva en kan kaald Lævsnak; ve den Lejlighied trover a nok, te de vaar de hær Slavesnak kom ud.

Hvudan de nu vaar hejer et, saa vaar der en faale Ferreve i dem Dav. Den Dav, te vi haad

van te Stajs, bløv der et tænt o møj ant end o fo Værdisager aa æ Vej. Men saa om anden Dav, saa skuld Folk te o tænk o, hvudan di skuld tej imued æ Slaver. Æ Sovenfoved indvarseld te en Mæd øver ve hans Goer, o der mødt, trover a nok, hver jennest Kaaelminnesk i æ hiel Soven.

Der bløv jo saa snakket bode fram o tebaag, o der kund et ret kom noved ud aa et; men saa støj stuer Las op o en gammel Uen, der støj ud ve æ Hussie. Han vaar li Kaael for o rangsier et saadan som de skuld vær, han haad van mej i attenhunderosyv, da Engelændere di vaar her, o atter som han sjel saa, saa haad han den Gaang lavet noven faale Bedrøvter.

O de kan nu godt vær, te de vaar sand nok, for Las de vaar en Kaael, der et vaar rej ad sej, o stærk de vaar han ov, mier som di flejst. Han haad te davle Ti en stuer Savel o en Pistol mæ Stjenlos for hængend hjem øver hans Seng; de haad van en engelsk Officers, som Las haad tejen te Fang i æ Kri, fortold han. De hær Savel haad han spænt om sej, o æ Pistol haad han i den jen Bovslom, ilav han kraveld op o vild te o taael.

Saa begynt Las o fortæl, te de kund et nøt her o sto o vrøvel saalæng, te vi moskie haad æ Slaver. Nej, hær skuld handles, o de skuld vær snaar endda; o hvis æ Mænd o Kaael, der vaar, di ejzen vild lyster hans Komando, saa trov han nok, te han kund saa møj, te han kund før dem

an, o han skuld hejer et sjel hold sej tebaag, hvis æ Slaver di kom her te vos. I kan stuel o, saa han, o trat æ Savel o holt op i æ Vejer, te de hær Savel den haar van brogt aa en dægte Mand, men de vaar imued di dansk Soldaater. De holt haat, inden han vild avlevier en, men han maat gi sej; a vel et sej, hvem de vaar, der tov en fraa ham, for en skal et rues sej sjel, men a vel sej, te de skal kom te o hold endnu horer inden a gier en fraa mæ te jen a dem forlævvæn Slaver, som æ Tyskere di haar send vos o æ Hals.

De vaar novel, der vaar Mjenneng i; o de vaaer et ret læng, inden Las haad de hiele ordenet. Enhver skuld go hjem o fo fat i hva Voben han haad; Bøsser vaar jo de bedst, men de vaar jo et enhver, der haad en Bøs, men saa skuld di tej en gue stærk Hjøfork o fo den sleven godt o æ Tiender, saa kund den ov nok broges. Noven ong Kaael bløv ordinieret te o kom o hver en Hest o ri længer naer o o fortæl der, hva der vaar ivint, o sej, te di skuld bær dem ad lisom vos o sørre for o sto sammel o forsvaar dem sjel o æ Land.

Saasnaar der kom en fremme Minnesk mæ æ Landevej synderfraa, saa fuer Folk jo atter ham for o hør, om der vaar novel Nyt. O de vaar der jo endda nok av; den jen fortold grover Historrer som den anden. Di kom saagal naer fraa o fortold, te æ Slaver vaar laant naer o, men de

saa Las, te de vaar Løven, saalæng te vi et haad mærket te dem, da vaar di et nueren for vos.

Saa om Attermeje bløv alle Mænd o Kaael jo sammeld uddenfor æ Sovnfoveds Goer, o Las begynt o eggesier mæ dem ud i æ Tovt; der vaar jo et Ti te møj indøven som han saa, men en ledt skuld di jo da ha, inden di drov ud.

De gjæk saa den Attermeje, o Las kommandieret te han vaar snaar hiel hvæs. Da di kom te Avten, skuld der en hal Snes Mand sættes o Post nier ve æ Brov, der hvur æ Landevej goer øver æ O. For der vaar et især, te der skuld passes o, saa Las. Derfor skuld dem som skuld o Post ov ha alle Bøsser som der vaar, for saa kund di nok forsvaar æ Brov saalæng te der kom Forstærkneng, hvis æ Slaver skuld kom.

Nu haad Las en Dætter, saa møj en faale kjøn Pieg vaar et, o der vaar manne aa æ Kaael som nok vild ha fat i hind. Men Las han haad bestemt, te æ Sovenfoveds Søn skul ha æ Pieg, saa der vaar jo et saa grov møj o vint atter. Der vaar regtenok dem der saa, te Las's Dætter vaar gue Venner mæ en Kaael, der tint ve dem, men de vaar der engen der vest novel om te Sekkerhied.

Nu vild Las ha, te der en gue Støk ofor ve æ Brov skuld sto en Par rask Kaael, for te di saa snaar som di mærket novel mistænkele kund rend nier te æ Brov o fortæl et te dem der støj,

o saa skuld der jen fo fat i en Hest o ri op te
æ Kjærk o gi sej te o reng mæ æ Kjærkeklok,
naar saa Folk hør de, saa skuld di stræv o kom
te Hjælp.

Las vaar jo en Kaael der vaar et rej ad sej,
o mier muede vaar han val ov bløven ve de, te
han saaddan vaar bløven en Slavs Kommandant,
o saa troj han jo, te al di ander haad et lisom
ham. For saa o vis, te han gjor møj ud a æ
Sovenfoveds Søn, saa vild han ha, te han skuld
vær den jen a dem tov, der skuld sto o den mjest
faarlig Post. Hans ejen Søn ga han Ordre te o
vær den anden. Di ander kund nok sie, te Pejer,
de vaar æ Sovenfoveds Søn, han hoved slet et
saa møj godt de hær Stuerhied, som Las jo töt
de vaar, te han skuld mej te. Men han saa da
et noved te et ant end han vild li ind o ha en
Meldmad i æ Lom inden di drov av.

Di vint en gue Stød, men Pejer kom et igjen;
saa vild Las da ind o sie atter ham, for de kund
et nöt o go o dræms svaar læng, saa han.

Men der vaar ingen Pejer o find nover Stejer.
Las rovt o ham, o de vaar val et fri for, te han
vaar ve o blyv en ledt gal i æ Hue, for han vaar
jo ivrig o o kom astej. Saa vaar der en lille Pieg
der saa, te hun haad sie Pejer vaar gaven ind i
æ Laae. Las kom derind o begynt o rangsier, o
saa töt han nok, te der vaar noved der røer sej
hen i en stuer Dønge Haveroven; han fuer derhen

o javet æ Savel ind i de hær Oven. Men saa bløv et løvend i et; Pejer fuer op o raavt: Aa nej lille, raare Slave, slaa mæ et ihjæl! Hvis Du vel la mæ go, saa vel a gi Dej mi Klok o mi Piev.

Aa din sølle rej Pjalt, raavt Las, de er jo mæ der er her; ja Du er nok ov den ret Kaael o sæt ud o Post, saaddan en Dommerhue, der et haar mier Mued en Du vel her pot Dej for o blyv fri for o kom mej.

Pejer bløv jo slem slokøre ve de hær, men han fæk et noved saa, for Las rend ud ad for o fo fat i en anden jen te o sto Post. Li uddenfor æ Puert kom hans ejen Kaael imued ham: de vaar saaddan en noved stel o rolle Kaael.

Haar Du saa et faat fat i Pejer? spuer han.

Hæ, Pejer! mint Las, saaddan en sølle rej Pjalt; nej de er nok et en Kaael o sæt ud o saadan en Post.

Maa a saa et kom mej? spuer æ Kaael.

Las sov te ham. Mjen Du, te Du kan tej Dej de o?

Ja, a tænker et snaar, a skal gyver et saa godt som a kan.

Saa kom bode Las's Søn o æ Kaael astej o skuld sto som en Slavs Vedet. O di ander, som skuld pas o ve æ Brov, fulle mej.

Las vaar sjel mej nier o gi dem Instrugser o forklaar for dem, hvudan di skuld forhold sej.

Di maat engen som helst la pasier, saa han, som et kund gi den Feltrov, som han ga dem. Æ Feltrov de skuld vær „Kong Frederik“, o enhver som et vild sej de, skuld di skyd nier.

Saa gjæk Las hjem en Vendeng, men han lovet, te han skuld kom dernier igjen, naar han haad faat novel o spis, for han haad snaar et faat novel æ hiel Dav, baaer øver al de hær Krigsvæsen.

Æ Sme han fæk æ Komande, saa læng te Las kom igjen, o saa vaar di færre te o tej imued æ Slaver.

Men nu vaar der de ve et, te en Mand i æ Bøj han vaar hen o Attermeje kjon atter æ Dogter te hans Kuen, o de vest Las et, ilav han ga Ordre te, at der maat engen pasier udden o gi Feltrov.

Saa ud o Avten kommer æ Mand jo kjørrend mæ æ Dogter. Han fæk godt nok Lov te o passier forbi æ Post ud o æ Vej, men da han kom te æ Brov, bløv et gal.

Æ Sme raavt ham an, ja de vaar da Niels Krænsen mæ æ Dogter.

De kund enhver sej, mint æ Sme, om di kund gi Feltrov?

Nej, de kjend di et novel te, der vaar engen a dem, der haad faat novel o ved om de.

Ja vi haar Ordre te o skyd enhver, der et vel avgi Feltrov, saa æ Sme.

Jamen kan I da et hør, te de er mæ? raavt Niels Krænsen.

Jov æ Sme tèt jo nok, te de kund legen o vær ham, men han vaar et ves o et.

Saa bløv æ Dogter gal o rovt om di vaar Røvere, der vild øverfaald Folk, der kjor i saaddan en Ærend, o saa te æ Mænd, te han skuld baaer kyer vier.

Men saa gjor æ Sme kort Proses, han lo an o dem o skød. Te ald gue Held ramt han da et, o imidlegulav kom æ Uen saa nær, te di kund sie, te de vaar Niels Krænsen mæ æ Dogter.

Æ Sme bløv jo noved slok ve et, men han undskylt sej mej, te de vaar Las, der haad gien Ordre, o da han vaar Kommandant, saa skuld di ander lyster.

Ja de vaar jo gue nok, mint æ Dogter, men di kund jo da nok forsto, te frele Folk, der pasieret æ Vej, di skuld ha Lov te o kom forbi.

Jov de kund æ Sme ov nok forsto, o han lovet saa, te han vild vær noved mier forsegte, inden han begynt o skyd o vejfaarend Folk.

Saa kjor æ Dogter vier.

Ud o Avten kom Las dernier for o inspisier, o saa maat æ Sme jo te o gi Forklaareng øver, hva der vaar pasieret.

Saa kom Las ligodt i Tanker om, te de vaar ves gal mæ de hær Feltrov, o saa fæk han et omdannet saaddan, te dem der støj Vagt, di skuld

la frele o kjænd Folk pasier, men mistænkele Folk skuld di anhold o undersøg om di haad novel Voben ve dem, inden di maat fo Lov te o go vier.

De hær holden Vagt, de bløv jo ve i noven Dav, o æ Snak om hvudan æ Slaver di grasieret de bløv jo længer jo vaer, men æ Slaver sjel vaar der engen der sov novel te.

Tesist bløv Folk en ledt kyv a de hær Krigsvæsen o begynt o snak om, te de passet ves et mæ de hær Slavesnak.

Las vild ligodt et gi fortavt, han vaar nu bløven opsat o, te han vild i Kast mæ æ Slaver.

Men saa vaar et jen Dav, te Las sjel støj o Post nier ve æ Brov, for de knev mej o fo Folk te o møed, saa kom der en Mand riend mæ Boj fraa æ Herredsfoved, te de vaar baar Løven al de Snak om, te æ Slaver di vild kom, o te di behøvet et mier o hold Vagt.

De vaar nærve, te Las bløv gal i æ Hue øver den Oplysneng, for nu haad han jo saat sej de hær i æ Hue, te han vild lav nover faale Bedrøvter i æ Felttog imued æ Slaver.

Men der vaar jo et novel o gyer ve et, der kom engen Slaver, de bløv ve æ Snak. Folk di moret dem sin øver al den Halløj, der vaar i den Ti. Men jen vaar der som et tèt, te de vaar møj morsom, o de vaar Pejer. For da han noven Dav atter, te al Teng vaar kommen i Rollehied igjen,

vild go om te Las's i Besøgels, bandet Las o, te saaddan en Kaael som ham skuld aller blyv hans Svingersøn. Saa kund Pejer losk av mæ de, o de hjolp et, te æ Sovenfoved han prøvet o snak Las teret; der vaar et noved o stel op. O de vaar et saa grov læng der atter inden Las's Dætter bløv forlovet mæ æ Tjenestkaaël. Saa møj gjor æ Slavekri da, for hvis Pejer et haad boen sej ad som han gjor, saa vild et jo ves nok ha kommen te o hold haat, inden Las's Dætter o æ Kaael di haad faat Lov te o fo hverander.

Vi tèt alsammel, te de vaar grov hovres de vi haad hær om de hær Slavekri. Hans Mekkel snakket om, te nu trov han nok, te han haad fortold si Paart for i Avten, o han mint, te Jens Røjter han maat op mæ en lille Historre, for han plejet gian o kund fortæl nover hovres Smaakrøniker.

Men Jens han mint, te naar han gjoer æ Gild, saa maat han val da nok blyv fri for o fortæl Historrer.

Saa li i de sam som vi sod o snakket om de hær, saa kom Sine ind mæ en stuer Talerkenfuld Smaakager te vos. Vi kund ves gjaen træng te en Bid Brø o en Dram, mint hun, for o fo al di hær Historrer ret sonken. Saa fæk vi en Par Omgaanger Smaakager, o æ Kaalfolk fæk en lille dansk Dram o æ Kvindfolker en Glas Mjø.

Di hær Kager di smaager pennede hejsen

grov godt, saa Jens Røjter o fesket sej en Krengel mier. De er et saaddan som ilav a vaar ong, da fæk en nover Krengler, der vaar saa hoer o saa taer, te en kund snaar et bid en istækker, de er et saaddan nu om Dav, for nu er æ Smaaknaas jo snaar saa skør o saa fien, te de kan et toel o tej ve.

Aa de er endda et de væst, mint Niels Jensen, men der er møj ant, der er bløven møj finer sin fraa den Ti av, te a kan føst hovsk. A vel rejen ud sej, te Folk di er nærve o blyv hiel undele o manne Fasovner. Sikken Forskjel der er o Klejdragt nu o saa den Gaang. Da kund en go i si hjemlavet Wandmels Klejer, bode Mænd o Kaael. O æ Kvindfolker di sov da ud som Bønder, de gjør di snaar et alsammal nu mier, de er baaer om hvem der kan kom te o sie grommest ud, saa Skam mej hva de koster. O hva trover I, te Folk vild ha saa te et, hvis som nu mæ, te a vild ha stilt mæ hvid Krav o hvid Kasket o ant, hva ong Kaael nu kan find o o brog?

De vild pennede ha troj, te a vaar et ret i æ Hue, de er ves, de vild di.

Jov saamænd, saa a, de kan der moskie vær novel i, men trover Du et, te Folk nu om Dav de vild trov de sam snaar, hvis en ong Kaael stilt mæ stuer Træsker o æ Fædder o en rø Lu o æ Hue en Sonda Attermeje, o saaddan i de hiele

klæj sej lisom Folk di gjor for fyrretyv eller en hal hunder Or sin?

Jov saamænd, de kund jo nok skie, men de er hejer et aljen saaddan, hva de angoer Klejer o saaddan novel, te Folk di finder o ny Mueder, de er snaar o al mulig Fasovner, hva en vel nøven. Der er nu di hær Højskueler, vel a sej. Ja Folk di er jo næve o trov, te di kan engenteng o duer engenteng te, naar di et haar van o en Højskuel. O hva haar di saa ud aa et? Kan Du moskie sej mæ de? saa er Du slet et saa ledt klog, de skal a gi Dej Attest o.

Ja, mint a, saaddan li o sej bestemt, hva Nøt Folk haar aa et, de er jo slet et saa næm i en Hast o sej, men a mjen da nok, te al di hær Højskueler, di haar gjor møj godt.

Ja ves saa, der kommer et! De kan en altier fo røven i æ Nies, te di haar gjor møj godt, men derve blyver et ov. Nej, hvis I kan tej o peg o enten jet hejer ant o saa sej: De der, de er æ Højskueler djer Skyld, haad di et van, saa vaar de hejer et bløven te novel.

Ja, da kan en jo da val find saaddan novel, mint a, for der er nu æ Foredragsforeninger; hvis Skyld trover Du de er, te di er kommen?

Ja saaddan novel, de kan pennede gian vær. Men a mint novel, te der gjør novel Nøt, for Du skal da et byld mæ ind, te en kan ha novel ud av o sed o hær o saaddan en Foredrag om novel,

som en et kinder noved te far li den Avten, o moskie hejer aller sin hør noved om.

Ja, men saa er et jo godt o fo noved o ved om et, saa a. Aa de rejen a hejsen aller svaar hêt, for de er et noved, te en kan fo æ Fø ve o hør o. Men nu vil a li sej Dej jen Teng: Naar nu saaddan en ong Kaael hejer Pieg haar faat sej sammeld en lille fo Skjellinger, saa skal di jo o en Højskuel, for Gubevaares, di vel jo da vær pæen Folk. Naa, saa kommer di der, o di flejst a dem, di har vesnok et sie saa grov møj te djer Bøgger sin di kom aa æ Skuel, o saa er et saamænd et saa sær om di haar glemt de mjest a de di haar lærer i djer Skueliti. Trover Du saa moskie, te di kan fo ret møj lærer i de fo Moneder, di er o æ Skuel? for a trover et et. O saa et aljens de, men saa foer di jo ves en hiel Diel prekket ind om, te di skal et løv baar for o arbed, di skal ov ha hyver Interesser. Men hva trover Du, te en fatte Tjenestkaael o Pieg di for o tænk o, naar di blyver gyvt mæ hverander o kommer te o sed i en Lejstov? A er rej for, te di glemmer o tænk o, hva di haar lær eller hør o æ Højskuel. Hvis di hejsen et vel go o æ Soven, saa skal di arbed stræng hver Dav, o naar di saa kommer te Avten, saa skal di ves nok sørre for o kom te Rollehied, saasnaar di kan. A trover et, te en Arbeidsmand, der haar standen i æ Bund o en Mærgelgrav, hejer en Kuen, der haar bonden

Nieg op en hiel Dav, di er møj oplagt te o sed o despetier, hejer haar stuer Løst te o sæt sej te o sjøng en hal Times Ti.

Jov saamænd, de kund a jo et fraago, der vaar jo noved i de, te Niels Jensen han saa. Men a tèt jo da ligodt nok, te a kund ha noved o sej imued et.

Men saa saa Jens Røjter: Hør nu: hvis I nu vel hold Jer Mund mæ de despetieren, saa vel a gi Jer en Krengel o en Dram egstra, for hvor læng I despetierer, saa er I li klog, o naar I begge tov haalder o Jer Mjening, saa kan I jo alder blyv jens ilyvval. Hvis I saa endele vil snak om de hær, som I vaar ve, saa kan I tej en hal Dav av te et o saa sed jen tov mæ et, saa blyver vi ander da fri for o hør o et.

Saa fæk Niels Jensen o mæ hver en Krengel o en Dram, o Sine ga vos endda en Glas Mjø i Tegyvt.

Saa fæk vi æ Pivver stappet o tænd, o saa mint Jens Røjter, te nu kund vi nok toel o hær en Par Historrer, ilav te Sine hun lavet en ledt Meldmad te vos.

Saa gjæk Jens Røjters Kuen ud i æ Køkken for o lav æ Meldmad istand te vos, o saa sod vi ander jo o holdt Snak ilav.

Ja, de er grov mæ et, saa Niels Jensen, saaddan som al Ting gor tefram i vor Tier; der er nu de hær Telegraf o Telefon, de kjænd en

slet et noved te i si ung Dav, o saaddan er et mæ saa møj ant. Et for de, te a vel sej, de er skidt alsammel, de er et slet et, for som nu æ Telefon, de er en grov raar Teng, saaddan naar en skal ha Boj atter Dogter hejer Dyrlege, o saaddan er et mæ saamøj ant, de er gue nok, naar de baar et blyver misbrog, men de er der saa grov møj a al de ny der kommer, som blyver, o de kaalder a, te de er en Fejel.

Ja, de skal pennede nok sæd, saa Jens Røjter, men ved Du hvad a trover ov er en Fejel? A trover, te vi skuld ha haad vor Meldmad noved faer, for a er bløven skammele svolten; a trover nok, a vil ud o sie te Sine, om hun et snaar haar noved lavet te vos.

Saa vaar Jens Røjter en Vending ud i æ Køkken o sie te æ Kuen.

Nu skal vi snaar ha noved te æ Føe, saa han, da han kom ind igjen. Men Sine sejer, te vi kan godt fo Ti te o hør en lille Historre føst, for hun haar et allerknappet færre te o sæt o æ Buer.

A tøvves hejsen, te Du plejer nok o kund gi en lille jen, Mekkel Sme, men i Avten sedder Du saa møj rolle, de er ves de bedst, te Du for begynt nu.

De kan godt vær, te de er ov, mint æ Sme, o a kan jo ov gian fortæl en lille Historre inden vi skal ha vor Meldmad.

I ved jo nok, te i gammel Dav, da vaar æ Præst møj kloger saaddan o manne Teng som di er nu omdav.

Saaddan hva de angoer mej o maaen noved Spøgeri hen, da vaar di anderledes dægte den Gaang end di er nu, de kan ov godt vær, te de kommer møj av, te der er et saa møj Spøgeri nu, som der vaar den Gaang, de ved a et. Men nu skal a li fortæl Jer en lille Historre om saaddan en klog Præst fraa den Ti av.

Hvur han bue de hær Præst, de ved ved a et, men de vaar da nok et hær o Ejen, men derfor kan æ Historre jo vær li gue o val ov li sand.

Æ Præst han haad jen Attermeje van kjærrend te Stajs, o saa vaar et bløven en ledt silde, inden han bløv færre o kom astej hjemad.

Æ Vej di vaar jo slet et saa møj sekker o pasier i den Ti om Avtener, men de rejend æ Præst et saa møj, for hans Kusk de var en grov stærk Kaael, der nok kund tej en gue Tav, hvis der skuld kom noved Skaaensfolk te dem, o sjel vaar han da hejer et noven Frøssenpind, o telimej vaar han en klog Mand, der forstøj sej o en ledt mier som di flejst.

Naa, di kjour jo hjemad, o de gjæk hiel godt te di kom te en stuer Mues. De hær Mues haad et noved gue Uer o sej, bode saaes der, te Skaaensfolk haad djer Tehold der, o saa telimej vaar et et hiel rele mæ Spøgeri o saaddan noved.

Da di vaar kommen hal igjummel æ Mues, begynt æ Kaael o Snak om, te der maat vær noved ve et, for Hæest di kund snaar et slæv Uen aa æ Stej; o han vild te o sto av for o sie, hva der vaar ve et.

Nej, hold! raavt æ Præst. Blyv Du baaer sedden hiel rolle o la mæ sto av, de er ves de bedst. Æ Kaael han bløv noved forunderet ve de hær, o minder bløv han et et, da æ Præst han kraveld ofor aa Uen o gjæk o æ Stjat hen imeld æ Hæest, o saa sprong laant ud ofor ve dem. Han kund nok forsto, te der maat vær noved ve et, som han et forstøj sej o, o han bløv saa baaer seddend hiel rolle for o sie, hvudan de hær de vild spind av.

Saa stellet æ Præst sej an mæ æ Røk imued Uen, o saa holt han den jen Aarm op en ledt o keg ind under den tebaag imued Uen. Da han haad standen der en ledt, begynt han o mommel noved op, o saa saa han te æ Kaael, te nu skuld han sto aa Uen o tej den hyver Baghjul aa Uen o leg en op obog ve Aægstuel.

Æ Kaael gjor som æ Præst ordinieret ham, o da han haad de besørret, støj han o Uen igjen, o æ Præst han kraveld saa den sam Vej tebaag som han vaar standen av o saa, te nu kund di kyer igjen.

De vaar val et fri for, te æ Kaael han sov en ledt te de hær, men han haad van mej o

saaddan Turer far o vest, te æ Præst han skuld nok forsto, hva han gior. Saa kjor di igjen, o nu gjæk et hiel udmærket, endda di haad et on trej Hjuel o Uen. Da di kom hjem, saa æ Præst te æ Kaael, te han skuld kyer li ud i en stuer Dam, der vaar nejenfor æ Præstgoer. Der lod di saa Uen sto o spænt æ Hæest fraa o wja i Land, bode æ Præst o æ Kaael.

Æ Kaael han kjor om i æ Goer mæ æ Hæest, men æ Præst han bløv gavend der ud, o mommeld noved ve sej sjel.

Næst Maaen tiele saa æ Præst te æ Kaael, te han skuld spænd æ Hæest i æ Tøj o fo Uen hint hjem. Ilav han fæk Uen slævt op o æ Land, kund han si, te æ hyver Si o æ Baguen sov ud allerlisom, te en vaar trat igjemma lld, saa for-sven sov en ud. .

Ja, saa æ Præst, de knev for mæ i Javves, vi vaar i staer Faaer, som Du ves nok tænt o. Men nu tænker a ov nok, te han skal vær pot saa godt nier i æ Dam, te han lar vos vær i Fre en anden Gaang.

Sier I nu: Dehær, der haad hold igjen o Uen, der ud i æ Mues, de vaar nok æ Gjenfaard aa en gammel Herremand; han haad jo lavet saa manne Skaensstreger ilav han løvet, te han maat go igjen sin te han vaar dø. Saa haad di jo faat ham niermaaend ud i de hær Mues, men di haad et faat et ret lavet, o saa vaar et, te han vild prøv

hans Konster mæ æ Præst. Men han vaar ham jo for klog o fæk et lavet saaddan, te han maat følle mej hjem, o saa haad æ Præst faat ham ret niermaaend ud i de hær Dam.

Sie saaddan Præest, de vaar noven Kaael, der vaar noved ve, saaddan noven træffer vi et nu om Dav.

Ved Du hva, saa Jens Røjter, da æ Sme haad fortold de hær Historre, a trover lifrem, te de er en grov stuer Løvn, Du haar sedt o fyldt i vos.

Men æ Sme mint nej, for den, der haad fortold en sidst vaar da løvend inu, saa de maat nok vær sand.

De tèt a jo val, te a kund forsto, for de vaar jo ham sjel, der haad fortold æ Historre, o han vaar jo spelløvend nok.

Men saa li i de sam, saa kom Sine ind o begynt o dæk Buer te æ Meldmad, o saa bløv der et snakket mier om æ Historre mæ æ Præst o æ Spøgels.

Saa fæk vi vor Meldmad. O vi fæk bode Flæskstiege og kogt Flæsk o Sylt o Frekadeller o Mejslerpøls, o de vaar jo alsammel lavet a de hær Svyn, saa vi maat nok sej, te vi fæk en gue Pølsild. Men Jens Røjter han saa nu ov, te vi spist snaar en hal Svyn den Avten.

Da vi saa haad faat vor Meldmad, vild vi te o ha en lille Slav Skjevindsel. Men saa fæk vi ret o mærk, te æ Kvonner di vaar kommen mej,

for di saa, te nu vaar et øver Sengetj, o saa skuld vi hjemad; her o blyv sedden te halles Dav o spel Kort, de leggend engen Teng. Saa vaar der et ant for som o go hjem, for æ Kuen skal en jo lyster, saa Kren Pejser, naar de da ejser skal vær te Maaed. Men Jens Røjter han vaar et fornyvet mæ et, for som han saa: han kund gian ha slompet te o tint en Par Skjelling i æ Skjevindsel te Hjælp te æ Gild, o de bløv der jo et noved av nu.

Ja, de er ov en Skam, saa Niels Jensen, men nu skal a sej Dej en Teng: A haar tænt o, te a vild gyer en lille Gild en Gaang mæ de føst. Der vel vi saa et ha æ Kvindfolk mej, saa kan vi bode fo noven Historrer o saa endda en lille Skjevindsel.

Ja, de er ret nok, saa Jens Røjter, saaddan tøvves a ov li, te de skal vær.

Saa saa vi Gonat o Tak o saa gjæk vi hjem fraa Jens Røjters Pølsbild.

MUNTER HISTORRIER

AA FRITZ REUTER

OMARBEJDE AA ØWVERSAT PAA
VENDELBOMOEL

AA
FRANDS VENDELBO

AARHUS
ALBERT BAYERS FORLAG

— JYDSK FORLAGS-FORRETNING —

1907

AARHUS STIFTSBOGTRYKKERI

Hvadant en Glaskaret bløw te e Pibhue.

Døj Gaang a var i Dreng paa tøl Oer, jik e mæ som oel ajjer Bøen — a vil oel Tier ha noe nyt. Ha a faat i nytj Flijsboew, drøw a omkreng med døj i en trej, fier Daew — saa læt a døj leeg, taebt døj, heller bytte døj væk. Aa saa vil a ijen ha noe nyt.

Aa Løsten te noe nyt kam Løsten te aa byet, aa der ku let ha kommen noe væer uk o e, hves intj Onkel Mathis i Tij ha jij mæ e Par solij Øerfigner.

Med di Øerfigner hang e saant sammel:

A hae en dejli Hajkanin, blaagro med hvitj Blis, aa døj vil mej bæest Ven Frits saa mageløs jaen ha. Frits aa mæ vi hajjelt no oel Tier sammel, aa haj ha forsøent mæ med maanner Hærlihjeer, som a intj veest, hvad a skul brueg te.

Døj hær Gaang vil haj i Byet for min Kanin ji mæ oet Skakfigurer, trej udpuste Høns-eeg samt en hael Lyssavs, aa saa skul a uen i Tjybe ha i

Hvalp, nær hans Tantes Grøvlenghuj fæk Hvaelp — noe, som a seen erfaaer ku ha sin stuer Vaan-skelihjeer, da de var i Hajhuj.

Men med de aantj var e rejti nok. Kon dæj hael Lyssavs ku a intj rejti faa eej i Hwoet, aa a saae te ham:

»Frits, hva skal a med dæj gammel Tengest?«

»Ih,« saae haj, »dæj faj a, da a i Goer faltj epaa Gaaen. Do ka jo feej dæj naen Haldjel aa saa sæel dæj for titj Ører.«

De ku a jo satj, men a var saa tit fallen aa ha aldri fojjen noe, og Sagen var mæ derfor let betenkeli.

Saa saae haj:

»Frits« — for a hjer aasse Frits -- »mej Faaer er kon Smed, aa dej Faaer er Borgmester. Hvafor ka do saa intj lissaa godt feej noe som mæ?«

De var jo no aasse saej nok; Hajjelen bløw slutte, aa Frits jik. Aa ide haj gor uk aa Porti, aa a stoer aa fordyber mæ i Beskuelsen aa min trej udpuste Hønseeg aa dæj hael Lyssavs — svab, svab — saa foer a tow krafti Øerfigner, aa da a væntj mæ om, var e mej Morbroer, Onkel Mathis, der ha sat bag ved Æbeltrejje aa høet de hiele.

Onkel Mathis var i gammel Soldat aa hae noen naragti Vaanner. Haj slow oel Tier føest, aa bag sætter fortaelt haj saa, hva haj ha slawve for. Haj ha vat vidt omkreng aa sit Verden aa ku forteel maanner Historrier, men de ubehageli ved hans Hi-

storrier var, at di oel Tier hae en Moral, aa dæj holtj a intj aa, for nær haj var kommen te dæj, saa vaanke der noen Krabask, for at a bier skul behoel Moralen.

— Da a ha suntj mæ sætter Øerfigneren, sæt Onkel Mathis sæ paa Bænki aajjer Æbeltrejje aa saae:

»Dreng, ve do, hvafor do fæek dæj Tjebhest?«

»Nej, Onkel,« saae a, »do haar jo ien Historri fortalt.«

»Dæj kommer naturlivis bagætter,« suer haj. »Lusengi fæek do for det Bytteritj, da do — saa vidt a ve — intj skal vær Hæesthajler. Sæt dæ no hær hen, saa skal a forteel Historrien:

Da a ino var Soldat, hae vi i Ritmester ved Eskadronen, e bette Spetakkel, rojrøge aa intj sue pæn. Haj skul oel Tier ha noe nyt aa var saa fuld aa Nøkker som Æselt aa gro Hoer. Nær haj var faltj i i Ræjstien, hvielt haj intj, førre haj aasse laa i en Groeb, aa ha haj i Da Støvler epaa, mat de i Maaen vær Skow aa i Øwvermaaen Taafler. No var haj rig, aa hans Pængspaang kuj godt taael di Domhjeer, haj hjet epaa — i de mejst for en Titj.

Derfor var vor bette rojrøge Ritmester oel Tier omsværremt aa i hiel Flok sultjen Kammeraater, der plokke ham som Ravven, udsuege ham som Iler aa low bag ved hans Røg som Gavtyev.

Jej aa de hær Broderskab beltj ham eej, at dæj

støst Fornøwvels aa Verden var aa seje i en tæst telokke Glaskaret med jej æfor aa jej æbag aa tjyer med fier Hæest for op aa nier ad Laejveej.

De var lieg noe for vor bette Ritmester. De var jo da noe nyt, aa selvfølgeli bløw Glaskareten aa Hæesten anskaffe. »Døj støst Fornøwvels aa Verden« tu no sin Bejøjjels, men fæk aasse snaat Æej. Thi nær vor lelle Ritmester sad i Glaskareten aa hoppe fra døj jæen Sij te døj naen som i Døwvel i en Medicinsflaesk, stu Folk steel aa low, som om de var i Abekat, di so epaa.

Da trej Daew var goen, var Ritmesteren lie aa Glaskareten, aa de var en stuer Læk, at Obersten ved Regimentje tu sæ en ong Kuen, som ha sat sæ i Hwoet, at hon vil ha sæ en Glaskaret med fier Hæest aa jej æfor aa jej æbag. Obersten ha intj noe derimod undtaen hans Løn, men haj hae no oel Tier søgt aa forhøew sin Eejtægter, aa saant hae haj trej Daew færri Brølloppe vojjen i Kalæssivuen og tow Hæest, hvoraa døj jæen var kulre, fraa en tysk Greev.

Haj gor oltjsaa hen te mej bette Ritmester aa udmaaller saa prægti for ham, hva morsomt de var, nær mæ siel var Kusk. Aa da der no her var, hva der hør med te en rejti Tuskhajjel, nemli i klog aa i dom, saa bløw Hajjelen straks awslutte, aa døj naadige Fru Oberstinde fæk sæ en Glaskaret med jej æfor aa jej æbag, aa mej Ritmester fæk Kalæssivoen aa døj kulre.

I smok Maaen, da Byej intj aner noe untj, sætter Ritmesteren sæ i dæj nytj Kalæssivuen aa tjyer med Vuenstaangen aa dæj kulre lieg eej ijemmel Oberstindens Vejje. Der bløw e frøgteli Spetakkel, aa Oberstens — heller rettere Oberstindens — Adjutant kam uk aa spuer, om Døwli plawwe ham.

»Nej,« saae det bette rojrøgge Ritmester, »intj mæ, men Hæesten.«

Aa di snakke derom — fram aa tebaeg, aa aa Snakken bløw der en Hajjel aa aa Hajjelen e Byteritj. Ritmesteren fæk — for sej Kalæssivuen aa di tow Hæest — i Rijhest, i Graaskemmel, som var ino væer med Spelopper end Tjyerhæesten. A tjentj Hæsti, aa a veest, at sad der jej tossi Døwvel i Tjyerhæesten, saa sad der titj kloeg Døwvel aa Spellopmagerer i Graaskemmelen, aa dæj var intj te noen Verdens Nøet uen te aa sto i Stallen, ee Hawver aa slo Skenbjenneren i Støkker paa Staldfolken.

I skøn Da sætter Ritmesteren sæ op epaa Skemmelen aa rier ijemmel Gaaeren uk aa Byj. Haj rier uk epaa Marken, aa di titj Døwvel i Skemmelen rier med, men di sowver, aa Skimmelen trawver sendi henad Veej som enhwar naen gammel Kreek.

Mej rojrøgge Ritmester sejer aa tenker epaa ien Teng, da der kommer i Jæger goi med i Huj, aa Ritmesteren grojjer netop epaa, hvafor Jægeri jik der, aa hvafor Huej jik der, aa hvafor Huej

jik med Jægeri, aa Jægeri jik med Huej. Aa da de er goen op for ham, gnier di titj Døwvel i Graaskemmelen djer Ywven, vuvner — aa een Ritmesteren ve e Uer o e, legger haj i Groben.«

— A tentj, at no kam dæj uhyggeli Moral, aa a dokke mæ.

»Nej,« saae Onkel, »ino intj. Historrien er intj u ino.

Dæj Pokkers Graaskommel løb no bestandi rojen om de Sted, hvor Ritmesteren laa, slow baguk aa foruk, vrenske aa peb, aa di titj Døwvel ejjeni dæj holtj Haael i Vejer. Mej bette Ritmester sammelt sæ no, saa godt de læt sæ jøer, op aa Groben, sputte Gift og Galde omkring sæ aa snappe Gevære fraa Jægeri. Saa roebt haj:

»Ventj, Kanalli! Vi er intj fara ino,« aa vil sku Skemmelen.

Men Jægeri greb ham i Armi aa bad ham om aa skaaen Dyre. De var jo da kon e ufornofti Dyr, som intj ha Forstaj paa di Diel, aa da Ritmesteren bantj epaa, at haj intj mier vil sitj Skemmelen for hans Ywven, saa bantj Jægeri trej Gaang epaa, at de skul haj heller intj kom te. Haj vil ta dæj med sæ hjem aa ji Ritmesteren sej Jagthuj i Stee aa Tak te.

Saa bløw da aasse dæj Hajel awslutte.

Dæj bette Ritmester forstu sæ intj mier paa Jagt end en Kow, men for dæj broge Køters Skyld bløw haj en vældi Nimrod, krøb i e Par mægti

Vojstøwvel aa plaffe aa knaltj i hiel Maaen omkreng Slotte med e daabbeltløbbe Gevær. Tesiest skoe haj for Ywven aa hiele Eskadronen bue Løb aa ijemmel hans Hatskyeg, aa saa jik haj paa Hønsjagt.

A vor dæj Gaang Vagtmester aa var høwt anskrøwve ved Officireren. Di tu mæ derfor aa aa te med paa Jagt, aa a var tossi nok te aa go med, skönt a oller hae aantj end træet Bien uk o e.

Ritmesteren aa mæ vi foltes no ad, aa a var klog nok te aa go titj Skredt bagætter. A tentj nemli som saa: Dien Skænbjænnner, aa hva der sejer øwver deem, er intj hans Hatskyeg. Aa Ritmesteren kaltj paa sej Huj, fløjte, gned, klappe aa streggelt dæj, læt dæj søeg aa apporteer aa juer en saaent Anstaltj med dæj, at siel en saej Engel aa i Huej mat taeb sin Forstaj aa sin Taalmodihje. »Ponto« bløw da osse tesiest saa forverre, at dæj jik, nær dæj skul sto, aa stu, nær dæj skul go. Aa Ritmesteren knaller te højre aa venstre forbitj, aa »Ponto« skul oel Tier ha Skyllen. Tesiest vil haj sku dæj.

De juer mæ no untj for Dyre, aa a saae:

»Hr. Ritmester,« saae a, »Huej er ino ong. Dæj er intj dressire nok. Læ mæ faa Huej, saa skal Di faa de hær Piebhue. Sier Di — her er dæj berømt Stad Criwitz i Meklenborre aatejjent. De her te venstre skal betyj Tjerketoent, aa de Punkt te højre er Vinbjerren.«

No veest a, at haj hae en stuer Samling Piebhwoer med Belleder fra forskjelli stuer Byer rontj omkreng, men Criwitz hae haj intj. De var derfor noe nyt, aa haj bytter.

Vi goer no hjem, aa haj røger aa hans nytj Piebhue. Da vi kommer te Byjs Port, krebler e saant i mæ, aa a seer:

»Hr. Ritmester! Ve Di egenli, hva de er, Di røger aa?«

Haj so forbavse paa mæ aa saae:

»Aa e Piebhue.«

»Nej,« saae a, »aa en Glaskaret med fier Hæest, aa jej æfor aa jej æbag.« Aa saa juer a ham hans Bytteritj klaart.

Saa tu haj Glaskareten med di fier Hæest aa jej æfor aa jej æbag, Kalæssivoen aa dæj kulre, Graa-skemmelen med di titj Døwvel, dæj oeng Huj aa Piebhwoet med Staden Criwitz aa oel dæjs Vinbjerre aa smit de hiele imod i Stien.

»Saa skal de aasse go dæj saem Vej.«

Aa saant bløw haj ved, eej te haj intj i Gaang hae e Piebhue. Aa hiele hans Uløek kam jenner aa hans Bytteritj.«

Aa med di Uer stu Onkel Mathis op, aa da a ijen vil dok mæ for Moralens Skyld, saae haj:

»Dæj Gaang vel a skænk dæ dæj! Men sitj nu i Gaang paa de Snavs, do haar faat for din pæen Kanin. Aa hva Hujhvalpen angor saa how epaa Ordsprogge: Hva der jæmmes te Nætten taar Katti.«

Aa dermed jik haj uk aa Gorri.

Men a stu no der aa betragte min Hønseeg, aa de jik op for mæ, at a ha vat e stur Foerhue, aa fra dæj Titj aa haar a oller mier praaengt, men Løsten te noe nyt forjik intj saa let. Maanner Dombjeer, maanner dyrtjøbt Erfaarrenger er krøben uk aa di Eeg.

No trowver a, dæj er væk. No trækker di nytj Støwvel mæ. Nu knibber dæj nytj Tjowvel mæ. No keder di nytj Ansitjer mæ. A vil øensk, at a ijen sad aajer de gammel Æbeltrej, at a ijen høet di gammel Fortellenger, aa Onkel Mathis ijen ga mæ i Tjebhest.

A skul ræet mæ bier derætter, end a juer forhen.

Hvem, der var døj kloegest.

For maanner Oer seen lówve der i Præst, som te dawle Brug var i snorri Fyr, men i Pokkers Kaael te aa prejk. Haj ku snaek, saa enhvar fæk noe for sej Paart, aa hvadant saa Teksten var, saa ku haj oel Tier fej sæ te Ræet i døj aa kom te aa seje saant, at haj rejti fæk Lejlhje te aa rij hans kære Menihje te Vojs.

Jej Gaang hæe haj te Tekst, hvadant Gud steller Staarmi paa Søren, aa Teksten ha haj nok saa pænt dielt i trej Diel, nemli »Gud i Staarmi«, »Mejesken i Staarmi« aa »Mejesken om Maannengi sætter Staarmi«.

Saant kam haj aasse te aa snaek om Bræwven aa fraa Bræwven te Tyveritj — haj vil nemli ji Menihjeen en lèlle Reprimande — aa haj forklaeer saa, at Tyveritj intj jænner var aa bræk eej om Nætten heller aa ta Næstens Gods.

»Nej, min Venner,« saa haj, »de er aasse Ty-

veritj, nær noen lær djer Hæest grejs epaa min Eng uen aa ji mæ Godtgørels for e.

— Naa, Prejkenen var te Æej, aa Folk jik hjem fraa Tjerken — Præsti naturlivis aasse.

Som haj no sejer hjæem i hans Læenstuel aa udhviller sæ ætter Dawvis Anstrængelser, baanker e paa Døen.

»Kom eej!« saae Præsti.

Døen jik op, aa Sownfon aa syv ajjer Bøjjer kam eej.

Sownfon bejæntj:

»Vi kommer te Præsti,« saae haj, »for aa seej, at vi tækkes, dæj Prejken i Da var lowle hoer.«

»Ja, Hr. Pastor,« saae i naen, »Di saae, at vi ha læt vor Hæest grejs epaa Djeer Eng.«

»Ja,« saae i triej, »nej, de haar intj vat Hæest, Hr. Pastor. De haar bestemt vat Jess, for a skal seej Dem, Dejje er intj i dæj bæest Staj, aa di Pokkers Jess . . .«

»Ja, Hr. Pastor,« saae i fjaer, »de ma ha vat Jessen . . .!«

»Ja, de haar vat Jessen,« roebt di ajjer i Kor, di haar vat eej epaa Djeer Eng, aa de ku vi intj jøer for.«

»Ja,« saa Præsti, »de er der no intj noe aa jøer ved.«

Bøjjeren saae saa Faaval aa jik.

Da di var kommen uenfor, stu di steel aa poffe te hverajjer.

»Haj er da heels saant i klog Maj, men her narre vi ham ilywvel!«

»Ja, Bøen,« saae Sownfon, »vi Bøjjer er da i hiel Diel kloeger. Haj er nok klog paa hans Bøger, men heels dur haj intj stuet.«

Næst Senda stu Præsti atter i hans suet Tjowvel epaa Prejkstoel, men entjen var hans Tjowvel for vitj, heller aasse ha haj skywlt noe aajjer dæj, for dæj slow en stuer Fold faaran.

Haj snakke om Løwnen.

»Løwnen,« saae haj, »er en Last, en stuer Last, som vi med Ræet søger aa dryew uk aa Bøen ved Hjælp aa Berkeris. Men hvad jør vi ved di gammel Søjjerer, som med rowle Øwverleg aa koltj Bløw lywver os lieg op i vor oben Ansitj? — Di er growve fraa Berkerist, men straffes ma di. Hva jør mæ saa. Mæ steller slieg Løwnerer i Gaebstaakki.

»Sownfo,« saae haj, »aa I fier aajjer, som saae, at der ien Hæest ha vat epaa min Eng, men at de var Jessen, der ha lawve Skaae. I stoer no som fræk Løwnerer!«

Med di Uer stak haj Haajjen eej aajjer Præst-tjowli aa tu noen val vedliegholtj Hæestpærer frem, som haj læt ræen om Øreren paa Bøjjeren.

»Ma a no spør jer: Er de Goeseege?« saae haj, lut sin Bog i aa jik uk aa Tjerken.

Men uenfor paa Tjærgorri stu Bøjjerer. Di kraest bag ved di laaeng Ører aa ventj aa drejje i bette roej Tengest i Haajjen. Endelig saae Sownfon:

»Haj var ilywvel kloeger, end vi trowve! Nej, Præsti haar Ret — de er intj noen rejti Goeseeg!«

Trølleritj oltjsammelt.

»Hvarhen kommer do fraa, Jokkum?«

»Mæ? A kommer eej fraa Byj.«

»Hae do noe Æri dereej?«

»Nej, a hae intj. A red dereej for aa faa ledt Morskab. A ha høet forteel, at der var noen Konstmaggerer dereej, aa saa tu a eej for aa sitj dæem.«

»Naa, hva Konster lawve di da?«

»Aa, de var de baare Jøgl. De legger val satj i Haajlawve!«

»Ja, men fortel mæ i Gaang — hva lawve di? De var val baare saant no Ywvenforblejjels?«

»Ja, ve do hva, Krestjan — nær a skul fortæel dæ de hiele, saa vil do seej, de var Løwn i mej Hals. Men svæt var e no ilywvel — de er saej. De var rænt grusseli, oltj de di ku laew. A passe epaa dem som i Smed, men a ku skam intj ilywvel hjet uk aa, hvadant de jik te.

Om Mejjai red di ijemmel Gaaeren i fuld Stads

aa roebt op, hva di vil jøer om Awteni. Di vil baeg Eegkaeg i i Hat, træk Selkebaaej uk aa Halsi aa ee Ild aa hogg Hwoet aa aa sæt e epaa ijen. Saa vil di faa i Kakkell te aa daajs Hopsa uen aa røer ve dæj aa Døwli te aa slo Kolbøtter. Aa nær di ha juer oltj de, vil di te Slutneng vies os i Oeng aa en Kanin aa i Kok.

Naa, de var jo da nok en Mark vaer aa sitj, aa da Komerrien skul bejæej, foltes mæ aa Johan ad derhen.

Der var e stuer Teltj. Uenfor paa en Stellads stu i Maj aa slow epaa Troem, aa i naen Maj blæst epaa Trompet. Paa dæj naen Sij var der e stuer Bellede med i Maj epaa, der holtj en laang Sabel i dæj jæen Haaj aa e kløwve Mejeshue ved Hore i dæj naen. De var ræen gruelli aa sitj epaa.

Saa jik vi dereej, aa Komerrien bejæntj. Død aa Plaew — de var rejtinok Døwliis Konster, de. Føest puste dæj jæen Kaael e Par Looer væk, som om de ha vat e Par Fjeer, aa bag sætter fløw di tebaeg ijen.<

»Ih, Jokkom, de er da intj aantj end Ywven-forblejjels.<

»Ja, hør no baare sætter aa titj steel, mens a forteller. Saa tu haj hans Hat aa slow i hiel Haajfuld Eeg uk i dæj, lissom de ha vat en Paaej, aa de var i rejti Hat, for a so dæj siel, aa de var rejti Eeg, for haj smit Skaalleren uk te aaes. Saa juer haj Ild aajer Hatti, aa tenk dæ baare — jen,

tow, trej ha haj bagt dæj dejliste Eegpankag. —
Da haj ha juer de, kaltj haj mæ op te sæ.«

»Tur do nok voev de?«

»Ja —, men hør no baare sætter. »Mej Sæn,«
saae haj, »kom en Smoel nærer, aa sæt dæ herhen
te Buere, no vel vi tow spis Eegkaeg sammel. Do
holler val nok aa Eegkaeg?«, saae haj. »Jow, de
holler a rejtinok aa,« saae a. »Godt,« saae haj aa
hentj i Knyw aa i Gaffel, aa saa skul vi da te aa
spijs.

Saa bejontj haj aa vil mæ mæ lissom Smaa-
bøen aa holtj e Bed hen for Muj aa mæ. Men
lissom a vil snaep sætter e, vips, saa var e væk
baadde Kagen aa Gaffeli, aa a fæek e Klaps øwver
Njessen. »Dej Rakker,« saae a, »vel do læ vær
med saant Konster, for heels blywver a arri. Men
aldri saa snaat ha a saae de, førri haj seer: Lirum,
Larum, kabundrum heller saant noe, aa tenk, saa
sejer der en Los for Muej aa mæ.

Naa, de vil a da intj læ mæ byj, aa a griber
op for aa ta dæj væk, men — saa foer at fat epaa
en stur Skroptoes. »Hva Pokker,« seer a, »de vel
a intj vee noe aa!« Aa a smitter dæj doem Skrop-
toes lieg i Sæent epaa ham. Men hva trowver do
saa, der skee, Krestjan?«

»Hvadant skul a ku vee de. Dæj bløw val
satj seji.«

»Nej, gu om dæj juer. Dæj bløw te — i dejli
Urtekost, aa de sust aa bryst for Øeren aa mæ,

saa a bløw hielt tommelomsk i Hwoet. Aa paa jej Gaang flywver Eegkaeghatti nier øwver Ywven epaa mæ — de hael aa Eegkagen sad ino i dæj — aa a sad i Bælmærk. »De var heels net,« saae a, »de er jo nydeli: Føest brenger I mæ fraa Saajs aa Samleng, aa bagætter blejjer I mæ.

No bejontj di oel sammel aa grin, som di var gael, men a sad aa sled med aa faa mej Hat aa.«

»Ja, Jokkom, de haar sekkert vat Ywvenforblejjels — aa intj aantj end Ywvenforblejjels.«

»Men saant en Slaws Ywvenforblejjels kaller a minsæl nederdrægti. Nej, Krestjan, de passer intj. Mæ ka da aasse jøer en Teng for galt. De værker mæ skam ino i hile Hwoet aa dæj Ywvenforblejjels. Nej, de vel a intj vær med te, Krestjan.«

»Ja, men Jokkom, var de de hiele. A tət aasse, do fortaelt noe om en Kanin aa i Kok.«

»De kam te ollersiest, da oltj de aantj var forbitj, men de var skam ien Ywvenforblejjels! Haj vil vijs os i Oeng aa en Kanin aa i Kok, aa a tentj, at no skul e go for sæ.

Jow, maanner Tak! Sagen kam ajlens, end a ha tentj mæ. Dæj Pokkers Kaael kam uk aa grijnt saant hemmeli ve sæ siel, som om haj pønse paa i rejti udspekulire Streg.

»Min ærede Herrer aa Damer,« saae haj, »i Mejja hae a dæj Æer aa loew e smok Stæk, men a ma no desvæer bryj met Uer: Ongen aa Kaninen aa Kokki haar desvæer laa sæ te aa dø. Men Di skal

intj kom te kort for de. A skal straks ha døj Æer aa vis Dem no aantj. Di skal straks om e Yewblek faa di tow gammel aa sitj — Ongis Foræller.« Aa da haj ha saae de, viser haj mæ aa Johan aa oel di ajjer i pæn Kok aa en snehvitj Kanin, en liv-agti løyvi Kanin aa i dejli broge Kok. Sej mæ i Gaang — ka de val go rejti te?«

»A seer — de er baarestens Ywvenforblejjels, Jokkom.«

»Ja, men hvadant ka de vær mowle! Haar a da ien Ywven i Hwoet? A tjejjjer da nok en Kanin aa i Kok!«

»De ka jaen vær Jokkom, men a seer ilywvel, de er Ywvenforblejjels!«

»Nej, gu om de var,« saae Jokkom.

Markis-Opløwvelser.

I.

»Ja, Motter, de er val snaat epaa Tij, at Frits sier se om i Verden,« saa Soren Krænsen til sin gammel. »Si, i Maaen er e Marki i Byj — saa ku vi jo læ ham ta dereej aa sæel dæj blakke Kow. Med de saem ku haj jo sitj sæ ledt om epaa Markintj. For sier do — hvem der intj haar Fysiognonokmi, Stolthje aa ledt Koltiwereng — haj blywver i Slængel aa e Foerhue hiele set Lyw ijemmel.«

»De har do Ret i,« saae Motter Krænsen, »de haar a oel Tier saae. Men sitj epaa ham. Fisiognonokmi de haar haj, aa hans Muej aa Nies er der heller intj noe aa klaew epaa.«

»Ih, ja, med Fysiognonokmie ka e nok go an. Haj haar noe aa mæ — Søren Krænsen ha røvrødt Hoer aa soe ledt skøvt mæ de jæen Yew — a tøkkes, haj ligner mæ epaa en Prek — de vel seej i min onger Oer. Naa, med Stolthjeen haar e ien

Hast — de kommer med Tien — men med Koltwerengen er e smaat bevæntj. Haj ka intj snaek en jænneste Smoel Højdansk — forstor sæ heller intj epaa aa hajjel aa paa oel di Kneb aa Fiffihjeer, som der hør te, aa derfor skal haj i Da eej te Byj, for at haj ka faa en Smoel Skek epaa sæ.

Frits, hør mej Sæn — i Da skal do eej te Byej aa sæel dæj blakke, men how godt epaa, hva a no seer dæ: Drek intj mier, end do haar godt aa, sput intj eej i Folks Stowver, aa nær noen hjelser epaa dæ, hjelser do ijen aa seer: maanner Tak. Spis dæ intj syg i Honnengkager, puds intj Njessen i Fengen, løb intj om som i en Døs aa go aa Veej for Prægl. Katti slekker dem intj aa dæ ijen. .

Ta dæ aasse en Smoel i Ajtj, løb ien Bøen om, eejlae dæ intj i Tjøvleritj med noen, aa læ dæ intj tjyer om aa Voen.«

»Ih, Faaer,« saae Frits, »som do da er ængsteli for mæ. A lær mæ intj stæel Smørre aa Brøe — de behøwver I intj aa væer baaeng for, aa dæj blakke skal a nok sæel. Hva Niespudsnengen angor, behøwver I intj aa lær mæ noe. Fæst brugger a Fengen aa saa bagetter Lomklejje. Aa Prægl er a intj baaeng for. Karl Rasmussen aa mæ holder sammel«.

Frits hentje no dæj blakke fraa Stallen, aa da Ressen skul te aa go for sæ, kam hans Muer uk te ham aa saae:

»Frits, stek dæj bette Paang te dæ. I dæj er

der en Smoel Markisskellenger, som a haar spaar sammel for Flæsk aa Eeg.

Ta en Smol Snustobak med te mæ. Men snak intj om e. Dej Faaer behøwver intj aa vee e.«

Naa, Frits aa dæj blakke bega sæ no paa Vej, aa da di kam uenfor Lajsbyj, møet di Karl Rasmussen, som aasse vil eej te Byj.

»Hør, Frits,« saae Karl, »i Da skal vi heels moer os. Vi skal ordenli spis Honnengkager! Hva haar din Muer jij dæ i Markispæeng?«

»O, de er intj ret mø — de er kon e Par Skel-leng, aa Honningkager skal a ien ha aa, for nær a intj er rejti manerli, lær Faaer mæ oller mier kom te Marki.«

»Naa, men røge Oel,« saae Karl, »aa Koræjjer-kager! Saant i røge Oel, Frits, dæj ka do trow smager. Saant som vi skal spis Oel, do!«

»Ja, de gor an,« saae Frits. »De haar do Ret i. Om røge Oel haar mej gammel intj snakke noe.«

II.

Di var no kommen eej te Byj.

Karl jik for aa sitj sæ ledt om, men Frits bløw stoi paa Gaaen med hans Kow.

Aa aa te kom der aasse i Tjyber aa spuer om Prisen, men Frits forlaaengt straks tow Daaler mier, end dæj skul kaaest, at Tjyberi jik ijen.

»Baare dæj blakke var soltj!«

Endeli kam Karl for aa løs ham aa, aa Frits ku no gaa, hvahen haj vil.

Haj jik saa omkreng aa so paa Herlihjeeren. Tesiest stajst haj ved e Teltj, hvor der forevistes i Abekat, i Bjøen aa en Kamel.

Abekatti var oel Pengen vaer, aa de hiele var næsten gratis.

Da Dyren ha juer djer Konststøkker, roebt Maj høwt:

»Hves noen aa di ærede Herskaber haar Løst te aa rij Kamelen, saa skal di intj væer baaeng, men blot kom her hen. Naa, do, mej Sæn« — haj ventj sæ te Frits — »haar do kaski Løst?«

»Ja, de haar a nok,« saae Frits. »Hves døj ka bæer mæ, saa tør a nok vow e.«

Kamelen kam no aa laae sæ nier, aa Frits kravle op epaa døj, aa sad nok saa stateli deraaep. Frits more sæ svæt. No kam Abekatti aa sprang op epaa Kamelen aa fraa Kamelen op epaa Frits.

»Hva skal de væer godt for? Læ væer med di Konster!« roebt Frits. Men de brød Aben sæ intj en Smoel om. Døj ragt ham i Ansitje aa snappe tesiest Luen aa Hwoet aa ham aa smit nier imeel i Flok Bøen.

»Forbistrede Bæst,« roebt Frits, men no bejontj døj nok saa nydeli aa lyesk ham i Hwoet aa røek ham i hans røe Hoer. Saa vil Frits faaeng Aben, men hvar Gaang haj greb bagte, sprang døj foran,

greb haj forte, sprang dæj bagte, aa saant bløw Bæste ved aa holl ham for Nar.

No bejontj Kamelen aasse aa spreeng, aa saa var e forbitj med Rijturen. E Spreng ino, aa Frits laa nier epaa Jueren. — Men haj gleej sæ ilywvel øwver, at haj intj var kommen i Kaast med Bjønni. Med baart Hue — Luen ha Aben jo taae — aa med en hal floe Nies løb haj uk aa de forbistrede Teltj.

»Der kam a heels pænt aa Ste,« saae haj, »men i naen Gaang skal a nok vogt mæ for Aber.«

Haj tjøbt sæ no en nytj Kasket aa jik saa ijen om epaa Markintj. Saant kam haj te e Sted, hvor der stu en Karussel, aa da haj stu aa so epaa dæj, kam i Maj hen te ham aa saae:

»No, mej Ven — skal do prøew de? Her er netop i Hest ledig. Do skal nok træef Rengen!«

»Ja,« saae Frits, »men haar I aasse i Abekat?«

»Ih, Gud bevaar os, nej,« suer Maj, »stig do kon op.«

Aa Frits steg te Hest.

Føst jik e saa dejli sagte. Frits low. ordenli aa baare Valbehag. De var noe hielt aantj end dæj nederdrægti Kamel. Men ollerbedst som Karussellen var i Faart, skul e netop hæj sæ, at en infam Sløngel aa i Dreng kam te med en Haajsprøjt aa sprøjte ham lieg i Ansitje. Aa hvar Gaang, haj passire rontj, fæek haj en Stroel lieg i Ywven.

Frits skæltj uk, men de brød Slønglen sæ intj

de meiste om. Haj grint aa sprøjte væk, eejte haj ha sprøjte Frits saa vue som i Kat i Ræenveer.

»Nej,« saae haj, da haj steg nier aa Karossellen, »i Da goer e rejti skøwt for mæ. Nu maangler der blot, at a skul faa Prøgl aa intj sæel dæj blakke. Saa hae a juer en gue Hajjel.«

Haj jik no hen te Bager Berg aa tjøbt sæ en gue Posjun Oel, fæk sæ en Snaps te aa bejontj aa munter sæ ledt.

Da haj ha spist aa drokken, jik haj tebaeg te Karl Rasmussen.

»No, Karl, hvadant stor e sæ? Haar do intj soltj dæj blakke ino?«

»Nej, de var intj saa val. Dæj gammel Kow ku a nok dryw læeng omkreng med. De goer rænt snavs i Da!«

»Men haar da ien bœ epaa dæj?«

»Ih, Gud bevaar os — hvem vel tjeby dæj? I Stin om Halsi aa saa uk i Vontj mæ dæj — de var de bæest for de gammel Kreatur. Der haar val nok vaet en trej—fier Støkker, som haar spuer mæ om Prisen, men ien vel woef Hajlen.«

»Ja, hør no, Karl,« saae Frits, »sælles skal dæj, for kommer a hjem ijen med dæj, foer a e svær Vrøvl med dæj gammel.«

III.

Mens di stu aa snakke om de, kam i Bejskræmmer goi med en Kaes epaa Røggi, fuld aa Segneter, Breller, kuløre Baaj, Snustobak, blaaenk Knapper aa maanner ajjer gue Teng.

»No,« saae haj aa stajst, »vil Di sæl mæ dæj Kow?«

»Hva vel do ji for dæj?«, spuer Frits.

»For de gammel Kreatur? A vel ji tyw Daaler.«

»Nej — men do skal fo i for femaatyw.«

»Men hva tenker Di da epaa! De er vaej Tier for Tjyer! Men a vel sejj Dem noe. A tækkes, a tjejer Dem. Aa forde de er Dem, vel a forsæej mæ imod Kuen aa Bøen aa ji Dem tyw Daaler kontant. Slo no te, her er Haajjen!«

I de saem kam i naen Kræmmer te aa tjøbt sæ e Par Breller.

»A jør e,« hveske Frits te Karl, »hvafor skal a træk længer om med de gammel Kreatur? A lær ham fo i for dæj Pris! — Naa, hør i Gaang, Kræmmer — roebt haj høwt — op med Paangi — dæj blakke er din!«

»Saa haste, mej Gut,« saa Kræmmeri, »Hajjelen er ino i fuld Gaang, aa om aasse vi er enig om Hajjelen, er Betaallengen da intj fastsat. A haar ien kontant Pæeng. Di ma bekvem Dem te aa ta Vurer for Prisen!«

»De var heels pænt,« saae Frits, — »menner

do, at a skul ræjj hiele Lantj om med Breller aa kuløre Baaj?«

»Ja, Frits — a juer e,« saae Karl, »brenger do dæj blakke hjem ijen, aa Hajjelen intj er lækkest dæ, blywver dej gammel hiel forrøkt.«

»Men Karl, hva skal vi da med oel di Breller?«

»Ih, de er da intj saa faarligt. Di flest ka do sekkert straks sæel her i Byj, aa e Par legger do te Siej — dem tjøbber dæj gammel Dienkuen straks. Hvar Par Breller koster jo en hal Daaler, aa saa tøkkes a intj, der er noe aa resikier. Do ka læ ham ji dæ haltres Støkker — saa haar do lieg din femaatyw Daaler, aa de aantj gor nok i Orden.«

»Ja, Karl, a haar no min Betenkelihjeer. A tøkkes, de er oltj for løjerligt: en Kow for haltres Breller.«

»Ja, men sier do — en Kow dæj eer aa drekker, nær do kommer hjem med dæj ijen, men Brelleren blywver laa i Kofferten, aa di eer intj en Smoel.«

»De haar do Ret i, Fuere er knapt for os i Or, men Brelleren legger vi eej i Skabe. — Naa, Praanger — kom saa med haltres Breller, saa slutter vi Hajjelen.«

Kræmmeri juer fæst Eejvæjjenger om, at de var for maanner Breller, men Karl snakke for ham, aa tesiest bløw Hajjelen awslutte. Frits fæek haltresins-tyew Par Breller, trej Pakker Snustobak te hans

Muer, aa saa mat Kræmmeri uen i Tjybe ji trej Flasker Rødvin i Littjeb.

»Nu skal vi ordenli moer os,« saae Karl, da di sad i Væshust aa drak Rødvin, »aa bag sætter dryw-ver vi om paa Markintj sammel.«

Men Frits ha ino bestandi Skropler. Haj tentj stadi paa Brelleren, aa hans Hajjel forekam ham ledt løjerli.

»Hør, Frits — læ Betenkelihjeeren faaer! Haj haar Kowen, aa do haar Brelleren. Tenk no intj mier epaa de. Brelleren ka kaski stieg i Prisen, saant at do ka faa en Daaler for Stykje.«

Aa Frits trowve ham epaa hans Uer aa druwnet Betenkelihjeeren i Rødvinen, men Kræmmeri leste sæ uk aa Stowven aa trak aa Sted med dæj blakke.

IV.

Da di ha tæmt Flaskeren, jik di uk epaa Gaaen, aa for at di rejti skul sitj uk sætter noe, fæk di hvar e Par Breller sat epaa Njessen. De pøntje svæet, men hae aasse sin stuer Ubehagelihjeer, ide Brelleren juer dem laangsøent, aa nær di no trowve, en Teng var laantj væk froe dem, aa intj tu sæ i Atj for dæj, løb di boms epaa dæj. Jet Sted løb di epaa en Teltjstaang aa e aantj Sted lajje di medt i en Udstelling aa Potter aa Lierkaar.

Men da de no olleree var bejöntj as blyw mørk, fæk di Løst te i Daajs, aa da di kam forbitj e Sted,

som der kam Musik uk fraa, beslutte di aa go dereej.

Men de var Skomaggeren, der holtj Bal der, aa de jik swæt fint te. Enhvar Pieg bløw tittelire Frøken, aa oel, som vil med, skul føest meld sæ ved Formaj.

De tjæntj voer Bengler intj noe te. Di tentj, at de var her lissom ajjer Steer, aa hvar skrabbe uk for en Daem aa snorre nok saa løsti e Par Gaaeng rontj med heer.

No skul e netop hægges Frits, at haj traj Formaj epaa hans Ligtwoen. De er no en mø ubehageli Teng, aa Formaj bløw gal — haj smække Frits jen epaa Sien aa Hwoet, aa da haj slow, slow di oel sammel. Jej traktire hans Røgstøkker, aa tow ga ham Nakkedraw aa praktisire ham uk i Forstowven, hvor di grundi garve hans Skej aa derætter kaast ham paa Hwoet nier ad Trappen. Aa da haj var kommen nier aa dæj, fæk di ijen fat i ham aa smed ham uk epaa Gaaen.

Her stu haj aa ku intj faet, hvadant de hiele var goen te.

»Hvadant Pokker er e da goen te?« skrej haj.

»Karl, Karl — ka do intj hør?«

»Hvafor skriger do saant? A legger jo paa høwver Sii aa dæ i Ræjstjen. A fløw jo med for Selskabs Skyld.«

»De var heels noen pæen Kaael — saant som di traktire os. Var de en Manier?«

»Ja,« saa Karl, »de er intj vaer aa snaek mier om dæj Teng. Prøglen haar vi jo faat, aa saa ma vi aasse beholl dem. Men hvadant stor e sæ med Brelleren, Frits — haar do dem ino?«

»Død aa Plaew, Brelleren,« roebt Frits aa stak haste Haajjen nier i Fraklommen, »jow, Karl, her er di aa i gue Behold!«

»Naa, saa er jo oltj godt. Hva vel do mier? Ji dæ blot tefreds. Prøglen forvejjer vi val satj, aa Røggi lier ien Skaae. De var væer, om de var goen uk øwver Brelleren.

Men læ os no ijen go hen te Bageri aa faa os noe aa størk os epaa.«

V.

Di jik saa hen te Bageri, aa Frits forlaaengt e Par Flasker Franskvin med Sokker. De fæk di, aa de drak di saa, aa ættersom di no tæet, de var paa Tij aa beji sæ epaa Hjemveej, fæk di hvarajjer aajjer Armī aa tommelt nok saa fornøwve uk aa Væshust.

I Føstnengi jik e endda temmeli godt. Gaajske vees slow di aa aa te noen underli Voltjer med Bjæen, men di kam da løkkele aa val uk aa Byj aa eej epaa dæj rejti Vej. Her var di rejtinok intj saa heldi, for di løb lieg uk i e Tjar, hvor di nær var drownt, men di slap med Forskrækkelsen aa ledt vodd. Hvahen der stu e Treej i Veej, jik di

intj pænt te Sij, men juer e forvowven Forsøg paa aa løb e aakol.

Frits bejontj aa blyw vagt tepas aa kam te aa kaast op. Haj fæk pludseli e Anfald aa Taankfuldhje, aa hans Taanker drejje sæ om, hva hans Faaer vil seej te Brellerhadjelen.

»Karl,« bejontj haj tesiest, »ve do hva, a trow-ver mej gammel vel jøer en svær Anstaltj i Awten, aa derfor vel a be dæ om jæn Teng...?«

»Naa, aa de er?« spuer Karl.

»Følle med mæ hjem. A haar intj noe Mue jænner — a haar oller vaet saa baaeng i met Lyw, som a er e no — men gor do med aa forteller ham, hvadant de hiele er goen te, saa jier haj sæ nok tefreds.«

»Ih, hvad — dej gammel haj jier sæ nok. Do skal baare ta dæ sammel aa bejøj aa ræsonier, saa skal do sitj, haj tier steel. Aa nær oltj de intj vel hjæelp, saa kaller do baare ad Motter — hon skal nok tesiest sæt ham e Par Breller paa hans stak-ken tyek Nies.«

Di var no kommen te de Sted, som Vejjen skeltes, aa da Karl ha jij Frits de hær Roe, pelt haj gaajske steel aa. — —

VI.

Frits jik jenner vier. Haj var mæ beklemt om Hjate. Da haj stu uenfor Porti, stajst haj ledt, som

om haj betentj, om haj skul go vier. Men saa tu haj sæ sammel aa marsire nok saa kækt øwver Gorspladsen, lokke Gordøen op, jik ijemmel Forstowven aa stu saa uenfor Stowdøen. Her svegte Mue ham ijen, men de var kons e Yewblek. I de næst ha haj Haajjen epaa Klenken, Døen jik op, aa haj traj drete eej i Stowven.

»God Awten, Faaer!«, saae haj.

»Hvadant Pokker er e da, do sier uk, Dreng?«, udbrød gammel Soren Krænsen, »er do bløwven aaeladt eej i Byj, heller hva er der ve e?«

»Nej, Faaer, nej! Hwetjen de jæen heller de aantj,« saae Frits. »De tyek Yew stammer fraa Skomager-Formaj, de paa Njessen fraa Abekatti aa de vue fraa Karossellen!«

»Hva er de for noe Snak med Skomaggeri, Abekatti aa Karossellen. Det Foerhue! Døwlen slo mæ, om a forstor e Uer aa oltj, hva do seer,« bromme døj gammel aa reest epaa Hwoet. »Er de Koltivering? Er e kaski derfor, a skekke dæ eej te Byj?«

»Faaer,« saae Frits, idet haj stak Eskeren med Snustobak i Haajjen aa hans Muer,« jør no intj saa mø Snak om døj Teng. No er e øwverstoi. Læ e saa væer godt.«

»Aa ji sæ i Slosmol med oel Slaws Pak aa Kram! Men hvadant er e saa goen med Hajjelen?«

»Hvadant? Med Hajjelen? Menner do med Kowen? Jo-ow — de jik saamøj mø naturli te?«

»Naa, hva fæk do saa for Kowen?«

»Fæk? — Hør seej mæ i Gaang, Fatter — hvadant haar e sæ med din Ywven — bejøjjer di intj aa blyw vaeg. Ka do ino sitj tæet ved?«

Aa ide haj saae de, ga haj sin Muer e Pof. Hon ha olleree hæen i Krogi prøwve Snustobakke aa mærke, at de var noe godt. Aa da Frits ha jij heer de hær Pof, veest hon straks, at der var passire noe aa blæntj sæ derfor i Samtaalen.

»Ih, Gud bevaar os,« saae hon, »haj ka intj skellen en Høen fraa en Aaej, nær dæj er epaa dæj naen Sij aa Gorri. Nej, haj er saamæj saa bleej som i gammel Kok!«

»Ja, a tentj nok, det Søren var vagt,« saae Frits, »aa derfor haar a bragt e Par Breller med aa dæj ollermjest udmærke Sort, som der var aa faa. Pas no epaa aa seje steel, mens a sætter dem epaa, aa tjik saa bagætter ijemmel Glassen.«

Haj haelt no e Par Breller op aa Lommen aa vil sæt dem epaa dæj gamles Nies, men Brelleren vil intj seje fast. Dæj gamles Nies sad saa løjerli eejklemt imeel Tjiberen aa var saa tyk aa saa bette, at Brelleren stadi glød nier ijen. Frits fæk saa e Par ajjer frem:

»Naa, Fatter, kom saa med Njessen — saa skal vi i Gaang prøv di her. Di passer bestemt paa en Prek.«

»Dreng,« saae dæj gammel,« ka do intj hør? A spuer dæ om, hva do fæk for Kowen?«

Men Frits læt sæ intj forstørre. Haj tu e triej

aa e fjaer Par, som aasse bløw probire, men der var no i Gaang ien Breller, der ku seje paa dæj gamles roej Katøffel-Nies, aa da haj — som saae — skele ledt, tjikke haj stadi med de jæen Yew øwver Brelleren.

»Dreng,« saae haj, aa haj var gal i Hwoet, »læ mæ no i Fred aa seej mæ, hva do fæk for Kowen!«

Men Frits bløw ved aa probier aa paest oel di haltres Stækker, men der var intj e jennest, der vil seje, aa da haj stu med de siest Par i Haajjen, som haj forjowves ha søgt aa anbreeng, saae haj sørgmodi aa bedrøwve:

»Nej, Faaer — de er forjowves. I haar slet ien Nies for Breller!«

»Dreng,« saae dæj gammel aa fæk Drengi i Krawvi, »trowver do, a lær mæ hol for Nar? Hva skal de seej med Brelleren? A vel vee, hva do fæk for Kowven! Aa nær do intj straks seer mæ Saj-hjeen, saa ka do faa noen Baank!«

Men no laa Drengis Muer sæ imeel.

»Hva haar dæj stakkels Dreng juer dæ?«, saae hon (Frits var saant i stakkels Dreng paa 20 Oer).

»Vel do slo mej ien Dreng. De maangler baare!«

»Vel do suer, Dreng?«, saae dæj gammel, aa haj var no hielt rød i Hwoet aa Arriskab. »Suer, heller a slor te! Hva fæk do saa for Kowen?«

»Ja, Faaer,« saae Frits i en ønkeli Tuen aa med en ino mier ønkeli Mien, »nær do endeli vel

ha e aa vee, saa fæk a oel di Breller for dæj blakke!«

»Brelleren! Hva for noe!«, saae Soren Krænsen. Haj tentj, at Drengi vil narre ham, aa aa bare Forbawzels ga haj slæp epaa ham aa stirre epaa Frits, som om haj var e uenlajsk Dyr. »De ka jæn jo faa en Besvimels ved! Mæ ku jo frestes te aa ryw oltj Hore aa set Hue aa bi sin ien Nies aa. Nej, titj no baare steel: Min pæen blakke for de Brellekram!«

»Ih, Fatter, titj do baarestens steel!« saae hans Kuen aa skoppe sæ eej imeel ham aa Frits, »hvafor vel do strabbesier dæ saa mæ øwver dæj Teng? Haj haar jo juer e jænner for a jøer dæ en Fornøwvels, aa saa vel do slo de kære Baaen? Ka haj jøer for, at di haar bedrawve ham? Do ku jo ha goen siel aa intj skekke de uskyldi Baaen aa Ste!«

»Hold do baare dej Muj med dæj tossi Snak — heels ka do faa noe med!«

»Saa! No skal mæ baare sitj!« saae dæj gammel aa stellt sæ op foran ham med Højjen i Sien. »Ja, de var jo pænt! Saa do vel slo baadde mæ aa Baaent? — Titj baare steel mej Sæn aa græd intj. A lær mæ intj oel Teng byj, aa a skal no paa min gammel Daew vijs dæ, at a intj vel taael oel Teng. Dej gammel Rødtøp! slo baare te! Føest sæjjer do de Smol Baan te Marki, for at haj skal sæel Kowen, aa nær haj saa vel jøer dæ en For-

nøwvels aa brenger haltres pæen Breller med hjem for dæj gammel Kow, saa jør do Spetakkel? Kom baare an, om do tør, dej jammerli Kaael! Do vel slo mæ, mæ som i min oeng Daew saa tit haar jij dæ Strambows! Hva ka Baaent jør for, at din Nies ien Faasun haar? Aa for de vel do slo Baaent, aa for de lawver do saant e Staahej!«

»Ja, Fatter,« saae Frits, »hva ka a jør for, at do ien Nies haar for Breller?«

»Nej,« saae Soren, »de er ilywvel for stærk e Stæk! A sæjjer ham blot te Marki, for at haj dér ka faa ledt Koltivereng aa Polereng epaa sæ, aa saa kommer haj tebaeg med en Bonk Breller!«

»Ih, Fatter,« saae Kwoen, »som do er dom! Hva kaller do da Koltivereng? Sitj i Gaang epaa vor Præst — de er da sekkert i fin Maj aa haar Koltivereng, saa de hael ku vær nok — gor haj intj aasse med Breller? Aa Baronens gammel Søster aa Amtsforvaltjeri aa siel vor Dejn — gor di intj aasse med Breller? Aa oltj, som vel jeel for noe fint aa fornemt, gor nok saa stronkt med Breller epaa Njessen!«

»Ja, Fatter,« saae Frits, »de er baare for Koltiverengens Skyld, at a haar bragt Brelleren med!«

Soren Krænsen kløe sæ bagved Øeren. Haj var næsten te Mue, som om di ha holtj ham for Nar.

»Naa, Fatter,« saae hans Kuen, »er do no tefreds? Er oltj kaski intj, som de skul vær?«

»De ka a just intj seej,« suer Soren, »de er no slet intj sætter mej Smag, aa di Tengester er mæ slet intj tepas. — Tefreds! Nej gu er a intj, nej. Nej, saa mat a lyew, hves a saae, a var tefreds! Nej, haj skul da aasse ha læt Kræmmeri jij sæ en Nies, som ku paes te Brelleren!«

Haj trowwe ham epaa hans Uer.

»Ja,« saae gammel Pier jej Gaang, ham aa no flier sad sammel i Krowvere ved e Glas Øl, aa Gallen løb øwver epaa ham, »vor Amtmaj, de er i stuer Æsel! De er baadde vees aa saej, at haj er i stuer Svenhuj, aa dem, som intj vel trow mæ epaa min Uer, ka fo e skreftlig!«

Naa, de vaaer intj læeng, førri Amtmaj veest, at Bøjderen ha skeltj ham saa læsterli uk, aa at Pier ha saae, haj var i Æsel.

Haj kaltj dem no oel te sæ for aa ta dem i Forhør.

Hvar enkelt bløv spuer:

»Haar Pier saae de?«

»De vè a intj. A var intj te Stee,« saae døj føest.

»Ih, Gud bevaar os — de er intj saej,« saae døj aen.

»Nej, Hr. Amtmaj, intj de a vè.«

»Saa mat a da aasse ha høet e.«

»Vi snakke om di vaeg Tier.«

»A hør intj godt paa de venster Øer.«

Kort saae — ien vil vee noe om, at Pier ha kaltj ham i Svenhuj.

Tesiest kam Turen te i Maj, der hjet Møller. Haj var mø dom aa forknøt aa sæ, aa Amtmaej tjyer forførdeli rontj med ham.

»Nær do intj straks seer Sajhje, lær a dæ slo krom aa lam. Hva saae Pier te dæ? Uk med Sprogge! Hva saae haj saa?«

»Ak ja, Hr. Amtmaj, ja! A høet, at haj saae, at Di var i rejti Æsel. Hva der er saej, de er saej.«

»Var der flier, der høet e?«

»De trowver a intj. De ku intj godt ha læt sæ jøer, da vi stu jænner hæen ved Kakkell.«

»De er fatalt. Kun jet Vidne! Pas nu epaa aa ta dæ i Ajtj for aa lyew. Saae Pier heels noe te dæ?«

»Jow, Hr. Amtmaj, jow! Haj saae, at ien ku bestrij, at Di var i Svenhuj, aa de vil haj ji mæ skreftlig.«

»Oh, do Foerhue, Æsel, Domrian! Hvafor tu do intj imod de? Hvafor læt do ham intj ji dæ e skreftlig?«

»Nej, Hr. Amtmaj,« klønke Møller, »a trowve ham epaa hans Uer!«

Haj mat med.

Aaep epaa i stuer Herregoer bowve i Gaang i Baron, der slow Pokkers stuet om sæ.

Haj juer stuer Selskabber aa svæer Jagtpartier, aa de ku naturlivis intj vaaer ved i Længden. Aa Lajvæsent forstu haj intj mier end hans broge Jagthuj, aa saant jik e mier aa mier tebaeg for ham, eejte haj tesiest sad i en saa bojls Jaael, at hvetjen Jøder heller krestne vil ha noe med ham aa skaef.

Paa Gorri tient i Kusk, som hjet Johan. Døj Kusk var e forslawve Hue, aa Baronen juer møuk aa ham.

Jej Da, Baronen var i Forlejjenhje for Pæeng, kaltj haj Johan op te sæ aa saae te ham :

»Johan, jør dæ parat aa spøj di tow bruen for Voen. Saa tjyrer do eej te Byj aa awlevirer de hær Brøw te Dr. juris Hvid. Hjels ham fraa mæ aa be ham om aa ta med dæ hjem, men de skal væer straks. Vov intj aa kom tebaeg uen ham.«

»Ja, men, Hr. Baron,« saae Johan aa kløe sæ bag ved Øere, »nær haj no intj vel ta med?«

»Hold Muj, nær a snakker. No ve do Beskien. A er i en frøgteli Forlejjenhje, aa haj skal med.«

Saa saae Johan ien Teng.

Haj spæntj di tow bruen for Voen aa tjyer aa Sted te Byj.

Da haj ha spæntj Hæesten fraa, jik haj straks hen te Doktor Hvid aa awlevire Brøwve.

Da Doktor ha løst e, smit haj i Papirskaarren.

»Hva menner din Herre?« saae haj, »trowver haj kaski, at a intj haar aantj aa ta Vaaer epaa, end hans Domhjeer? A ma absalut ta nier epaa met Gods, hvor der er vegti Forretninger aa besaarre.«

»De nøtter ien Teng,« saae Johan, »hva der skal væer, de skal væer. Saa ma a ventj. A saae e forresten nok te ham, men haj saae mæ, der hjalp ien kære Muer — Di skul med.«

Aa dermed jik haj te set Lositj.

Naa, Dr. Hvid sat sæ op epaa sej Hest aa red te sej Goer. Som haj no sejer der nok saa gemytli, baanker e paa Døen.

»Kom eej!« saae Doktori, ærgerli øwver aa blyw forstørre. »Hvem ka de væer?«

Men haj ha nær læt Piben fael aa baar Forbawsels, da Johan traj eej.

»God Awten, Hr. Doktor,« saae haj. »A vil blot spør Dem, hvitje vi saa skul ta aa Sted?«

»Do er nok intj rejti klog,« saae Doktori, seen do ræjjer i Hæel epaa mæ. Hjels do din Herre aa seej ham, at haj ka rees te Bloksbjerre — a resser intj med. I Maaen skal a desuen i Forretnenger i Stasjonsbyej heru.

»Godt,« saae Johan, »nær Di intj vel, saa vel Di intj.« Aa saa jik haj.

Næst Maaen tjyer Doktori uk te Stationsbyej, men bedst som haj sejer i Gæstgivergorri aa diverterer sæ med en Flask Vin, baanker e paa Døen.

»Kom eej,« seer haj, aa hvem kommer — naturlivis Johan.

»God Daw,« saae Johan med de mjest rowle Ansitj aa Verden, »her er a. A vil blot spør, om de saa passer Dem. Mej Hosbonds Gods er intj ret laantj herfraa.«

»Er do forrøkt,« roebt Dr. Hvid. »No vel a blot seej dæ jæn Teng. Hjels din Herre fra mæ aa seej ham, at a intj vel ha noe med ham heller hans Vrøvl aa skaef. No er a lie aa de. A skal desuen tebaeg te mej Goer.«

»Godt,« saae Johan, »a saae nok, de vil go saant, men saa snaat a baare lokker Muj op, saa hjeer e straks: Hold Muj, Foerhue, Domrian! — Naa, men nær Di partuk intj vel, saa ma a jo slo mæ te Taals.«

Næst Da sejer Doktoren paa sej Goer. Haj sejer i gue Row aa Mag, aa tenker epaa ien Teng — saa baanker e paa Døen.

»Kom eej!« roeber haj.

Hvem viser sæ i Døen —: Johan!

»God Awten, Hr. Doktor!« seer haj, nær de saa passer Dem, ka vi jo ta aa Ste i Maaen.«

Doktori var nær faltj nier aa Stoel aa baare Forbawsels. Haj sterre med oben Muj paa Johan, som rowle drejje sej Hat i Haajjen. Tesiest kam haj sæ aa sin Forbawsels.

»Infaem Kaael,« saae haj, aa haj var hiel aantj end blitj, »saant aa ræej bag ætter mæ! Er e dæ; heller er e mæ, der er bløwven gal. Dæ aa dej Herre ka rees derhen, som Pebere growver. No vel a blot sej te dæ: I Næet ka do blyw her, men er do intj een i Maaen Kl. 4 u oe mej Goer, pudser a Hujjen ætter dæ. Saa ve do Beskien! Te dej Herre ka do blot seej, at a intj vel ha noe med Narrer aa besteel — saa ka haj støwn mæ, om haj løster.«

»Ja vel, Hr. Doktor,« saae Johan, »nær de intj ka væer aantj, saa ka e intj væer aantj.«

Aa saa jik haj.

»Haj skal med,« saae Johan, da haj var kommen uenfor, »haj skal med, om saa haj var dæj sleem siel!«

Næst Maaen Kl. 4 tu Johan væk, aa Kl. 8 juer haj set Eejtog paa sej Hosbonds Gods. Da haj ha spæntj fraa, jik han lieg op te Baronen, som utaal-modi sad aa ventje epaa ham.

»Naa, Gud ske Lov, at do endeli kam,« saae haj, »a haar ventje læeng nok epaa dæ!«

»De ka nok væer, saae Johan, »men de var heller intj saa lieg te.«

»Hvarhen er haj? Hvarhen er haj stoen aa?«, spuer Baronen.

Hvarhen skul haj val væer uen nier i Stallen,« saae Johan.

»I Stallen! Er do rejti klog!« roebt Baronen, »Doktori i Stallen som i naen Tølper aa i Staldkaael. Min bæest Stowver er intj for gue te dæg Maj. Saant i Domrian — aa læ Dr. Hvid ventj nier i Stallen!«

»Ja, herop ku a intj godt faa ham. Haj ka intj go op ad Trapper. Aa hvitj er haj forresten heller intj. Haj er sot. De holtj saamæg hot nok aa faa ham med.«

Baronen, som just intj høet te di lysest Hwoer, bløw hielt dom aa dæg Snak. De løb ham rontj i Hwoet som e Møllhywl.

»I sot,« saae haj, »aa ka intj go op ad Trapper? Dr. Hvid — aa nier i Stallen.«

Men Johan vil intj seej mier, aa Baronen beslutte sæ derfor siel te aa go nier i Stallen.

Da haj kam der nier, so haj te høwver aa te venster, men der var intj noe, der liggent i Doktor.

»Oh, som do er e Foerhue,« saae Baronen, da haj ha aajjersøgt hvar Krog, »a ka intj sitj ham!«

»Ih, ka Baronen intj sitj ham«, saae Johan med e smørre Grin, »der stor haj jo.«

»Hva Pokker gor der ad dø?«, roebt haj, »de er jo en sot Vallak.«

»Ja, de er saej nok, Hr. Baron,« saae Johan, »a hae no jej Gaang saae, at haj skul med, aa haj vil intj. Hva skul a jøer? Tveng ham ku a intj, aa med Matj ku a heller intj breng ham herhen. Hva var der saa aa jøer? Ham ku a intj ta, men saa tu a hans suet Rijhest i Stee — aa hva skal vi verri — haj er her i Maaen!«

Dæj gue Villi.

Gammel Klavs var syg aa laa aa var tæet ved aa dø.

Haj læt i Sagfører hentj, aa da haj var kommen, saae haj te ham:

»Hr. Sagfører, a er mø syg, men a hober, at min Smærter skal faa Æej, aa at a skal dø. Derfor haar a læt Dem kom te mæ, for at Di ka sæt met Testament op.«

Sagføreri sat sæ te aa skryew, aa Klavs bejontj:

»Kuen aa Bøen haar a ien aa, aa min Slejtj-nenger haar a oel Tier vat epaa Kaantj med, da di veest, di ien Teng fæek a mæ — aa di foer heller ien Teng.

Men a haar oel Tier hat Fornøwvels aa Skoel her i Byj, aa da a er i stuer Ven aa Bøen, vel a fæst betenk dæj. A skænker 3 Tusi Daaler te Skoel!«

»De er pænt aa Dem,« saae Sagføreri, »rejtj pænt aa Dem.«

»Naa, haar di de,« saae dæj gammel, »saa ka Di jaen skryw tow Tusi te Tjerken!«

»Tow Tusi Daaler te Tjerken?« saae Sagføreri.
»I vor Titj er e heels sjallent, at der jørres noe for Tjerkeren. — Er der heels mier?«

»Jow,« saae dæj gammel, »da a ve, hva vagt de stor sæ med di fatte, aa at ien forbarmer sæ øwver dem, saa skryw — naa, ja Di ka skryw — femten Hujjer te Byjs fatte.«

Sagføreri aajjer sæ øwver, at saant i gammel rig Maj ku bow saa fatte aa usselt, men haj skrøw e nier. Vidneren kam, Testamente bløw forsejjelt, aa da no oltj var i Orden, bløw Sagføreri tebaeg aa spuer Klaws om Nøglen te Skabe, hvor Pængen laa.

»Her er Nøglen,« saae dæj syeg, »a vel jaen ji Dem dæj, men i Skabe er der ien Pæng!«

»Naa, men Papirer, kære Klavs,« saae Sagføreri,
»Obligationen øwver Djer Formue.«

»Deem haar a oller i met Lyw sit,« saae Klavs,
»nej, Papirer er der ien aa.«

»Hva, ien Pæng aa ien Papirer? Hva vel Di da testamentier væk?«

»Jow, sier Di, Hr. Sagfører. De juer mæ saa untj, at a skul dø uen Formue, aa at a skul blyw gammel i Nød aa Traang. Aa saa vil a da i de mejst i met Testament vijs Folk mej gue Villi.«

Eejhold.

Hvadant en Glaskaret bløw te e Piebhue.....	3
Hvem, der var døj kloegest.....	12
Trølleritj oltjsammelt	16
Markis-Opløwvelser	21
Haj trowve ham epaa hans Uer	39
Haj mat med	41
Døj gue Villi	47

SAAREN HUSMANDS LØWNHISTAARRIER

AA ANNE SMAATING
I JYDSK BOENMAAL

VED
HUSMAND SVEND P. JENSEN

AARHUS
ALBERT BAYERS FORLAG
— JYDSK FORLAGS-FORRETNING —

1909

AARHUS STIFTSBOGTRYKKERI

»War Løwn Latin, saa kund a prækk,»
saa Jyden.

(Gammel Taalmaaj.)

Faa faa Awtener sien kom a om te Saaren Husmand, aa saa saj han den hiele Awten aa faataal mæ Histaarrier, a ved nok, te Folk sejer, te Saaren æ saa faale te aa lyw, te han faatælle aalle nøj Sandhied, nær han da ellers ka hæt paa nowet dæ æ Løwn, men morsom töt a no de war aa hørr aa po ham, diefor haar a skrøwen en Diel ow hans Histaarrier op. — Saaren begøndt først aa faatæll om hans Bejstefaar. Do kan trow — sejer han — mi Bejstefaar, de war en stærk Mand, a haar no aalle won saæn saa faale stærk, men mi Bejstefaar han war denne-Mand stærk, saa de faaslow nowet. Han kundd staa inden i wor Bøjes Smedje aa saa kund han smid Ambolten owen øwer Kræn Piesens Stowhus, dæ laa ledt ujen faa Smedjen. Mi Bejstefaar war Dawlejer li'som a er, saa war han en Gong kommen hen aa læs Maag ve Nes

Jespe i Nøjgoer, Manden klawet aa po, te han haaj faaet for stuer et Las. — Aa, de war it nowed, sejer mi Bejstefaar, faa han ku sjelw trækk Læsset op ow Møddingen. Saa tow han osse ve mæ den jen Haaen aa røkket Uhenen op, men han smajret hans Træskow. Men han kund aasse sæjj nowet, han kund sæjj 14 stuer, tyk Mjelmajer te jet Maalti. — Ja, saaen kun a faatæl møj om mi Bejstefaaers Størki, men han haaj en Brower, Just, hied han, han var denne-Mand engen ret relle Doggihowed, mi Bejstefaar, der døed faa slet æt saa grow manne Oer sien, haar faataal mæ møj om hans Brower Just, dæ bløw en hiel rig Mand, endda han war kommen ow grow fatte Stand. Aa no skal a, saaen aa faasto, faatæl dæ ledt om ham de hier Just, dæ bløw en hwalrig Mand.

Hans fæst Pængg tent han, da han war it mier end som 6 Oer gammel, han tægget en Stong Lakrids ve Bøjens Høeke, aa saa laa han al Bøjens Knejt slek aa paa den hier Stong Lakrids, di maat gi en Skjøelling faa hvæ di tow Slekt, da den fæst Stong war opslekket, kjøwt Just en nøj, aa saa begøndt Sleknningen igjen mæ Bøjens manne Knejt. Han tent 6 Regsbanksdaale paa de i jen jenle Somme. Saa kjøbt han et Par Duer, dem ga han 8 Skjøelling faa, di faamieret dem i trej Oer, saaen te han haaj 900 Par Duer, faa, saaen aa faasto, Just war no snild, Høgen vild' ta'e hans Duer, lissom anner Folkes djæ Duer, men Just brugt aa

sætt nower bette Fløjte i Dueres Haalle, — waet æt en skammele Knejt, dæ ku hætt aet, faa, saalen aa faasto, no ska do høerr! faa nær Dueren fløw igjommel Loften, saa fløjtet di hier Fløjte Duerhaaleren, saalen te Høgen bløw hiel ræj ve'et aa turr aalle kom nær te Justs Duer.

Dæ wa en gammel Skøtte, dæ gik nier ve Longsø faa aa vild skyd Wildjæs, men de hier Skøtte haaj ondt ve aa kom Gjæssen nær, saa lærer Just Skøtten, te han sku kom nowe Ærter i Brændevin, aa saa bagætte strøe de hier Ærte nier tæet ve Søren — da war Just æt mier end som en 12—14 Oer, men en gued Raad war'et allywel — faa da Wildgjæssen haaj ædt nowen ow dem hier Ærte, dæ haaj waaren i Brændvin, saa bløw di saa kanonfulde, te Skøtten og Just ku denne-Mand gaa te aa ta Wildgjæssen mæ di baaer Hænner. Den gammel Skøtt ga Knejten 5 Regsdaale faa den gue Opfinnels.

Da ham de hier Just war komfemieret, tow han ud aa tien. Om Venteawtneren nær di anne Drengi aa Kaael saj aa spellet Kwaat, saa bandt han Limme aa tent hvæ Awten en 4—5 Mark. Aa nær di anner ow Bøjens Kaael ve Oerets Slutning haaj sat djær Lønn te, saa haaj Just møj mier end fordoblet hans. Han lont saa Pængg ud, men aalle mie end jen Gong, hvis han æt fæk dem igjen paa den bestemt Daw, aa Renten war næm aa howsk: Nær nowen laant 2 Regsdaale ow ham, sku han betaael

3 igjen. Minne end 2 Regsdaale laant Just aalle ud, aa kun te prøwet aa sekke Folk.

De jennest nøttig Teng, Just brogt Pengg te, de war te Tobak, men han udnøttet aasse den Waar saa godt som mulig. Han kjøwt en Fjærdingspaand Røgtobak, aa de røgt han i hans Træpib, der war rele nok engen Speds i den Pib, den haad Just gnawet øwwer faa længg sien, men han ku godt pat po den aawest Knop. Nær han saa haaj røget hans Pib ud, war der gjaen en guer Skro i Bonden ow Pibhovedet, den Skro tøgget han saa po en Par Daw, saa taret han Skroen aa røgt 'en nok en Gong, aa saa bløw Tobakket skroet nok en Gong aa taret nok en Gong aa saa brugt som Snustobak; nær Just saa snød hans Nies, saa brugt han de, dæ kom ud ow Niesen, faa faale swaat war et jo, aa swatt hans Træskow i.

Ja, saæn aa forsto, saæn ska Folk denne-Mand vær, naar jen wel sammel nowwer Pængg — jæn ska wær nøwrejn. Just bløw mæ Tien en rig Kaael, aa saa gywt han sæ mæ en nowenlond rig Pige, di kjøwt en Goer, Folk haaldt di engen ow, Goeren war no heller æt saa faale stuer, Just war en Maarenmand, ja denne-Mand war han saa, aaltid war han tidlig i Træskowen om Muenen, saæn aa forsto længg far de bløw lywst, aa de baade Somme aa Venter, tidt plowet han baade Agehøns aa Hjejle nier, da de war saa mørk, te di kund et si aa flyw wæk, »men dem hier Fowel, de ær guer Gjødning«,

saa han, men om Just end plowet aa harret baade tile aa silde, saa war hans Bæste ligegodt aaltid fier, ja hans Bæste war denne-Mand saa fier, saa nær di aanet mod Væggen foran dem, saa sat dæ sæ som en tyk Law Fedt paa Væggen i Staalden — ja, de æ denne-Mand engen Løwn, faa mi Bejste-faar haar faataall 'et, aa han løw et.

Men no wel a ligg faatæll ledt om en Hund, di haaj dier te Justs, om Søndawen gik han somti ledt aapo Jawt, aa saa var et en Sönda' han war kommen po Jawt, de war den fæst Daw, Agehøns-jawten begöndt, men ledt ette komme dæ Baaj, te hans Kuen war bløwen saa snaws, han sku hjem aa afstej ætte Joermuer, han laa Agehøns aa Hund wær de di war, han hjem aa fæk Bæsteren spændt for i en Snaarhied, Joermueren fek han godt nok fat i, men Justs Kuen war møj sæmpel, i hiel 8 Daw aa Nætter maatt han sej ve henne Sæng aa waag øwer hende, saa begöndt Kuenen da aa blyw ledt bejer — aa no fæst kam Just i Tanke om hans gue Jawthund, huer i aal Værden mon den war bløwen ow? Han haad æt sit 'en i aal den Tid, Kuenen haaj waar saa sempel, men pludsele gaar der et Lyws op for ham, Hunden staa j maaske endno dær uj i Marken aa passet po Agerhønsene! Just ud i Marken, jow rele nok! Die staa j Hunden saa styw som en Pend, nøwagtig paa samm Stej huer han haaj gawen fræ 'en faa 8 Daw sien. »Aporte!« sejer saa Just, Hunden faarer i Vejret,

Agerhønsene fløwet op, aa Just skyer denne-Mand ligg 12 Agerhøns i jet Skaaj.

Men de hier gue Jawthund spellet ligg godt Just aa hans Kuen en bette Puds kort Tid sætter. Da no Kuenen kam op ow Basselsæng, sku dæ kjænnens Smør, der war samlet sæt saa faa Fløde, aa saa bløw dæ kjænnet aa dæ bløw ligg 24 Pond Smør, men no war Hunden øwwer de, den haaj stawen aa passet po dem Agehøns i hiel 8 Daw aa Nætter bløwen saa faasult, aa saa jawer Hunden te aa sæjer aal dem 24 Pond Smør lig i jen Maaltid; ærgele bløw jo Just, faa en gjerre Asen war han, men hæet aapo kund han, aa saa taw han Hunden aa klæmt den ve en Dar, de hjalp, saeen aa forsto! Ywblekkele kam dæ 8 Pond Smør, di war denne-Mand saeen, at jen ku brug dem te aa smør po Meldmader. Saa tow Just aa klæmt Hunden jen Gong te, saa kam dæ anner 8 Pond Smør, di war saeen, te di kund bruges te Katoffeldæppels. Saa bløw dæ klæmt jen Gong te, saa kam di sidst 8 Pond Smør, di war saeen, te Just ku brug dem aa smør Uhen med.

Ja, no wel a sæt faatæll mier om ham de hier Just. Mi Bejstefaar haar faataal møj mier om ham, men no faar de hier aa vær nok for i Awten, no wel a te en Forannering faatæll ledt om mæ sjæl.

Da a kam i Skuel, spur Dejnen mæ ad den fæest Daw, da vi war ved aa rejn: »Hør, Saaren, kan do sej mæ, hves do no haar en Støwle paa

den ene Fod aa do saa trækker nok en Støwle paa den anden Fod ogsaa, hvormange Støwler har do saa?«

»De wed a æt,« svaart a, »for a gaar æt mæ Støwler, om Sommeren saa render a baarbienet, aa om Venteren saa bruger a Høker Krænns Træskow.«

Dejnen saa po mæ aa saa sejer han: »Men hvis din Fader nu har en So — ja, for han snakket no i Gronden faanæmt, de gjor Dejnen — og han saa kjøber een til, hvormange har han saa?«

A svaaet: »Mi Faaer haar æt mier end som jen Sow, de saae han den aaen Daw te mi Muer.«

De low Dejnen ad, aa saa bløw a fri faa mier Rejnkunst den Daw.

Mi Faaers Hus laa derud i Muesejnen, dier war aalle et Træ eller en Pind nower Stejer aa opdaw. Nær mæ aa mi Sødsken saa sku ha'e nowen Hog, manglet mi Faaer jo aaltid en Kjæp aa bask wos mej, men saa brugt han, hvad han haaj, han brugt en Taarre (Tørv) te aa bonk vi Knæjt i, mi Faaer haar tidt giwen mæ Hogg mæ en Taarre.

Da a war en 15—16 Oer, fæk a da saa møj en fæle Tandpine, de war en huel Tand, den skull ud, kun a forsto, saa gik a hen te Smejen i Bøjen aa bad ham om aa træk de hier slem Tand ud, men Smejen saarer, at han tur æt, han tur Katten. sparkeme æt, saa Smejen. Haaj a no hat Pæng, war a wal nok gaaen te en Tanddoktor, men Pæng haaj a faa ow, men saa fæk a en lyws Tanke, a

faarlangt aa laan Smejens Bøss, aa den fæk a aasse, den lajet a mæ et godt Skaaj Kruij, band en stærk Strek om den syg Tand, aa den aaen Æen ow Strekken te en Kuel, som a lod rende nier i Bøss-piben, saa gik a uden faa Bøjen, sejtet lig op i Horrisonten, aa vill saa te aa sky Bøssen ow. Men no maa a ærle testoe, te a fæk nower onnelle Faa-nemmelser ligg ind faa mæt Mellgwoll, da a skull teen aa i law mæ de hier, aalle haaj a faren no trowet, te a war en Kryste. Nej, a tur liggodt æt prøw de hier, a beslutiet aa sæt Bøsshaanen i Row aa hold Tandpinen ud, saa godt a kund, men no gled Bøsshaanen fræ mæ, aa i en Tywendediel ow en Sekundt ætter fløw mi syg Tand igjommel Loften, ja, a er denne-Mand saanen aa forsto sekker aa, te de hier slem Tand, a haaj hat aa drawes mej, farret igjommel Loften mæ en Gjennemsnitshastighied ow hunner Mil i Minutten. — Saaen bløw a aw mæ den Tandprien.

Da a no haaj laant Smejens Bøss, kom a i Tanker om, te a will en bette Tur aa po Jawt — a haar aller won aa po Jawt far i mi Daw, a gik nier te Aaen, aa dier sier a en stuer Ørn, der haaj slaawen nier po en stuer Gjød, men Ørnen haaj faat Kløeren faa laant nier aa ku sæt løwt Gjødde .op aa heller sæt gjør sæ fri, aa Gjødde ku heller sæt træk Ørnen under Wandet. Dier staar a aa sier en lille Tid paa de hier, saa kommer der en Ræv rennen, han snapper fat i Ørnen, men Gjødde

taaer fat i Rævens den jen Bien, aa no staa j Ræven bonden, saa sejter a aa sky'r Smejens Bøss ow aa faar baade Gjed, Ørn aa Ræv i jet Skaa j.

De ær den jennest Gong a haar won aa paa Jawt, men a haar tidt waaren ud aa fesk, a haar miejet, men no er a denne-Mand bløwen kyw aw aa sto aa glow po en Proptold po en Feskesnuer, no haar a hæt aapo aa bind nowet kort Snueret mæ Krog, huerpaa a haar sat Worm, om Bienen aa po en Par Ænner, mi Kuen haaller sæ. Ænneren jawer a saa ud i Taarregrawen i den Mues hier tæt ve mæ Hus, aa no kan do denne-Mand trow, saalen aa forsto, te no fanger a Fesk paa en næm Maaj. Saa snaar Ænneren kommer ud i Taarregrawen, bier Fesken po Krogen, Ænneren blywer no faaskrækket, saasnaar Fesken rækker i Snueren, faaskrækket iler di i Land aa haar da en Fesk aa po hvær Bien. Jow, de gjæller denne-Mand om aa re jnen ud.

Da a war en 22 Oer gammel, sku a po Session, men farend a sku ind po Session, sviret a døgtig, aa saa gik a hen aa laa mæ te aa sow aa po Kjøbstejens Kjærkigoer. Da saa wor Bøjes Kaael bløw kaldt frem, aa der aasse bløw kaldt aa po mæ, saa se jter di anner Kaael: »Han er her ikke.«

»Hvor er han da?« spør Sessionsherrene.

»Han lægger oppe po Kjærkigoeren,« blywer der swaaret.

Naa, saa trowet Sessionsherrene selføllere, te a

war død, siden a laa po Kjærkigoeren, aa saa bløw a skrøwen ud øw Rulleren, aa saa bløw a jo fri faa aa blyw Soldat.

Da a no haaj faaet Æen aa po de hier Sessionsværkeri, begøndt a aa tænk po aa gywt mæ, a war kommen te aa tien en Stej, huer di haaj saanen en faale kjøn Pig, der hied Maren. Hende fæk a saanen en faale Løst te, men hon wil æt ha'e mæ, de kund a nok faasto, men saa gik a owwer te hende de hier klog Kuen, Tatte-Kjæsten, der baaj der øwwer i Mueshuset, hon west Raad.

»Do skal læg en Næt mæ et Æble i det venste Armhwol, aa de hier Æble skal do gi Pigen aa æde, — saa ska hon nok kom te'en aa gjør ud ow dæ.«

A ga Tatte-Kjæsten en Mark faa de hier guer Raad, gjor som hon haaj lar mæ, aa ga Maren den her Æble, hun taw aa godt nok imoj en, men i Stejet faa aa æde den gav han Æblet te wor stuer Grisesow, den aad Æblet, men sikke no endda en Faalejenhied a kom i, aaltid haaj a den hier fæle Grisesow i Hælene po mæ, de war næjsten de sam huer a gik eller staa, saa kam Sowen grønten aa snusen aa wild gnie sæ op ow mi Bien, de hjalp æt hvor tidt a saae høssuk! høssuk! aa jow Grisesowen væk, den kam aaltid ijen. Tesidst saa bløw da de hier spetakkelske Grisesow da slawtet.

Da Maren no it wil ha'e mæ — forresten er et hende a er gywt mæ den Daw i Daw — hon

bløw bejer sindet sien hen — saa tow a teen Tejlwærk, a tent guer Pæng, a haaldt mi ejen Kaaat, aa de gik hiel godt, a kund den Gong saa godt løw ow tar Maj, nær a da fæk en Taar Øl aa en Drep Brændevin te; men de wæst, de war, da a war ve de hier Tejlwærk, te a kund sæt faa nowen te aa wask mæ mi Skjaatte. Da a saa haaj gawen i en Skjaat en Par Maaneder, saa mærket a, dæ bløw saanen en faale Kløen aa po mi Krop. Saa tænt a: a skal nok faa fat po en Waskekuen, aa saa gik a ind i Skowen, dæ laa ledt fra de hier Tejlwærk a arbejdet po. I de hier Skow war dæ nower vældig Myretuer, hen owwer jen ow dem laa a mi Skjaat, aasse anner ow mi Klejer laa a po de hier Myretuer, aa saa sat a mæ hiel splotstøws-nagen lisom Adam i Paradis, aa saa mæ Forundereng aa Faanøwels po, hudden de hær Myrer aad aal mi Besætning — Myren sku nok find ind i hvæ Skywelstøj, aa da a gik fræ de hier Myreboe', war der ingen der war renere end som a war — denne-Mand saanen aa forsto — i den Retning da.

Den Waskekuen brugt a i flier Sommere, aa hon war blillig — ja denne-Mand war hon saa.

Ve de her Tejlwærk var der foruden mæ blandt andet en Par Husmænd, den jen hed Johan aa den aanen hed Frands.

Saa saj vi trej en Awten aa saj aa røget ow wor Pibe, no haaj Johan en Kow, men Frands haaj

engen Kow. Som vi no sejer, kommer der en stuere Skraaptus krawlen, saa sejer Johan: »Det er dow i Gronden en gremme Dyr, saaen en Skraaptus.«

»Ja, de er en gremme Dyr,« svaarer Frands.

»Tur do æde saaen en jæn løwen?« sejer saa Johan.

»Nej, føj faa Katten!«

»A wel gi dæ mi gue Kow, dæ staar hjem i mi Nøs, om do tør!« sejer saa Johan.

Frands sad aa betænt sæ ledt, saa sejer han:

»Stoer du wed Uer?«

»Vel gjør a de!«

Saa snappet Frands Skraaptudsen, lut hans Øwn, røstet sæ som en vaaj Hund, aa aad Skraaptudsen.

Ledt sætter sier vi igjen en Skraaptuds, dæ kommer krawlen.

»Føj for Katten,« sejer Johan, »te do kund bekwem dæ te aa æde saa fæle en Dyr — de fæk do aalle mæ te.«

»De er lig møj,« taar Frands Ueret, »æder do den der krawler, ska do faa di guer Maalkkow igjen.«

Saa lut Johan hans Øwen, lisom han haaj sit Frands gjør, røstet sæ ledt aa aad saa Skraaptuds Nr. 2.

Ja, sikken tow Tossepander, a forstoer denne-Mand, saaen aa forsto, æt huerfor te di tow Mænd i Gronden aad dem tow fæle Skraaptudser.

Dier i den her Skow, huer a haaj mi billig Waskekuen, dier war hend Tatte-Kjæsten, hend der lar mæ den Raad mæ den hier Æble, kommen te aa bo, hon haaj tow voksne Sønner. Tieren war knap den Gong, aa Sønneren war fræ Baaenbien oplaer te den høwest Graj ow Sparsommelehed, intet maat ødes eller gaa tespilde farend de war udnøttet paa enhvæ tænkele Maa. Men no død Tatte-Kjæsten, aa faa de a kjæn hende fra da hon baaj dær ud i Mueshuset, tèt a, te a wil fülle hend te henne Graw.

Mæ aa nower flier kommer ud te Hytten, men dæ war hverken den dæ Kjæsten eller Sønnerne aa find. Men ænnele komme Sønnerne bæren mæ en svær Baarrem, aa de hier di kommer bæren mej, de er — Muerens Lig, de haaj di, faataal di, brugt som Aassel te aa skyd Ræv po.

Da vi no bebrejdet di hier tow Tattedkaael den Maa. di omgikkes djæ dø gammel Muer aapo, swaaet di wos, at djæ Muer sjel, hves hun haaj kund snakket mej, ganske sekke wild haaj won glaj ve, te hon endno sætter henne Død haaj kund gjor ledt Gawn po en næm Maa. — aa vi, dæ kjæn Tatte-Kjæsten, kund æt andet end gi Sønnerne Ret hieri.

Ætter nower Oers Forløb bløw a liggodt kyw ow aa wær ve de hier Tejlværk — a haaj endno Maren i Hojet, aa de te enhvær Tid.

Saa en Daw træffer a Maren, hon staa. ve en Mærgelgrav aa war we aa skøl Klejer, saa gaar a

hen te hend aa saa sejer a: »Maren, a elske dæ denne-Mand, saanen aa faasto, lieg ind te mæt indeste Hjaet!«

Hon svaaret aaller en Uer.

Saa sejer a: »Hwes do sæt wel hæe mæ, Maren, saa sprænger a lig aa paa Stejet nier i de hier Mærgelgraw!«

»De vil a nok si, om do tør?«

»Tør,« sejer a, »tør? Jow, de ska do denne-Mand faa aa si, a tør,« aa saa gik a en Snes Skredt fræ Mærgelgrawen, sætter i Rend lig i fuld Firspreng, men lig da a kam tæt te Wandgrawen, greb Maren i mæ aa sejer:

»Aa nej, kjære Saaren! Do maa ennele sæt dron dæ faa mi Skyld, a wel godt ha'e dæ.«

Aa saa bløw vi faalowet lig i sam Bel, aa snar sætter bløw vi gywt.

Vi kjøwt et bette Hus aa vi haad den Held, te de waaet et suer læng, end Huset de bræn for wos, for a haaj næmle faaet Huset godt awserieret. Dæ kom en Daw en Brandfaasekrengs-Agent, aa ham fæk a je aa brandfaasekke mæt Hus faa 2000 Kr. Da Huset no war bræn, vil a jo ha'e dem 2000 Kronen, men Awseranseselskabet vil et betaael mæ om 1000 Kroner, di gjor gjældende, at di kund bøg mæ et møj bejer Hus for en Som ow 1000 Kr., aa a maat lad mæ nøw mæ de Beløb, saa a tent sæt aal Teng ve de a fæk met Hus svejen ow. Men saa en Tid sætter kom den sam Agent, som haaj

tejnet Brandfarsekreng ve mæ, aa han vil no overtoel mæ te aa tejn en Lywsfarsekreng faa mi Kuen, Maren.

»Sier di, mi guer Mand,« sejer han, de gjor Agenten, »hves di no te Eksempel faasekre djæ Kuen faa 4000 Kroner, saa faar di aal dem manne Pæng aa trøst dem mej, hves hon sku læg sæ te aa dø.«

A staa' aa betænt mæ ledt, saa sejer a: »Nej, mi gue Agent! Di kan denne-Mand trow nej! No kenner a godt di hier Awseransewærk! Sæt no a faasekere Maren faa 4000 Kroner, aa hon krepriere, bild mæ saa baare sæt ind, te a faar udbetaalt aal dem manne Pæng, nej, saa vel Selskabet svaar mæ aa sej: Maren war sæt 4000 Kroner war, Selskabet kan aa vel skaf mæ en lisse gue Kuen som hon faa maaskise 200 Kroner. — Nej, no haar a samlet Erfaring.«

De Swar fæk de hier Agent, aa saa maat han go hans Vej.

Ja, no haar a sat aa faatoel dæ en Diel Smaa-historrier, no flier kan do fo en aaen Awten, no er et snaar Sengitid; te Slut vel a lig faatel en bette Smul om mi Bejstefaars Faar, saa de er læng sien de passieret, som a no vel faatel.

Mi Bejstefaars Faar haj en Stej te en Hejst aa en Par Kyer. Saa en Daw wil han kjør te Aarhus, han haaj laant aa kyer, aa kjør læng far de bløw Daw. Da han haaj kjør en gue Mils Vej, mærke

han, te der war en Ulv lig aa bag ætter Uhenen — faa i den Tid war dæ Ulv hier i Landet. — Mi Bejstefaars Faar bløw nøj røj, som æt saa sær war, han krøb ind under Aagstuelen, aa fæk en Par Dækkener, han haaj mej, trækket godt øwer sæ. Lig som Manden war farre mæ de, war Ulven op i Uhenen, men den brød sæ aalle om ham dæ laa onner Dækkenerne, men Rowdyret anfaldt dierimod rasende Hejsten, aa faatæret de stakkels Bæsts Bagdiel. Ow Skræk aa Smærte løb Hejsten saa stærk den kunde.

No kund Kusken si, te Ulven vedbløw aa æde ow Bæstet aa kam længere aa længere ind i et. No rest mi Bejstefaars Faar sæ op aa ga sæ te aa pisk aa po Ulven aalt hva han ævnet. De hier uventei Owerfald foraarsaget Rowdyret svær Skræk, aa den vedbløw aa arbejdt sæ længe aa længe frem i Hejstens indvendi Diel. Tesidst faldt Resteren ow Bæstet ud aa po Vejen, aa i Stejet faa war Ulven no spændt faa Uhenen ifoer Hejstens Seeltøw. Manden bløw ve aa pisk pø ow aal Kræfte aa po Ulven aa naaj snaar Aarhus.

No war et bløwen høwlyws Daw. Folk i Aarhus Gaaje fek nøj aa si aa po, da mi Bejstefaars Faar kam kyeren op a Aarhus Gaaj mæ de hier Ulv spændt for som en Hejst. — Ulven war en villelje Jenspænnehejst aa gik godt i Seeltøw, da mi Bejstefaars Faar haaj kjor nøj mæ en.

Lig te Slut vel a faatel jen ow min ejen Op-
løwelser.

Et Oer haaj Maren saa manne Kokkywlinger.
Hon töt no, de gjor Maren, te a skul lej Kræn Pot-
mands Hejst aa Uhen aa kjør te Aarhus faa aa sæl
aal dem Kokkywlinger. Naa, a lejet saa de hier
Befordring, kjør te Aarhus aa fæk wor Kokkyw-
linger regti godt saalt.

Naa haaj a Pæng i mi Lom, aa diefor vil a,
end a tow hjem, kyeb noj Smaatteri, blandt andet
kjøwt a en bette Pøls. 24 Kokkywlinge haaj a
saalt, saa a haaj endda newer Skjellinger i mi Lom,
da a kjør hjemad, men som a no kyere hjemad,
aa som a sejer aa tænke po engen Teng, de er
saaen fäst aa po Awtenen, sprenger der en Person
op ow Vejgrøften, gribe Hejsten i Tøjlen aa raabe:
»Pængen elle Lywet!«

Ledt betuttet bløw a, men Ywblekkele foer a en
lyws Ide, a snappe Pølsen, a haaj kjøwt i Aar-
hus, sejte po Røveren aa raabe: »Afvejen! ellers
skydder a!«

Røveren bløw saa faafeppet faa de hier bette
Stomp Pøls, te han løb de bejst han haad lar. A
kjør saa videre.

I næjst Bøj haaj a en gue gammel Ven, ham
vil a ind aa si te aa faatsæl de hier om den Røver,
som a saaen haaj faaskrækket mæ den bette Stomp
Pøls. Ledt stille aa po Awtenen varret, da a kam
ind te de hier gammel Bekjendt. Derind i hans

Stow saj dæ en rejsende Haandværkssvend elle saanen en jen, han sad aa aad ow en Mellmaj, men de tænt a no it videre noj ve. A faatsælle hvad a haaj opløwet ud aa po Vejen. Saa goer de hier Kumpen, dæ saj i Stouen. Mi guer gammel Ven, a war kommen ind te, sejer no te mæ, te han haaj en gue towløbbet Pistol, den war laj, aa den maat a helle laan, da Ejnen war nøj usekker. »Skidt,« svaaret a, »a skal nok klaar mæ mæ mi Pøls.« Men liggodt fæk mi gue gammel Ven mæ øwertaal te aa tæ Pistolen.

Awstøj kom a saa, men ret laant kom a sæt, farend dæ igjen sprenger en Person op ow Vej-growten aa raabe: »Pængene eller Lywet!«

A taer no Pistolen, a haaj faaet mej, aa sejer lissom far: »Afvejen! ellers skydder a!«

Men Røvere svaarer mæ nok saa kaalhøgen: »Nej, do skal et skræk mæ mæ di Pøls!«

»Ja, saa faar do denne-Mand, saanen aa forsto, lig prøw aa smaag po mi Pøls!« sejer a hiel rolle aa gier Røveren et Skaaj Hawel i Bienen. Han slap no i en Snarhied Hejstens Tøjel aa hompet astej — aa no fæk a Low te i Frej aa Row aa fortsæt Vejen a Hjemningen teen.

Ja, no ær et Sengitid, no sejer vi Slut for i Awten, a kan en aalen Gong faatæl dæ no flier Historrier.

**NOWE SMAAHISTAARIE
AA ANNE SMAATENG**

Klokken wa 5 Minutte øwer 11.

Mekkel staa j tetaall faa Retten faa aa haaj staalen en Hejst, aa dæ war flier Vidnesbyrd, dæ gik ham slem t imod. Farligst faa Mekkel war en Husmand, dæ paastaaj, te han haaj sit Tetaall kom' riden paa de staallen Bæst.

»Hva' Tii po Dawen wa de?« spur Mekkel, dæ sjæl haaj faat Low te aa forswaar hans Sag.

»A goer æt mæ Klok i mi Lomm,« swaaet Husmanden, dæ war mødt for aa vidn, »a staa j i Muesen aa ska' Taarre den Daw, — det war et godt Støk op a Faamejen.«

»Har De Ur i Deres Hjem?« spuer Herredsfogden.

»Ja, de haar a.«

»Hvad var det da?« vedbløw Dommeren.

»Mi Klok war bestemt fem Minutte øwer ølle.«

No begøndt Mekkel aa blyw nøj høw po'et, faa no ment han, te han haaj Husmanden i Fælden.

»Do sejer, te do opholdt dæ i Muesen hiele Faamejen,« spur han.

»Ja, de gjor a.«

»Hvor laant lægge den Mues fræ dæt Hus?«

»Saaen om ve en bette Fjarringvej.«

»Aa do tør vid'n imoj mæ, te di Klok hjem i det Hus wa bestemt fem Minutte øwer ølle, da do so, a kom riden faabi?«

»Ja, de er noj a tør.«

»Den Mands Vidnesbyrd er et suer møj ward, Hr. Dommer!«

Herredsfogden töt aasse, te Husmanden haad ødelaa hans Vidnesbyrd, men saa sejer han: »Ja, a wel no tillad' mæ aa bemærk de, te Dommeren æt kan bogg nøj aapo, hva mi Klok derhjem war, faa den haar staaet i øwer tow Oer, — aa i aal den Tid haar'en viist paa fem Minutter øwer ølle.«

Hvordan te Saaren aa Tammes bløw faabyttet.

Saaren aa Tammes, dæ beggi war Goermænd, wa kommen ud po en Kyertur, Saaren wa kløj i lywsgro Kløjer, aa Tammes i suet. Unnevejs biejet di we en Krowe, aa hier drak di saa tæt, te di knap ku si en Flow po en Væg. For aa blyw kølet noj aw, to di hveranne unner Armen aa stawret ud po Krowemandens Mark, kløj dem ow aa jompet ud i et Wandhwol, som war die paa Marken. Men i de

te di stige op ow Wandet, trække Saaren ve en Fejltawelse i Tammeses Klæjer, aa Tammes i Saarens. Di tow Mænd gik no tebaag te Kroweret aa begyndt aa po en fresk, men ud aa po Awtenen komme Saarens Kaael kyeren, han kun nu sæt straks faa Mændene mej, aa faa aa forslaa Tiden, taw han osse nowe bette Gjenstanne, endelig fæk han da Mændene mej aa kjor hjem te Bøjen, huer di war fræ, men no vest Kaaelen, te hans Hosbond wa i lywsgro Klæjer aa Naaboen i suet, aa saa kjor han fæst om ad Naaboens, taw Manden i di suet Klæjer aa hjalp ham nier ow Uenen aa dierette end i Sengen, saa kjor han mæ den, han antow faa hans Hosbond aa hjalp lissedan ham ow Uenen aa ind aa i Seng. Kaaelen war no it hiel fuld, saanen som Mændene, men en bette »Snisi« haaj han faaet, aal Folken i di tow Goer sow baade tryg og godt, saa fæst Dawen sætte blew et opdawet, at di tow Mænd, saanen ve en Fejltawels om Nætten, war bløwen faabyttet.

En bette Histaarie po Rim.

Faa manne, manne Oer tebaaeg
 a trower, de war i Paars's Tid,
 dæ læwet mæ si Ægtemaaeg
 saa skekkele hen i Slej aaa Slid

i en bette Landsbøj tæt ve Oes (Aarhus)
en Skuelmejste Daniel Does.

Han haaj 'et smaat, den arme Dejn
han saj udi saa trange Kaar,
aalti' war saa møj i Vejen,
de tæt no aa hans Dejnemor',
men intet hjalp, ham Skjæbnen bød
saa tidt aa sæd' de tørre Brød.

Men som han saj en Mejestime
ved tarvelige Fjettebrød,
han ho'er en Kirkeklokke kime,
ti Naabo-Dejnen war no død.
»Fresk op, mi Sjæl, faatwiwl ej,
no blywer a Dejn i Jens's Stejl!«

Aa Daniel op ow Kiesten tager
hans luwslidt Frak aa Plydses Vest,
de bejst han haar, han po sæ drager,
i Støvler kom han aa dernæst,
aa no han ud ad Vejen gled
ad Oes Bøj te mæ lette Fjed.

I Oes faa Bespen end han trine
mæ Hat i Haaen aa mæ et Sok,
mæ bønle aa saa røj en Mine
faa Øwerhjo'en han gjør et Bok

»Jens Dejn i Vibøj æ no død,«
han røj aa bæwrende udbød.

»Nu, det er godt,« ham Bespen svaarer,
»I ønsker Pladsen i hans Stød,
det kan godt ske, naar blot I klaare
tre Spørgsmaal først, da kan vi se,
om I i Viby røjte kan
Degnekaldet som en Mand.

Sig mig nu først, hvem har vel skrevet
de ti Budord? Hvem har jer skabt?
Hvem har den første Synd bedrevet?
Hvormange Børn har Jakob haft?
Hvem blev først dræbt af Broderhaand?
Hvem løste os af Syndens Baand?«

»Di ti Buduer haar Moses skrøwen,
Gud haa'e mæ skabt, den Slem han haar —
a ved — den føest Sønd bedrøwen,
aa Jakob Faaer te tretten war.
Abel bløw føest dræbt ow Browerhaand,
aa Frelseren løest wos Søndens Baand.

Nu, det er godt, saamænd, det lader,
at I er ej saa fejl endda,
hvad hed Tobias Sønners Fader?
Betænk Jer vel og svar kun da.

Saasnart det Spørgsmaal er besvaret,
det Vibykald I da skal ha'.

»Nej, nej, Hr. Besp, a trower I spørger,
de Spørsmoel Pokker Jer indga',
den arme Daniel lieje, søger,
men Svarret æt han hætte ka,
han stoer aa drejer rundt hans Hat,
men Svarret kan han æt faa fat. —

— »Betænk Jer vel, giv Jer kun Stunder:
Hvad hed Tobias Sønners Fa'er?
Men Daniel stedse lieje, gronder,
men de hier Spørsmoel æ faa svar
— »Ja, gaa saa bare Jeres Vej
til Degn i Viby duer I ej.«

»Aa, bette Daniel, hudden gik et?
Hwa søø wor Besp, æ Dejn do bløwen?
A æ saa baang, do slet æt fæk et,
do sier saa sørren a di Øwn.«
Saa snakket ængstele Skuelmoer,
da han nedslaaet for hende staar.

»Aa, de gik elendig, Pokker tage
den slemme Besp, faa han spur mæ:
Hvad hied Tobias Sennes Fader?
De Spørgsmaal wa noj vanskelæ',

ja, a staa, aa bløw hiel faalejen,
no blywer a aalle Vibøj Dejn.◀

»Aa saa sku aa den Slem regier dæ,
det Dummehue, det Klokkefaar,
de æ saa liigfram aa faastaaele
som Fued i Hues saa sueleklar,
hør no, Kræn Piesen, kender do
aa ved, han haar jo Senner to.

Nær a no Bespen spørge lader,
hør no godt etter, hwa a dæ spør:
Hvad hed Kræn Piesens Senners Fader?
Det Tossehue, a vædde tør,
te do po Timen let forstaar,
Kræn Piesen æ hans Senners Faaer.◀

»Ja, bette Maren, a no begriber
saa tydelig den hiele Sag,
a straks te Bespen mæ begiver
aa blywer Dejn endno i Daw.
Fresk op mi Sjæl, faatwiwl ej,
a blywer Dejn i Jens's Stej.◀

Awstej tow no den Skuelmeyste
ad Oes te med lette Trin,
han æ der snaaet, kun let dæ rejste
no stoer han dier mæ Smil po Kind.

»No, Eders Højærværdighed,
no kan a sige Jer Besked.«

»Nu, det er godt,« ham Bespen svarer,
det glæder mig, fortæl mig saa,
hvad hed Tobias Sønners Fader?
Det er jo let at svare paa.«
— Kræn Piesen hedte han min Sandt,
de mæ i Mind' po Vejen randt.«

Kasspe, dæ saa Do.

Kasspe war saanen en sær Sallik. Jen ow hans Særhiede, som tidt ku gi sæ hiel mærkele Reseltate, war, te han saa Do te sæ sjæl i Stejet faa a. En Sommerdaw staa j han i Muesen aa skar Taarre. Saa komme dæ jen ow di hier Løstrejsende faabi aa spørre, om de war den regti Vej te Hemmelbjerre. Kasspe han sat Taarrespaaen i Taarrebalken, hwill hans Arm øwer Skawtet, sier aa po de hier fræmmet Kaael aa sejer: »To Do ka' sej, Do wed et æt.« »Ja, men derfor er det, jeg spørger om Vej efter Himmelbjærget,« vedblev den Fremmede. »Ja, men Do ka' godt sej, Do wed 'ed æt regtig,« gav Kassper igjen te Svar. Den Løstrejsende trowet, te Manden æt war rele klog aa

maatt go uden Reseltat. — En Daw kom Kasspe end i Brusfaaeningen, dæ wa kommen en nøj Uddieleske, saa'en et hiel pæn Kvendfaalk. Ætte aa haaj pakket Kasspes Waar sammel, spur Uddiellsken høfligt, om dær war æt mier. »Jow, to Do ku godt træng' te et Par nøj Bowser, sejer Manden te Kvendfolket. De hier war liggodt den ærbarre Uddiellleske wal møj, — skyndsom faatrak hun ind i et andt Værelse, øwerladende Kasspe te hans æjn Betravnninge.

Et Gravminde.

Da Tammes Petes Kuen war død, sat Manden hende et Gravminde, aa de war saanen:

»Hier hwile mi Kuen, den Stakkel,
 hun war mi Jensomheds Fakkell,
 Aa saa mi Sjæls Tabbernakkell —
 — Aasse mæt dawle Kaas aa Spetakkel.
 Skjæbnen hende Bestemmelsen satte
 te hon i hiele hende Lyw maat' gi' Patte
 aa sæ mæ Gryder aa Knæjt befatte,
 — hier a hende en Grawstien satte.«

Saaen en raalle Mand.

Jespe war Goerland, han war saaen en senne, raalle Mand. »Læ wos baare gi wos raalle te'en,« plejet han aa sej, aa han gjor aaltid, som han saa'e. — Hans Kuen, Mett Mari, war æt slet saa'en, hun war nowet ilter aa hedsig, en Gong ga hon Jespe jen aa po Øret. Men han saa' hiel raalle: »Læ' wos gi' wos stell te'en bette Mett Mari, gjor 'et æt undt i di bette Haaen? faa po mæ gjor et saamænd æt undt.«

En Gong war Jespe hen aa kjær et Læs Taarre faa en Husmand. Han tow imod Taarren, takket saa mange Gong' aa bød Jespe ind aa po en bette Kaffeunsch. Men Goerlanden ment, te de helle maat vær te en aaen Gong, faa Bæsteren wil wal æt godt staa saa læng. Naa, men no haaj Husmanden en Kow, dæ lig staa aj aa sku faa Kall, aa den wil Jespe da liggodt hen aa si. Men no war han jo, som faataal, saaen nowet senne, aa tellig haaj han moj Kowfaastand, saa det tow saaen noj laang Tid. Da han aa Husmanden ænnele war farre mæ aa besi de hier Kow, saa war baarre Hejst aa Uen væk. Men Jespe væen sæ om te Husmanden aa sejer: »Si vi de, si vi de, no ær baade Hejst aa Uen væk, men læ wos baare gi wos raalle aa stell te'en, no er a nær ve aa ka' faa Tid aa fælle mæ dæ ind aa drek de hier bette

Kaffeputsch, da Bæsteren no æ løben. Aa saa fulle Jespe mæ Husmanden ind aa drak en Punsch aa gik dierætte hjem faa aa si om Bæste aa Uen war kommen, aa de war di.

Et slem Spøgeri.

Povl Goerland war jen Awten ud aa fløt hans Bæste, aa da fæk han en slem Faaskrækkels. Bæsteren fek han godt nok fløt, men da han saa gik hjem ad aa op ad Tingkolds Age, saa sir han, dæ goeh jæn lig ve Sien aapo ham. Røj bløw Povl, han tow hans Hat ow aa begønt aa løss, men de goeh de hier Spøgelsmand aasse. Saa ga han sæ te aa ræhn de bejst, han haaj laeh, men de hier suet Mand bløw ve aa fülle ham snært, lig te han kam te Lywsbakket, saa bløw et saa mørk lig mæ jæt, aa saa bløw Spøgeriet hen. Da Powl kom hjem, wa han lisse bleg i hans Ansit som en Twistlattes Skjoet. Da han no faataal hans Kuen Ann Mari om de hier, saa hon: »De haar saamænd sæt waar andet end di ejen Skyggi, bette Povl,« men han swaet hiel bestemt: »Nej Gu om de wa, a æ jo i hwih Bowse, men de hier Spøgels war denne-Mand i suet Bowse.

Godt kyeren.

Annes aa Pie wa en Daw kommen ud aa kye sammel. Unnevejs gjor di Hold ve en Krowe, huer di gik ædru end, men kom beskænket ud, saj saa op i Uenen ijen aa kjor videre. Da di haaj kjor noj, kam di te'en Stej, huer dæ gik et Wandløb twat øwer Vejen. Midt i Strømmen skrej Uenfajningen ow, aa Pie, dæ kjorr, mærket slet æt, te Tæmmen glej ud ow hans Hænner, aa at Bæsteren bløw ve aa gaa mæ Unne-Uenen. Annes aa Pie bløw sejen, aa skjændt Wandet gik dem owen ind ad Støwleren, war di dow it klogere, end atdi kjorr. Da dæ ledt ætte kam et andet Kyetøw aa wil øwer Bækken paa den sam Stej, raabe Annes te den kommende: »Hold endelev te den aalen Sieh, do gue Mand, i hvem do ær, for a ska sej dæ, Pies den Tehaans Øg æ saa bandsat te aa slaa ud aa spjat ætte fremmet Bæste.«

Tossit aalsammel.

Saaren Pete staa j en Daw aa grawet Grøwt, saa kam dæ en fremmet Mand hen te ham aa seje: »Hør do mi gue Mand, kan do sej mæ, huer er et te den klog Kuen boer?«

»Hier er saamsænd engen klog Kuen i wor Bøj,«
svaaet Saaren Pete.

»Naa, ja,« sejer saa den Fremmet, »de æ maa-
skesi aasse en klog Mand, a howsker et it saa lig.«

»Nej,« faasekre Saaren Pete, »hier æ heller
engen klog Mand.«

»Naa, saa'en,« blywer den aaen ve, »I æ aaltsaa
hier i Bøjen tosset aalsammel, — ja, do ka no godt
si ud te'et. Faawal aa gue Faabejring, mi gue
Mand.«

En bette Kjæresthistaarrie.

De war en Sommesøndættemeje te Niels Nielsens
Kaael aa Pig saj jenle i Faalkstowen, saa sejer
Kaaen: »Hør, bette Stine wel do it godt wær mi
Kjærest?« Men hon saj, som om hon aalle horet.
»A skal blyw dæ en faale gue Mand, a ska slide
faa dæ fræ Muen te Awten,« saa han. Men han
fæk engen Svar. »A ska aalle mie drek mæ fuld,«
saa han saa. Men Pigen saj aa war lig ufølsom.
»A skal aalle mie spel Kwot.« Ekke et Mok fræ
Stine. »A ska la'e wær mæ aa skraa Tobak,« men
hon vedbløw aa sej lig kold aa ufølsom. Men saa
saa han: »Paa Lærdaw, nær a komme te Kjøb-
stajen, saa skal a kyeb en nøj Cykel te dæ.« Saa
saa hon op te ham, laa henne Hovede pænt te hans

Skaalle aa hvesket: »Jow, bette Pie, a holle lig godt ow dæ.« — Saa bløw Pie aa Stine sejen die i Folkstowen en Tid, di saj saaen beggi tow aa faldt i Tanke; Stine saj aa tænt paa de hier nøj Cykel, aa Pie saj aa tænt aapo — huer i Aalverden han sku faa Pæng fræ te aa kyeb Cyklen for.

De war de jenne Wand.

De war en Awtenstoend te Jens Husmand kom fræ Kjøbmands slæbend mæ en stue Donk Brændevin. Først war noj træls, aa Donken vejte æt saa ledt, diefor war et næjsten Awten, farend han kom hjem. Men ledt ætte da Jens haaj waaren ud aa røjt Kreaturen staaj Karaffelen aa blinket po Bueret. Jens tow fat po Nætteren aa skænket sæ en Dram te, men hans Ansit antow et sær mærkelig Udtræk, da han smaj aa po Drammen.

»Blywer do syg, Jens?« spur hans Kuen.

»Nej, gu gjør a æt nej, men hvad ska di Konste te, do haar jo fyldt Karaffelen mæ Wand.«

»Nej, a haar taa aa æ Donk,« svaæet Kuenen.

»A æ Donk?« Jens saa noj mistrowisk ud. No bløw en Unnesøgels iværksat, jow de war rele nok, Donken endeholdt kon de jenne Wand. »Saa sku aa den bette Mand fløjt i den Købmands Hals,«

tornet Jens Husmand aa faawand' æt den Øwe-askels den hiele Awten. Forklaringen war, at den gue Købmand war en Spilopmager. Jens haaj æt Pæng aa betaal mæ aa skyldt i Forvejen faa flie Donke Speritus, saa warret der skull spelles et bette Puds mæ ham.

Do sku gywtes, bette Faar!

Niels Husmand haaj saae en sekke Kuen, hun staa j faa Styret, aa saae som hon vill, saae bløw 'et. No sku Skatten betaales, aa saa seje Lisbet: »I Muen ær et Markend i Silkibaarre, do haar aa træk te Markend mæ wor Weje.« De war Uer, som Niels vest, han haaj aa ræet sæ ætte. Dawen ætte pjadsket han afstej ad Silkebaarre te mæ Wejeren. Paa Vejen gik Manden aa grondet po sin »kontraadige« Stelleng aa græmmet sæ en Diel øwer Lisbets's Ildsendethed imod ham. — Som Niels no gaaer, faar Wejeren Yw aa paa hans Kjowelflig, gaar aa nekke oprømt ad den en Tid, saa taaer Wejeren et bette Teløb aa gier Niels et saa walment Puf lig i hans »Slutning«, te han gjør en Par ufrivillig Spreng fremad aa faldt saa saa laang han war medt aa paa Vejen. Men Niels war en raalle Mand, han samlet se sjæl op igjen, smaalow

ledt ad Wejeren aa saa: »Ja, ja, bette Mads, do sku gywtes, mi Faar!«

Han will fæst si, hva de ku blyw te.

Per Husmand seen Baaj sætte Dokteren, faa hans Kuen, Kjæsten war bløwen syg. Men da Dokteren kam, seje han, te de war faasilde, Kuenens Lyw staa jæt te aa rej. — »Ja, a tænt et nok,« saa Pie, aa ga'e en dyb Sok. Dokteren vill no ha'e aa vej', huefor de di æt haaj sæen Baaj sætte ham nøj faer. »Ja, ja,« ga Pie te Swar, »de war wal aa en Fejle, men a wil no fæst si, hvad de kund blyw te; a skal sej Dokteren, Kjæsten plejer hver Oer aa blyw syg — men hon plejer aalle aa dø ow et!«

Lig midt unner e Hemmel.

Jerik haaj en bette Goer derud i Vejsterejnen. Han war et møj berejst, men dægti spekulativ. En Daw spændt han hans Stude faa hans Wown aa kjor te Mølle faa aa faa noj Kuen maalj. Men de gaar faa sæ, be'er Mølleren ham end faa aa faa en

' Bej Brød aa en Dram, aa saa komme Mølleren te
aa sej, te de ær sær onnele, som Ræenbyggeren er
falden heldig dier i Ejnen den Somme, anne Stejer
ær et svært, som di klawer øwer Tarvejeret. —
'Ja,« swaarer Jerik dybsinne og kigger ud ad
Vinniet, »men vi hier i e Ejn vi boer da vist osse
o en sær heldig Stej, saæn lieg midt unner e
Hemmel.«

ANDREAS BEITER

FRÆ EN BOJL

VESTJYSK MOEL

AARHUS

ALBERT BAYERS FORLAG

— JYDSK FORLAGS-FORRETNING —

1909

AARHUS STIFTSBOGTRYKKERI

INDHOLD

Fræ en Bojl.

Stue Jens.

Høg øwwer Høg.

FRÆ EN BOJL.

Dæ wor Basselgild ve Mikkels, o de wor en stue Gild; snaar æ hiel Bøj waa mæj. Di wor jo saa kommen hjem fræ æ Kjerck o haaj fot djer Onnen o Kaffe, o saa wor et imens bløwwen Awten, o dæ sku dances i æ Stuestoww.

Æ Spillemand stemt' djer Fjaal o Klanet, hva di no haaj o spill' o, o di ung' begyndt føst mæ o swing sæ rundt.

Ind' i æ Dawlestoww o æ Sowkammer sejjer der en Diel a di gammel. Di spiller Kort o røger, heller di passiarer o fotæler Histaarrer.

A haar no aaller ku li' o spill' Kort, o dæfor holdt a mæ gjaen te, hu dæ bløw praetet o fotoeld. O nær æ gammel Dejen wor mæj, fæk en aalti not godt o hær.

Han sejjer lig' for æ Buerænd, tyk o bre'e, mæ æ Piev i æ Mund o strygger sæ en Gaang imell' i de tykk', hvid', busket Hoer. Saa æ der gammel Hans Krestjen — ja I kinner ham wal? Nær han ett' er mæj, saa er der hejsen ett' møj

ve en Bojl. O ham o saa æ Dejn, di kappes om o ryw w Vitser a sæj o fotæ'el løste Histaarrer.

Saa kund æ Dejn en lille Træk fræ æ Folk-tæling. De wor en gammel Kuen, dæ hie Ann' Lauster, o hun kam en Daw lævind hen te æ Nobes. »A haar høer,« sejer hun, »te di goer omkring mæ en List', o dær ska en skrywwes o, bodde Navn o Stilling o Reli'on. Ka du ett' sæj mæ, huden a ska bær mæ ad mæ de? A haar akkuraat samm' Reli'on som vor Præst, men huden æ 'et no, di kaaller 'et?«

Der kom nylig en Kone til Præsten og vilde have ham til at holde Ligtale over hendes afdøde Mand, og saa vilde hun da saa meget gjerne have Præsten til at nævne de sidste Ord, hendes salig Mand sagde. — Ja, hvad det da var? — Jow, han saae saamænd: »Maren, mi Nies vil drip'?«

»De wo snaar not lignind',« saae Hans Krestjen, »som de di sæjjer: »Snyd di Nies, diin snotte Hund! De wo saamænd de sist' Uer, mi salig Mand saae. O saa nøs han . . .«

»Hov, stop nu, Hans Kristian!« saae æ Dejn, o han griind' te de klukket i ham, »sæt nu Tap-pen i Tønden!«

Æ Histaarre haar nemlig en Slutning, der ett' godt ka gjengies. — Hans Krestjen vild' gjaen væer lidt groww i hans Mund, nær han ku komm' astej mæ 'et.

»Ann' Lauster,« fotoeld æ Dejn vier, »er født i

Tim ved Ringkøbing, o hun har en Gang fortalt mig en Erindring fra den Tid, hun var ung Pige. De havde paa den Tid i Tim en Præst og en Degn, der begge var godt fordrukne og stadigvæk gav Forargelse for Menigheden. En Søndag — Ann' Lauster var selv i Kirke den Dag — stod Præsten paa Prædikestolen og havde sig en ordentlig Perial. Nu var han i det hele taget ikke synderlig stiv i sin Lærdom, men det var Degnen derimod, og han kunde ofte give Præsten en Rettelse, hvad han aldeles ikke generede sig ved. Da Præsten i sin Tale fremdrog et Bibelsted og skulde til at »kapitelfæste« det, gjorde han dette forkert, og aldrig saa snart hører Degnen det, før han raaber: »Det er Løgn!« — »Hold Mund, Dalgaard!« sagde Præsten. — Nu gik det saa nogenlunde en Tid, men da Præsten saa igen vilde citere et Bibelsted, kunde han ikke huske, hvor det stod, og gjorde da ligesom sidst. Han tænkte vel, at naar han kun »gav det Navn og lod det løbe,« vilde ingen mærke Fejltagelsen. Men Degnen mærkede den nok, og saa raabte han igen: »Atter en Helvedes Løgn!« — »Jeg siger, hold Mund, Dalgaard!« skreg Præsten, »kan du da ikke holde din forbandede Kjæft!«

Gammel Hans Krestjen ga sæ no te o fotæel no' Skjæmtsagn. Jen a dem lød saadden: »Der wor en Gaang en Mand, der wor saa grumme gue te o brow hans Bien, o saa kom han i Tanker om, te han vild' væ Lævver. No, saa goer han te en

Feltskjær, for te han sku skjær æ Milt a ham, men æ Feltskjær skor fejl o skor æ Samvittehied a ham. Men sinn den Ti bløw han den bæst Prikkerater, dæ haa nowwensind' vaen.«

A fæk imidlerti Løst te o sie ind i æ Dansstoww. Hær wor 'et osse i fuld Gaang mæ Morsskab. Der æ gjaen knap Plads i en Buend-Stuestoww, nær der æ manne mæj, saa di kan ett' olti fo Plads te o swing sæ rigti, men di er won te o klaar sæ i en snøwwer Vending o tripper rundt om imell' hverander, som di kan bedst. Æ Kaal haaj 'et for warm, ku a sie, di haaj traat æ Frakk' av o danset i Underærmer.

No ved I jo nok, te de wor Skik i en Dansstow, te nær en Kaal vild' dans' flie Gaang i Træsk mæ jen o samm' Pieg, behøwwet han baar o hold fast o hind, nær en Dans wor faabi o saa sæt sæ mæ hind o æ Bænk mæ æ Aarm om hind Lyw. Saa wor der ingen, dæ ku ta' hind, inden han ga Lov te 'et. No wor der en lille skrutrøgge Kaal, der danset skidt, saa æ Pigger gjek aa æ Vej for ham. Han haaj van saa heldig o fo fat o en Pieg, dæ danset godt, o saa prøwwet han jo o o behold hind. Æ Pieg strej imued o vild' rænd si Vej, men han holdt godt ve o fæk osse en Dans mier mæ hind.

Der blywwer imell' en lille Ophold, for di kan jo ett blyw ve o dans uafladele. Saa sejer di rundt o æ Bænk' o snakker o gjø Laajer.

Dær kommer saa en ung Knæjt spankulierend
øwwer æ Gwol mæ æ Hinder i æ Lomm o en Cigar
i æ Mund. Han ska' prøwwes aw!

»Uha!« æ dæ jen aa æ Kaal', de sæjer, »de
sier ud te en strængg' Vinter, sinn' æ Griis be-
gynder o go mæ Pind' i æ Mund.«

Saa blywwer der en Grinen. Men gu' Dreng
er ett' tavn bag aa æ Las. »Ja, de wor not fo dæj,
Mikkel,« sæjer han, »du ku sku hejsen ha godt
aw o fo sodden en Pind i æ Mund te o warm di
fofrossen Kallun op mæj.«

»Hwa sæjer du, din Flab!« brøler Mikkel, der
ett' kan find o not o swaaer, o saa faarer han op
o vil atter æ Dreng. Men gu Knæjt haar i Ti'
retirieret o faarer lig' ind imell' en Flok ungg'
Pigger. »De wor Ret, Jens! rover di, kom du ekun
øwwer te wos, vi ska nok hjælp' dæj!«

I de samm' begynder di ijen o dans', o saa æ
Jens reddet fo den Gaang.

Ind' i æ Sowkammer sejer di o spiller Trekort.
Det gaar saa raar rask fra Haanden, mæ en livlig
Omsætning, for de er jo ett' Kovverskjellinger, di
sætter ind o æ Stik. Den gammel Buendmand dær
for æ Buerænd er en Mand aa æ Fag. Di sæjer
om ham, te han hwær Vinter plejer o vind saa møj
i æ Kort, te han ka betaal si Folklønn' dæmæ. A
kjoer en Gaang i Tog mæ ham te Grundlowsfest.
Han kam ett' længer ind te æ Gjæstgivergoer, hu
han kam i Law mæ Kortspillere. Da a sku hjem

fræ æ Fest o kam ind i æ Krowr igjen, spuer a ham, huden de waa gawwen. »Aa,« swaar han, »de bløw ett' te møj, men a tint' da atten Daaler.« — Han wor snaar a samm' Slaww som ham di kaalt Pastor Gejel, der lig'fram rejst' omkring for o spill' Kort.

Di ung Kaal er sommænd osse slemm' nok te o spill'. De er ett' saa sjælden, te en Kaal ve en Bojl ka spill' si Sommerløn hen.

»Ja, Forwaar æ dæ da,« hør a jen sejj ind' fræ den ajen Stoww, hu di indno soed o fotoeld. »De kan gjaen vsee, te Hans Krestjen ett' vil trow 'et, men de kjær a mæ ett' om, for a ved, hwa a sjel haar opløwwet.«

»Ja, de æ reele!« sæjer Jep, en gammel Buend, dæ soed lig' øverfor Hans Krestjen, »hwa en ved, de ved en. Wor et ett' fo di Faar, du mærket Forwaar?«

»Jow,« sæjer den anden, »o de gjek hiel unnele te. De wor en Awten, te mi Faar o mi Moster o saa tow a mi Brø'er o mæ vi soed ind i æ Stoww. Bedst som vi sejj, hør vi plosselæ tre stærk' Trin lig' øwwer wos o æ Lowt, o saa ka vi grand-givelæ hør, te æ Lowtsloeg smækker i mæ en stuer Rabalder. Vi gjek derop for o sie ad, men vi kund' ingen Orsag opdaw. No, saa goer der en Ti hen, saa blywwer mi Faar syg o dær. O æ Begraw-welsesdaw skuld' a en Ærind op o æ Lowt, o dær kam a te o stommel, saa a nær wor faallen nier

aa Trap', men a gjoer da en Sæt opad o spraang
 saa mæ tre stærk' Trin hen øwwer æ Lowt. Dæve
 kom a te o røer ve æ Lowtsloeg, te en fiel i mæ
 stuer Allarm. A kam da i Tanker om, hwa vi
 haaj hør den Awten o ku da no sie, te de sæded'
 godt nok. — Men hør kon no: Vi skuld' lieg kyr
 te Kjerke, o a haaj saat mæ op o æ Uen o faat ve
 æ Tømmer, o æ Liegtog saat sæ i Bevegels. No
 wor æ Hæest fo mi Uen lidt mynne, o en gammel
 Mand, der soed ve mæ, bløw ræj o ga sæ te o
 roev: »Hold! hold!« o saa greev han i æ Tømmer.
 — »Fo Guds Skyld!« roever mi Faster fræ den
 anden Uen, »I mo ett' hold'!« — I ved jo nok,
 hwa di sæjjer, te nær di stanser under Vejs mæ æ
 Liigskaar, saa vil der snaar dø jen a dem, der æ
 mæj. O sie, om de ett' slow te, for den gammel
 Mand dæ en Fjarringoer atter.«

»Ja, de æ reele,« saa' Jep o soe sæ triumfierind
 omkring. De loed te, han vild' gi en Historre a
 samm' Slaww te bedst', men gammel Hans Krestjen
 tow æ Uer fræ ham.

»Nej, no skal a fotæel jer not om Per Jensen,«
 saa' han. »I ka vis nok housk Per Jensen, dæ bued
 o æ Vestermark. De wor den særeste Kaal, a haar
 kjæend, snaar hværken ret klog heller ret towwele,
 som en sæjjer. Men gjærre waa han som en Uløkk',
 o han kund da for Egsempel aaller næend o gyr
 Juulbojl, som ander ordentle Folk. De wor hans
 Kuen o Bøen jo ett' godt tefres mæj, for di tèt

jo da, di sku gyr Gjengjæld, nær di kam te Bojl annerstejer. De kund' jo umulig blyw ve o goe o den Maad' for saa bløw di jo omsier nøjj te o hold sæ hiel hjemm', o de vild' di natuleviis ett'.

Saa ga di sæ te o spekelier, o saa fæk di en Gaang awtaæld', te no skuld' di rigte narr' den gammel. Han wor netop te Gammel-Juulbojl en Stej i æ Naabelaw, o da han saa kam hjem, wor han ett' ret æddere. Han vild' nok aw o te ta' sæ en lille Toer øwwer æ Tøst.

Æ Kuen plejet aaller o læ ham hær not for 'et, o de gjoer hun hejer ett' den Gaang. Hun fæk ham i Seng, for te han ku soww æ Ruus ued.

Æ Daw atter kund Per Jensen jo nok howsk, huden han haaj vaen.

»Aa, lelle Kaaren,« saa' han, da han haaj fot awgaft o wor bløwwen ret uegen, »lelle Kaaren, a fæk for manne Puns' i Guer, gjoer a.«

»Ja,« saa' æ Kuen, »de ka' jo indda blyww godt; de æ waer mæ aall' di manne Minnesker, som du haar bøjjen te Gild' hær i Awten.«

»Haar a?« saa' Per Jensen, o de ka nok væer, han bløw forunneret, »haar a bøjjen?«

Ja, lille Faar, ka du no ett' howsk de? Du wor saa godt te Pas i Awwes, o saa saa' du te dem, om di vild' komm' aalsammel o fo en Puns o en Swingom.«

Per Jensen ga sæ no te o gnii si Ywn o saat sæ opret i æ Seng.

»A bøj?« saa' han, »Kaaren, a bøj? Bøj a?«

»Ja, de æ da vis, du gjoer, o no mo vi ordenlig skynd' wos for te vi ka ta' imued di Gjæster, du haar skaffet wos.«

»Nej, nej, nej!« saa' Per Jensen, »de wo da Satens! A bøj? — Kaaren, Kaaren, hu haar a da van fuld!«

»Aa, de er aaller vaer o snakk' mier om de, Pæjer,« saa' hans Kuen, der nok ku sie, te hun haaj vunnen æ Spil. I en Faart fæk hun æ Bøen ud i æ Bøj for o bye, o imens gjek Per Jensen stadig o saa': »A bøj, a bøj!«

»Pæjer,« saa' Kaaren, »no mo du da ennele ett' læ dæj mærk mæ not i Awten, for saa ku di fræmme trow, te di ett' wor walkommen ve wos, o de wo jo da en Skam.«

Ja, Pæjer holdt sæ jo æ Fomaaning atterettelæ, men da han om æ Awten haaj fot lidt i æ Hue, kund han ett' dy' sæ for o sæjj: »Nej, de wor da Satens allywwel! A kan ett' fostaa, huden . . .«

Heldigvis fæk Kaaren ham stoppet i Faarten, ve o gi ham en dygte Puf i æ Sie'.

Ja, den Per Jensen! A ka howsk, te han wor saa urimmele ræj for Spøgeri o Hegskunster, o hans Kuen wo da hejjer ett' fri for o trow o sodden not. De wor no i den Ti, te a wor mæ æ Murer o æ Somrer, o vi haaj da en Diel Laajer mæ Per Jensen, da vi arbeidet ve ham. Han fæk

sæ bægget en nøj Længg' te æ Goer, o de tow jo Ti', saa vi bløw godt hjemmvan ve ham.

No wor der ud i hans Haww' en stue Pærtræ mæ di dejligste sæd' Pærer. Wo Tænder liev i Wand atter dem, men den gammel kund' ett' awsie en jenneste Pær te wos. Saa fond vi o o spill' ham en Puds, for o fo fat i di hær Pærer.

Jen a æ Mursvenn', en Tysker waa han o en stuer Spilopmaager, fond ud aw, huden vi sku bæ wos ad.

Æ Oer faer wo der bløwwen staallen nowwe Fjæringe Smør fræ Per Jensen, o han haaj tit snakket om 'et, for sodden en Swie ku han naturlevis ett' glemm'. Som vi nu en Daw sejjer ve æ Buer, gi jen a wos sæ te o snakk' om æ Tywweri.

»Ja,« sæjjer den hær Tysker, han hied Rolfus, »den Tyf — ik kan vise den Tyf igjen, aber ik gør det nicht gerne.«

»De wo da hejsen næem fo dæj, Pæjer,« sæjjer en aan, »no ka du fo Rolfus te o vis' dæj æ Tyw, saa foer du moskie di Smør ijen.«

»Aa,« sæjjer Rolfus, »den Kerl har det natürlig opædt for lang Tidt siden.

»Ja,« sæjjer a saa, »men de wor da raar nok o kind' æ Tyw, for saa ka 'en da ta sæ i Awt for ham. Hwa mjen du, Per Jensen?«

Jow, Pæjer haaj da nok Løst te o fo den Hemmelighied opklaaret. Han ga sæ strags i Law mæ

Rolfus for o beveg' ham te o vis' æ Tyw, o Rolfus læt sæ ow ennele øwwertaal.

»Ik gør det nicht gerne,« saa' han o si gebrooken Sprog, »denn das ist en farlich Ding. Aber Per Jensen er en flinker Mann og en honette Mann, und ik will ham geren den Dienst. Nu mo der hinges for di Vindever der, denn der mo ikke vere Tagslys in den Kammer. Und so skall der tendes Liis, sonnst kann ich nicht hexe.«

Vi fæk hænd for æ Vinnerer (dæ vænd lieg ud te æ Pærtræ), dæ bløw tænd Lys, o saa folangt Rolfus en Krus Øl. »Aber,« saa' han, »de mo vere a den bedste Tønne i dette Hus.« Han fæk osse en Krus a de gue gammel Øl, der hejse kun kom frem ve højtidelig Lejlighied.

Rolfus tow en gue Slork aa æ Øl, o saa soed han o stirret i æ Krus. Per Jensen glowwet o æ Swotkunstner, o vi ku sie, te han wor ve o blyw røj.

»Slobre, dobre, kratsky!« saa' æ Hegsmester. »Ik sier den Tyf, han har kun ejn Auge, und so har han en gammel svart Hat und en Paar stuere Træsku.«

»Ka du no kind' æ Tyw?« hwisket a te Per Jensen.

»Ja,« hwisker han ijen, »de ska nok sæed, de æ ham. Tys!«

»Hwem ær de, der taler?« brølet Rolfus mæ jet, sodden te Per Jensen bløw hiel hwid i æ An-

sigt a Skræk. Rolfus bløw ve: »Ik stefner den Tyf; han skal miste sin Lyf, wenn han ikke kommer in Morgen tidtlig. O saa draak han ijen aa æ Øl o lod æ Ywn rull' i æ Hue.

»A blywwer røj!« saa' Per Jensen, o de so han ud te. »A vil ud!«

»Di mo blifen her!« rovt æ Hegsmester, men Pæjer lief, som der wor Ild i æ Hæel o ham.

»Ja, so kann ich nicht den Tyf visen igen,« saa' Rolfus. Han tømt æ Krus o gjæk si Vej.

Men i aal gu Law haaj æ Murerdreng naturlevis van ud' o plokk' Pærer. Den gammel Fjetmikkel laa jo nok sinn' Mærk te, te der haaj van Fræmme i æ Træ, men han kam ett' i Tanker om o mistænk wos. Han wor sinn' den Ti umanierle røj for Rolfus.

»Der wor,« bløw Hans Krestjen ve, »i den Ti en Mand hær i æ Bøj, som aall Folk wor røj for. Han wor hejsen Skommager o en sær Fyr o sie te, for han wasket sæ aaller o wor biege o beskidt. Men han tint Pæeng ve ant ind si Skommageri, for de browt han ett' møj. Di kjoer atte ham longvejs fræ, fo han ku dogterier o bodde Minnesker o Dyr. Jen Gaang haaj han nær kommen gal fræ 'et mæ en gammel Sow. Den vild' ett' eed', o saa sku Laue hintes te 'en. Saa sæjjer han te æ Mand o æ Kaal: »A goer ind te æ Sow, o hwa I saa sier, o hwa i saa hær, saa mo I ett' lukk' op.«

Ja, di stængt jo æ Daer sætte ham. Laue gor saa hen te æ Sow o sæjjer: »Stanto, gammel Sow, du er besaat?« Men de ka væer, æ Sow bløw fonærmæt, for den fuer atter ham. Æ Troldmand bløw ræj o dunret o æ Daer, men di vild' jo ett' lukk' op for ham. Saa mott' han, for o redd' sæ for æ gall' Sow, go owenøwer o op o æ Hjaald.

En Gaang wor no Foer bløwwen henn', o æ Dreng liet atter dem i tow Daww, men kund' ett' find dem. Saa gjek han te Laue, men han saa' baar: »Lied atter dem en Daw te.« Æ Dreng kam igjen, o saa tow Laue ham mæ ind i en mørk Rum o spur, ham: »Æ du baang' for o sie den gammel?« (Æ Døwwel). Ja, swaar æ Dreng, o saa piil' han aw, saa stærk han kund'. Æ Daw atter bløw æ Foer funnen.

De mjest plasierle wor en Gaang, di haaj hint ham te æ Klett' te en Mand, der haaj Uheld mæ si Besætning. Æ Kyer kaast' Kal, æ Swyn fæk Stywsyg' o. s. v. Laue gjek om i æ Mark o so sæ om. Da han kam tebaag, sæjjer æ Mand: »Ku du saa find' not?« — »Ja gu ku a saa!« — »Hva da?« — »De skal a sæjj dæ: du haar ett' en liig' Fuer (Fure) i di hiele Mark. Sørre for de fæst, saa kommer æ Held æbaagatter.«

I ved jo nok, te æ Kletbuer kan ett' plow liig'; dje Furer goer ud o ind.

Saa wor a en Daw agend' te Kjøvstæ o haaj

Laue mæ o e Uen. Saa sæjjer a te ham: »Hør, Laue, æ 'et osse sand', hva di sæjjer, te du ka hegs?»

»Aa ja,« sæjjer han saa polisk o stryger sæ om si laang Skjæk, »de æ sku sand' nok.«

»No,« sæjjer a, »vil du saa ett' gyer mæ den Tjennest' o hegs mæ synner o sammel, for a haar nok Lyst te o sie en Prøww o di Kunst.«

Laue griind'.

»Hør, ved du hwa, Hans Krestjen,« sæjjer han, »a kan sku ett' hegs mier ind som du kan, men Folk trowr 'et no en Gaang, o saa lær a dem blyww i den Trow. De haar a no mi Plasier aw.«

O saa foklaaret han mæ, huden han bor sæ ad mæ si Kunster. De wor sodden not lignind' som Taskenspilleri. »De kommer an o, hwem der er den klogest,« saa Laue, »du ved jo nok, te den klogest' narrer aalti den klog'.«

O sodden goer 'et sku te mæ aall' di dumm' Histaarrer om Hegseri; o Spøgeri æ sommend hejjer ett' mier øwernatule, nær en foer den rett' Sammenhæng o vedd'. De beror o Folks Indbildning.«

Menn' Hans Krestjen saa' de, sow han mæ en lu'en Smil o den Mand, dæ soed liig øwwer for ham: »Ja, hwa sæjjer du, Jep?»

»Hwa a sæjjer?« swaar Jep, o kwolmet a si Piiv, »a sæjjer, te de er ett' Vrøwl o Sludder aalt-

sammel. En sier o hør da af ænd tow not, o de
bodde Spøgeri o Forwaar.«

Men no bløw der ett' mie Snak om Spøgeri
den Gaang; di gammel fæk sæ en gue Puns, o Jep
fæk saa manne, te han ku sie Spøgelser, om de
saa haaj won hywlys Daw.

STUE JENS.

I kjæend jo nok stue Jens, det waa saadden en laang Slanderidonner o not stummelbiene, især da nær han hoj faat en Puns faamøj. Han waa Fisker saad'n aw o te, for de wor ett' saa lig Jens' Sag o staa saa møj længg' i æ Wand, men han kund' osse o ander Maad tien sæ te en Puns.

Han wor nemlig ett' hiel taavvele, den samm' Jens, Kammerraaden, som di kaalt ham. A ved for Resten ett' hufor han haad faat de Navn, men sodden hied han no. Han waa gue te o laad', o de wor ett' saa sjælden han brojt si Lancet, men saa haaj han osse lejen sæ atter o dogterier o Folk; han wor saadden en Slaws Kwaksalver, som di haar dem o æ Land o mærkele nok haar møj mier Tiltrow te, ind te en rigte Dogter.

De wor en Bestilling, som Jens haalt aw, for dæ wanket jo aalti bodde en Puns o sæd' Smaakagger, o dem ku han ow got lie. Nær di saat en Lerken mæ Kaag for ham, saa od han dem aallsammel. De vil sæej, han haaj jo da Løwmaad,

Jens. Nær han haaj sæt en Kaag heller tow, plejed han o seij: »Menn' de æ Kaag, saa eder a et,« o saa tow han en Kaag mier. Lidt sætter kam han igjen: »Menn' de æ Kaag« — o saa vier. Men han wor hejer ett' for dyr mæ hans Dogterieren, o saa ku di nok øwn o gi ham de, han ku ed'.

De ku somti væ Howro o hør o Jens, nær han begynt o fotæel, især da han sjel saat møj aa et sammel, for han ko lyww saa stærk som en Hest ku rend', o han læw for Resten saadden, te han trowwed et sjel. Saa ku han fotæel, hudan han fostaaj o lokk' æ Røw te sæ o den Maad' te han saat sæ nier o skavt sæ som en Haar', o saa ku han fang' æ Røw, nær han kam for o snap' æ Haar'.

Fræ æ Krigsti kund' han en Histaarre, som a tit haar hør. Jens mot' gjaen føst ha sæ en gue Skro a Udrydning, o nær han saa haaj gomlet lidt o den, o æ brown Sawl begynt o flyd' ham nied ad æ Mundkrid'er o lief nier o æ Haag', begynt' han gjaen:

»Saa haaj mi Løjtnant en grow stuer Hund. De wor en ordentlig Tamp, kan I trow, saadden ungefær saa stuer som en Oringskal', o den od hwæ Daw en hal' Lam. Men vi kund jo ett aalti skaf' æ Bæst Kjød nok o ed, o saa stappet vi ham s'gu æ Skrot fuld a finhakket Hye. De grin' han jo fæl aw, han vil heller ha Lammkjød.

A haaj dressieret æ Hund te o gyer Kunster,

o især waa han saa møj brilliant te o ligg' todt.
No ska I baar høer!

Mæ o mi Løjtnant bløw en Gaang afskoen fræ
wor Awdieling. Saa kommer der en mat Spidskuel
o rammer æ Løjtnant, saadden te han er lig' ve o
faald aa æ Hest. A bløw kyw aa et, for a troj jo,
han waa soret slem. Æ Kuel wa allywwl gon not
ind, o aa æ Sajel mot han.

A foer ham saat nier o æ Juer; æ Hund sæt-
ter sæ ve æ Si o ham, o saa lig' i samm' go Law
kommer der en fire-fem Tyskere for o ta wos te
Fang?

»Pinedø', tænker a, no ska I fo Snus! A træk-
ker mi Savvel.

»Vov!« sejer et saa. De er æ Hund, dø vil
hjælp mæ.

»Nej, nej, Sultan, sejer a, læ du mæ jenn om
de. Sultan, lig todt!«

Ja, han waa jo ett møj for et, men han mott
jo parier Order o smed sæ saa med aall fier Bien
strat ud, saa styw som en Pind. Ja, de wor en
magesløs Hund te o lyster.

Slaa fra dig, Jens! sæjer æ Løjtnant, jeg kan
ikke.

Vel, Hr. Løjtnant!

No di hær Fyrer kommer jo faarend. Kyl din
Sabel nix, rover di, og nix fangen lassen sollen.

Ja wohl, sæjer a, for a forstoer sku nok tysk,
o a hugger te, saadden te tre Hue o jen Gaang

rygger op i æ Luft. Den fjaer Mand kommer te, o han foer saa si Hue kyl op i æ Luft, faer di annor faller nier. No waar der kun tre tebaag.«

»Tre? dæ waa jo kun fem Tyskere iaalt,« waa dæ jæn, dæ saa?

»No, saa de waa der? Haar din Flab kaske-sens van mej den Gaang?«

»Nej, men —«

»Ja, luk saa di Bræffel, nær a snakker. Di hær fem Tyskere —«

»Ha, ha, ha!«

»Hwa æ dæ ve 'et?«

»Ingen Ting.«

»Ja, vil du saa ett gyer mæ den Æer o væ saa behavelig o hold di Kjæft, Mikkell, hejsen skal a mi Sæl lett døj! — Men som a no sku fotæll, a gor altsaa løs o dem, di hær Tyskere, o ein, svein, drejn, ligger tre a dem dø o æ Plæt. Men saa faa Skam haar jen a dem sie si Snit te o komm bag o mæ, o han foer mæ fat i æ Kværk o klemmer da saa forfærdelig te.

Slip, din Saten! brøler a a fuld Hals, for a wor knusindes gal. Men saa kommer a i Tanker om æ Hund. Sultan! rover a, Sultan Ap— Ap—! A vild jo sæj Apport! naturligvis, men a kund sku ett fo Luft nok te et. Men Sultan fostoje mæ allywwel.

Vov! Vov! sæjer han, o da a kommer te mæ sjel ijen, ligger di tow sist Tyskere o rækker Taang

ud igjennem Hvoller i æ Hals, som æ Hund haaj bet. Di haaj knist æ Tænder fast sammel a Arrigskab øwwer, te di ett fæk mæ.

Mi Løjtnant waa donet a Foskrækkels øwwer de hær, men som a kommer hen te ham, slor han æ Ywn op ijen.

»Hu manne wor der?« sæjer han.

»Der ska væer ti in alles, Hr. Løjtnant, sæjer a o goer hen for o tæel dem, Men a vil læ mæ skyd løwwind ud aa en Kanon, om a ku find mier ind ni.

Hur i Alverden ka da den tiind væ bløwwen ow? sæjjer a, men saa for a Yw o Sultan, der stoer o gumler o not. A hen o foer fat i et, o saa er et sku den jenn Arm a en Soldaat, som han holker i sæ. Dær haaj den Helvedes Hund lig' passet si Snit, imens a vænd æ Ryg te, o haaj ædt den jenn Tysker saa nær som en Arm. A ska swaar for, te de wor en ordentlig Mundfuld.

»Ja, de wor et sku!« saa den samm Mikkell, dæ far haaj snakket mej, »de er snaar mier ind mi Maww ka toel. A mo hen o ha mæ en Bitter o et.«

Jens haaj et sodden, te han kund ett smaæg, hwa han fek, o de ga wos Anledning te o dryww manne Lojer mæ ham. Vi ga ham en Snaps Eddik o Wand i Støj for Brændevin, men de sist opdawwet han da, for de de krasset slet et i æ Maww. Æ Kromand prøwwet ham aw en Gaang mæ en

Snaps Skiewand, o de mint Jens wa not faale gue Brændvin. De ku han li'.

En anden Gaang, da vi wor ve o vænd æ Hye o wor Strøplads, bløw Jens narret. Nær vi bløw tæste, gjek vi ind i æ Køkken o draak Øl a nowwe Flasker, der stoj i æ Vinner. Jens bløw osse tæste, o a henvist ham da te o go derind. Men no waar der uheldigvis imell di hær Flasker jen mæ Tran i te Skosmørels. Jens foer fat i den o sætter en for æ Mund, men saa hugger han mæ jet æ Flask i æ Gwol o kommer faarind ud te wos saa rasind som en gal Tyr. Dessom ett en Par aa æ Kaael haaj laa sæ imell, saa haaj a faat mæ en ordentlig Vending Hug, for Jens troj jo, te a mæ Ville haaj saat æ Flask hen te ham. Han glemt mæ et ett, inden en Gaang te a fek Held te o gyer ham en Tjennest, som a no ska fotæel om.

De wor en Mærkindsdaw. For saadden en Knæjt som mæ o en ti—tøl Oer waa de en stuer Herlighied o komm te Mærkind. A haaj ett møj Ro te o sow æ Næt faer, o de kan nok væer, a ku komm op tiele den Maaen. Saa sku a gjaen fæst hen o ta mi gue Væn Otto mæ.

Den Gaang waa dæ Markind saadden te de foslow not. Dæ wor en hiel laang Gaad a Tjelt mæ Handelsfolk bodde fræ Holstebrow, Waahr o Rindkjøvning. Æ Karusel haad vi Dreng gjaen hjaalpen te ve æ Daw faer, o saa fæk vi wos da en gratis Kyertur for 'et. O sikken en Masse

Gøglere der wor! Den Gaang haad vi ett Professor Labri, men en lignende, »den gammel Troldmand«, som vi kaalt ham, Aalborg-Peder o manne flier. Æ Troldmand waa især drøwwen i Kortkunster, o saa haaj han Jenneld Krodreng te o hjælp sæ. De wor en lille Ilder den Jenneld, han gjoer sin' æ Kunststykker atter o ku snak lissem æ Troldmand: »Ka du ed Blor, ka du vis Ild ud aa æ Mund, ka du sæj Kæk-Kæk-Kæk! saa kan du ow gyer Æk! Herind! Herind, Folkens, Forestillingen begynner om en Ywblik, o waaer te en foer Æend« o. s. v.

Saa wor vi ind i en Swarm, dæ stoj om en Viskjælling, hun haaj en stuer Plakat maald mæ Billeder a Pedro Lassa, dæ slow si Pig ihjæl. Hun saang o diel Viser ud, o Folk stoj nok saa andægte o saang æ Vis mæj.

Dær er »Sølle Søren«! Han wor en lille, tyk, hjulbiene Kaal, aalti mæ en bette stumpe Piew i æ Mund o mæ Klanet o Fjaal, men spill rigte kund han jo ett. Somti haaj han en Uniformsfrak mæ Kaskjet o, o en Gaang møt han mæ en Blikplaad o æ Brøst. Den wor a Søl, saa han, o han haaj fot en a Kong Frederik fo de te han spilled saa godt. Den Daw wor Søren no ett i godt Humør. Dæ waa nowwen, dæ vild hold mæ fo Nar! saa Søren te wos, o de ka a et toel, a blywwer syg a sodden Drilleri. Di tow mi Fjaal fræ mæ, o a haaj nær aaller fot en ijen!

Ind fræ en Skjænkjtelt hær vi da saadden en

Allarm. De wor lille Jens Skræev, dæ gjor Ustyr derind. Han wor en lille Mand mæ krøllet Hoer o en Haarskoer. Nær han bløw let fuld, vild han aalti gyer Staahej, o saa skreg han sodden op, te en ku hør ham øwwer aal di anner.

No mo I ved, te Kammerraaden, stue Jens, plejet o vær Polleti ve æ Mærkind, o han kam da ow ind i æ Tjelt.

»Aa hør, Hr. Polleti!« saa æ Skjænkevært, »ka du ett studs mæ æ Hwonn' lit o den Fyr. Han blywwer mæ snaar for morsom no!«

»De skal a!« sæjer Kammerraaden, der wor ett lit vigte aa æ Bestilling, o saa tow han udden vier lille Jens i æ Hoertop mæ den jenn Haaend o ga ham en Ørfiggen. »De æ vis bedst, du foer jen ve den ajen Sie ow, o saa smækket han ham nok'en jen, for hejsen blywwer du hældhue!«

Saa wor den lille Skræew færdig fo den Gaang o stak aw. Men saa blywwer der Halløj derud ve æ Karrusel. Jens Rust æ kommen i Slawsmol.

»Hua æ de hæhr?« sæjer stue Jens, o han hen o foer fat i Jens Rust. Men æ Slawsbror vild ett saadden gi sæ. »A bryr mæ Fanden om, enten du æ Pol'ti heller Pol'ølle,« skreg han, »vil du ett ræhnd o hopp o skjær røe Tænd mæ en rødden Katøffel i æ Mund!«

No bløw Kammerraaden gal i æ Hue. »A ska splitt dæj i æ Nakk' mæ en Tælleknyw o baank dæj løwwind ud aa æ Skind!« brøler han o for

igen fat i Jens Rust. Men hær fond han si Øwwermand. Jens Rust waa stærker, o han smider æ Polleti nier, sætter si Knæ o hans Polletiskilt o tæsker ham da saa møj grow.

Otto puffer te mæ. Læ wos hjælp ham, hwa? A springer rask te o rykker a aal Mawt i Jens Rustes tykk' Hoer, saa han faarer op o vil atter mæ, men a wor jo i en Faart stokken aw. A haaj imidlertid opnaaj mi Hensigt o hjaalpen Kammer-raaden. Han waa godt tefres mæ mæ, men slem slukøre waa han øwwer de, te han maatt' lig under for Jens Rust.

Men de staa j skrowwen i æ Stjaner — heller en anden Stej — te stue Jens inda ett' sku slip' mæ de.

Der wor en Fisker, dæ haaj fanget en Stør — en »Sjelstyr'«, som han kolt en, o den fond han o o forevis' o æ Mærkind. Han fæk æ Fisk plasieret o no Fjæl ind i en Tjelt, o der kam manne o sie o'en. Æ Forretning gjek strygind.

For o slæk si Ærgrels, saat Kammerraaden sæ ind i en Skjænk tjelt o draak sæ en Kaffe puns. Men aaller saa soer haaj han faat en Par smo swot', fa'r han bløw hiel fuld. Do wor natuleviis ett' aa æ Sperretus, faa den ku han toel møj mier aw, men han mint, te en »gue Væn« haaj kommen not skraavet Nejl i æ Puns, o not lignind Døwwel-skab mo der wal væ kommen i en. Hiel fotumlet i æ Hue stumlet den stakkels Jens ud aa æ Tjelt,

o huden han saa wor funden derind, ved a ett', men i de hæ Tjelt mæ æ Fisk haaj han laa sæ o den Bænk, som æ Fisk haaj lejen o. Den wor nemlig tawwen væk, da æ Forretning ett gjek mier.

Men saa kommer der jo indda nowwen, dæ vild sie æ Fisk, o saa i Stej for lo den laang' Polletibetjent dær mæ si Skjælt o æ Brøst! De wor der snaar manne, dæ fæk o sie, o der wor indda en Spøgtowl, der fond o o still sæ ve æ Indgaang o folang tow Skjælling i Indtree!

Jens mærket ingen Ting. Han sow som en Stien i tow Timer. Otto o mæ, vi haaj indda prøwwet o o fo ham vækket, men de gjek ett. Om-sier bløw han da uegen, han so sæ om, fostoj snaar, huden han waa væ'end i et, o skyndt' sæ væk, mæ en hiel Flok Grinebidere atter sæ. Vi tow fulles mæ ham nier ad æ Bøj, o vi trøstet ham jo saa godt vi kund'.

Saa kam vi nier te æ Krow. Dær wor der hejsen Lyw o Løstehied. Rolfus, den laang, faadrokken Snedkersvend, stoj o saang si tysk Viser midt imell en hiel Flok fuld Bynder.

»Ho, ho, hou!« De wor lille Jens Skræev, dæ stemmt op. Han ku ett li' den tysk Saang: »Vil du hold di Kjæft, din tysk Hund!« O saa ga han sæ te o tæsk løs o Rolfus.

Hær wor der no en walkommen Lejlehied for stue Jens te o vis' si Vigtehied. »Vil du vær rolle,

o de strags!« saa han o tow lille Jens i æ Kaselken.
Men den lille vild ett' gi sæ.

»A ska pinnede moffel døj!« skreg han o tow
igjen. Men de skuld' han no ett' ha gjoer, fo Kam-
merraaden tow ham mæ bægge Hinder o saat ham
a aal Mawt ind imue æ Væg. Den gjek i Støkker,
rammeld nier ind i de næst' Værels om æ Ører o
æ gammel Awtæjtsmand, dæ bued dær. De ga jo
en vældig Fostyrrels i æ Krostouw o en ordentlig
Bump i lille Jens' Ryg, men han tow hejsen ingen
Skaa' aa et. Di saa, te æ Hjat' ve den Lejlehied
wor bløwwen rest' nier i æ Bows o ham, saa han
tapt si Mued o Korassighied.

No wor Kammerraaden oweno ijen; o han
klaaret sæ ow godt sin', bodde som Polleti o som
Dogter.

HØG ØWWER HØG.

Dæ lo tow kjønn' Goer ve æ Si' a hveranner. I den jenn' bue Niels Madsen o i den anden Mads Nielsen. De wor saadden en Par rigte gue Venner, di tow, knaagrig' wor di o tykk' o fied bægge tow. Dæri ku di no lign' saa manne ander, men hwa dæ wor not særlig ve di hær wor en stadig Lyst te o spill hweranner en Puds, saadden i aal Gemytlehied. Men dæfor kund et no allywwel tit væ drøj nok. En Par Fiffikus'er wor de, o de wor wol dæfor, te di stadig mot ha not o øv djæ Fiffighied o. Nær saa den jenn' wo bløwwen luret, sku han jo gjaen snaarest mulig ha sæ høwnet.

Jen Daw soed di saa o en Bænk ud' i Niels Madsens Haww'. Æ Mærskummere dampet, o æ Humør wo godt. Især wor Niels glaae, for han haaj nylle fot Held te o snyd Mads mæ en Hest. Æ Dyr wor bløwwen præparieret o standet saadden, te den tow sæ faale godt ud, men Niels opdawwet jo nok sin', hwa Fejler en haaj. Æ Kulør waa nok ett' ret ægte.

»Dær fæk a sku ve dæj, du!« saa' Niels, o saa puffet han Mads i æ Sie' o griend', te de klukket i ham. »Du haar nok streglet æ Hest wal haat, sin' en mistet æ Kulør, hwa?«

»Ja, bi du, din Lurifax!« Mads soed o spekelieret o, hudan han sku skaf sæ Revands, »æ Tur kommer wal te mæ ijen.«

»Høh, du, de ska vi nappes om!« skrannet Mads o klappet sæ o hans tykk' Maww. De wor no aalti hans Wønn' o gyer dygte Nar a hans gue Væn æbaagatter, nær han haaj luret ham, men di Stikpiller gjoer netop Mads mier opfindsom, o saa laa han si Huæ ret i Blød for o fo Ram o Niels.

Tesist bløw Niels kyw aw o drill', o saa snakket di om ander Ting. De wor hen imoed Awten, da æ Kyer kam hjem fræ æ Mark. Æ Kuen o æ Pigger kam mæ djæ Malkstripper for o malk' æ Kyer derud', som di plejet o gyer i æ warm' Sommerti'. Saa gjæk æ Mænd mæ djæ Pivver i æ Mund, ud i æ Goer o sow te, imens di slow en Sludder aw mæ æ Kvindfolk.

»De æ nowwe gue Høwweder, dem dær,« saa' Mads o pjægt mæ hans Pivspids, »især den røe. Den gier vis en gue Slant Mjælk om æ Daw.«

»Ja, de ka du sku band' o, en gjør!« saa Niels, hu manne Potter, trowr du?«

»De er ett' saa godt o vedd'.«

»Atten, mi Faar, atten Potter o æ Daw, høh! de er en Kow, dæ dowwer te not.«

De wor ett' fri for, te Niels wor lidt slem te o praal' mæ si Sagger. Den Gaang vild' Mads imidlerti' ett' stik op for ham.

»Pyh!« saa han o kwolmet dygte a si Piv', »mi swotbroget Kow gier sku tyww Potter.«

»Gier di ræe Følhopp' ett' osse tyww' Potter? Hi-hi-hi!« griend Niels. »Hel — æ Hest, a soeld te dæj? Haar du ett' prøwwet o moel, hu møj Vedels' den gier fræ sæ om æ Daw?«

»Gy du baæe Nar! Hwa ska vi vedd' om? A sætter tyww Kroner o, te mi Kow gier tyww Potter Mjelk om æ Daw.«

»Saa—aa?« sæjer Niels, han bløw lissom lidt betænkele ve' et, »ja de æ sand', di swotbroget Kow haa nylle kallet, de er i den bæ'st Ti no, men ka hun no osse blyw ve mæ 'et i fjowten Daww?«

»Ja gu ka hun saa!«

»Top, saa 'el a ow vedd' om 'et! Men æ Kow ska hvæ Daw malkes for mi Ywwen, sodden te a ka sie, om de goer ræele te.«

Da Mads gjek hjem, wo han allywwel lidt ræj for, te han haaj tawwen æ Mund wal fuld. Hwa om han no tow fejl? Saa fæk Niels ham jo strags for anden Gaang i Klemm', o de wo jo da kre-pierlæ.

»Han styret lig ind i æ Mjelkkammer te si Kuen o spuer: »Hør, Muer, gier den swotbroget ett' tyww Potter o æ Daw?«

»Nej, hun gier kun atten.«

»Føj for Katten!« Mads klæd' sæ bag æ Øer.
 »Hwa ska vi no gjø ve de?«

»Men hwa æ dæ da i æ Vej?« sæjer hans Kuen.

»Aa, sier du, Niels stoj saadden o praald' a hans ræ Kow, o saa field et mæ ind o sæj', te wos den swotbroget gier mier Mjolk. Vi haar veddet om 'et. Hør, kan vi ett' fo æ Kow te o gi de Par Potter mier, nær vi gier 'en egstra godt Fuer? En sæjjer jo for en gammel Uer, te æ Kow malker gjemmel æ Hals.«

»De trowwer a ett', mint »wo Muer,« æ Kow kan ett' blyw fodret bæjer.«

Mads stoj o grundet lidt. No gjældt 'et for Aller om en gue Raæ.

»Tøv lidt!« sæjer han plusselæ, »a finder moskie ud aa 'et. A haar en Gaang læt mæ fotæel, te en Kow ka gi akkuraat lisse møj Mjolk, som 'en foer a drikk'. De skal i hwer Fald prøwwes!«

»Ja, æ Kuen vrej sæ jo lidt ve o mist' aal den gue Mjolk, men hær hjaalp ingen Kjæremuer.

Den næst' Daw anstillet' di en Prøww, o de gjek som Mads haaj udrejnet. Æ Kow ga di tyww Potter Mjolk fræ sa ijen o bløw ve dæmæ i fjowten Daww. Mads gnied sæ i æ Hinder a Gle', men Niels bløw not laang i æ Ansigt.

»De er da en skammelæ gue Kow,« saa' han, »den kund' a nok lie o ha i mi Stold.«

Men Mads haaj ingen Lyst te o skill sæ aw

mæ de kostbaare Dyr. Omsier bløw æ Handel da sluttet; Niels fæk Low te o betaal æ Kow. Mads griend', da han traak aw mæ 'en.

»Men aallere'e en Par Daww atter kam Niels ijen mæ æ Dyr. »Din Rakkerpukkel!« rovt han te Mads, dæ stoj ud i æ Goer, »vil du no ud mæ di tyww Kroner, som du fæk a mæ!«

»Hwa æ dæ ve 'et?«

»Hwa dær æ ve 'et? Den gier kun atten Potter!«

»Saa—aa?« gri'end Mads, »da so du jo sjel, te hun ga tyww Potter. De maa ligg' i æ Fuer.«

»Snak om en Ting! Trowr du ett', te a fostoer mæ o o fuer en Kre'tur?«

»Aa, du har vis ett' fostajen o fuer rigte alyw-wal!« saa Mads. Han bløw ve o gri'en, o tow Niels i æ Kraww' o soe ham ind i æ Ansigt, »du haar ett' fueret rigte, lille Ven!«

»Hwa no?« sæjer Niels, der begyndt o fo en Anels om, te der wo gi'en ham en Tak for sidst. »Hwa mjen du mæ de, din Asen? A haar sku fueret bodde mæ Gres o Kløwwer o Rodfrugter o andt godt, men lig' møj hjaalp 'et.«

»Jamen,« sæjer Mads, »haar du osse gi'en æ Kow den Mjælk o drikk', som du malket aa 'en, o saa indda en Par Potter te?«

No fostoje Niels, huden han wor bløwwen luret, o han tèt' sjel, te de wor godt gjoer.

HISTAARRIER

I JYDSK BOENMOEL

OU

PEDER JÆGER

AARHUS

ALBERT BAYERS FORLAG

— JYDSK FORLAGS-FORRETNING —

1910

AARHUS STIFTSB OG TRYKKERI.

ET RIGSDASEMNE.

Faa henve et halhunne Oe siæn fulles tou Bønne a gjemmel en Stej imel tou Roumarki. De wa en smok aa stell Auten met i Juli Monet. Den eldst o dem, Krestoffe Jensen fræ Løngage, gik no krombouet, indskjønt han it wa en gammel Mand, faa han wa da it møj øue de halhunne; men han wa møj faaslet aa ha ollti rot godt i Rehven. — Som ong Mand ha han øuetauen en nejsten faldfærði Goe mæ en møj ukultiveret Mark, tediels o Løng; men ve Fli aa Dreftihev wa han kommen te aa aul beje inn noue anne i Bøjen, aa han ha bøgget hiele Goeren om aa sad no som Blommen i et Æg, fri faa Gjald aa Hoerhev. En Sænn aa en Dætte wa dø som smo, hans Kuæn Krestens wa no osse dø faa noue Oe siæn. Men han hae jen Dætte te ve Naun Ellen, som no wa woksen, aa som han wa faale glaj te, faa hun wa baarre knøu aa gu aa flenk te aa bestyr Huset.

Den naaen Mand, Poul Kok, cerka di førre, wa

osse en møj walstoendes Mand; men si Walstand wa han it kommen te saa møj ve Fli aa Dreftiheh som ve aa gjemmelfør snu Plane, dæ tit ha skaffet ham stue Fordiele. Krestoffe, dæ et Æring ha won i Naabebøjen Lerballe, kam po Hjemvejen faabi Pouls Goe, aa da han wa bløuen en bette Kon tæste, gik han derind. Den snu Poul fek straks en Idè om en Gyutemolsplan, fek si Dætte te aa kog Kaffe, aa sætte den fek di tou Mænd saa et Pa gue Kaffe-knejte hwærre, faa han vedst, te dem sat Krestoffe møj Pris aapo, skjønt han lonnt fræ ku kalles en faafallen Mand. Som di saa fulles a gjemmel Stejen aa bappet po Pivveren, seje Poul slieg aa indsmigrende:

»Sikken en Grøe, dæ blyue i Oe; men dæ æ ilyul knap noue i hiele Souent, dæ ka hammel op mæ dæ.«

»Saa mænd! Met Hjaaet fryde sæ ve aa si, hwo Kuent wolme fram,« sæe Stoffe, »men do ka trou, a haa osse manne Gong slet som et Helmes.«

»Ja de ka et Doggehoe osse ha goe aa indda sed i Stamp aa Hoerheh oll si Daew,« sæe Poul i grondi Toen; »men de æ pinedø Homlen ve 'et, do haa hat Indsekt te aa dryu di Mark aa før di Bedrøut paa en praktisk aa rentavel Moe, saa enhwæ Mand maa si op te dæ som Foregangsmand faa wot Landbrug. De æ, hwa a haa faafegtet di tusinde Gonng, de æ den gue Oplyusning aa

Konnervitter Folk mangle, men som do sedde inn
mæ i fuld Moelstok, aa som haa go dæ te en saa
fremragende Mand.«

»Aaeja, aaeja, de æ dæ nøj i«, søe Krestoffe;
»men a vil da teføj, te wo Herre ska ha Æren
baarre føst aa sidst, faa de wa ham, dæ ga mæ
Held aa Løk i oll min Foretagende.«

»Ja vel, ja vel, Guj Æren, de maa do som en
møj religiøs aa kresteli Mand ha Lou te aa sej,«
swaaet Poul gromme ræsonle, »ja Guj Æren,«
søe han nok en Gong, »sjel næe han sænne wos
Saarre aa Sygdom.«

»Ja, aa taae de kiereste vi haae, som da han
to mi sali Kuæn, Krestens,« søe Krestoffe nejsten
grærin. »Aak, a glemme olle, hwa hun wa faa mæ
aa mi Dætte, aa a føle no dovvelt faa Ellens Ve
aa Vel.«

»Saa vil a da som di gue Ven ønsk, do maa
fo en gue aa dægti Swigesæn, dæ maa gjø hin løkle
aa go frama i Walstand, i Ajt aa Æer ve aa følle
det Eksempel,« søe Poul gromme alvorlit, ide han
vænn Røggen te aa vesket mæ Tongen.

»Met Hjaaet fryde sæ ve Tanken om Walstand,
Æer aa Løk faa mi Dætte,« søe Krestoffe i baarre
rørt aa glaj Toen. »Wo Herre væ mæ hin, te Glæe
faa den gue Krestens.«

»Folk ømte jo om, hun æ »gue Venne« mæ
Hans Pete te Lasses,« seje no Poul; »men de æ
kaski no Hjavve aa Snak. Han æ jo en pæen

Kaael, men æ no freskfyragti aa temle rask i Tøuet te Sjøu aa Komers. Naa, Ellen æ jo en faastandi aa lydi Dætte, dæ wal nok vil spø dæ teroes, farrin hun gi sæ hielt hen te en Fyr saa lonnt henfræ, hwes Renomé aa Karriter hun kinne wal lidt te.«

»De æ der ves it nøj om,« sæ Krestoffe, »a haa nok ho Snak om 'et, men Ellen vil it ve o 'et aa sej.«

»Saa møj desto beje, om de æ saa, hwa do no ves it ska stuel olt faa stærkt aapo,« seje Poul i faatrolle Toen, ide han klappe Stoffe po Skolleren, »nej om de wa saa, vild de ves blyu en sørgeli Fejltagels ou di gue Dætte, faa — mel wos tou — a haa hoe no gromme faadægtit nue om Knøsen, aa 'en ka jo it olti skue Hunnen po Hoeren.«

»No faadægtit om Knøsen,« seje Krestoffe faa-hippet, »a tøkkes, Kaaelen si gromme ferem u.«

»Men dæfaa ka han ilyuel godt væ snuvlet,« sæ Poul, »sjel den bejst ka som Kong David bok unne faa en megti Løst.«

»Sku de' væ Tilfæellet, maa mi Dætte ekki ha mindste Praaet mæ Fyren,« sæ Krestoffe no faa-fjamsket, »haa do hoe no smossit, saa sej rinnt u o Puesen.«

»Ja føj, de en hiel beskit Historri,« swaaet Poul, »a trække mæ jo ve aa røk fram dæmæ; men a ku jo heller it faaswaæ faa mi Samvettiheh aa døls 'en øue faa dæ, mi gue Ven. Tu a wa i For-oret te Ans Markin. Dæ lo a mæ faateel, te

Hans Pete ha tinnt i Røemøl uh i Timiansejnen, aa Hjavveren gik, han wa bløuen »gue Venne« mæ Møllemadammen, dæ nok wa faale faalivt i Guttenskaalen. Nok æ de, Mølleren, dæ wa øue di trej Snes aa tyu Oe sælle inn hinn, bløu kyu o Liegen, da hun omsider bløw møj faa triveli. En skjøn Dau bløu Fyren jaut fræ Møllen. Et Fjerringoe sætte fek den gue Mamsel en Dreng, dæ sætte Klafferen nok ha møj Ligheh mæ Hans Pete. Forhollet mell Ektefolken bløu da saa spændt aa kritisk, te Mølleren saall Møllen aa hiele Mollevitten, rænn fra Kuænen aa stak o te Kjøvinhaun.«

»Pøj faa den slemme syge!« sœe Krestoffe, »met Hjaaet æ farre aa spræk o Angst faa mi Dætte, dessom dæ ska væ nøj om Hjavveren mæ hinn aa ham. Men næe Ellen høre de hie, vil hun olle mie tænk po ham, aa de' skal olle i Verden ski, te hun ska ta saæn en Skidtning.«

»Nej, saa kinner a o pæen Familli en annelon Kaael, som holle møj o Ellen, men han vil natyrlivis it go mell Bark aa Træ,« faaklaaert Poul som en gu Ven Krestoffe.

»Den ka a væ mæ po; sjel om han it eje de manne, faa Ellen maa kom herlet astej, men hvem ka de' wal væe?« spuh Krestoffe spændt.

»Ja, si no fæst aa fo hin po ret Kjøl, saa ka vi oltti nærmere drøut den Sag,« swaaet Poul; men do ka væ sekke po, te han æ »ren i Kanten«, aa

saa møj foe han i Ar aa Megyut, te han i de hiele ka væ di Ganning som Swigerssæn.«

»Ja, hun ka jo faa ti faa jen, men hvem i al Verden mine do?« spuh Stoffe spændt.

»Ti faa jen, ja, hun ka faa tusinde faa jen; men den bejst ka wal it wæ faa gu, aa a ka it tænk mæ noue beje, faa han æ rinnt u saa hiel forelsket i hin aa æ en sjallen pæen, braev aa døgti Kaael,« søe Poul. Ætter en bette Paus føjet han te: »No ekki et Mok mie den Gong, men kom nie aa besøg mæ om noue Daew, sætte do haa fot snakket mæ di Dætte, saa ska do fo fuld Beskejen.«

Diemæ ga di to Mand hinaaen Hoen te Fawal aa drøu hwæ si Koes sætte dje Hjemmin.

Nejst Faanoen kaldt Krestoffe si Dætte fræ Kykkent ind i Soukammeret, aa dæ snakket di da saaan sammel:

»Sej mæ oprekti, bette Ellen, æ dæ nøj om, te dæ aa Hans Pete te Lasses æ gue Venne?«

»De haa vi ekki snakket saa møj som jet jænnste Væs om.«

»Do tækkes da ves gromme godt om ham.«

»Ja, de' æ jo en pæen aa raae Kaael, ves osse gromme døgti.«

»Aa saa snaaet han begiære di Hoen, ka han osse fo 'en.«

»Sikke da no Snak, Faae! De' haa ingen o wos tænnst aapo.«

»Folk vil posto, I haa et godt Yu te hinaaen. Hwa ham anbelanger, saa vil a trou, te han haa et godt Yu te dæ fo Goerens Skyld.«

»I haa ingen Ret te aa trou saa laut om ham. Han opføre sæ oltti som en gromme ordli Kaael.«

»Hæ haa han jo it wonn om et hal Oe; men kinne do nøj te hans Forti aa hans Røgte?«

»Hans Røgte æ jo regti godt. Oll Folk seje, han æ baarre flenk aa døgti.«

»Hans Røgte fræ hans Hjemmin æ skidt, missel pelskiddt. Han haa wo po slipre Vej aa haa skild et Pa Folk a.«

»De ka olle væ regti. A æ ves po, de passer it.«

»Nej, faa do æ nøj faagaaevt i ham; men do ska ha den hiele Historri. Saa ka do wal ta dæ i Ajt aa røg dæ i Tih. Si han tint i Røemøl, hinsih o Kongensbrou aa hae nok — ja, faa Fyren æ døgti nok — en høu Stjønn hos Mølleren, indte han, de gammel Skraul, kam unne Veje mæ, te Hans Pete spellt Kjørrest mæ Madammen, dæ ha tauen de gammel Pievhoe. Gesjæften sæen jo saa mæ, te Hans Pete blou jaut po Pueten, Mølleren saall ennle hiele Reliheren aa stak o te Kjøvinhauen, imæns hun mæ Baaent no knivve Tænd hos hinne fatte Forelle.«

»De' æ umulit, Faae! Hans Pete æ ollt faa ren aa særbar te sligt.«

»Historrin æ komplet paalideli. Tak din milde Guj, om do ingen Ting haa lout Fyren.«

Hun postorr nok en Gong, de maat vø Loun eller en Fejltagels; men da Faaeren faafegtet, de wa sandfærdit, faanam hun fæst faa Alve, hwo møj hun hoel o Kaaelen, indskjønt di ingen Snak ha hat om den Ting. Hun sot nie po en Stuel aa stak i aa græe, saa Faaeren fek undt o 'et faa hin aa trøstet hin de bejst, han ku. Hans Pete, som hun jo no olle mie maat tænk po, sku hun nok glemm, aa wo Herre hae nok ollereh sit en møj beje Mand u te hin. I di Daew, dæ no fulle ætte, bløu Ellen mier aa mie ves po, te Rægteret it passt, aa hun fæll mier aa mie, hwo møj hun go u o Hans Pete, dæ so saa uskylle u. Aa ganske mærkelit. Han kam osse te Faastoels o, te han hoel lisse møj o hinn. En Dau kam hans ongst Broue, en Tølosdrenge, mæ de hie Brøu fræ Faaeren:

»Kiere Sænn!

De æ en gromme Begivenheh, a haae aa mædiel, blot do no maat skønn po 'et. Ma Skøttes wa herøue i Gu, aa hun lou straks oue hiele Ansektet, saa a ku jo straks faasto, dæ wa Jafall, faa hun goe jo saa møj i Bækgoeren. Hun æ jo nue o Blouet. Ja tu hinne Moues Bejstemoue aa Jens Bæks Olmes Faae wa sammelbragt Bøn. No, de' slap jo da u faa Maren, da hun ha fot en Skoel Kaffe, faa hun æ jo ingen tæet Sold ret lænng, te do ku faa Marjann aa blyu en stue Goerland. Guj frej wos wal! Der

æ tæet ve hunne Tønne Land forurn baarre
 Eng aa Skou aa Taarreskyut. 6 stue Hejst. Saa
 ka do slaa Skrald mæ Pysken aa rangsie mæ oll
 stue Hanse vidt aa bredt. Pyt faa de' hun haa
 Unnebe, aa no gremm lonng Tænd stekke fram
 fra Ouemunnen. Do ka læ dem røk u hwærre
 hwæ aa gi hin et hiel nøj Gibis, saa vil hun da
 it blyu saa møj faafærdeli grem, aa a tænke
 helle it, hun vil blyu slet saa krøul i Snakken.
 Hinne Skaveloen ka do it kasie, aa hinne laajle
 Væsen ka do foranne møj ve, faa hun æ pinde
 it saa haltossit, som hun løve aut om tæ. Hun
 baage no godt Brø, laue no villele Ma. Do ka
 jo nok vænn hin te aa fej Spinnelvøu nie aa
 hold beje rinnt i Krogin aa it rænn te Giller aa
 Walkom i den jen Sih o Klejeren, faa hun æ jo
 it ollmjest nuerin. Men næe do vil dresie hin,
 ka hun blyu saalen, do ka væ bejæen aa mæe
 mæ hin, faa der æ da manne lisse gremm aa
 hjoale i Væsen. Hwessomsti do sette Pris po
 aa kom te Brø, ka do olle vinnt et beje Teboj,
 faa hun æ lonnt fræ no slem Kwindfolk. Ingen,
 dæ kinne hin, bry sæ om, hun banne aa bleksne
 aa tuniere, næe de gall taae hin, faa i nejst
 Yublek ka hun skwalle aa væe saa gimytli aa
 flink som noue Kuæn. Ka do blot blyu hinne
 Haasbin, fo hin te aa sto hypsk aa deppendie
 unne dæ, ka do godt blyu tinnt mæ Marjann,
 som ollti haa won en faafærdeli Slider baarre

inn aa uh. Iløuel vil vi it ro fræ elle te', men
 raafer dæ mæ Guj aa di Samvegthiéh; ja ta
 hiele di Sammelaaes te Hjelp aa sto it i di ejen
 Lyus i saa høthelle en Sag. Do maa sejj wos
 di Minning i et Pa Oe mæ Drengen tebaaeg.

Diemæ en kjærli Helsen fræ wos hwæjsen.

Di gammel Faae.<

Hans Pete baarre lou aa græe indvendi, da han
 læst Brøuet om den no stjævet Marjann, dæ mæ
 di manne Skurre po Hwonnen aa en sølle ringg
 aa grem Mund wa ham temli morsom aa lonntfræ
 attraaværdi, sjel mæ et hiel nøj Gibis, aa de bløu
 ham tydeli, te Ellen wa ham faaele kie. Han skrøu
 da tebaaeg:

»Tak faa je Brøu aa je Omsaarre faa mæ.
 Marjann vil a hwerkin ejj elle ha; men de' maa
 I it sørre øue. Mæ Guds Hjælp foer a wal de
 daule Brø. A vil ha den, a haa Sind aa Løst te'.
 Diemæ Guj befalet!

En kjærli Helsen fræ je Sænn

Hans Pete.<

Ellen fantasieret møj øue de fæle Rægte, som
 flie Gonng klæmt Wannet o hinne Øuen; men saa
 jen Ættemeje kam en fremmet Mand ind a Daeren
 aa ba om en bette To Drek. Hun ga ham straks
 et Krus, fyldt mæ godt Mjelk. Da han ha drokken,

slou han sæ træt nie po en Stuel, aa no spuh hun:

»Huer æ den hie Mand fræ?«

»Fræ Grønbæk Mark uh ve Ans.«

»Æ der it en Møll dier i Nærheden?«

»Jou Røemøll, hue mi Sæn tinnt hos en tompet gammel Møller, dæ bløu skennsyg aa jaut mi Sænn po Pueten.«

»Æ de' je Sænn, som tiene hos Las hie i Bøj?«

»Nej, de' æ hans Søskindbaaen. Mi Sænn tiene i Taastrop øste po; men han wa fuldstændi uskylle. De wa nok en faaslagen Møllesvend, dæ ha go den gammel Tyksak te Haaenrøe. Han aa Møllema-dammen løue no po polsk hos hinne Forelle, aa Mølleren æ rejst te Kjøvinhaun.«

»Kinne I helles videre te Hans Pete, dæ tiene hie hos Las? Ja de' maa I da gye, da han æ o je Fammilli.«

»Ja, de' skuld a nok wal kinn te ham, mi gue Kuæns Broersænn. Han wa en raareste, opwakt Dreng, dæ haa waa ajt aa godt lirr po enhwæ Plads. Han tinnt jo i flie Oe hos Terkel i Grønbæk, Lasses Swaue. Han vild it gjænn ha ginn Slep po ham; men saa bæe Las ham jo møj mier i Løn, aa a tænke wal it, han haa fortraaet 'et. Hwa? Mon?«

»Nej, Las houe ves Kaaelen regti godt.«

»A vedst it beje inn den hie Goe wa Lasses,

aa diefaa plompet a hierind, faa a vild jo snak et
Pa Oe mæ Hans Pete.«

»Nej. Lasses Goe æ den ve Sien o den hie, po
høue Hoen urren faa Pueten.«

»Godt mi Piig. Tak faa Mjelken, aa no vil a
sej »Faawal«!«

Ellen ha no fot testrækkeli Faaklaaring aa bløu
rolle aa glaj i Sind aa gik aa naasteret aa sang
imo Awten.

Hinne Faae, dæ ha slauen Kløue den Dau, gik
træt no tile i Seng aa fell snaet i en dyev Søuen.
De wa en dejli stell aa smok Auten. Stjønneren
smill i Tusindtal. Monen skinn som Naturens evie
Natlamp, aa Ellen gik som i Dræmm u i Hauen
aa spejdet sætte Lasses Goe. Pludseli kam Hans
Pete u a Pueten aa sang mæ si bløde, smokke
Stemm: »Fred hviler over Land og By«. Dæmpet
stemt hun i mæ, aa knap sætte sto han foran hin
i Løsthuset aa bø hin Hoen te Goauten. Da di saa
en Stoen ha snakket aa smilt te hinaaen saa mildt
aa kjærlit, søe han:

»Ellen, do æ mæ saa inderli kie, men de' ka
wal olle nøt, a tænke po de'. A æ jo en fatte
Kaael. Aa sjel om do, som de' komme mæ faa, haa
møj teøues faa mæ, saa vil do it væ di Faae
imoe'.«

»Aae,« søe hun, »han æ ves it saa hoer aa be'
te, da det Rægte æ godt, aa a vil forresten sejj

dæ, a ska olle i min Daew ta noue anne inn dæ.
Æ do saa tefreds?«

I de saaem aavent Faaeren et Vinne aa kaldt hin ind. Nok o de'. Di tou wa no bløuen »gue Venne«. —

Nejst Sonda maat hun følles mæ si Faae i Besøg hos Poul Kok, dæ imelle Golau ha indbøjen dem. —

Dæ bløu viist dem ol muli Venliheh aa Gjæstfriheh. Pouls Sænn, Fredrek, wa gromme beleven aa en smok Kaael, dæ jo so no polisk u lisse Poul. Han ku brug Komerse aa sej Vittihere, som tit moret Ellen, dæ indvendi aldeles it tèt om ham; men Krestoffe tèt jo, han ha et vinden Væsen aa et faale godt Snaktøu. Hans Forelle wa jo walstoendes aa almindeli godt æstimieret, aa han wa it hiel kyu o i Fredrik aa tænk sæ den Swigersænn, som Poul ha mint, dæ ku wæ hans Ganning. — Noue Daew ætte besøgt Pouls Dætte, Helene, jo saa no Ellen, dæ fulle hin lonnt po Vej henimo Auten. Fredrik kam dem i Møe. Helene sku partu skønd sæ hjem aa maalk. Hinne Broue fulle galant Ellen tebaaeg imo hinne Hjem. Han fand, te hun, om just it no Skjønheh, wa en net aa pæen Piig mæ et raae godt Væsen po sæ. Den gue Goe wa nok it aa kems a. Dauen i Forvejen wa Poul aa Stoffe bløuen jens om Partiet, aa no sku Fredrik saa prøu si Løk mæ aa vinn Ellen.

Fredrik kam fæst mæ flie morsom Bemærkninge

faa aa væk Ellens Interesse, aa da han saa fek hin te aa li høut a et pussi Indfald, seje han nok saa slieg:

»Dæ ska væ Skoubal i Dau fjouten Daew i Hatmaggerskouen. Saa vil a som di bejst Ven baarre hint dæ aa følle dæ hjem, dessom do helles tækkes, a æ pæen Kaael nok faa dæ aa følles mæ.«

»Ja, do æ nok mier inn pæen nok te de', men a æ ves faa hwædaus aa it fin nok te aa følles mæ dæ.«

Men do ka blyu fin. Aa do ka stuel aapo, do ska blyu fin, hwes vi mæ di gammel ka blyu jæns om Tingen. A vil gi dæ den fineste Silkekjouel.«

»Den klæe it en Boenpiig som mæ.«

»Do haae Goeren, aa a ka fo en stu Arr. Dessom do tækkes, vi ka slaa wo Klüh sammel, ska do fo hwa Staaes, do piege po.«

»A troue it, te vi tou passe faa hinaaen. A frøjte faa, de æ Goeren aa it saa møj mæ, do holle o.«

»Sikke no Snak. Næe do komme i no mie fin Staaes, ka du blyu som noue Kjøpstafrøken. Aak! Do ka trou, te saa ska a bæe dæ po Hænneren.«

Hun skygit mæ si Hoen faa Yuet aa so no, Hans Pete inn fræ Bøjen kam hin i Møe.

»A haae Guskilou Biæn aa go po, saa ingen Mand ska fo behou aa bæe mæ po Hænneren. A vil ta mi Paaet o Byrde, Saarre aa Arbejt aa olle betragtes som en Prinses, dæ ska kredenses svært

faa,« sœ hun køli aa føjet saa te: »No maa do ha Gonat aa tak faa Følleskav.«

No long i Ansegtet sto han aa so po, hun skrettet godt o aa ku osse skemt, te en Kaael — pøj faa Rakkeren — ves Hans Pete — kam u fræ Bøjen.

»Hahahaha!« skoggergrinnt Fredrik, »do haa ves tauen mi Spas faa Alve; men do ka stuel aapo, a vil it teg te dæ. A ka fo nok dæ forurn.«

Hun swaaet it, men gik rask hjemætte. Saa rænn han slueten aa galsinnet tebaaeg.

Nejst Muen sø han te Faaeren, te Ellen ha wo hielt spansk, aa hinn vild han olle binn an mæ mie. Poul minnt saa, hun nok iløul vild ha Hans Pete, hwa Stoffe nok ku ha sat en Staappe faa. Hiel stunnsløs rænn han den hiele Dau aa ruget po Hæunplane. Føst da han om Autenen kyll sœ i Sengen, fek han en Idè, som han sjel fann gromme kosteli. Hiel øuegien kaldt han sœ sjel en Domrian, dæ it ha ku sit Skouen faa Træe. Han ga et Pa Fløjt aa ga sœ te aa skaagge unne Dyenen. Den haldomme Stoffe sku stelles op som Rigsdasmand. De wa en Limpind, han sku fall øue. Saa sku han nok go i Tøuet. Innen et bette Kuti ha han hiele Planen farre, som han nejst Dau ve Bistand aa et Pa anne Mæspillere sku ha sat i Seen, aa saa sku de go som Fu i Hues, men po den Moe, te hans Sænn sku fo Stoffes Goe. Saa ku Stoffe faa Lou te aa sjel beholl Dætteren aa gi hin te Hans Pete eller en naaen Storeknejt.

Mel 8 aa 9 nejst Faanaaen gik Poul te Møllen faa aa snak mæ den dorkdrøuen fine Hr. Pind, dæ straks wa mæ po aa fo Krestoffe stellt op som Rigsdasmand faa Grin aa Løjers Skyld. Poul faa-taall it Mølleren den egentlie Oersag; men Hr. Pind fann Ideen saa kosteli, te han straks vild go mæ Poul hen te Krestoffe mæ Opfordring om aa stell sæ. Dæ maa da, sæ han aa klukgrinnt, blyu saa morsomme Sener ve Vælgermøder aa po Vall-dauen, saa de' nok lønnes aa go dæhen aa drek et Pa Kaffeknejte for aa fo Klomsakken go be-griveli, te han alene faamoer aa rej Situationen. — »Trej om en Ært,« sæ Poul aa slou Smæk mæ Tongen. »Jørren Knudsen po Steensholm haaer et godt Næn te Krestoffe. No goer a hen aa taa ham mæ. Saa komme do om lidt som ganske tefældi. Sjelfølgeli komme vi po Hannelens Vejne som Ind-ledning te wot egentlie Æring, aa unne Ponsen slaa vi ind po de politiske. — Næe han ha fot den annen te Lyus, æ han baarre ør aa skør. Saa ska dæ nok blyu Gong i Støuleren.

En bette Tiim sette sar de 3 Mænd hos Krestoffe aa tæmt den annen Pons, aa jen te bløu destillieret. Saa bræ Poul Isen ve aa sej:

»Nej, læ no den Hannel faaer. Angelkouen ka a nok lih som Maalke; men Brøstkassen æ faa snæue, aa der æ faa bette Goul bagtè. Som Oue-løve vil 'en olle ku ta no stue Vægt.«

Ætter en bette Paus grev han Koppet aa

klenket, aa di to dem hwærre en Slork. Saa to Poul atter ve i gromme alvorli Toen:

»Ja, de' æ no da egentli heller it saa møj po Hannelens Vejne, vi æ arrivieret hæ te' i Dau. Vi ska jo nemli ha wos en nøj Rigsdasmand, da Jensen po Grond a Tuberkle nelægge Mandatet. Vi mine aa troue, te do, Krestoffe, æ Mannen faa Kalken. Saa blyue dæ jo atter en Jensen, aa indda en møj mie folkeli aa høutagtet Mand a wo ejen Medte. Ja, haae do it nok hoer et Nyssem om, te i manne Komynner æ do stærk po Tapetet? Ja, hwa seje Mølleren aa Jørren? Æ vi it jens om, te ingen i Kresen ka beje repræsientier 'en, sammel Stemmeren aa rejj Postelinet.«

»Aak nej,« sæ Krestoffe, ide' han røu sæ po Ærmt aa bappet rask po Piven, de' æ a it nok inn i Politikken te', om a wal haaer en jæuen gu Lærdom.«

»Ja, den æ no ves mier inn jæuen gu,« seje Mølleren, »men de æ wal især de', som æ Hoesagen, om vi ka finn en Mand mæ saa fast en Karriter aa fremfaa alt mæ en saa grundmuret Agtels som dæ, faa de' vil a sej dæ, Jensen, de sætte Respekt aa vække Gihør i Tinget mier inn Floskler aa Fraser.«

»Di stue Ansiels vidt aa bredt,« sæ Poul stellfærdit, »æ Skyld i, te do som ve et Trylleslag æ bløuen Kandidatæmne allevejne i Kresen.«

Ja, saa sæ Jørren halvranten: »Do vægre dæ

ve 'et, Krestoffe, men de' taa a skam no faatryle op. Ka do, som po enhwæ Moe æ gonn i Spessen faa Landbruget, a seje: ka do egentli faaswaæ aa afslaa wo Begiering, den vi som en Depotation bringe dæ po Standsfælles Vejne? Ja, do ka jo nok, hwes do it hyse wos elle Meningsfælle faa nue; men a seje, no maa do blyu vre, om do wil, do bør ekki viis gue Mæborgere Vintervejen. Do vil som en gu Dannemand ekki skoffe saa manne brave Mænds Tillid.«

»Vil han de', saa gjø vi wos farre straks aa faaswinne mæ de saaem,« sœ Poul aa klenket. »Skoel, Folkens! Ja seje do Nej, Krestoffe, vil do væk Forargels øue hiele Linjen, de' æ soleklart. Men do ka jo ha Lou aa betænk dæ te i Muen.«

»A faalange tou Das Respekt,« sœ saa Krestoffe, da han ha tæmt Koppet, »men a vil da haaev, a ka sej »Ja« te et saa ærefuldt Teboj.«

»Ja, de tækkes a, vi maa finn wos tefreds mæ,« sœ Jørren, aa Mølleren stemt i mæ, te di maat jo da osse væ ve Resoen.

Saa gik di tou; men Poul hoel sœ tebaaeg, faa han hae no mie, di anne it maat hœ, te han vild ha drøtet aa ha slauen fast.

Han kyll sœ nie po Sofaen aa sœ: »Do ka lisse godt bestemm dæ i Dau som i Muen, faa do maa evi skam dæ — aa ingen vil æstemie dæ faa annt inn en Klu — hwes do seje Nej.«

»Men hurn ka a væ væk fræ Hjemmet aa met jenneste Baaen?« søe Krestoffe bevæget.

»De tækkes mæ aa væ liig u a Landvejen,« gaall Kokken, dæ no klukket om, di sku ta en bette liin Pons te o sluk sætte mæ.

Den bløu straks lau et te'. Di klenket aa Poul to ve: »Læ Ellen gyut sæ mæ mi Sønn, dæ ka følle dæ sætte som praktisk dægti Landbruge aa ka ennle ha et Pa Skjelling te aa bøg dæ en stolt Villa, som ka pas faa dæ som Rigsdasmand, aa læ ham gi dæ et flot Ophold, saæn do ka ha Ro te aa hold en ferem Husholle, næe do æ hjemm; men tu kaski, I ka spænnnes saa godt sammel, te do helst vil ophold dæ ve di onng, dæ wal nok maa ha baarre Hjärterom aa Husrom faa en Hædersmand.«

»Skoel, Poul! Tak faa di gue Mening aa di Omsaarre,« søe Krestoffe, aa di drak no Ponsen u. No tyk i Mælet søe han saa, ide han klappet Poul po Skolleren: »Met Hjaaet vil fryde sæ ve aa si Ellen løkle gyut. Te Glæe osse faa sali Krestens,« hekket han halgrærin.

»Ja no, da de' æ bløuen faaporret mæ Hans Pete, maa do jo let ku øuetoel di Dætte te aa ta Fredrik, som æ farre aa baarre dø aa doen faa aa faa hin,« søe Poul, aa sat 7 Krølle po Niesen aa klippet Tiskjellinge mæ di smo Grisøuen, ide' han slutteli plompet u mæ, te han wa Mand faa aa gi ham 5000 i Ar.

»A töt forresten, te Ellen minnt, han wa faa fin te hin aa di passt it sammel aa hes faa de hie,« seje Krestoffe no ærgeli.

»Snak om en Ting. Hun haa trouet, de wa bare Komers. Olle i si Daew ka hun fo en pæne Kaael,« ssee Poul, »dæ æ jo it nue dæ pusle. Hun ska nok ta ve, nsee hun mærke, de' æ Alve.«

Krestoffe wa no fuldstændi gonn i Fællen. Po Pouls Opfordring vild han om noue Daew by ind te Vælgemøre rundt omkring i Kresen.

Nejst Muen tile trækket Pouls Dreng en fie bette Kwej hen te Faawalte Horn mæ den Helsen, te Poul aa Krestoffe vild indfind sæ hos ham om Ætnonen. Den snu Faawalte grinnt i Skegget. Han begrev strak, te Poul vild ha et Jærn i Illen.

Di tou Mænd kam jo da saa kyeren aa traf Horn faale velvilli. Han bø dem op i Spiisstouen, fek dem plasiert i Sjaselongen aa ga dem fine Sigare, snakket om den gue Grøe, de velsignede Vejelau, di stue Kreaturprise te Landmannens Held.

Saa sprang Hr. Horn hen te et Hjønshav, grev en Flask Vin, som han sat po Bueret aa ssee: »Saa-dan ekstra Druevin slukker godt for Tørsten, men slaar dog inte Hatten af.«

Saa hinnt han trej stue Vinglas, som bløu fyldt, aa seje saa: »Maa jeg be' d'Herrer smage paa Mosten!«

Di klenket saa aa drak en døgti Slork, aa

Krestoffe, dæ unnevejs i et Kroue ha fot et Pa gue Ponse, bløu no løj aa høutolen.

I de Faawalteren atter grev Glasset faa aa klenk, sœe han i intiem Toen: »Tør jeg maaske spørre d'Herrer, om De har noget ekstra Ærende, for da er jeg fuldstændig til Deres Disposition.«

»Ja, vi æ bløuen swauret, de' vil sej, mi Sønn ska ha hans Dætte,« sœe Poul fortrolle aa klemte de' jen Yu i aa pliirt mæ de aæent.

»Maa jeg da gratulere. Naa, saa er der maaske noet a ordne i den Anledning,« sœe Horn glat aa elskværdi.

Krestoffe sad aa hekket aa fek it takket, uklar øwe, om han sku sejj, te Sagen ino it wæ hiel ogøe mell di onng.

»Men hvad Pokker anbelanger den Sag mig,« sœe Hr. Horn spøgefuld, no faastellt hæfti.

»Jou, si Di, Hr. Faawalter,« swaaet Poul, »der æ stue Sjangse faa, te Krestoffe vil blyu vallt ind i Rigsdagen. Æ dæ saa Mening i, te han mie·haa no Bryderi mæ Goeren? Han foer en flot Villa aa bo i aa et stue Ophold.«

»Det er der pinedød Mening i, og jeg maa sige, det er et styrtende Held, at De, Poul, har en overmaade høj Stjerne hos Baronen, thi ved Deres Søns Overtagelse af den eventuelle Kandidats, Hr. Jensens Gaard, tror jeg at kunne ordne, at baade Engen og Skovskiftet fremdeles maa forblive ved Gaarden, hvorimod begge Dele ellers skal gaa ind under

Baroniet, hvilket Hr. Baronen ved Gaardsvalget i sin Tid skal have forbeholdt sig Ret til.«

»Begge Dele er sine 10,000 værd,« søe Poul øuegien.

»Hwa seje do no, Krestoffe? Ska vi ta Hr. Horn po Oeret aa be ham aa ordne den Afæer?«

»Tu hwa sejer a, de æ jo et møj novelt Tebøj,« søe Stoffe aa hekket.

Hr. Horn klenket ponøj, aa Glassen bløu tæmt. Saa seje han: »Baronen kunde maaske blive om-sindet. I Dag er han hjemme, men rejser maaske allerede i Morgen til Udlandet. Vi maa saa helst tage til ham i Dag at faa Sagen ordnet. Men saa maa vi først paa Herredskontoret at faa oprettet Kontrakt.«

»Men Sagen æ wal it hiel ogøe imel di onng,« minnt Krestoffe aa wa no urolle.

»Aae Snak,« søe Poul, »Ellen æ baarre faanofti aa lydi.«

Faawalteren hinnt no nok en Flask Vin aa skænket i Glassen. Krestoffe bløu fuldstændi om-taaget, fræskrøu søe Goeren te Fredrik po Faa-walterens Opskrøut, rejst mæ te Herredskontoret, hue Kontrakten mæ Unnerskrøut a Krestoffe aa tou Vitterleheds-Virrne bløu fo te po Prottekols, aa Faa-walteren garantieret saa faa, te han hos Baronen sku orren Sagen mæ Skou- aa Engskyut.

Krestoffe drak it videre Sperritus te hwædaus aa wa i Almindeliheh en maadehollen Mand; men

de ku ski i et Lau, han ku la sæ æsk øue Stregen, næe noue dorkdrøuen Fyre faastodd aa slaa po den rette Streng som no hie, aa de' wa jo gromme slemt, han ku it toel møj, farrin han tabt Konnervitteren aa gik i Wannet, hwa Poul jo kjeen aa no benøttet sæ o. —

Nejst Dau sæ Ellen Stoffe aldeles bestemt, te hun olle vild gyut sæ mæ Fredrik. De gik da op faa ham, han wa bløuen kleppet aa balbieret skammelit. Han gik lænng aa twerrit ind aa u, vrej si Hænne i hinaaen aa sæ ve sæ sjel: »Guj i Himlen hjælp mæ! Met Hjaaet æ no farre aa spræk. A ka olle faaswaæ 'et faa mi Dætte, aa hwa vil den gue Krestens sejj, næe a mørres mæ hin? Guj naade mæ arme Mand! A maa sönk i Joeren a Skam aa Saarre.«

Hiel uh o sæ sjel rænn han hen te Poul Kok faa aa sej, te Ellen it vild ha Fredrik, aa diefaa sku Kontrakten it gjall.

»Pus i Hoel!« grinnt Poul aa smækket mæ Tongen. »Vil Ellen væ saa ulydi, faatiene hun missel hwærkin mi Sænn elle di Goe. Læ hin saa rejs Fannen i Wold mæ den skidte Hans Pete.«

No gik Krestoffe grærin hjem, hue Las straks kam aa faataall, de blot wa Komadiespell o di 3 Kompane, dæ ha holdt ham faa »Trekant«, hwa Jørren ha broutet o. Men de væst wa jo, te Krestoffe i Fuldskav ha skrøuen sæ Goeren fræ te Fredrik.

No fulle Las mæ ham hen te Poul, hwem Las vild øuetoel te aa læ Sagen fall imo en klækkeli Betaaling. Men nej aa atter nej. »Et Oer æ et Oer, aa en Mand æ en Mand,« ssee Poul aa læent sse mo Staalldaeren, farre ve aa droen o Latte. Ærgeli grev Las ham i Brøstet aa kaldt ham en elendi, lau Person mæ en Selkitonng, men mæ Hjaaet som en Stien. Poul grev en Maaggrev, som han trurr mæ, hwes han it slap; men den slou Las fræ ham, grev ham i Nak aa i Maas aa kyll ham po Hoet ssee i den plævvære Mønng.

»Uha! Føj for Rakkeren!« gaall Kokken, dæ mæ Aremen som Vinge basket Skidtet o Klejeren aa strøg Pløret o Ansektet mæ Baghænneren. »De' ska blyu dæ en dyr Lieg, te do gjø Wold po mæ, aa føj som do haa lau et mi Kleje beskidt.«

»De' klaue a dæ it faa, de' ka waskes o, men sørre do faa aa fo di beskidt, syndie Sjæl wasket,« swaaet Las, »a haa godt vedst, do æ en raeg Skidtning; men den fæle Kjeltringstreg, do no haa begonn, ka do olle faaswaæ faa hwerken Guj elle Minneske, lonnt minne væ 'en bekjeen.«

»Hwa Krestoffe aa mæ bløu jænns om, aa som æ fo te Protekols mæ Mænds Unnerskrøut, æ Lou aa Ret,« kaggelt Kokken, »aa de' ska, Sørenjense mæ! kom te aa gjall, hwo møj I saa vil strutti imoe.«

Den hiele Sammelhæng spues snaaet. Faawalte aa Herredsfuldmegti wa bløuen godt betal. I di

Daew ku dæ ski saa møj, som bagætte olle bløu perret ve.

Fredrik øueto Goeren, bøgget ætte Kontrakten et Opholdshus te Krestoffe, dæ fek saa møj i Avtejt, te han ku løu o. — Ellen fek Tjennst hos Dejnen foreløvi.

En Ti ætte dæ Hans Petes Faae. Saa kam han hjem aa fek Føestejet aa bløu gyut mæ Ellen. Di affensieret godt sammel baarre inn aa uh, gik ollti frama, aa Ellen føll sæ glaj aa løkle. De' ku den gammel Mand skøn po, næe han besøegt dem.

Fredrik gik ind po aa levier ham hans hiele Ophold, sjel om han rejst fræ Goeren aa to hen te dem.

Po si gammel Daew wa hans støst Glæe aa gantes mæ Ellens tou Smaadrenge. Næe han fempet dem po Knæeren sang han:

»Lad ved Dag kun op og ned
Lykkens Terning rulle;
Fandt ved Kvæld kun Sjælen Fred,
Gik det, som det skulde.«

Men sjel, næe han wa nok saa glaj, ku dæ kom en Toer i hans Yu ve aa tænk po, hwa salí Krestens vild sejj te hans Domheh aa Fuldiskav, næe di sku mørres.

EN FAALOUELS VE ET BOENGILL.

Mell Nørre-Snede aa Brande i Nærheden o Skjern O æ der en milevi høu flaae Strækning, hue Søbøj legge. Vejsten faa den wa dæ indte faa henve 40 Oe siæn en Sø. Ve Dampkraft fann Folk po aa før Søens Wand gjemmel en Kanal, di graut u i Skjærn O, et Foretagin, som lønnet sæ godt. Di flest o Bømænnen kam oerli te aa aul et hal-hunne Læs godt Hy. Den støst o Goermænnen, hves Mark longs mæ Søen to de støst Engskyut, ku i et godt Oe aul cerka hunne Læs. Hans Naun wa Saaren Wollesen, aa bløu di anne Mænd ve Hjøaulen walstoendes, bløu han hwalrig. Han hae kun tou Bøn, en Søn aa en Dætte. Sænnen bløu gyut mæ Møllerens Dætte, aa Saaren ga ham en hal Snæs Tusind i Mægyut urn aa ta Gjall po sæ. Sænnen, dæ fæk Møllen, som dæ indda wa no Gjall po, ku jo vinnt mie a Faaeren aa kom te aa ser godt ve Møllen. Saarens Dætte Hedeveg sku saa ha Goeren, aa da hun so godt u aa wa en

raareste Piig, vild di oll ha hinn, men hun ha kyll hinne Øuen po Jens Jensens Kaael, Krestian, fatte Mands Baaen hielt uh fræ Allhien. Han wa hin waae, saa trou aa ærli, kløgti aa honnsnild. Han ku plou i Joeren aa set en Fur saa liig som en Snuer. Sikken et Skoe han ku ta mæ en Hjølli, wa tesynle mæ Kreture, saa frerle aa omgængeli, godt lir o oll Folk, aa saa wa han den kjønneste Kaael i Souent, aa ingen ku sønng elle daaens som han i et Lau. Men Saaren wa lyuwallé tit kyu o, te Dætteren kyll Spaati te oll anne fin o rig Bejlere, somti o den stue Æen, aa oll den Rigdom, han hae, goe ham unnetien no pengestolt, saa han glemt aa gi Guj Æeren aa Takken faa si Velstand, skjønt han o Naturen wa en gomodi aa flenk Mand.

Næe han saa wa bløuen smigeret o di stue Hanse som Bejlere, wa han tidt i uen Lone aa dyuelt gremt nok mæ Hedevig, som jo sku slaa Krestian o Sind aa Tanke. Naunli hae Propritær Kromsgoe en Sænn, som Saaren töt ku væ hin passen; men hun vild olle høer sætte ham aa kam tit te aa si møj bedrøule u øue hans Balieren. De ku hinne Mue, dæ wa saa from aa bli, it toel. Hun trøstet jo Hedevig aa skjønnt nue po Saaren, næe han wa faa grou te aa skjell u.

Saa indtraf en Begivenheh, dæ ymyget ham, dæ ve di manne Bejleres Smigge aa Rues wa bløuen faa stolt o si Rigdom, som en fatte Kaael

wa faa rinng te. Da han en Autenstoen gik i no gammel Sonnmergelsgraue faa aa fløt et Kovvel fie Bere, lœe dæ pludseli faa hans Øre et faale stu Raballe. En swære Bank Sonnmærgel ha røwen sæ lœes aa skrej no hiel sammel om ham te høut po hans Brøst. Da han it ku vrek o Stejet, aa de bløu hielt mørk aa begyndt aa taarren, bløu han gromme faakaassen aa ubrøe: »Guj i Himlen hjælp mæ!« Han sar hiel fast i Klæmm som i en Skrustek, aa de hjalp it, han krasset mæ Hænneren. Rehnen hwall no nie. Snaaet blou dæ en Lyuin aa Taarren, som om Guj vild hold Dom øue ham. De wa ham ræsomt aa serr die den hiele Næt. Saa kam dæ et swæreste Lyuin aa straks bagætte et øredøvende Skrald, som om de vild knuus hans syndie Hoe, aa dæ undslap ham et hjærteskjærinde Angstskreg. I stom Faatwivlels tænnit han po si bedrøule Stelling den hiel Næt. Ide han saa dybt angert si Hoerhie mo Elise aa Hedevig kam han te aa græe som et Baaen. De linn ham, aa from aa ymyg ba han no: »Herre Guj i Himlen! hjælp mæ arme Stimpe!«

»Tøs!« sæe han aa løttet. Raske Skredt, ino lonnt hænn, kam nære aa nære. »Guj væ lovet!« sæe han aa roevt om Hjelp. I den tætte Mørki kam en Mand mæ en Spaae, han ha snappet i Vejgrøuten, aa graut faa Saaren aa fek ham hivet op. Men Saarens Rejningsmand, dæ it ha sø et Oe unne Grauningen, wa pludseli faaswonnen i

Bælmørkit, innen Saaren fek takket ham. Da han i Skyul o en naaen Bank ku si, te Saaren sjel ku reterie sæ hjem, ide de no begøndt aa klaaer op, vild han it gi sæ te kinn, men faastak sæ no o en Gjenvej te Søbøj. En hoer Skal om Saarens Brøst wa brestet aa smeltet. Han bløu herætte en møj mie behjelpi Mand, ollti saa kjærli imo Kuæn aa Dætte. — Men ilyuwalla wa dæ nue, dæ somti pinnt ham. Han ku somti rænn aa twerri ind a jen Dae aa u a en naaen, snak høut mæ sæ sjel om Rakkere, gi et Spark aa seǵ »Pøj faa Skaaen!« aa saa gi et Fløjt aa go i Slange — som en Søungænge, hiel aandsfraværen. Ja en Skrop-pel, dæ tit go ham faale ærgeli, fek han da ennele pellt u o Huet ve et Tefæll, dæ wa som en hiel Begivenheh, som han i Glæ indvendi kaldt en Guds Styrels, aa saa kam den elles saa gomodi Mand føst ret te sin Hejte aa bløu ollti rolle aa glaj i Sind.

A Mekkelsdau ætte Høst vild han gyer et Gild faa hiele Bøjen i Glæ øue di manne gue Læs Hy ve Søen aa den swære Græsning, dæ wa i Engen. Dæ wanket da baarre Sup aa Stieg, fiin Kagge aa Viin. Bagætte fik Folken en Swengom i Stuestouen, aa ingen ku dank Saaren, dæ tralallet mæ Mosik-ken, traj i Gwollt, elle slou i Loutet aa ga et Huj, hielt øuegien. Sjel i den swæreste Trængi sku han nok holl Sjangen; di støste Pof aa Støe rænn ham it o Stavvelen. Han brugt nok saa støt de »kiele

Bien«, swenget ind aa u i Krejsen som den støst
Daaensmeiste i Lauet, trods di trej Sneas.

Da di føst po Autenen kom ind te Kaffe bueren,
aa Mænnen ouen po Kafferet fæk et Pa Ponse, wa
hans Homør høut oep, aa han wa it abag mæ aa
brug Komærs, sej Vittihere aa sæng Visse.

Men da Jens Jensen aa hans Kuæn, maaski mæ
en ves Hensekt faa djæ Kaaels Skyld, sang en
jydsk Kjærrestviis, som di ha laae i Frisenbaarre-
ejnen, hue di wa fræ, bløu Saaren no stell aa
atauen, faa den hie Skroppel, han somti ha hat,
kam ponøj fram.

Den løe saæn :

»Mæ Kyren i Engin i Skoven di drøu,
Sjel gik di aa trasket i Løuen,
Hiel uh o sæ sjel han i Hoeret sæ røu,
Da væk hun i Togen wa bløuen.

Som noue Tyrole han jorrlæt saa knøut,
Aa Sangen norr te hin mæ Vinnen.
Saa rænn hun imo ham fræ Boski faansøut
Aa kam saa uskylle som Hinnen.

Aa Pete aa Maren no tèt, te di wa
I Paradishauen saa yndi.
I hurn di sjouet aa glaj ba sæ a,
Da alle Komærsen wa syndi.

Han trallet aa swenget hin løste i Sind
Po Gwollæt o Løvenes Dækken.
Hun wa jo saa let som den susende Vind,
Saa kwik aa saa lyule som Bækken.

Hans Skekkels den wa ret som Grannens saa rank,
 Hans Sjel som den blaande Himmel.
 Aa hun, dæ wa ægte som Guldmenten blank,
 Wa Liljen i Blomsternes Vrimmel.

Aa Foulén i Kor di stemt i mæ dje Sang,
 Næ Suelen no smill gjemmel Træ'ren.
 Mens Sellsler o Toeg øue Engin sæ hang,
 Gik Ky dæ i Græs ætte Knæ'ren.

Ja Pete, dæ blot wa en fatte Mands Baaen,
 Bløu Kjærrest mæ Rigmannens Dætte.
 Saa arri mo Maren bløu Faaeren et Skaaen.
 Den hielste Verden skø ætte.

Men Pete, den snilleste, flenkeste Kaael,
 Som Helten han kæmpet faa Maren.
 Da Faa'ren ku mærk, han sar fast po si Saael,
 Han aalle ham viist aapo Daren.

Ja saa bløu dæ Brøllep mæ Spel aa mæ Daaens,
 Te Kjerken wa færrætyu Uæn.
 Men Pete drøu Marken mæ Blek aa mæ Saaens,
 Aa hun bløu en villele Kuæn.◀

Flie ruest den hie Viis. Majte mæ den, sæ
 Saaren no vrippin aa kyll et Spel Kwot po Bueret.
 Knap ætte wa han i Spel mæ flie aa Bømænnen,
 nemli Jens Jensen, Maties Hyuelmand aa Niels
 Kjeldsen, dæ oltrej mæ Faasæt begøndt aa spell
 domt faa aa faa Saaren, mæ hvem di vild ha nue
 drøutet, sat i godt Humør. Han wand da godt aa
 bløu snaaet hiel kaalhøgin. Saa seje Jens Jensen:

»Vi haaer en Ugytspost ve Søens Utaring, som vi no helst maa fo klaaret. Ham, som ga wos Ideen te Foretagindet, maa vi rigeli lønn, da han æ en fatte, men flenk Kaael.«

»Ja hvem wa' et wal anne inn dæ,« spuh Saaren.

»Nej, a tekomme it Æren, men mi Kaael, Krestian, hvem do især maa væ taknemli,« søe Jens, »faa de han rejet dæ, da do sar fast i Mærgelsgrauen, hwa no it lænnge ska væ en Hemmeliheh.«

»I si, hwa faa nøj? Wa de ham, som trak mæ i Land,« søe Saaren øuerasket, »ja, a vil væ mæpo, han ska ha en Belønning. Hwo møj ska vi gi ham? Naa, blæen Kwotten, Maties. Vi maa pas Spellet.«

»Vi anne smo Bønne æ bløuen jens om, vi tesammel vil skænk ham tusind Krone. Men saa møj maa do som den rigest Mand, dæ haa hat den støst Profit, væ jenle om i Betragtning o, han haa rejet det Lyw,« seje Jens Jensen mæ Øuebevisning.

»Do taae no Munnen wal fuld, bette Jens. A øje da it lisse møj elle haa lisse stue Fordiel, som I anne tesammel,« swaaet Saaren, »aa i Somme mæst a mi gue Følhop aa den hjelmit Kou.«

»Dem, dæ praale, di haae it, aa dem dæ klau di skaae it,« søe Maties, »do ka pinde beje trø betaael tusind Krone, inn oll vi anne.«

»Naa ja, da do ga mæ saa gue Kwot, Maties, sejer a ja,« søe Saaren.

»Men do ka missel aparti tekem o gi Kaaelen en hiel naaen Belønning, faa de han graut dæ u o Grauen,« indskøe Niels Kjeldsen. —

»Sluje, Niels, pas do no Spellet. Mon do ka stek den Tromf,« søe Saaren stolt. »Flie Pænng vil a it gi, nej mænd vil a ej.«

«De ska do heller it gi faa de Støk Arbejt,« søe Niels,« men do ska gi ham di Dætte, som holle o ham, faa han æ hin waae aa haa faatinnt hin.«

No kam Skroplen atter fram. Saaren wa wranten aa søe: »Do kinne jo aldeles it, hwa Fyren æ kommen o. Dæ ka da væ anne, hwes Herkomst aa Familli vi kinne, dæ ka væ lisse gue. Læwos no blyu fri aa pas Spellet.«

»Do tænke wal po Kramsgoes Sænn; men ham ska do slaa hiel o Tanke, faa Hedevig gjø jo olle de mindste u o ham, som osse æ en vild Laben aa Modejonke,« søe Jens Jensen ivrig, »aa hwa Herkomsten, som do sette Pris po, no hie angoe, saa æ Faagyldningen gon o Sant Gjertru. Kromsgoe faadoftet igu. I noue Daew wa dæ stu Staahej mæ fiin fremmet, te hvem han unnehoens saall hiele Mollevitten aa fek blot saa møj Søl rerret, te han mæ Familli ku stek o te Amerika.«

»Den elendie Frimure!« ubrøe Maties.

»Wa han Frimure?« spuh Saaren.

»No fæel gedult, skommelt wa dæ ve ham,« søe Niels Kjeldsen mæ Forajt.

Saa søe Jens Jensen, ide han ga Kwot: »Kre-

stian æ en ufaaligneli dægti Kaael, gu aa trou, aa han faatiene di Dætte.«

»Den Sag bestemmer a sjel,« sœ Saaren, »en kinne it hans Herkomst,« føjet han te i Ærgels.

»Mo a no sej dæ jen Ting,« sœ Maties mæ et swejen Griin: »Krestian skuld pænt ha læt dæ blyu serrin i Grauen. A vild missel i hans Stej ha skøult dæ hielt ætte aa sœ: »No ka do dæ som en Hund, saa ka a ta di Dætte.«

De' lou di a hwæjen, sjel Saaren lou aa sœ i oprømt Toen:

»Do æ no ollti saa spodsk, Maties, men a vil it kuskes o dæ.«

»A kan ekki faadraew,« sœ Jens Jensen, »te do vil kasie mi Kaael, faa de' han æ o fatte Slejt.«

Saaren sprang no op, som stokken o en Bræms, kam saa fram mæ den Skroppel, dæ somti ha pinnt ham, ide han slou i Bueret aa sœ: »Troue do, te a hyse, om han æ nok saa fatte; men han æ deruh fræ Dejbjerre, hue de haa vremmelt mæ Tatere aa Prakkerfolk, saa en kinner it, hwa han stamme fræ, hwa skidt Graae elle Karriteer, dæ moulit ka leg i ham aa kom fram. A kan it faadraew om han æ o Tateslæjt elle aaent grim Støuteri.«

»De ka dæ aldels it vœ Toel om,« sœ Jens, »o ordli Jydeslejt æ hans Forelle. Æ de testrækkelit, næ a tæ garantie fo 'et?«

Resolut kyll Saaren no Kwotten aa sœ: »Ekkie et Slau i Kwotten mie, farrin vi faa aa hœe, om

Krestian æ sinnet som I uspekuliert Gautywe.« Han ba Skafferen om aa hinnt Krestian, som straks kam derind, blossende rø i Ansektet o Warmen, men den pæneste Kaael, jen ku si.

Saa seje Saaren: »A høre. de æ dæ, som haa ginn Ideen te Søens Utaring. Saa haa vi Bømænd praadet om aa gi dæ en bette Poskjønnels. Hwo møj tækkes do saa, vi ska gi som Belønning?«

Gromme beskejens svaaet Kaaelen no undsiele: »Den Glæe, a føle ve, de bløu te Held faa Bøjen, æ mæ Belønning nok.«

»De æ gromme smokt betænnt o dæ,« sœ Saaren faabauset, »men no vil a sæj dæ, vi æ it uskønsom. Vi æ hløuen jens om som en Opmærksomhed aa Tak aa skænk dæ 2000 Krone.«

Krestian sto et Yublek som hiel moelløs i Ower-raskelsen aa wa no undsiele aa stam, ide han takket.

»Saa ska do desurn ha en møj beje Gaew, faa de' do rejet Saarens Lyu,« sœ Maties.

De' vild jo da enhwæ, dæ wa kommen te', lisse-wall ha goe,« minnt Krestian.

»Nej enhwæ vild i det Støj ha begraut Saaren som en Hund,« grinnt Maties.

»Hold da din Hals i,« sœ no Saaren hæfti te Maties. »No vil vi ha den Ært klaaret. A vil it lænnge hœ po je Drellerie. Skaffe! Kald Hedeveg herind. A vil hœr, om de æ ramm Alve.«

Hun kam straks ind aa stellt sæ an ve Krestian.

Saa spuh han dem da sette, om de wa dje Me-
ning, di vild ha hinaaen.

Dje Smil mødtes, aa de wa Svar nok, aa di søe
jo da osse ja te 'et.

»Saa skal I osse ha Lou te 'et. Wo Herre wæ
mæ je,« søe Saaren bevæget. Di anne Mænd ønsket
baarre ham aa di onng te Løk. Di fulles no Arem
i Arem op i Ouestouen, glaj aa faanøut. Kwot-
spellet, dæ no wa bløuen hiel faastyrrret, kam it mie
i Gong den Auten, faa i de saaem kamm Elise aa
en fremmet Mand ind fræ Soukammeret. Mannen
wa kommen, knap sette Kwotspellet wa begyndt.
Elise, dæ ha møet ham i Gongen, ha da trokken
ham ind i Soukammeret aa ha beværtet ham mæ
Brø aa Kaffe, da han faataall, han vild snak mæ
Jens Jensen, men videre Snak ha han aa Elise it
hat, faa hun maat jo o aa te u i Kykkenet. — Da
den fremmed Mand no bø Saaren Goauten, bløu
han no øuerasket ve, som han töt, i Saaren aa
si en gu gammel Bekjendt, urn iløul aa faasto,
hwem de wa. — »A tøkkes haatte, a sku kinn dæ,«
søe den fremmet Mand stell aa uves.

»De troue a, Katten sparke mæ it,« swaaet
Saaren, dæ elles olle bannt, men tit haj brugt den
Ie i Kriens Ti. —

»Dessem a it taar fejl,« søe Mannen aa grev
Saaren i Skaalleren, »saa æ do Katten sparke mæ
Saaren Wollesen, som wa mie dø inn løuin, da a

fand dæ i Iste Mues, ramt i venster Brøst o en tysk Kuel.«

»Men Guj, æ de Yue, mi ufaaglemmelie Ven!«
søe Saaren faabauset aa glaj. »Jou, a ka kinn dæ
po di gue særlige Ansekt aa det trofaste Blek. Jou,
de passe gue nok.«

Ja, de wa mæ, dæ heldivis traf dæ, aa da a ku
mærk, æ Hjaet ino slu, tau a dæ unne mi Aarrem
aa bar dæ som en Baaer en lonng Støk te en Goer
aa sørret for, du kam o æ Lazaret, hur du te mi
Glæe omsider bløu koreret,« faaklaaeret Yue aa so
te di anne Mænd mæ Sællfølels.

»Ja, do wa i Felten en muere aa tapper Sældaet,
en gu aa trou Kammeraet. Æ do no kommen faa
aa besøeg mæ, som do frelst, æ do rele faafærdeli
Walkommen,« søe Saaren faaele glaj te si Ven aa
Rerningsmand.

»A æ egentli kommen fæa aa besøeg mi Sænn,
dæ tjener hos Jens Jensen,« swaaet Yue, aa ham aa
Jens ga hinaaen Hoen te Goauten.

»Æ Krestian di Sænn?« spuh Saaren, spændt
nysgjærri.

»Ja de skuld a da meen,« søe Yue, aa de »indda
i louli Ægteskav; men skuld deda vær saa mærkelit?
Tækkes du kaskie et, han ligner mæ?«

»Jou, de æ da saa rele som diete,« søe Saaren
faahippet aa føjet te:

»Men føj te Dore, som a wa. A frøjt jo faa, han
wa o Natmands Slejt, aa dæfaa wa a imo Partiet.«

»Partiet! hwa mener du mæ de',« spuh Yue hiel ufaastoen.

»Di Sænn aa mi Dætte æ bløuen »gue Venne«, aa vi haa næs gratulieret dem,« sœ Saaren oprømt.

»Saa maa a da osse gratulier aa ønsk dæ te Løk o di gammel Aller,« sœ Yue glaj, »a finne de hiel skjøn. Gi saa di onng maa løu lœnng aa lœkle.«

»Ja løu i hunne Oe«, sœ Saaren øuegien. »Tø di Kaael, bette Jens, æ saa braev en Dannemands Sænn, de' gjø mæ faale godt herinnen faa Vesten.«

No fulle Yue mæ Saaren aa Elise aa Jens op i Stouen faa aa gratulie. Saaren, dæ no enlle wa bløuen fri faa si Skroppel om Krestians Herkomst, bløu som ong ponøj. Føst to han Elise te en sakte Wals aa bø hin u te Yue, dæ osse wa en pæen Danse. I tou styu Kloktimme daaenst Saaren nejsten hwæ Støk. I Pause sang han Krisvisse aa faataall baarre jen aa en naaen, hurn Yue, Krestians Faae, ha frelst hans Lyu i Iste Mues, aa te han betragtet de' som en Guds Styrels aa stue Løk, hans Dætte no sku ha en saa gu Mands Sænn. — Yue wa imelle Golau fulles mæ Elise ind i Soukammeret, hue han faaklaaret, te han sku ha Sølbrøllep om fjouten Daew. Han wa da rejst dæte' faa aa be Jens Jensen om aa gi Krestian Lou te aa rejs hjem i den Anlœning.

Jou, Jens Jensen gik nejst Dau villi ind po 'et. Baarre han aa hans Kuæn, Saaren, Elise aa Hedevig rejst mæ, aa di fand ollsammel, te Krestians

Slejt, om wall i smo Koer, bestorr o lutter hæderlie Folk. — De bløu te særdieles Held, te fatte Mands Baaen kam te Goer aa Wallstand. I hoer Vintre, i tronng Tih, i Saarre aa Nø fek manne vidt omkring Hjelp hos Krestian, tit saa rondeli, te di omsider kam oue Wajet aas i ret gue Koer. Ja Krestian aa Hede vig vil ganske ves løu i hunne Oe, ja møj længe — i Minnets Glans.

VE EN STATIONSBJ.

Op te et mørk Krat stæet et stue Kjae, omgi o Hie. Mell Krattet aa Kjaeret goe Landvejen fræ Oes te Vibaarre. Dæ bløu Station tæt op a Krattet. Dæ bløu et Gjæstgiveri mæ en Spradebasse te Gjæstgive ve Naun Thim. Dæ kam Bage, Ølbrøge, Kjøvmænd aa manne Haandværkere. Men ænkin Nybøggere wa it o ollbejst Kalivve. I Løvvæt o fo Oe wa dæ bløuen øue 20 Famillie, aa flie wa somti i Spli aa Spetake; men mie ro wa en Diel Strejfare, dæ ha no Tehold hos ænkin Folk, aa dæ gik Røgte om, te et Pa Støk vild baarre plønne aa stæel. Ingen Sounfoe, dæ sku te Vibaarre mæ Skatteren, tu fae Dau farres i Skouen sætter et Pa fræk Øuefald. Saa bløu dæ da ansat en Pollitibetinnt ve Naun Klinge, dæ osse somti fek en Hæn aa pluk mæ Nybøggeren. Gjæstgiveren hae trej faaskjellie Lokale. Et Oueværrels faa Prejsten, Stationsfaawalteren aa ænne stue Kreture. Saa et jæun godt Lokale i Stouen faa pæen almindle Folk, Bønne

aa Haandværkere. Ennle de semplest i Kjælleren, hue twetydi, hal elle hiel faadrokken Folk tit bløu skwoppet nie aa fek dje Tøst slut. Stammgjeist i de' Hwoll, som bløu kaldt Snasken, wa især den brøsi aa øuemuere Pøssslagte Hjælm, dæ hwæ jenneste Dau wa mier elle minne hjelmet elle beruset, Skoflekke Pete Kraeg, dæ i hōu Grae wa pjalltere aa slaeg i Klejeren aa diefaa gjænn bløu kaldt »den faa-faasult Kraæg«, aa saa den snu, dorkdrøuen Ejendomskomisjonær, Philipsen, dæ hae flie stue Filipense po Niesen. Den støt wa rø aa stue som en Byld, saa han gik som oftest unne Naunet »Næshornet«. Han wa it rej faa aa gi en gu Omgong, næe de gjaldt, aa fo en Hannel i Gong, som han lo sæ betaael godt faa. Bløu noue hiel dødrokken i Snasken, bløu di bare kyll ind i et bette Kamme ve Sien o faa i en Døngi raajen Halm aa sou Rusen u i »Aresten«, som de bette Hwoll bløu kaldt.

Næe Gjæstgiveren ha fiin fremmet, vild han gjænn dryu Komærs. En Auten wa Stationsfaa-walte Holst aa flie o Ejnens Notabilitete i Besøg hos ham. Faa aa moer Faasamlingen faataall Thim, te en Arbejdsmand, Niels Due Lind, dæ gik unne Naun Niels Dullin, ha te ham beklauet sæ øue, te et Brøu, han ha fot, ves ha waa aavent aa maaske wa bløuen læst a Faawalteren. No vild Thim ha Løje mæ Niels, som han lo kald derop. Imelle

Golau bløu Faawalteren instrueret o Thim. Niels kamm straks derop som et tæ Foeskind.

»Di har baaren Dem ad som et sandt Klokkefaar, Niels, ved at beskylde Forvalteren for at have aabnet og maaske læst Deres Brev, hvilket jeg bebrejdede min Ven, Forvalteren, som erklærer det for en infam Løgn, og som nu har telegraferet til Ministeriet for at faa Dem sat under kriminel Tiltale for en saa grov Beskyldning,« snærrede Thim.

Niels bløu ve den grulie Salve saa angreven o Fevve, te han røstet som et Espiløu. Holst, dæ sætte si Roll sku si dødeli faanærmet u, fek undt o et faa Niels, dæ no kam hen imo ham aa vild be om Faaladels.

»Kan Di slippe med 50 Kroner til Statskassen, maa Di være glad,« søe Thim; men Faawalteren søe straks, han vild la den Sag fall, imo Niels ga en Flask Vin te Lauet, aa da Niels, dæ so bedrøule u, glaj gik ind po de', slap han indda mæ nouelon naadi Straf.

Niels skyult it den Sag faa Ann, hans gue Kuøn, dæ græe lænng øuer 'et aa suer, te den Flask Vin sku den skule Gjæstgive kom te aa betaael daavvelt ve, te hun vild ha no mie faa oll hinne Wasken aa Rengyering i hans Hus.

Niels ha hat en jæun stu Boengoe i Frisenbaareejnen, ha won i Sounraaret, ha tauen Diel i de politiske Lyu aa ha wo en hiel ajt aa respek-

tabel Boenmand. Men han wa ve en Kautionsfaa-pligtels øue faa en Slejt kommen i Knøk, ha hat jet Uheld sætter et aaent aa bløu diepo hjeemsøgt mæ møj Sygdom i si Familli, saa han maat sæll Goeren o Aremoe. Uagtet han ha wonn en grond-skekle aa hiel døgti Mand, wa dæ ingen, dæ hyst helle hjalp ham, aa no sadd han arm aa fatte mæ uforsørret Bøn i et bette Hus ve Krathie Station aa wa sempel Arbejdsmand, dæ no ve Lejliheh wa holdt faa »Trekant«, hwa tit ærget baarre ham o hans Kuæn. Men de trot dem ino mie, te han wa bløuen møj swaeg o Helbre, ku it wal hold u te strænng Arbejt aa maat somti hold hiel stell, ja ivessem hold Sengen i flie Daew. O aa te søgt han Dokte aa ku somti bløu noueloen. Hae han saa unnetien nue stœ Faatjennst, bløu baarre Ann aa han beje tefreds, aa di snakket tit om manne gammel kjønn Minn fræ di gue Daew, aa di hoevt te de bejst.

Saa fand Thim po aa stell an mæ en Fest te Minn om Stauensboents Løsning, natyrlivis faa aa tien en Diel Pænng. Rigsdasmannen aa en Lære ha da — ifølle Thims Bekjendtgyerels — lout aa hold Toel; men di udebløu.

I de gue Veje wa dæ stemmelt manne Folk sammel. No gjaldt 'et om aa rej Postelinet aa faa døgti tinnt; men Thim maat jo si aa faa anne te aa sej nue, saæn te Faasamlingen it sku rænn mæ de saaem.

Thim wassit aa wassit omkring imel Folken faa aa finn et Pa Talere, men ku ingen skjellt. Saa traf han Niels Dullin, dæ ve Lejlighed ha taall i Sel-skavve ve Stationen. No opfordret Thim ham te aa sejj et Pa Oe.

Niels, dæ i si Walmajtsdaew et Pa Gonng ha taall ve Gronndlousfest hielt knøut, to Moe te sæ aa traj op.

»Ærede Faasamling!« begøndt han, »de æ te Minn om Staunsboents Løsning, hier i Dau æ Fest. De' Boen hwill som en Mare øue wot Folk i manne Tih. Ino ka manne Minneske ha et smaat aa doerli nok; men di haae da Lou te aa faasøg dje Løk po anne Pladse, saa ingen æ saaen Slave som i Stauns-boents Ti, da Folk tit bløu behannelt rinng e inn di umælinde Skavninger. De wa Sjete Fredrik o den ollen — oll — ollendorfske Stamm, dæ løest de faahadte Slaveboen, indfoe raagivende Pro — Prin — Pro — Prinsipalstænne aa oskaffet noue gall Serrel, dæ ku rongenie Folk. Ska vi diefaa roev et trefoldi Hurra faa Sjete Fredrik.«

De' bløu opfyldt. Flie tøt, de' wa ret godt. Thim grinnt swejent te flie o hans fine Venne. De' so Ann, dæ ærget sæ øue, te Niels ha hakket i de fremmet Oe.

Nok en Boen sto op po Talestuelen aa sæ den hie Ræms:

»Ærede Merbaargere aa Merkrestne! A ska fat mæ no kort, thi et Uveje æ i Anmars, aa a æ osse

aldeles uforbererr; men a haae Tanker dæ vil fram, aa di skal pinedø fram po saae en Mærkedau. (En Pause, ide' dæ kam et Lynin aa knap sætte et stu Taarrenskrald.) Hm! Hm! Ærede Statsborgere aa Borgerindet! Herætte vil vi it po noue op-tænkeli Moe hundses som faa hunne Oe tebaaeg, da unne Staunsboent Folk maat brueg Hyulplouen, go i Knæbouse, rih Træhejst aa kort sagt bløu behannelt som Bæste. Ja, a vil posto, wo Bæste no haaer 'et møj beje, inn Folk i den Ti. Di faae no gue Hauekjærrehakkels aa haaer en gue Bælle. De', som a vil slaa fast, de' æ, te vi maa sørre faa, den Friheh, vi fek i 49, den maa olle go tabt. Den lænnge leve!«

Diepo fulle rongende Hurraer.

Taarrenen wa imelle Golau trokken nuerin om. Festen wa it saa hiel mesløkket. Dæ wa jo nok nue bløuen sø, som Thim aa hans Staev grinnt saa smaat i Skegget a; men da jen i Faasamlingen roevt: »Leve beggi Taleren!« løe dæ livlie Hurraer, faa Tanken om mie Løk imell Folk po Grond o Friheden ha jo fonnen gu Joerbonn aa ha skabt en gu Stemning, dæ i et velminnt »Leve« fek Loft.

Beværtningen foregik no po Festpladsen aa i Gjestgiveriet; faa Thim wa Festen lykketes, han tinnt døgti Pænng. Manne drak temle møj; noue kam i Skænderi, aa Politibetinnt Klinge maat sæt en Stoppe faa Udskejels ve Slausmoel i Fuldkav mell noue o di væst Bælle.

I Salen wa dæ Daaens te den lyse Dau nejst Musen. Den stærke Hornmosik i Salen ha ve Minnæt vækket en Dileriumsmand, som Skoflikkeren wa bløuen. »Kragen« kam skrigen u i den baae Skjoet aa roevt, han ku hœ Dommedaus Basune, aa Verden vild te aa forgo.

Niels Dullin aa en naaen skekle Mand to ham unne hwæ si Arem aa dajet ham te hans Hjem. Di blou en Timmesti faa aa trøst Petes faaknøt Kusæn, dæ it wal tu ve jenle ve ham, farrin han wa rolle aa dyft i Søunen.

De wa Ann en Trøst, Niels ollti wa skekle aa ædruell; men de wa en tong Saarre, de gik nier a Bakki mæ hans Helbre. Hun føll saa tongt, te hwærkin han inn hun sku væ nue ræent o dje Familli, blot faa de' di wa fatte aa ha wo hjemsøgt o Uheld aa Sygdom. Aa hun so daule, te di, trods ol Fli aa Skekkelihed, po Grond o Armoe aa Elendihed it sku væ ret møj æstemieret ve Stationen, hue dæ indda wa mjest Smaafolk. De' wa issær oprørin, te den skule Gjæstgive vild ve enhwæ Lejliheh hold Niels faa Trekant. Men hun maat jo find sæ i 'et, da hun it ku undvæe olt de Arbejt, hun hae i hans Hus. Aaa saa mandi streh hun — aa han osse, næe han ku — te di fek da Bønnen komfaamieret urn aa væ noue te Beswær, aa de wa en swære Glæe, te di, dæ ino wa løuen — dæ wa jo flie dø o lonngwaari Sygdomme — te di wa stærk o Helsen, godt begauet aa skekket sæ wall,

hue di kam i Tjennest. Den onngst wa en Sænn, som wa faale godt begauet aa gjænn vild wæ Lære.

Ann snakket en Gong te Klinge om Pete — saae hirr Drengen — men Niels slou nie po Tanken om aa blyu Lære, da di it ha Ro te 'et, aa Pete kam u aa tiæn. Men Klenge gjemt den gue Tanke. Han skaffet Niels en Plads som Landpost, aa i den Plads — ve stadi Motion i den freske Loft — bløu Niels en rask Mand. Han aa Ann ha lae aa wæ sparsomle, di spaaret hwæ Oe noue Pænnng. 17 Oe gammel kam Pete po et Seminari. Klinge ha skaffet ham en Velgjøre i en brav Boenmand, Jens Egelund, hwes Lyu han en Gong ha frelst ve en Illebroen. Klinge ha fæst henvæen sæ te en stomphaallet Hærrmand, dæ i en Diskus mæ et aaent stu Kretur sto aa swenget mæ en Hundpisk; men den foredt, tykmauet Bølstu kyll Piske arri fræ sæ, aa, pøj faa Rakkeren! han ga it anne Svar inn en hoenli Latte, mens hans tyk Woem gønngt op aa nie som en Blæsbælle.

Ja, Pete fek saa den nøvendi Støt te Eksamen, som han bestorr mæ en stue fæst Karriteer.

Aak. De' wa en Glæe faa Niels aa Ann, dæ jo ha døut saa møj Saarre aa Sygdom aa Uheld. Men, tèt Ann, wo Herre haa ilyul wo gue ve wos. Han to trej o Bønnen. De' go undt. Men di wa swag aa it Verden tjennle. Maaski no Pete ka fo 'et saae, han ka hjelp wos te aa fo di anne sat i

Vej aa fo et bettera aa godt Hjem. Ja, baarre hun aa Niels wa gromme l kle ve di beje Usekte, d  wa kommen, aa de wa — som di t t aa s e — nejsten som et Merakkel, te Niels ha no hielt gjenwonne sit Helbre.

Pete sw rmt faa aa blyu L ere ve H jskuelen. Den Tanke dukket op i den brave Klinge, te ve Krathie Station wa Pladsen, hue en H jskuel maat ku tryues aa ha en stu Fremti faa s e.

Saa fulles han m  Pete aa Niels nejst S nda hen te Jens Egelund, d  t t godt om Ideen.

Ejnens Beboere bl u no indbojen te et M e po Gj stgivegoeren, d  ha fot en n j V ert, gromme sympatisk aa homan i si hiele F er aa Optr den. Thim, d  graut Grau faa anne, fell sj l deri. — En helle Mu en,  tte han den hiele N t ha saallet m  N shornt aa P lsslagteren, fann di ham d  i Aresten m  en tom Flask foran s . — Hans Saallebr e broutet i Smug  ue, te di ha kukkelt ham godt den N t aa ha da ennle sl evt ham ind i de gibrokne, beskidt Swinhus, som di kalt »Aresten«.

Ve de hie M e bl u d  tejent Aktie te en H jskuel, d  bl u b gget saaem  ttesomme, aa Peter Lind bl u Skuelens Faastanne. Di manne onng, som kamm die, fek no mie L rdom, fek Saaens faa no beje inn Drek, Spel aa annen Raaheh. Pete Linds Foredrag trak Hus aa f nget i Befolk-

ningen. Dæ bløu et Afholdshjem, et Bibliothek, aa
oll Doerskav swann som Duggen faa Suelen.

I henve en Minneskalle haa den Højskuel boren
di beste Frogte. Pete haa hjolpen hans flenk Søsken
i Vej, te stu Glæe faa di gammel. Klinge hvile po
sinn Laurbær, faa Ejnen trænge ingen Politi tå.

BETTE YUELAUTEN.

Laust Kjeldsen, dæ i sinn onng Oe wa rejst fræ sit Barndomshjem i Flønne ve Lemvig faa aa tiæn i Frisenbaarmeejnen, gyut sæ op mo di trøje en Goe te' ve aa egt si Hosbinns Dætte Bergitte Madsen i Knistrep. Goeren hae en faale gu Indmark po førretyu Tønne Land aa en tediels uopdørket, men lisse stu Umark, som no ve hans Fli aa faastandie Dreft kamm i Skwop, saa han no ku hold 6 Hejst, en Snes Ky aa møj Opdræet, aa han bløu en gromme walstoendes, ja nejsten hwallrig Mand, faa hans Kuæn wa skam osse baarre flitti as sparsomle, aa dje Pæeng øngelt godt Oe faa Oe. Dje tou Sænne, dæ bløu gyut aa kamm, som Laust sæe, te en faale gu Goe aa Næringsvej, ga di hwærre 8000 Krone. Tu saa sku dje jennest Dætte ha si Fægøe, urn aa ta 'en po di høu Naule, men da saaen, te Laust aa Gitte po dje gammel Daew ku ta dje gue, rele Ophold aa serr som Blommen i et Æg i en pæen Villa, som di sjel vild bøg. Petrea,

dje Dætte, maat jo nok fo den, hun fek Sind aa Læste tæ; men hun maat jo »èt gjaen fo jen, der èt wal haaer æ Skjoet te æ Krop, missen èt ret wal, dè æ da wees.«

Hans Naabo, Saaren Kjerkigoe, en faasoren aa tør Krebaaet, sø en Dau, han traf Laust urn faa hans Puet, te Bøjens pæneste Kaael, Nikolaj, ha wonnen et gromme stue Laarr i Lotteriet, aa de', minnt han, wa en stu Løk faa saaren en fatte Kaael, dæ no ku hjelp sinn Forelle, som it lænnge behæuet aa væ po Fattegoeren aa væ Souent te Byrde.

»De æ a pinde faale glæe øuer,« saae Laust.
»Hwo stouer en Gevinst haa da æ Kaael wonnen?«

»Aae saaren, mæ Ræul aa Klat, cerka et hall-hunne tusind Krone,« swaaet hans Naabo lunt.

»Ih du Fredsens wal!« ubræ Laust, »men hwa mener du mæ »Ræul aa Klat«, som a olle haa hør om æ Lotterigevinste.«

»Hihi!« lou Saaren nok saa smørrint, »tu Folk seje »pinde«, han æ gue Venne mæ di Dætte, aa di Goe mæ Tilbehør ka wal nok taksieres saa hæut.«

»De' æ der missel èt nøj om; èt faa aller de' vil a trou er om mi Dætter; hur haar do hør æ Historri?« søe Laust no lonng i Ansektet.

»Æ do verkeli saa fremmet faa Sagen,« søe Saaren aa smill, »de' ka skam enhwæ si i en Faa-samling, te di æ »gue Venne«.«

»Der æ missel èt nøj om er,« sæ Laust vrep-pin.

»Jou, de æ dæ lyuwalle nok,« postorr Kjerki-goe, »Petrea æ skam rask po Sokkeren aa spørre wal hwærkin dæ elle Gitte te Roes i de' Kapettel. Hun ku osse væ fallen i værre Hænne. Nikolaj æ en ædrueli aa gromme døgti Kaael.«

Stokken som o en Bræms løv Laust ind aa faataall 'et te si Kuæn, dæ befepet tabt Bind-huesen aa wa næe ve aa taaev baarre Nies aa Mund. Hun, dæ mæ sinn Forelle faa et Pa Oe siæn wa kommen fræ Rønn ve Kalø, sæ no i dje Moel diefræ: »Po de Lau. No kaae a nok faasto, hun no, som saa tit, æ bejsent nier i Bækgoeren, faa dæ kaae di jo snak sammel aa gantes, urn vi kaae mærk en Krom te dje Kjærresteri.«

Da Petrea hen a Autenen kam hjem, skjellt Laust u aa dyuelt, te hun èt mæ hans Minn sku fo sørn en Hwærkin. Gitte pytet aa snøuset aa græe. De' hjalp it, te Petrea sæe, de wa blot Hjavve aa Snak. Laust bløu ve aa brugt Mund, snakket mæ sæ sjel aa fell it i Søn farrin Klokken mell jet aa tou, dræmt om Kjærresteriet aa ærget sæ nejst Muæn, da han straks kamm po Tanke om de hie. Han gik aa naasteret aa snakket mæ sæ sjel aa gramset ætte baarre Kuæn aa Dætte.

Saa trækket han den gro Følhop u, lo baarre Saael aa Bjessel po 'en, sprang saa i Saalen som en Lækat aa rej te Møllgoe te Propitær Hjælm, dæ ve Lejleheh ha sø te ham, te Petrea va et passin

Parti faa hans Sænn. No vild han ha den Sag nærmere drøutet, om mulit hielt ogoe faa aa fo de aaent faaporret.

Men den stue Proppitarris wa it hjemm, aa ærgeli vinnt han ette ham faagieves øue jen Tiim.

Søune aa hal uh o sæ sjel i Ærgels omrejj han flie Bømarki, da han po si ejen Mark it ku si hans ejen gro Morenkop, som han it ku snoj, han sjel sarr po aa no trout wa tyustaallen.

Da han traf Saaren Kjerkigoe, jammert han sæ øuer 'et, aa Saaren ga sæ te aa skwallegrinn.

»Hwa Døulen grinner do øuer?« spuh Laust, »haa do kaski taa 'en ud au æ Staald for aa dryu Løjer? Ja, do grinner ino, saa lomsk som en Ræv, men sørn en grim Streg toler a èt.«

De wa knap, Saaren faa si Latte ku fo Vejeret aa fo Monn te aa sej: »Do rih jo sjel po di Følhøp.«

»I sie, sie, ja de æ da vees!« swaaet Laust, men de wolle, hwa do spraaket iguer. A haar èt sout æ hiele Næt, faa de rime sæ èt, te Petrea sku faa Sind te sørn en Storrerknejt som Nekolaj.«

Da han kam hjem, fek Petrea en drøu Øuehaling; men de anfeget hin it, aa Laust søe: »A ka lisse gjaer slaa no Wand o en Goes, som aa sej nøj te dæ.«

O e te' den hiele Dau gik Laust aa tuniert, Bergitte pytet aa sokket; men Petrea wa it saa hiel faaknøt. Hun sang o aa te, saa de' lemmert, faa

hun ku saa manne gue Visse aa hae en sjallen gu Stemm. Da hun mo Auten begyndt aa sønng: »To Drosler sad paa Bøgekvist«, bløu Faaeren saa bindgall, te han ga sæ te aa hwessel; men da han it ha Spoer o Gihør, fek den hweslinde Mesly hin te aa hold op.

Dauen ætte prøuet hun it po aa sønng, faa hun vild jo it drell Faaeren, dæ no so mie rolle u.

Den omtaall Propitarris ha, tæet op a Høsten, kjøut Knistrep Mølgoe, dæ sto faa 8 Tønne Haarrkuen. Han wa jo en fremmet Mand po Ejnen, aa Folk kjenn it møy te ham, faa han ha jo knap wonn die møy mie inn godt en Monesti aa wa kommen hielt nie fræ Rouseherret. Han snakket aa agiert blot som Boen; men wa jo møy houn i Væsen aa vild emponie ve aa spell den stue Mand aa gi Sken o, han wa rig aa megti; men han viist sæ iløul it mie stolt, inn han vild godt snak mæ Laust aa anne o di mjest wallstoendes Bønne.

Da han ætte Laust's Besøg, kamm hjem aa fek aa hœe, te Laust ha waa møy urolle aa urn Twiil ha hat nue po Hjaatet, han vild hat drøutet, anto han, de gjaldt hans Sænn, den fiin August. Hjælm ha jo slauen u faa Laust, te hans Dætte wa et passen Parti faa August, aa no ræsoniert Hjælm, te dæ sku smejes, mens Jernt wa warm. Han ha ho Snak om, Petrea ha et godt Yu te Nekolaj, hwa hinne Forelle nok wa imoe aa urn Twiil no tænnit po August som dje Swigersænn.

I en splinntensøj gro Dragt aa mæ en stu Mæskomme i Munnen gik han nejst Søndæ ætte Høstprekenen mæ Laust aa Bergitte hjem, hwa di beggi tou wa stuerems o. Han bløu godt beværtet, aa da han faastorr aa smigge dem, wann han jo dje Faatrolleheh aa dje Velvilli, saa di viist ham ol dje Herliheh i Hjem aa i Mark, aa dæ wa it Toel om, han maatt go hjem farrin Auten.

Da di en hal Tiim ætte Hjemturen fræ Marken fek et Kop Te mæ hjembaagt Smaakagge aa Krengle të, bløu den stue Mand mier aa mie intiim aa faatrolle, aa da Petrea ba de hiele Teserviis u, aa Propitæren ha fot Ild i Mæskommeren, hællt han sæ henimo Laust aa sæ i dæmpet, men nysgjerre Toen:

»A ka ænnt wal fo i mi Houe, te dæ æ nouer om, hwa Godtfolk rænner mæ, te jæ Dætter ska væ no »gue Venner« mæ den hie Nikolaj. I haaer wal nok Faastoels o, de' vil ænnt væ te Løk faa hin.«

»De' haaer èt nøj aa betyer,« sæ Laust, »de' æ baare Hjavve aa løs Snak, faa de' hun godt vil daaens aa agier mæ ham.«

Aa Bergitte pytet: »A kaae innt fo i mi Houu, te hun vil woll wos den Saarre.«

»H'ja,« sæ Hjælm i dieltagin Toen, »de' vild jo blyu wæst faa hin sjel, men a fatte saa klart, hwækken Faatræ aa Ærgels, de' vild blyu fo jer i di gammel Daew. Si saæn en Sprengtyr vænner

ænnst Vranken u, farrin han fo Tømmen aa kjøre mæ.
Næ Snaus komme te Æer, veed de' jo ænnst, hurn
de' vil væer. De' vild jo blyu en tong Saarre, om
han ve Vidtløftihev sku set øuestyr, hwa I haa faa-
hværret ve aa affensie.«

Gitte begøndt aa gemme mæ Haagen aa taer en
Toer a si Yu mæ Sneppen o Forklæet.

Men saa seje Laust: »A trouer èt, Fyren æ
øssel eller vil rongenier de' hiel; men »æ Forelle
po æ Fattegoer«! De' passer èt i mi Hue, aa huer
ska di væer? Vil han kaskie ta dem i æ Goer,
hur di kaskie vild blyu mier walsjet au den Pløen
inn mæ aa mi Kuæn, Gitte.«

»A kaae innt toel aa tænk o 'et,« pytet Gitte.

»Han kommer jo ind te Velstand,« søe Pro-
pitæeren grondi, »om de blyue saa; men sæt
no, di slaa sæ en stu Familli tè, haa møj Syg-
dom aa Uheld, aa Fyren kan ske dou ænnst holle
saa møj fast ve Moneteren, som han wa kommen
faa let ve', saa kan de' dou hænnæ sæ, han ænnst
ka klaaer Begrebberen, næer I ænnst o aa te maa
indskrænk jer for aa hjælp ham øue Hoerheden aa
raeg Kastanieren au Ilden.«

»Nej, de' æ dæ nøj om, de' ku let skie,« søe
Laust grondi; »men a trouer èt, der æ nøj om er
ino, èt mier missel da, inn de' ka faaporres, trou
no Laust.«

»Hun kaae jo sait faa jen lisse kjøn, baarre
au døgti aa au pæen Familie,« søe Gitte hal-

grærin, »aa næe vi no snakke mæ hin om 'et i Skekliheh, tænke hun nok it mie po Nikolaj, som hun da ves innt ha lout nue, om hun wal nok haa töt godt om ham.«

»Da vi no æ bløuen saa faatrolle mæ hinaaen,« søe Hjælm, ide' han polset woldsomt po Piven, »vil a betrou I gue, agtværdi Folk jen Ting aa it snak i halkwejen Toen. A troue mi Sænn, August, som mæ stor Indsigt aa et døgti Arbejt haa staaent faa mi Bedrøut — da ret væsentli — a trouer han, de' tør a nok sejj, er et veldannet, døgti Menneske, men a trouer osse, te han æ hiel indtauen i je Dætte, oliti snakke han om Petrea, aa hun æ den jennest Piig, han snaae noueti haa goj snakket om. Saa møj vil a betrou I tou gue Forelle, sku han aa je Dætte blyu »gue Venne«, saa skal a røk u mæ saa møj Söll som noue Mand vidt omkring. Aa blyue han Mand hæ i Goeren — ja saa vil a æennt ku faa ham erstattet mæ den bejst Faa-walte — men saa ka I stuel po, te I foer en Swigersænn, faa hvem Postelinet æennt goer itu, om osse dæ komme møj Uheld, faa han æ skam sjallen døgti aa spaaersem.«

Baarre Laust aa Bergitte ho ætte ham mæ stigin Opmærksomheh. Di søe i Munnen po hinaaen, te di vild blyu glaj ve, om de' ku blyu saaan, aa di lout, di vild roe Petrea po de bejst.

Yderst venli gik Hjælm i ret godt Haaw faa August, aa di lout aa besøg Hjælm en Sönda mæ de

fæst; men de' bløu olle te nue, faa Petrea vild olle hoer sette dem, næe di ruest August, aa da di bragt ham i Forslau som en Kaael, hun ku væ tinnt mæ, kaldt hun ham et Narhoe, aa ve et Pa Liestoue fae aa sette November undgik hun ham saa møj som mulit. Hun wa kyu o hans Po-trænginheh, aa olle ku di gammel fo hin øuetaal te aa følle mæ te Mølgoe.

Da di en Monesti fa Yuel ollsammel o Hjælm skrøutli bløu invitieret, wa 'et it mulit aa fo Petrea mæ dæte'; men hinne Forelle gik saa iløuel te Besøget, hue di bløu møj prønsk aa stuerem ve aa si po di stue Værelse mæ di manne Skjellerie, aa dæ wa jo osse en Diel fin Møvle, saa di trout nok, te Hjælm, dæ wa gromme forekommen aa venli, wa rig aa megti, aa Sænnen so jo hiel smisk aa ansiele aa no dannet u.

Hjælm fulle dem nejsten hiel hjem aa føll sæ faa, hwa di trouet om Petrea; men de' ku di it sej no bestemt om. De' bløu Hjælm indvendi gall øue, men skilltes hielt venlit mæ Laust aa Gitte, mæ hvem han bløu jens om aa arbejj faa aa fo stiftet de' Parti, som maaski nok ku løkkes, næe di onng bløu beje kjæen, aa i den Hensekt sku di da gjen-sidi, onng aa gammel, besøg hweranne te Yuel. Hjælm beklauet sæ øue, te han som Ænkimand føll Trang te Omgaang mæ Folk, han sympatisiret mæ; men dæ wa desværre saa fo som Laust aa

Gitte, dæ ku vinn hans Interesse aa Faatrollehed, aa di töt faale godt om ham.

Nejst Dau begøndt di straks om Muenen aa snak mæ Petrea om oll den Staaes aa Herliheh, di ha sit po Mølgøe, men især om hwo raae baarre Faaer aa Sænn wa. Di töt jo da, de' vild blyu saa saa møj skjönt aa en stu Æer, om hun ku fo Sind te aa ta August; men urn wal aa sejj nue te 'et, faastak hun sæ u fræ dem aa sæe op a Dauen, da di ponøj snakket om 'et, te olle i hinne Daew vild hun hu saae et Kaavvestek urn Sjæl, saae et Træminnesk urn Hjaatelau, saae en Faste-launsmaske, dæ wa no hiel aaent, inn han vild gi sæ u faa, aa dessom hun no it maatt blyu fri faa dje Snak om ham, maat hun helle rejs lonnt fræ dem aa tiæn faa sit Brø.

No flopgræ Gitte aa lout hin, hun olle mie vild ømt et Oe om 'et. Laust bemøjet hin eller it møj, men wa saa møj mie kyw o, te de' nok wa faa de', hun vild ha Nekolaj, te hun wa saa taavle. Han gik aa naasteret aa snakket faa sæ sjel i Nøes aa i Staald, saa Kaaelen ku hør 'et aa snakket om 'et i Bøjen, aa indda mie sæe ba Laust sæ a i si Ærgels, næe han wa nouestej fræ Bøj.

En Dau, han sku mæ Toget — regtinok faa ham den fæst Gong — sprang han ind i Ventesalen aa balieret: »Maa a be om en Bilet, baarre Tur aa Retur aa hjem ijenn.« Folk grinnt jo a de

hie, aa hvem, dæ it kjæen ham, trouet han wa no stjavit.

Da han saa ha fot Bilet, roevt han faafjamsket u a Daeren ætte si Kaael, dæ ha kjoe ham te Stationen: »Sej te æ Sæefjæl om aa ta æ Dreng mæ i Auten.« Aa dæ bløu jo en nøj Latte øue den bagvæen Snak.

Han aa Bergitte ha wo sjallen dægti Folk aa osse hiel flenk. Dje Rigdom ha gjo dem wal gjerre; men te di, dæ elles gjaldt faa aa væ hiel faastandi Folk, ku væ saa assibedt ætte aa fo dje gue Dætte swejset sammel mæ en Laben som August, wa dæ manne som stusset øue, aa anne grinnt a, te Laust gik aa stjavit aa ba sæ saa tossit a, som han saa wa gonn hiel fræ Snøusen. »Nekolaj«, tèt anne Folk, ku baarre di aa Dætteren væ bekjæen aa væ tinnt mæ, faa hiele hans fatte Slejt wa agtværdi. Men Laust wa jen Gong bløuen gal i Skratten øuer 'et aa ha ingen Rou po sæ hwerkin Dau elle Næt, snakket o aa te bagvæen elle goe no faakiert aa bløu møj te Nar aa Trekworr. Sjel Gitte bløu rej faa, han sku blyu hiel skør, faa hun lo jo Mærk tèt, hans Søn wa faa urolle, aa hans Appetit, tèt hun, osse bløu minne, aa spuh hun i øste, swaat han i vejste elle wa stjavit aa snakket bagvæen.

En Muæn, da han, ætter en urolle, møj søunløs Næt, trækket sæ i Klejeren, bebrejdet hun ham, han wal stille ha sæen Kuen te Møll. I de' stell

Veje, de no wa, ku di it moel, aa hun wa jo da rej faa, di it betids sku faa Miel aa baag i Kaaeg te Yuel. Men saa søe Laust, ide' han gnej Sounen o si Øuen: »Do ska èt væ rej, mi Kusøn, Gitte, te vi èt ska fo moel wo Møllkur te Yuel, for i Næt, da a wa op ve sø Daer, da so a, sø Møll gik — i mi Unnebouser — ve sø Moen.«

Nej, Gitte wa it hiel glaj ve, te Laust to sø de' saa næer, aa hun bløu mie sørrin øue ham, inn hun ha behou, faa han wa blot no ivri aa faa-glemst somti sø sjel. Jaja. De wa jo haatte bløuen en slem Grell, han ha fot, te Petrea sku partu ha August, som wa en ussel Daudryue aa Spradebassi.

Men ennle bløu han da befrirr faa den Grell aa bløu glaj vè, te Dætteren ha wo fast te aa sto imo. —

Met paa Ætnonen te Kattens Yuelauten kamm »Kamfemæt« i et stærk Sneveje ind te Laust aa Bergitte. Hun ha slauen et gammel Hejstdækken oue sø; bøut øwe hinne Hoe hæen 'et øue hinne Skolle nie a Røggen, aa hun ha stue Sluhwante po Hænneren aa stue Træskostøl po Fejeren, som hun trampet mæ i Stouen aa pustet aa snøuset. Saa kyll hun sø nie po en Stuel ve Kakkelounen aa søe:

»Nej uha! sikken et Vejelau te Yuel. De' fygge aa knygge, aa den koll Snej pine sø ind i Spræk-keren i mi Hyt. Guj bejer 'et! A haar it hwerkin

aa birr inn aa brænn. A frøjte faa, a ska slaa mi Helski aa Snejen som et Liglaggen ska leg sæ øue mæ i Sengen en Næt.«

Bergitte fek gromme undt o 'et faa hin. Hun ga hin en Skoel warm Kaffe aa tou gue Sejtemelmarré, dækket mæ Rulpøla. Mæt to fræ sæ som en sulten Raun, men sæ saa te Laust:

»A ræste o Kuld øue hiele met syndie Legem.«

Han faastorr hin aa skænket hin en stue Dram, Kamfebrændvin, som hun straks slou i sæ, aa saa fek hun Munnen skautet. Hun takket faa dje Gue-heh aa ba om en gue tæ Roubrønning te hinne Seng, hwa Laust villit lout hin aa sæ, de wa en Skam aa nejt hin saae en Ting, aa ba Bergitte aa hjelp hin o aa te øue Vinteren mæ no Fø-waaer, hwa wal ingen anne helle vild nejt hin.

»Snak om en Ting,« sæ Mæt, ide' hun ha takket faa de gue Teboj. »Nej, der æ da jet hoer Minnesk, dæ maa skam sæ som Pesten, aa de' æ den hie Hjælm, den fæle Kjeltring, han æ. Faa ham haa a gonn aa wasket aa skurt Gwoll aa sledt hos ham som et Helmes faa en ussel Betaaling. Saa gik a fæst te ham aa ba om en Brønning Rouhalm te mi Seng. Jou tak! Han ræent mæ faa Nommer Neks. Han sæ nej aa jaut mæ u o Goeren saa gal som Filaks; men a skal, som hun ku klø te', olle mie kom i hans Goe aa væ Sluhslev faa saae et houen, haarhjaatet Spetakkel.«

Baarre Laust aa Gitte sto hiel øuerasket mæ

aaven Mund, som om di sku taaev dje Drev, men sœ da beggi tou, di ha ansit ham faa aa vœ en gromme raae Mand.

Hinne Sœnn, dœ i noue Ooe ha tinnt i Rouseherret aa sidst Sœnda ha wo hjemm aa si te hin aa ha ginn hin noue Skjellinge te aa kyeve Sokke aa Kaffe te Yuel faa, ha da ginn en hiel Beskryuels œue Hjœlm, aa faale oproe i Sinnet kamm hun mœ den hie Skraall, dœ flœ som Skidt frœ spœe Kall.

Di blœu som lamslaa, aa Gitte blœu somti saa hwi som en kalket Veg. Laust blœu dierimo somti i Gallheh saa rœ som et dreppinde Blou, brœ hin o aa sœe, de' wa Lœuen; men de' anfeget hin oller en Bit. Hun stemt Nœueren i Sien, stampet i Gwollt aa sœe, te hinne Sœnn kjœen Hjœlm nœu aa wa ingen Lœunhals, aa saa blœu hun ve aa skraall op mœ, hwa Sœnnen ha sœ. Hiele Rœmsen wa i Indhold saae:

»Hjœlm wa o gromme slet Herkomst, men o stu aa rig Familli. I si grœnn Ongdom ha han sat en Masse Pœnng Vej faa ve Rejse aa anne Vidtlœftihere. Saa wa han som Guldgraue rejst te Kalifornien, hue han œtte Sejls sku ha kwœll en lisse vindbœjtelagti, gal Swenske, ha da saa tauen hans Pœnng aa rejst hjem faa. Men da di saa wa sloppen op i Hamborre, sku han nok ha staallen jen frœ Amerika hjemrejsen Danskes Koffert, dœ nok innehoel saa manne Dollars, te han ku kyeve en Klat

Hærrgoe uh ve Grinno. Dæ bløu han gyut mæ en Mølledsætte, dæ wa olt faa gue te de Asen. Han lut hin nok somti hiel Daew ind i et bette mørk Hwoll, hue Folk i timmevis ku hæe hinne Jammeklaew. Ætte tyu Oes Faaløv gik hun i Joeren o Saare.

Ingen ku lih aa si ham, de fæle Afskom, aa forajt dæ po Ejnen byt han saa Ejendom aa fløt te Rouseherret, hue han wa i noue Oe, aa en Gong te sidst begik no falsk mæ en Veksel, saa han kun ve en Kjeltringprokeraate undgik aa kom i Togt-huset. Men den hie Venkelskryue, som di kaldt den røhoret Sagføre, hjalp ham te aa fo Goeren saall møj faa dyr, saa han fek da saa møj, te han ku kyev Knistrep Møllgoe; men I ka væ muggen po, han haa it stue Skiv tessæs aa go nok tesidst nejen om aa hjem lisse Molboen.

Di flest o Bønnen ligne dje gue Mue aa hiele hinne agtværði Famille; men di sjeniært dem ve aa følle mæ Faaeren, di tiene ve dje Slejt aa gue Venne omkring i hinne Hjemejen. Kun den sældst o Sænneren, ham den gremm August, som i Sind aa Skind ligne Faaeren, fulle mæ ham, da ingen vild ha den Daudryue i sit Brø. Vidtføftningen faa-laakket som stu Knejt en fatte Tøs, dæ næs wa komfemieret. Hinne skekle Forelle wa farre aa sørre sæ ihjel. Baarre Tøsen aa hinne Baaen døe te gue Løk aa Held; men Forelleren føll jo gromme møj ve 'et.

Hjælm prout flie Gonng po aa blyu gyut; men de' wa it saa undlet, ingen tu binn sæ te ham, aa »Verdensbejleren«, som han te Spot bløu kaldt, haa dout nok ve aa ha en Husholle et Fjerringoe te Æen. »Et gall Giverri«, søe Folk, ha han besout; men fek en gammel halstjavet Røjte skaat i 'et.«

Da Mæt wa farre, sto baarre Laust aa Gitte nejsten næe ve aa doen o Skræk ve Tanken om den Afgrond, di haj wo tæt ve aa styrt dje gue, jenneste Dætte i. Ekki et Oe di ku sej te Hjælms Forsvar; men da Kamfemæt wa gonn, bløu di straks jens mæ hinaaen om, te Petrea no fuld-stændi maat roe sæ sjel aa mæ Faanøuels maat ta Nekolaj, som di no fann wa Guld waæ imo August.

Den stærke Niebør o Snej om Dauen te Kattens Yuelauten, ha millent Loften. Vinnen wa gon te syvejst. De dreppet fræ di lonng, tyk Egle ve Husen, aa en mild Toeg lo sæ som et Slør søe Goeren. Dureren stak dje Hoe u aa keg. Knap sette fløu di, smækkin mæ Vingin, op po Mønen o Laaen, aa den blaagro »Han« kredenset faa den spættære »Hun« aa kurret løste. Kokken gaall imell Hønsen po Møngen.

Dæ wa ino mie Tøveje i Brøstet hos Laust aa Gitte. Petrea, dæ sang Visen om »To Droslee sad« o. s. v., bløu kaldt ind fræ Kykkent, aa hiel omstemt aa bevæget søe di, hun it mie sku tænk po August. Ha hun Sind aa Løst te Nekolaj, maat

hun mæ støst Faanøuels ta ham aa maat da be ham kom i Besøg saaem Auten, aa saa vild di da gi dje »Minn« te Faalouelsen aa ønsk dem te Løk.

Kaaelen mæet da nok saa glaj. Da di gammel no so, hwo glaj di onng wa te hinaan, bløu di sjel somm onng ponøj, aa Tien gik faanøulet ve Sang aa Snak i faatrolle aa hjerteli gu Stemning. Kaaelen bløu beværtet mæ noue gue Wafle, aa bagætte mæ Kaffe aa Knas. Saa spellt di Kwot om Pevvensøje.

Laust bløu no ennle saa øuegien o Glæe, te han lo si Dættes Hoen i Kaaelens aa søe: »No ka I læ lyus, hwa Daa I vil, faa a skjønnner guer nok, te a orker èt aa hold er ud mier. Nej, de' æ da vees.«

Dejnen, dæ i de saaem traj ind a Daeren, gratuliet aa søe te di gammel, te han wa ves po, Nekolaj vild blyu Petrea en gu Mand aa dem en braev Swigersønn.

Et bette Yueldejt, som Dejnen ha dejt, trak han han no op o Lommen aa sang. De bløu sonngen flie Gonng den Auten. Di onng fek en Afskrøut o 'et, som di hwæ Oe herætte sønge bette Yuelauten te Minn om dje Faalouels. De æ maaske Tanken i de', dæ haa beverket, te di ollti mo Yuel gi en gue Skjærv te oll Smaafolk i Bøjen. Di Yuelvæs wa saæn:

Om Yuelen komme i Toeg aa i Slu,
Saawal som i Rimfrostens festlige Skru,

Hwes sjel do i Hjemmin it kinne te Trang,
 It Folk wil wodie sette Rigdom aa Rang,
 Do olle vil sto som en fejende Vind,
 Næ krombøuet Staae te dæ treje ind,
 It væe som en Istap saa styunende hoer,
 Men træk ham hans Hoen aa millen hans Koer.
 Saa holle do Yuel.

Næ Næ bonke po i di tusinde Hjem,
 It Stong slaa faa Daeren te rigeste Gjem;
 Nej u rænn te Hytteren, brøstfallen, gro,
 Trej ind, om dæ høres end Ræste no ro.
 Saa sekkert som leg sæ ka Stormen saa vild,
 Ka Ufre faaswinn, æ do kjærli aa mild.
 Ja bringe do Gaew elle Ro elle Træst,
 Som Engelens klengre di Kjærlihes Ræst.
 Saa holle do Yuel.

Aa træffe do Mostanne, better aa hoer,
 Dæ wolle dæ Wunne aa blødende Soer,
 Do sjel æ uskylle dæ olle indbild,
 Men sjel maa do viis dæ faasoenli aa mild.
 Som Ange aa Boe hans Sok do maa ta,
 Tegi ham, sjel om han mæ Munnen it ba.
 Tænn Ild ham i Bræstet, i Armen gy Stoel!
 Ja viis ham aa fæer ham te edleste Moel!
 Saa holle do Yuel.

EN STANDHAFTI AA DØGTI KUÆN.

Dæ wa fæst Yueldau om Autenen stu Walkom i Tinnbjerre mell Vibaar aa Rais. Dæ ha i noue Daew wonn en klengrende Frost, aa Snejen lo som et Høtidstæp øue Joeren. Fuldmonen hang no som en sleven Søllplaae, aa di utallie Stjænnne skinn aa smill som smo Yuellyus fræ den blo Himmel. Hos manne dæ i Bøjen wa dæ en smok Stemning hos onng aa gammel. Manne skjønn Minn dokket op hos di siest, aa hos di fæst roe sæ gue Forsette. En Sallem elle Sang bløu songen, et Øuentyr faa-taal, en uskylle Skæmt elle Spas øvet, aa Alve vekslet mæ Gammen po en kjøn Moe. Men ve de hie stue Walkom, dæ wa hos Bøjens rigest Goermand, Niels Jensen, kam 'et te aa go saa temle uhyggelit, faa dæ wa møet trej faasoren Kroppe, den halfaadrokkene Ras Madsen, Broutbassen, Kresten Ginnerup aa Hejsthanneleren, Hans Nifænge. Dæ wanket jo Kaffe mæ Brø aa bagætte flie stue Kaffeponse, aa saa kam di te aa spel Kwot. U fræ

jet po Klem stoen Vinne sto Tobaksrøgen som en tyk Toeg, aa dæ læe vild Latte, ro Toel aa stærke Slau i Bueret. Ras Madsen bløu stakket po Tongen næe »Kolør« wa »Torumf«, aa han it ku regti si »Kowotten«, faa de' han mangelt hans »Blerre«. — Hwæ Gong Klør saa wa Tromf, stak han hiele Drammen i sæ, bløu halfuld aa faaspellt sæ aa taft døgti. Saa beskyldt han di anne faa, di vild feggel aa kam diepaa i hefti Skjønneri mæ Hans Nifænge, dæ o aa te so ætte hans Kwot. Niels meggelt dem imell, aa di drak saa Faalig, aa Kwotspellit bløu faabi. Di traj da u po Gwollt, aa Ras Madsen ku it wal styu 'en o. — Kresten Ginnerup broutet, han ku drek ti te' aa porret faa aa fo en Rejsdram. Niels wa ve aa si ætte Flasken; men hans Kuæn sæen ham et skarp Blek aa sæe fast: »De hie æ ves mie inn testrækkelit.« Saa stommelt di u. Ras ku umuli sjel styr si Bjørn. Hans aa Kresten to ham hwæ unne si Arem, aa nysgjerre fulle Niels ætte. Di skø Gjenvej øue Kjærrgoeren, hue Niels no faastemt standset ve Elses, hans fæest Kuænes Grau.

Saa sæe Kresten: »Tænk it mæ Sorre po hinn, de sølle Syuiskoe, men væ glaj ve Maren, di nøj Kuæn, faa hin æ dæ anneloen Fondaaes ve. Diemæ ga han sæ te aa trall en Wals, grev Niels i Aremen aa hwerrelt rondt øue Grauen. Di anne tou fulle ætte. Niels, dæ sang bejst, trallet mæ, te han pludseli fell øue mo Elses Ærestøt. De Støe, han

dieve fek, goe ham mie sædru, aa skamfuld sæe han no Gonat. Dæ wa flie, dæ ha laa Mærk te de hie, aa de' blæu betragtet som en stu Skandael, især faa Niels. Hans Kusen skamt ham møj u.

Maren Damgoe wa o si Stefæe, Terkel Skryue, blæuen æuetaal te aa ta den onng, pæen Enkimand, som Niels wa. Niels wa føj i Bræstrup sætte Hos-sens; men i de Pa Oe, han ha borr i Tindbjerre, ha Maren tinnt hinsih o Wibaar aa kjæen it møj te hans Karriteer. Dæ wa hwerkin Bøn elle gammel Folk, stu grondmuret Goe mæ Kyelæe, ingen Gjald, men Pænng po Rinnt. Han so hiel knø u, ha et pæen Væsen po sæ aa et godt Snaktøu, saa de' wa it saa hiel urimlet, te Maren sø »Ja«. Di læest Pa Oe gik 'et ret godt an. De ku ski, han ku gye en doerli Hejsthannel; men de' ku it knæk ham. Den gue Goe ku hold te møj. Han mangelt ino olle Pænng, sjel om han douent aa rænn i Bøjen. Maren wa jo saa møj mie flitti aa dægti i sit Hus aa heller it urn Konnervitter angoendes Goerens Drøut aa begøndt aa vild ta Tæmen fræ ham; men næe han mærket de', blæu han somti knistrende vre, tromfet i Skyuen mæ Nøuen, bannt aa skjellt u aa sæe, te han vild væ Mannen. Já, de maat han da osse nok, sæe Maren, men saa sku han hold sæ møj mie hjemm. — Hans Nifænge fek faa møj Majt øue ham gjemmel Drekkeriet, aa han »kleppet« ham no godt flie Gonng. En Dau kam Niels faale glaj hjem aa sæe, te no ha Hans

saal ham en Hejst faa 800 Krone; men han wa da ves po, te den, ve aa kom i no beje Kleje aa blyu nok saa skre aa trind, ku kost di tusind.

»Hans gi ingen godt Kyeve,« søe Maren bekømet, »a frøjte faa, den haaer en skyult Fejl, som do haa fot mæ i Kyeve, saa do twat imo ka taaev 200 Krone faa aa fie po 'en aa væ hans Nar.«

»Snak no olle saae,« søe Niels. »Han saall mæ en fresk aa sond, fri faa usynle Fejl. Hans kamm aa sat 'en ind i Niels's Staal i Mørkningen, kam ind aa fek si Betaaeling. Da Hejsten nejst Dau kam u po Stjænnbrouen, ha 'en et Hink po venste Forbien. Den wa ve Hannelen bløuen traute po en bløe Vej. Niels ha erklært søe tefreds mæ Dyrets Gong aa Trau. Dæ wa it aa stell op mæ. Maren fek Ret. Han fiet po Hejsten lænng aa tabt øue di 200 Krone.

Nok en Gong narret Hans ham ve aa sæll ham en urele Hejst.

»Æ Hejsten rele i jet aa ollt, spuh Hans.

»Aak, den villeste Arbejshest,« swaet Hans; »men met Aul søe faa bette te aa fyll saae en stu Tamp, dæ somti ka blyu saa tyk som noue Vindsluge.«

Ollereh Dauen sætte bløe Hejsten møj faa tyk, it o Fueret, men o Loft. Den sto aa slou »Klap« mæ Munnen aa wa farre aa røuen o Loft. Hans ha saall ham Hejsten »rele«, søe Niels, men ha it taall om, den wa Vindsluge. Men de postorr Hans,

te han netop ha sø. Virneren, dæ it ha laa Mærk te, hurn Hans ha sat Oeren po Skruer, ha netop hoe, han ha brugt Oret »Vindsluge«, men ku it faa Retten, da dæ bløu Proses, sejj no bestemt te For-diel faa Niels, som maat betaael Sagens Omkost-ninge aa taft øue de hall o hwa, han ha betaall faa Hejsten. Da di o aa te ha hat møj Wonnheld, bløu de Taev temle følelit. Han maat begønd aa ta Gjald po Goeren, aa Maren græe di modie Tore. Han lout saa, han it vild hannel mie, und-taaen o Nøvendihet aa olti mæ ordli Folk, unne kyndi Mænds Vejledning aa mæ dem som Virne. Ino wa han jo en walstoen Mand aa wa ret godt æstimieret, om han wal i et godt Lau ku ta sæ en bette »Donne«. Dæ gik no et hiel Oe, han olle hannelt. Di ha en døgti Kaael, dæ drøu Marken godt. Dje lyule begauet Bøn, Pie aa Mari, wa som et Binnelej, dæ knøttet Forelleren mie sammel. Aa Maren wa no i et Pa Oe somti ret løkle. Men da Bønnen bløu komfemieret, slou Niels atter faa møj ind po no Hannel, rele blot mæ Ky; men de' bløu te møj Uheld. Han fek et Pa longsyg Ky i Nøset, aa den hiele Besetning bløu spoliert. Han møst hans gue Kaael, fek en douen, upolideli Skitting, dæ it drøu Joeren igjommel, hwerkin mæ Harre inn Plou. Aulingen bløu faa bette, aa da saa Niels lo Brakken o, for aa fo Kuen i no mie, auelt han mjest Aggekoel aa Tidsel. I Ærgels bløu han no møj mie faafallen aa to møj Gjald po Goeren. I

Pengfaalejenheh aa no beruset saall han no en Dau den bejst Kou i hans Nøes te hans Naabo, Souenfoe, Jørren Pannerup, dæ et Pa Daev ætte tintt 50 Krone ve den Hannel. Jørren grinnt no swejen a 'et aa praaelt te anne Folk o, hurn han ha balbieret Niels, dæ saa bløu gal i Skratten aa pønset po Hæun. Nøjesauten wa han kommen ind te Bøjens usleste Pjalt, Helmesprongereren, Klepjerrek, dæ, da di sarr aa drak den fjæe Pons, sæe, te de it wa faa møj aa slaa oll Jørrens Vinnere ind. De töt Niels, te de wo et kosteli Indfald. Han kluklou aa bœ Pjallten tou Krone faa aa ufær den Bedrøut, som saa sku ski ætte Sengiti, hiel ufaamærket, da de wa broenmørk Veje. Knap ha Niels put sæ unne Dyenen, farrin oll hans Vinnere bløu slauen ind. Faastyrrret sprang Niels op i den baae Skjoet aa so da Klepjerrek faaswinn u o Pueten. Di tou Goe laa op a hinaaen. Jerrik undskyldt sæ nejst Muæn mæ, te han i Mørkit ha tauen fejl o Husnomret. Han vild it betaael di tou Krone tebaaeg, lonnt minne betaael di manne Vinneruje. Di kam saa op aa skjænnes, aa de æen mæ, te Klepjerrek ga Niels et blo Yu aa kyll ham u. — Jørren ha om Autnen sille wo uh i Mellembøgningen aa fuer te Staalds aa gjemmel en Ruh wo Virne te Jerreks Bøllebedrøut. Da no Niels kam hjem mæ de blo Yu, traf han Jørren, dæ kam luskin aa beklaut Niels, dæ wa bløuen saa lompen behannelt, aa spuh, om han it vild ha Skidtningen meldt po Herreds-

kontoret. Men Maren, dæ ku si Jørren, gromme laajen, vesket nue mæ Tongen, faastorr ham saæn, te han undt Niels de hiele faale godt. Hun sæen Jørren et skarp Blek aa kaldt Niels ind. — Hun græe no di modie Tore øue, han sku væ Nar, aa skamt ham u.

Uh o sæ sjel høegt han sætte hin mæ Hoenen, dæ straks fell slap nie, da hun ga et bette Skreg fræ sæ aa sprang u i Kykkent.

Maren wæ no saa møj faale uløkle. Hinne Sænn to nue u sætte Faaeren aa bløu, te Trods faa hinne Faamaninge, i Faasamling somti no vills. Han fek et Oes Ti ætte, da han it ku besto ve en Faapagtning, Bilet te Amerika.

Gjallen, dæ stadi steg, vild snaaet go hielt op te Skaastienspiven, aa hun wa somti farre aa go i Joeren o Saarre. Hinne Dætte, dæ ligt hin aa hinne Familli, wa hinne bejst Trøst aa Glæe.

Saa en Dau, Niels aa Pie wa te Markin i Vi-baar, aa Mari wa gonn hen te Dejnens, kamm en gremm, pjaltare Tingest ind aa spuh om Niels, som han kaldt si bejst Ongdomsven. Nysgjerre, men ill temoe, spuh Maren, hwa han vild Niels. Vagabonten søe da, te de ku jo væ gjæut aa opfresk gammel Minn, aa han hovet, te han hie ku fo nue i Skrotten, faa han wa baarre sulten aa tæste. Hun stellt da an mæ baarre Brø, Øl aa Brændvin, aa da han ha slauen et Pa Drammi i sæ, ga han sæ te aa desk op om Niels. »Baarre han aa mæ æ førr i

Bræstrup, a i et Fattehus, men han i en slovestu Goe, som hans Søste fek, aa saa fek han en gromme stu Arrepaaet. Han ku it faaliggas mæ Swauren, behøut it aa tiæn, men drøu, som a mo testo, — no vidtløfti aa vills po Kareten —, po Hannel, som han it faastorr saa møj po aa tidt taft Pænng ve. Men han wa en pregti stolt Kaael aa en liber Gut, dæ ga mæ manne blank Daalere faa aa fælle mæ sæ te Balle aa Liegstoue vidt i Omejenen, faa a wa i minn onng Oe en pæen aa æstimieret Kaael. (Han to sæ no nok en Dram). Men saa en Gong te et Bael fek han Kik po en fin Mølledætte, dæ hæen i mæ en faale kurant Kaael ve Naun Anton, dæ ku dank Niels ve aa sönng aa daaens. Skensyg slou Niels wal møj Drekkels, no dyr aa godt Vin, i sæ aa yppet Klammeri mæ Gutten, aa de gik øue te »Haandgimæng«. Som en mandollen Veje rænn Niels mæ Hoet Rivalen faa Brøstet, knækket et Rivbien, som han slap mæ aa betaael no dyr. Da de æ gonn nier a Bakki faa mæ, haa a tænnnt, han, mi gue Ongdomsven, no ku uen mæ en bette Hjelp po Rejsen.

Maren to sæ te Hoet, de swemmelt faa hin; men mæ Sællbeherskels ga hun Bisseren en blo Sejel, imoe han it i Bøjen te anne maat snak om nue, men straks faaswinn aa olle mie læ sæ sl.

Da Niels Dauen sætte kam hjem, faataall hun ham hiele Lejsen; men han sæe, de wa kwolswot Løuen, aa da hun sø ham imoe, smækket han hin

— hiel uh o sæ sjel — en warem Lusing. Men da sprang hun mæ gnistrende Blek aa mæ oprørt Sind hen imo ham aa søe, te no wa Bægeret løvven øue, no vild hun skjells ve ham.

»Aae snak om en Ting,« søe Niels no stammin.

»De wa faa møj mæ den Lusing. De maa do tegi mæ. De' skirr i Hæftihæh; men de' ska olle ski mie.«

»Do er it aa stuel aapo. A vil itt længe finn mæ i aa go aa slih som et Helmes, spaaer aa spenk aa hold sammel po Pjaltén, imens do sette de hiele Vej faa,« søe hun aa holkgræe, aa saa ouen i Kyevet blyu slauen. Føj! Do maa evi skam dæ, din elendie Pjallt. Go di Vej, helles vil a rænn straks, a goj it sit dæ faa minn Øuen.«

No fell han sammel som en Klu, klønket aa græe aa ba om Tegivels. Mari, dæ kam ind fræ Salset, fek no meggelt Faalig. Men Pippet wa no bløuen tauen fræ Niels, aa Maren to hiele Kommandouen aa truj mæ aa fo ham go umynne, hwes han mie vil drek aa hannel. Han fell sammel, so ti Oe elle u aa gik no som en sølle Taari po Naasens Brø.

En Autenstoon, Niels wa gon i Bøjen aa it vild te aa kom hjem, bløu di gromme urolle aa ængsteli. Di spuh om ham baarre hes aa hie aa liet ætte ham te henimo Minnæt urn Reseltaet. Di sou nejsten it den hiele Næt, men bloent en urolle Søuen i Dauningen. Op a Muenen kom saa Graueren kyerin mæ Niels som Lig po en Hyulboe. Han ha

fonnen ham dɔ po Kjærrgoeren, hue han wa snov-
velt aa faldt po Elses Grau. Folk tɔt no, te de
wa en Guds Straf, faa de han i sin Ti som en let-
sindi. Dore po en høthelle Auten ha daaenst aa
trallet po hinne Grau. Maren dækket øue hans
Synnes Mangfoldihev i ve Lejlilhev aa drau Træk
fram om hans somti mo fatte Fok viist Guehev aa
undskyldt hans Fejl. Hun ga ham en herrle Be-
grauels aa fek Præjsten te aa hold en Toel øue
Grauen i saaem Duur. Han sluttet Tolen mæ aa
leg Folk po Sinn, »te di i Gudsfrygt sku fær et
verksomt aa hæderlit Løunet, Guj te Æer, djem sjel
te Løk aa anne te et godt Eksempel.«

Den Tanke fand gu Joerbaan. — Den bløu om-
taall ve Gillet i Sørgehuset. En elle alvorli Mand
søe: »De æ en beskidt Ongdom vi haae. Dæ tienes
en gu Løen; men, inn Oeret wall æ faabi, er 'en
brugt op te Gøjl aa Doerskav. De er en Skandael
mæ di Liegstoue hos Høkeren, it faa Daaensens
Skyld, men faa den Spellen aa Drekken, dæ tit æne
mæ Skjænneri aa Slausmoel. De æ en Skam faa
vi ælle, som maa føel wot Ansvar. Ka vi it nok
jennes om som i gammel Daew aa læ Liegstoueren
go po Omgong. Enhwæ Mand maa da som gu
Vært væ Politi i Stouen aa hiel oskaf Spel o
Drekkeri. Læ di onng hos Dejnén go i Sangfor-
ening. Læ dem saa ufyll no Pause ve Sang.
Dejnén aa maaske osse jen o vi anne ka te Af-
veksling løs en knøu elle moersom Faatælling, aa.

læ dem saa daaens mæ Orren aa Anstand te den lyse Morgen, aa a vil føj tæ, læ dem ha Lou te aa fo en ordli Søn. Saa blyue di mie adræt. Di vil da skjønn po wo Gueheh, aa Forholdt mell Haasbin aa Tyende vil vinn te fælles Fordiel aa Glæe. — Dejnén stemt i mæ, aa di flest i Faasamlingen gik ind po aa mæ i Skuelen noue Autene sette faa aa drøut, hwa dæ ku gyeres i den Retning. Dejnén gik ind po aa hold Autenskuél aa dann en Sangforening, som dæ netop wa gue Kræfte te i Tinnbjerre. — Han fek da knap sette steftet en Afholdsforening aa oprettet et Souenbibliotek. En fængenæm Knøs, dæ i en naaen Bøj et Pa Vintre ha gonn i Husflidsskuél, fek jen stellt an, aa saa raae aa lyusglaj, som han wa, fek han hwæ Kaael i Bøjen te aa væ mæ, aa han vækket ret saanen en Løst aa Ivriheh i dem, te di en Forosdau møet fram mæ en hiel Konstustelling, som di gammel glerr dem øue, kjøut aa betall, saa di onng fek en pæen Skjelling i Lommen, aa dje gue Lære fek i Honoraæ et nøj, godt Sylinneuhr. —

Ha Niels i si Onngdom wo unne saanen Forhold, wa han maaske bløuen en verksom aa hæderli Mand, tænnit Maren ve sæ sjel aa fellet di salte Tore, som Marie fek standset ve aa faateel, hun wa bløuen faalout, aa hun so saa løkkele u. Hvem de wa mæ? spuh Maren i godt Hoøv, ide hun taert Toreren væk mæ Lomklæet. Ja, de wa da mæ dje Husflidslære, Bøjens smokkeste aa døgtiste Kaael,

som tinnt i Prejstgoeren faa Aulskaal aa fek en ualmindeli stue Løen, aa oerli indda faa si Fli aa Troskav bløu han ginn et Set gue Kleje. —

De wa en sand Glæe faa Maren, dæ i si stell Sind flie Gonng om Dauen takket Guj faa den Løk, hun no ku vinnt aa si po si gammel Daew faa hinne Dætte, aa de faasoent hinn mæ, hwa Saarre hun ha døut aa hat.

Ja Jens, saae hirr Maries Kjærrest, fek saa Bröllep mæ Mari et hal Oe ætte. Han øueto saa hinne Fægøe, som no fek si gue Haasbin aa bløu faa den gue Drøut betragtet som en Mønstegoe, som flie lonnt hen fræ rejst ætte aa si, aa fremragende Mænd po Ejnen skyutes te aa sænn en Sænn te »Tinnbjerre Mønstegoe«, som Goeren bløu kaldt, faa po den mjest praktiske Moe aa blyu sat ind i et intensievt aa rentabelt Landbrug.

Tou Oe ætte Maries Bröllep kam Pie hjem som en rig Mand aa gyut mæ Sigri, en norsk Daem.

»Ta dæ ænnle sammel mi Dreng aa skek dæ wal,« ha Maren sø, da han rejst. Di Oe ha slauen saa dyv Rue i ham. — Han to mæ Alve aa Energi fat po, hwa dæ bøe sæ, aa tinnt døgti Pænng, sjel i de føest Pa Oe. — Saa fek han en gu Løen po en stu Jernfabrek, hue han ve en modi Daae rerret Fabrekherrens Dættes Lyu ve, mæ Faaer faa set ejen, aa stands et Pa laapsk, gall Hejst. Hun, dæ i Forvejen wa faalpt i Pie, som jo verkeli wa et smok Minnesk, wa no farre aa dø aa doen faa aa

fo ham, dæ straks ve si Ankomst te Fabrekken wa bløuen »skudt« i hinn, aa maaski hans Forelskels ha indginn ham Moe te aa spreng ind imo Hejsten.

No mærket han jo nok, te de Træk ha skaffet ham en høu Stjenn hos Damens Forælle. Han to Moe te sæ, friet aa fek Ja. — Hinne Forælle, dæ wa fræ Norge, wa hwalriig, men sat sæ it imo Partiet.

Dæ gik et Oes Ti. Saa fek Pie Brøllep mæ Datteren. Faaeren saall Fabrekken aa hiele Fa-millin faaloe no Amerika. — Han aa Sigri, hans Frou, kamm saa en skjøn Sommedau te Tinnbjerre. Faa hwa han sjel ha spaaert sammel, men naunli faa hinne stue Arr ku han kyeve den gue Goe, han hjemm et Oe ha hat i Faapagtning po di høu Naule aa mæ faa lille Dreftskapital. Den gue Natur i ham ha wonnen Herredømmet, aa han bløu en agtværði aa døgti Mand, si Mue te usigeli Glæe po di gammel Daew.

HJØLLIKRÆMEREN.

Kristian Saarensen wa Smej i Huensbjerre aa wa døgti te baarre grou aa fin Arbejt. Da han gyut sæ et gjæu Boelsstej tð, trak han sæ sjel møj fræ Smejeriet aa past Joeren aa hoel sæ noue døgti Swænn, dæ, naunli hwa Klejensmejeriet angik, sto unne hans Ledels. Hans Hjøllie wa vidt berømt som ekstre gue, aa die faa gik han unne Nauent »Hjøllikræmeren«.

En Gong kjoe han mæ et hiel Læs Hjøllie te Markin ve Gammelløjten. Som han saa kjo nie fræ Høuworre, kam tou Stubejsere fræ Vejelbøj, regti tou skidt Helmespronngere, imø mæ ham. — Di faaelet no baarre Hejst aa Uen aa Hjøllie, men de wa især Hejsten, di ha Kik po. Krestian, dæ minnt, den wa faa gu te saæn tou Rakkere, holl sæ gromme kold aa vild it faalang no Pris. Da di saa kam nie te Markinspladsen, prajet di ham faa aa byt mæ beggi dje Pillike; men de' vild han it engong swaae po. Di bœ ham et rask

godt Bojj po Hejsten; men de' vild han olle hæe ætte. Si saa bløu den jen Kjelltring — en hyulbjennet, mundrap Kompen — rø i Komen aa søe: »Do vil wall da sto ve Oe aa ta beggi wos faa di blessit Hejst.«

»Sto ve Oe,« søe Krestian faanærmt, »a haa missel ingen Løfte ginn je i den Retning.«

»No, do æ saæn en Hwengelbassi,« snærret den naæn, en gromme long Sloeg, dæ, ide han grinnt hadsk ætte Krestian, bløu saa krom som en Klaew aa høegt mæ Hoenen mo ham saa gal, te han sprujet.

No spøt den hyulbjennet Murris Skroen u aa søe hiel indtæen: »Enten ska do, Dælen basune mæ! sto ve Oe, helle aa ska do fo saæn et Kraul Hog, tæ do it ka kryev hæ fræ.«

Krestian bløu no faakaassent, da i de saaem en pæen Boenmand, han tøm, han ha sit fae, traj fram imo di tou Fyre aa søe: »Vil I tou Kjelltringe si te, I skroppe o, helle ska I blyu sat, hue hwerkin Suel helle Moen ka skenn po je.«

Hiel flaae luskit di o, aa Krestian so it mie te dem den Dau.

Manne Oe dierætte, da den blessit it ret godt ku tøg Fueret, rej Krestian 'en te Nøjløjten Markin faa aa fo 'en saall, helst te en kjæen ordli Mand, sjel faa smo Pænng, faa han undt den blessit en gu Behandling. Aa de løkkedes nejsten straks. Si vaa vild han jo no kryev sæ en ong jen o et godt

Slaw. Knap sette kam han te en bette geswinnt Mand, dæ gik i et Pa slæev Træskou aa mæ en stu laajen Kabus, saa stue som en Gryh. Han stellt mæ en broen trejos Klaar, dæ hae en bre Maaes aa noue gue tyk Skanke unne sæ, en Hals som po en uskoer aa en villele Opførsel; men Mannen, dæ wa saa hwivve i Snakhen, faalangt en faaele Pris, ja hunne Krone faa møj. Kristian vild gromme gjenn ha Dyret, sjel te Topnotiering. No stellfarre spuh han: »Huer æ do fræ aa hwa hi do?« Aa han wa hiel faagaaevt i aa si po Klaarren.

»A hi Ais aa æ fræ Krajbjerre,« swaaet den bette faajaut Sperris. Do si saa vesst sette mi Klaar. Den behøue do »dæneme« it aa skrækkes faa. Den æ saa from som et Lam, aa a vil sæll 'en faa Ugyuterens Skyld. Mi Kuæn hjaaetgræe, da a trækket o mæ'en. Hun gi'en hwæ Dau en Strep Mjlk aa et Kon Brø aa gjø saa faale møj u o'en.«

»Æ Klaarren wonn te aa røk aa rele i Tøu?« spuh Krestian.

»Ja, do ka trou, den ka røk te Nøt; men a haa skaan 'en møj faa mi Kuæns Skyld. A maat lou hin it aa sæel 'en, hwes it a ku skønn po, den vild kom i gue Hænne. Hwes do it vil lou mæ, do vil behannel Klaarren omhyggelit, ska do »dænemæ« it fo 'en.«

De lout Krestian. Di rottes no nue om Prisen, som di ret snaaet bløu jens om, ide Krestian kjøut 'en po di høu Naule aa ga, hwa Ais faalangt po

25 Krone næe. Han betall straks Pænngen te Ais, dæ mæet fram mæ tou Lejkywsvirne, hwes Nauen aa Adres Krestian no notieret. Saa drak di en hall Kaffe hwærre, som Smejen, glaj te Klaarren, jenle betall. En hal Tiem ætte kam den pæen Boemand, dæ ha dopiert di tou Kjelltringe i Gammelløjten, faabi Krestian, dæ wa ve aa spænn Klaarren faa Uenen. Han standset aa sterret po Dyret aa spuh om, hvem han ha kjøut den Hejst a.

»De wa a en bette jøue, skekle Mand, dæ hi Ais, aa wa fræ Krajbjerre,« sœe Krestian.

»Pøj da faa Rakkeren,« swaaet Boenen. »De æ et gal Bønaun. Ais æ fræ Suetmues aa æ den væste Rakkeknejt imel Løjten aa Rajs. Tøt a 'ki nok, a ha sit Klaarren fae. Den æ baarre laapsk aa staje. Han haa kjøut 'en faa en Bakketell a mi Naabo.«

Da Krestian liig no wa bløuen farre mæ aa spænn Dyret faa Uenen aa mæ Tæmen i Hoenen hyppet po Hejsten mæ Pisken, kyll 'en sœe øue Stjaaten, snorket aa sat oll fih Biæn i den ville Skøj. — »Men hwa ska a gjø ve de'?« sœe Smejen. »Mon a ka finn Ais aa di tou Lejjkywsvirne?«

»Hans tou Mæhjelpere æ o saaem Surdej. Dem ska do olle bry dæ en Bit om mie. Dem finne do it hie i Dau ætte saaen et Kup,« faaklaaert den flenke Mand. »Nej si ætte aa fo di Uen i en naaen Mands Bakaarre aa træk do saa den Klar hjem. A ska nok faa Ais te aa hinnt 'en, enten i Muæn

elle Øuemuæn aa betaael dæ hwæ Skjelling tehaæg. «
 Diemæ faaswann han, ide han bløu røuen væk o
 no anne pæen Bønnemænd.

Jou ganske regti, te Krestians stuere Glæe aa
 Øueraskels, kam Ais tou Daew ætte aa to Klaarren,
 som han betall tebaæg.

Manne Oe dierætte tinnt jen o Krestians Dætre,
 dæ hirr Ann, hos en stu Goerland i Piestrep aa
 bløu »gue Venne« mæ hans jenneste Baaen, hans
 gue Sænn, Las.

Da et Pa Oe wa gonn, bløu Faaeren møj
 skranntle. Saa søe han en Dau te di onng, te no
 maat di drek Jagild aa fo Goeren. Krestian aa
 hans Kuæn, dæ wa mæ te Jagillet, bløu jo faaele
 glaj ve Dætterens Løk. Dæ waa nok baarre inn
 aa uh. Baarre Sænn aa Forelle hae de gue Vinn
 aa wa gromme flenk aa ferem.

Jens Kamp, saæn hirr Guefaaeren, ha den Dau
 holdt Sengen, indte oll di fremmet wa kommen.
 Skjønt han wa no vrasle aa no skidt tepas, sto
 han no op aa trækket i hans Heeskleje aa gik ind
 aa bø dem Walkommen. Krestian bløu møj øue-
 rasket ve i ham aa gjennkinn den pæen Boenmand,
 dæ ha rejet ham baarre i Gammel- aa Nøjløjten,
 aa ino mie grovvelt han øue, te han bestemt töt,
 han i ham maat minnes en gu Ven fræ si Onng-
 doms Daew, men hwem de wa, ku han it finn u o.

No. Di onnges Hænne bløu laa sammnl. Dje
 Glæe smettet oll di anne. Dæ wa en Diel o Fa-

millien fræ Bøjen. Dæ wa lutter Fry aa Gammen. Et Pa Kwonne aa Guemoueren wa især gimytli. Las aa Ann wa nok no stell, men faaele glaj indvendi. Dje mill Smiil virnt om den stue Gueheh, di hae te hinaaen.

Ætte di ha holdt Maalti, to Guemoueren Kwindfolken mæ sæ op i Owestouen aa viist dem Ullent aa Linnet aa dje manne gue Kleje i Kieste, Skoffe aa Skaev. Ollt virnt om hinne Døgtihev, som hun jo bløu ruest faa. Aa hun sæ, hun wa glajj ve, te Ann, dæ sjel wa faale døgti, ku skat aa skøn po de hie. Aa saa gik di u i Hauen mæ di manne Frogtræe aa Boski aa Blomste; aa Mandfolken gik i Marken faa aa si Grøen, dæ sto gromme frodi.

Krestian aa Jens Kamp kam po Hjemturen jentou te aa gi et bette Sweng imell en Eng aa et bette Skouhoe. Krestian sæ no, han tit mæ Tak ha unneret sæ øue, te Jens tou Gong ha hjolpen ham ve Løjten Markin.

»De wa jo da it mie inn mi Plikt,« sæ Jens, »men a tèt hwæ Gonng, a sku kinn dæ, aa de' wa maaske Oersag i, a straks wa resselut.«

«Tèt a 'ki straks hwæ Gong, te a ha sit dæ fae, aa de besst mæ osse straks faa i Dau, te a i dæ so mi Rerningsmand ve Løjten,« swaaet Krestian.

Pludseli gik dæ et Lyus op faa Jens, dæ no bestemt ku si, hvem han ha faa sæ. Mild aa venli kam han hen aa lo si Hoen po Krestians Skolle,

ide han søe: »Ka do hous faa no øue 40 Oe siæn, te en fatte Pelledreng, dæ tinnt i Katwaj Møl, bløu bonnket o den stuesinnet Mølle, aa diefaa aa faa de', han olli sku væ Skompesku, sprang u i Møldammen faa aa droen søe. Men da sprang do, som wa dæ te Unnenoue, u aa fek ham løuin iland. Saa to do dæ o ham, saa han, den forajt aa faahærdet Wajsenhusknejt, fek et godt Hæelstej hos di gue gammel Mue. Ja ino mie, do sørret faa, han kam te Landhusholdningsselskavvet, ga ham o aa te manne blank Daaelere, te han sjel fek banet søe en Vej. — Ka do saa no kinn Pelledrengen, Jens Lassen?«

Krestian sto mæ aaven Mund hiel faabauset, idè han no ha faastaaent, hvem han ha faa søe, straks da Jens snakket om Droneriet i Møldammen. »Do kiere Guj!« søe no Krestian no bevæget: »De æ verkili en hiel Begivenheh, ja en Guds Styrels, baarre te do sku bløu mi Hjelpe ve Gammel- aa Nøjløjten, men osse, ja møj mie, te vi po den Moe i Dau ska bløu swaueret. Guj give, mi Dætte maa blyu Las en gu aa døgti Kusæn aa I tou gammel en gu Dætte, dæ, som om hun wa jæ ejen, vil gjø u o je aa mæ Las blyu je Trøst aa Glæe i di gammel Daew.« —

»Ann haa tinnt wos som en trou aa gu aa faale døgti Piig saa lænng, te hun haae fuld Tillid,« søe Jens hiel roe.

Di ha staaent stell unne di siest Replekke. No

skredtet di saa smaast o aa wa taus et Pa Minutte.
 »Huefræ haae do de Kampnaun?« spuh saa Krestian.

»Kamp wa mi Guefaaes Bagnaun. Da vi ha saaem Fornauun, aa Folk ku skønn po, te a, lisse han, vild ta Kampen op imo Uretten, kaldt di osse mæ Jens Kamp,« swaaet Jens Lassen.

I mangfoldi Oe haaer a it vedst, hue do wa kommen hen. Et Røgte faataall, do wo bløuen Goerland; men ingen ku opgi mæ di Adres, elles ha a skrøuen dæ tæ,« søe Krestian aa spuh, hwi faa Jens it ha skrøuen te ham. —

»Hvem ku da tænke, te do wa Højlikræmeren i Huensbjerre,« swaaet Jens. »Røgteret ha faataal i sin Ti, te do bløu hænn i 64 Krien. Men de wa iløul sært nok, te vi it kunn kom po Tanke om, hvem vi wa, da vi traf hinaaen i Løjten aa beggi tæ, vi ha sit hinaaen fae.«

»Jaja!« swaaet Krestian, »di manne Oes Mellemrom ha jo foranneret wos møj. De wa sært, do ku saaen kyes di Kjelltringe. A ku mærk po Ais, dæ wa møj skule aa no skamfuld, te han ha møj Respekt faa dæ.«

»A haa won Souenfoe i øue 20 Oe aa haa hat flie Batallie mæ baarre dem aa manne anne grem Drengi. Annes er en slemme Dreng. Men a haa en Gong fae hat ham saa godt i Vingibient, te han it løstes sætte aa fo mæ po Nakken,« faaklaaert Jens mæ Sællføels.

Po Vejen hjem opfresket di no dierætte manne gammel Minn aa wa som tou røe Ky. Aa da di kam hjem aa faataall Sælskavvet om dje gammel Bekjendtskav aa om hiele Releheren ve Løjten, saa tèt di osse hwæjen, te de it wa en hiel hwædaus Historri. Aa Guemoueren bløu jens mæ Krestian om, te de wa som en Guds Styrels, dæ warslet godt om Held aa Løk faa di onng, dæ i Dau ha ginn hinaaen Hænne.

A ska lou faa, Jens aa Krestian, saalønng di ku go aa kraul, besøegt hinaaen en jennle Gong, især om Sommedaew. Di ku saa naallet go aa naaster aa snak om di gammel Minn aa wa saa indvendi glajj øue, wo Hæe ha styrt 'et saa forundle knøut faa dem.

BOTOUT.

De wa unne en Kri, hue Skipper Klement huser i Vendsøssel, Wolle Duus i Thy aa Klaus Hund i Salling, te dæ wa en Hærrmand ve Naun Harpyt po Hælstrep i Skøe Soun ve Frisenborre. Hans Frou, dæ nok wa saa øuedrøuen knøu, wa en Dætte o jen o di høuest Bespe, som hæen sæ sjel i Aresten, den Gong oll di katoelsk Bespe kam i Hwolleren. Saa to hun Sløret aa bløu Nonn, føst i Embaarre, saa i Twilem. Men saa wa hun da bløuen trolouet mæ Jonke Harpyt fræ Palstrep, aa de wa gonn saanen te':

Se han wa en ivri Jæge, dæ somti strøjfet mæ Bøssen lonnt øster aa sønnen faa Kongens Brou i hiel fremmet Gistrekte, faa i den Ti ku di Stue gye nejsten, hwa di vild aa hyst i Folk møj mie inn di umælin aa knap somti wall de'. Men Harpyt wa no helles en braaev Dannemano, som Folk it wa rej faa aa iløul respetiert.

Po hans Jagtuflokke kam han da somti træst

aa baarre sulten aa tæste te Twilem Klostē, hue den hie knøu Frøken mættet ham mæ Dyrstiege aa læsket aa størkent ham mæ Vin aa Rostokkerøl. Bløu di ki saa gue Venne i Togt aa Æer, faa di wa beggi tou gromme høvisk aa o resonavel Slejt. Da di saa bløu gyut, kam di te aa bo po Hælstrep.

Men da saa di hie Stratenrøuere, a fae næunt, lonnt naer nie plønnert oll Hærgoeren, fek Harpyt fræ hans Broue i Vendsøssel Unneretning om, te di ha tauen hans Pænng, hans Kreture aa hans Indbo aa ha brænn Goeren o. Si saa rejst Harpyt, dæ wa bløe aa guesinnet, mæ manne Pænng nie faa aa rej Broueren. Men Harpyt kam olle ijenn. Di Kjelltringe ha natyrlivis tauen hans Pænng aa slauen ham ihjell.

De' sørret hans gue Frou saa grommin øue, faa han wa en stateli, høvisk Arelsmānd aa en elskeli Egtefælle. Hun gik hiel i Grelle. Folk minnt, hun it wa regti i ouest Etasi aa frøjt faa, hun sku go den saaem Vej som hinne Faae, da hun lissem ham it ku faadraew den nøj Kjerkilæer, dæ bløu preket i Skøe Slotskjer. Somti preket jen dæ aa somti en naaen, faa dæ wa faa fo Prejste i di Daew, naunli o di luttersk.

Saa en Søndæ kam dæ jen fræ Hammel, som wa saa møj fanatisk aa som en Gong, en Søndæ foru, da hun græe di modie Tore øue Harpyt, haj taarent aa sø, te hinne Faae ha wo besat o den Slemm, dæ ha wo Skyld i, te han hæen sæ. Saa

ha hun i Harm aa i Saarre tauen en Koer, som hun sto mæ i si høue Hoen bag ve Daeren te Waavenhuset, da han mendi aa stolt traj ind. Mæ oll si Størki jaut hun saa Koeren dyft ind i hans Bryst, aa han fell stjenndø om po Stejet.

Kanseliet elle kaski Kongen bløu jo temeldt den hie gruelie Gjænning, men Grøuen po Frisenbaarre rejst øue aa ba faa hinne Lyw, da hun jo wa bløuen terret saa haat o Prejsten aa ha wo hiel skør i Hoet. Saa slap hun mæ aa gi som Bøe faa hinne Udaae en bette raae Skou urn faa Skøe. Den fek Naunet »Botout« aa kalles saanen den Dau i Dau. Aa saa maat hun osse betaael saa høu en Som Pænng, te hun gik fræ Goeren, dæ bløu skill a i 3 Bønnegoe, Bette Helstrep, som no blot kalles Helstrep, aa Raattenbaarre aa Gejeloen. Men saa uløkle wa hun no iløuel bløuen, te Grøuen grev hinn ve et Træ, hue hun sto mæ en Strek aa vild ha hæen sæ. »Bi let mæ de',« søe han, dæ mild aa venli fek hin trøstet aa omstemt, aa saa ga han hin et gjæu bette Stej aa bo i, dæ ino, sætte hans Oe te hin ve Træet, kalles »Bilet«.

Hun lout die i manne Oe, nouelon tefreds mæ si Skæven, mæ stadi Tesyn, Trøst aa Hjelp fræ Frisenbaarre, aa »Bilet« bløu siæn et gjæu Skou-fostej. Skøe Slotskjærk bløu røuen nie, aa di Skøe Folk maatt go te Hammel te Kjærk, indte di ennle sjel, sætte Sejls et Pa hunne Oe sætte, fek en Kjærk. Da Grøuen, dæ ha rejet Harpyts Frou, wa dø,

